

Nockrar
Predikaner wt
aß Pijnu og Dauda Drott-
ins vors Jesu Christi.

Samañskrißadar j þysku
male/ Aß þeim Merkelega
Læremeistara.

D. Johañe Arndt/ Superin-
tendente til Lyneborg.

Enn a Jslendsku wtlagdar/
Aß S. Hañese Biørns Syne/ Sokn
ar Preste/ ad SaurBæ a Hual
fiardarstrønd.

Prycktar a Hoolum j
Hiallta Dal. Aß Jone
Snorra Syne.

ANNO. M. DC Lxxiij

Til Lesarans.

Sõ Sem Vpspiallamadurinn Mattheus Aminner alla Riettchristna menn/ a þeñañ hatt/ miøg merkelega/ j 5. Cap. seigiande/ Lated so ydart Lioos lysa fyrer Moñunum/ ad þeir siae ydar Goodverk/ og prijse ydar Fødur a Himnum. Þessare Guds Anda Aminningu hafa giegnt og epterfylgt þeir hinu ypparstu og vijdfrægustu Astviner Drottins/sem ecke alleinasta hafa vered miøg merkelega lesner ꝛ Grundvallader j Heilagre Ritningu/ Helldur hafa þeir a opañ Spuñed/ wtbreiged og samsett margar agiætar Bækur sem a Prick hafa wtgeinged/Gude til Dyrdar/eñ hans Christne til uppbyggingar/A medal huorra ver ed hefur sa Hælærde Doctor Heilagrar Skriptar D. Johañ Arndt/ Byskup og Superintendens j þui loflega Furstadæme Lyneborg. Huor ecke ad eins hefur giort og epter sig lated eina merkelega Postillu yfer oll Evangelia Ared um kring/Item þa agiætu Book De vero Chri-

ſtianiſmo/Þad er vm þañ ſaña Chriſten-
doom/ helldur heþur hañ hier ad auke/
ſamſett eina Gullvæga Bænabook/ſem j
mørgum Tungumaalum er wtgeingiñ a
Prent/og neþneſt Paradijſar Alldengard-
ur. Vm þeſſa Book er þad ſkriþad/ad
Ogudlegur Striijdsmadur haþe hana tek-
ed/þa hun var nylega wtgeingiñ/ og kaſt
ad heñe j eirn glooande Ofn/ ſem þullur
var med Ellds glædur/j þeirre Meinin-
gu/ad hun ſkyllde þar vppbreñaſt/ og aþ
Elldenum þorkæraſt. Eñ ſiñ ad þeſſe goo
da Book haþde j Elldenum leiged/j halþ
añ añañ tijma/ eda røſkua hælþa Eykt/
þa hafe hun þundeſt midt j bland þeirra
glooande Ellds Kola/ heil og oſkøddud j
alla ſtade. Huar aþ audrææded er/ huad
mykels Gud heþur virdt Erþide & æſtun
dan þeſſa ſijns Þienara/Johañs Arndt/
ad hañ heþur ecke viliad ſoddan ægiæt
Book ſkyllde aþmæd verda / helldur
mørgum til Glede/gagns og goodra No-
ta koma/allt til Heimſins Enda. So
heþur og ſo hier ad auk/þeſſe Madur Jo
hñ Arndt giort/og ſo wtganga læted j Þy
ſku

sku Male/ miog merkelegar Predikaner yfer Pijnū a Endurlausnarās vors Jesu Christi/ Huoriar a Islendsku wtsett hefur Heidurleg: Keñemañ/ S. Hañes Biorns Son/ Soknar Prestur ad Saurbæ a Hualfiardar strond/ Og hefur af mier oskad/ ad eg villde lata þær þryckia og a Prent wtganga/ Huad eg vnderbundest hefe ad nockru leite. Og læt eg þui j Nafne Drottins/ þessar Predikaner ad tolu 14. A Stylen leggia/ Oskāde ad þær mætte skie Gude til Lofs og Dyrdar/ Eñ fromum Iñbyggiurum þessa Lands til Gagns og goodrar Þocknunar.

Skrifad a Hoolum.
1683. 27. Feb.

G. Th. S.

Esa. 43.
Þu hefur giört mier Erfid
ísmune j þijnum Syndum/
og hefur giört mier Armædu
j þijnum Misgiördum/ Eg em
hañ/ sem afmaae þijnar Ill-
giörder miña vegna/ og hug
leide ecke þijnar Synder.

Apoc. I.
Hrædstu ecke/ Eg er fyrstur
og sijdastur/ og lifande/ Eg
var daudur/ og sia/ Eg er lif
ande vm Allder ad eilijfu/ og
hefe Lykla Helvijtis og
Daudans.

Fyrsta Pre-
dikun af Pijnu og Dauda
Jesu Christi.

Textiñ.

OG þa þeir høfdu Lofsaun-
gun̄ sunged/ Gieck Jes-
us vt sem han̄ var van-
ur/ yfer vm Lækin̄ Ki-
dron/til Fiallsins Oli-
veti.

En̄ hans Lærisueinar fylgdu hønum epter. Þa sagde han̄ til þeirra/A þessare Nootten munu þier aller hneyxlast a mier/ þuiad skrifad er. Hirderen̄ mun eg sla/ og Sauder Hiardaren̄ar munu j sundur tuistrast/ En̄ nær eg rijs vpp aptur/ þa mun eg ganga fyrer ydur j Galileam. Petur suarade og sagde til hans/Þo aller hneyxle sig a þier/ þa skal eg þo alldrei

hneyklast. Jesus sagde til hans/Sannle ga seige eg þier/ad nu a þessare Nootku/ ædur enn Haneñ galar tuisuar muntu af neita mier þrisuar. Hañ talade þa enn fr amar/Ja/þo eg ætte ad deya med þier/ þa skal eg þo ecke afneyta þier. Slijkt hid sama søgdu aller Læresueinarner.

Þa kom Jesus med þeim j þad Akur gierde sem hiet Gethsemane/ Þar var ei-tn Grasgardur/þar gieck Jesus jñ/og ha ns Læresueinar. Enn Judas sa ed sueik hañ/visse og þeñañ stad/þuiad Jesus sa þnadest opt þangad med sijnum Lærisuein um. Þa sagde Jesus til þeirra/ Setied ydur hier/a medan eg fer burt//og bidst fyrer. Og hañ took til sijn Petrum og Jacobum og Johañem/þa tuo Sonu Ze-bedei/og took til ad hryggiast/og skialfa og harmþrungeñ ad verda/ og sagde til þeirra/mijn Sala er hrygg allt j Daud añ/Blijfed hier og vaked med mier/ Bid ied so þier falled ecke j Freistne.

Og hñ veik sier burt fra þeim nær ei-nu Steinsnare/og kraup a Knie/fiell fr

añ a

gm̄ a ſijna Aſioonu til Jardar/og bad/ Eþ bad mögulegt være ad ſu ſtund hia ſide/og ſagde/ Abba/ miñ Fader/ allt er þier mögulegt/ Tak burt þeñañ Kaleik þra mier/þo ei huad eg vil/ helldur huad þu villt. Og hañ kom til ſiña Læreſueina/og þañ þa ſoþande/ og ſagde til Peturs/Simon ſeþur þu? Formætter þu ecke eina Stund ad vaka med mier? Vaked z biddied ſo ad þier þalled ecke j Freiſtne. Andeñ er reidubweñ eñ Holldeð er veykt.

J añad ſiñ gieck hañ eñ burt aptur/badþ þyrer og ſagde/Miñ Fader/ Eþ bad er ecke mögulegt/ ad þeſſe Kaleikur lijde hia mier/vtan eg drecke hañ/þa verde þiñ Vilie. Og hañ kom/ og þañ þa aptur ſoþande/Og þeirra Augu voru þrængiñ aþ Sueþne /og þeir viſſu ecke huoriu þeir ſuorudu honum. Og hañ liet þa kyrra og gieck eñ j burt aptur/ Og bad j þridia ſiñ þeim ſömu Ordum og ſagde/Fader ef þu villt ſo/ þa tak þeñañ Kaleik aþ mier/þo ecke miñ/helldr verde þiñ vilie.

En honum byrtest Eingell af Himne e styrkte hann/ og þar kom/ ad hann þreytte vid Daudann/og took ækaflegar ad bidia. En hans Sueite vard so sem Blooddrop ar/þeir fiellu a Jørdena.

Og hann stood vpp fra Bænenne/og kom til sinna Læresueina/og fann þa sofande vt af Hrygd/og sagde til þeirra/ Ah/Vilie þier nu sofa og huijlast? Quad sofe þier? Þad er noog/ Sioaed/su stund er komin/ ad Mannsins Sonur mun ofurseliast j syndugra Hendur/Standed vpp og gøng um hiedan/ Sioaed/ Sa ed mig svijkur hann er j nænd/En bidied so ad þier fall ed eige j Freistne.

HEsa. 63. Verdur sa Himneske Messias vor liufe Lausnare Jesus Christur j Anda adspurdur med þessum Spær mannsins Ordum. Huar fyrer er þinn Gang-vare so raudur ad lit/og þitt Klæde/so sem þess ed Vijnberinn j sundur spreinger? Enn hann suarar. Eg Fottred Vijnþrwgunna einn og þar er eingenn af Folkenu medur mier/ Þar fyrer hefur þeirra Megn dreifst a mijn Klæde/z eg hefe vellt allann minn Gangvara

þetta

Þetta er eitt Spaadoomur vm Knøl og Pijnu vors Herra Jesu Christi/huørre sam lyke verdur vid eina Vijnþrwgu/sem eingin er Mattugur ad tro da/vtan alleinasta vor Laudhialpare Jesus Christ:/aþ þui omøgu legt var/ad nockur Madur kyne/suo þunga oseigianlega Knøl/og saargrætelega Angist/ ad wtstanda z þola/sin var GudsReide/Bøl vanena/Daudan z Helvijtis Angist ad bera/ nema alleinasta sialfur Guds Sonur/huiad eins og sa ed Vijnþrwguna tredur/ velker siñ Klædnad. Eins heþur su heilaga og ska æra Mañdoms Nattturañ vors Drottins/ sem eitt þaguit/hreint z alhuijtt Klæde/ lit ast og Bloodraud orded ȷ Pijnuñe/ Sierdeil is þar hañ ȷ siñe saaru Angist sueittist Blo dugum Sueita/ Og so sim Vijnberia Klas eñ/þegar hañ er med Vijnþrwguñe nidurþer gdur og þressadur/hlijtur allañ siñ Krapt ad missa og þra sier ad gieþa. Eins heþur sa ær glætaste Vijnvidarklase aþ hui Fyrerheitna Lande Mande Maña/Jesus Christus/ver ed þressadur vnder þui þunga Farge Guds Grimdar Reide/so ad allur hans Mañlegur Mattur og Megn hlaut ad þuerra og hiad na/ nær hans blessadur Sueite vard sim Bl oodtropar/þeir ed þiellu a Jørdena. Huar med eirniñ vppþylltur er Spaadoomur For þødursins Jacobs/ Gen. 49. Sem seiger/ Hañ mun þuo sijn Klæde ȷ Vijne/ og sinn

Mottul

Mÿttul j Pijnberia Bloode/ huad hans ſkl ær og heilagur Mañdoomur/ er ſo ſem eirn Alædnadur viſſulega hueigeñ/ j þui hagur rauda Pijne hans allra heiløguſtu Bloodz dropa/ vppa pad/ad hans Bleſſada Blood/ yrde oſſ eirn Himneſkur Pijnberia Køgur/ Dyrmætt Glede vijn/z ſætur Sualadryckur.

Og med þui ad aller Riettrwader eru hñs ſañer andleger Limer/So heþur hañ og eirn iñ/ hueigᴐd ha j þeſſum ſynum bleſſada Pijnberia [illegible]g/og eru þeir og þeirra Alædnad ur þa[illegible]ñ hreiner ordner þyrer Lambſins Blood/Apoc. 7. Pad er/þeir þar og ødlaſt þa riettu Hreinſun/ ſem er Fyrergieþning Syndañā/z eilijþt Riettlæte/ſo þeir kuña þ Guds Auglite verduglega ad birtaſt z ſtāda.

So verdur nu wr aþ þeſſum þyrſta Part enum Pijningarhiſtoriu vors Drottins Jeſu þramſett vm þa jñre Hiartans Kuøl/ og ſaargrætelegu Hrygdar Angiſt/er hañ leid at ſiñe heiløgu Saalu j Graſgardenum/ huad ſierdeilis er j þrem: Høþudgreinū jñeþaliñ.

1. Fyrſt høþum vier ad merkia/ aþ þeirre myklu Hrygdar Angiſt Drottins/hans Skt alþta og Titran j Graſgardenum.

2. Añad hans Andvarþan/þriſuarſiñum/ og akaþlega Bæn/ til ſyns Himneſka Fød urs.

3. Pridia Dauda ſtrijdid vors Drottins og hans Blooduga Sueita.

Vor liuþe Lausnare Herrañ Jesus Christur/ tekur ad sꝼñu synu Lærersueina med sier j Grasgardeñ/Eñ lætur þo Petrum/Jacobum og Johañem/ ganga nockud leingra fram/og sier nær/helldur eñ hina adra/samt tekr hñ sig eirneñ fra þm/til ad lyda alleinn þa jñre Ruꝼl og Angist/sem eingiñ gat med hꝼnum bored/ þui hlaut hañ einsamall ad troda þessa Vynþrwgu. Eins sem Moyses giꝼrde fordum/ Exod. 19. Pegar þeir 70. Aulldungar fylgdu hꝼnum allt ad Fiallenu Sinai/ og hans Brooder Aaron nockru einu leingra/ eñ Moyses gieck alleinasta jnn j Skyed og Dimmuna/talade vid Gud/ og fra amtuænnde Embætte þeirrar Medalgꝼngu.

Drottiñ vor Jesus lætur Lærersueinana fylgia sier/so þeir siæe vppa hans særu Ruꝼl og Pynu. Fyrst til þess/ Ad þeir aþ hans sialfs Eptterdæme/lære ad bwast vid Krosse og Kualræde/Þui sa kañ eige ad vera hæfelegur til Guds Rykis/sem ei er þar til ad ur Reiddur og vnderbwen med margskonar Eymd og Krossmædu.

J añañ Mata/ Vppa þad/ad hañ kyñe þeyrer þeim/so sem synum Astwdlegum Trygda Vinum/ ad kuarta vm þa hryggelegu Hiartans Ruꝼl og Angist/sem a hꝼnum lꝏ/ z þui helldur hia þeim fiña nockra Harmalinun sier til Hugsuꝼlunar. Eñ huad skiedur? Lærersueinarner sofa/ þ er/ j slyke Salar

enar Neyd/ er Mañleg Huggun sem eitt Sut-
ekyn/ og kañ ecke ad hugsuala/ helldur hlytur
Gud sialfur ad styrkia og hressa þær Ang-
rudu Saaler/ med krøptugre Lijfgun sinar
Himnesku Huggunar/ so sem David bidur
Drottin/ ad veita sier Hiastod j Neydene/
þui Mañleg Hialp sie til einskis nyt/ samt
ødur kuartar Herrañ vor Jesus vm syna
Hiartans Angist fyrer Lærisueinunum seig-
iande/ Myn Saal er hrygg allt j Daudann/
Med huørium Ordum hñ syner/ ad þar sieu
til nockrar Tegunder Hrygdaña/ Þui fyrst
er ein Lijkamleg Sorg/ sem Ahrærer Tyman-
lega Hlute. Þar næst andlegur Harmur Saa-
larennar/ vegna þess sem eilyfft er. J þrid-
ia lage er þar til eirneñ/ su Hørmung/ sem ect
er so Nakuæm ad reikna/ sem Daudans Hr-
ygd være fyrer Hende/ eñ kañ þo ad jafnast
vid Tymanlegañ Dauda/ edur þeingi Lyst-
ing til þessa stundlega Lijfs. J fiord-
da mata/ Og ad sijdustu/ er su ydsta Angist-
arennar Trappa og Tegund/ nær Madureñ
syñest ad vera so diupt nidur sokeñ/ j þann
eilijfa Dauda/ og Hrygdaña Kualræde/ ad
hañ finur og smackar hñs Beyskleika/ Og
vm þessa ydstu Hrygd og Angist/ kuartar
hier vor Drottiñ Jesus/ med þessum Ord-
um/ Myn Saal er hrygg allt j Daudañ.

Almættugur Gud sagde til Adams/ ad
n huørium þeim Deige/ sem hañ æte af þui

for

Forbodna Tre/sem hn̄ bañade hønum af ad eta/ þa skyllde hañ Dauda deya/ Þad er eilijfum Dauda. Fyrer þessa Ohlydne og Adams Synd/ hlaut nu Herrañ vor Jesus ad betala/og vegna vor allra ad smacka hañ sama Daudans Beyskleika/ hvørs vegna hn̄ so sargrætelega klagar/og kuerinar yfer þeir re Daudlegu Hrygd siñar Sælar/ Einkum ad hañ fiñe til styrrar Angistar a heñe/ sem samlijk sie eilijfum Dauda. Þar fyrer til telkna/ og so sem wtlida/ þeir heilgu Gud spiallameñ hans sargrætelegu Hrygd/ med þremur Ordum. Fyrst/hañ took til ad Hryggiast/ Þad er/ ein Hrygd þeirrar myklu Angistar/sem ecke alleinasta snerter Sælena med Sorgeñe/helldur þar a ofan/kuelur hana og fremur med Daudlegre Ofraun/ og Hiartans Angist. Þar næst took hañ til ad skiælfa/ hvad ecke heiter alleinasta ad skiælfa/ so sem nær nockur skielfur af ytre Kulda edur Froste/ edur og fyrer Otta og Hrædslu saker/ nær Madur heyrer edur sier þad nockud/ sem hañ skielfest vid/ Helldur heiter þetta og er/myklu meire og Owtseigianlegre Kuøl og Hørmung/ad ottast og skiælfa fyrer þeirre hrædelegu Ogn/og Ofbode Daudans/ so sem þegar nockur Illvirke titrar og hrædest fyrer Riettenum/ og a sum um Aftøkustad/ og Hiartad so nær sem sundur sprijngur af þeirre Daudlegu Ogn og

Skielfingu. Ja/ad sønu/ So sem þeir Fot
dæmdu mænu a þeim efsta Deige/ herfelega
skiælfa og titra/fyrer þeim stranga Riett
lætis Doomstoole Drottins. Þad þri
dia/ Tok Herrann vor Jesus Harmþrwngin
ad verda. Þad er/Aller hans Sælar og Lij
kamans kraptar/Mættur og Megn þuerru
du/og høfdu hn yfergiefed/So þar ed hann
var þannen staddur j sinne efstu Neyd/ alldeil
is ármagna/og epter Mannlegum Hætte visse
eckert Rad/Hialp nie Huggun sier til Athu
arfs/ þa heiter þad hier j einu Orde/ hann
hafe Orded Harmþrwngin. Þetta er ein
fulld Vtþyding/og Innehalld þeirrar hædstu
og mestu Hrygdar Angistr vors Drottins j
Grasgardenum/Og þo þad være med fleyr
um Ordum Jtrekad/þa kunnum vier þad sa
mt ønguanegin fullkomlega ad framsetia/
rannsaka nie vtskijra sem verdugt være.
Hier af høfum vier nu ad Hugleida/ bæde
1. Lærdom. 2. Huggun. Og 3. Epter
dæme.
Fyrst skulum vier læra/Ad minnast a/huør
su voret fyrstu Forelldrar/ girntust med ein
um Oleifelegum Fögnude/ ad neyta af þui
Forbodna Trie j Paradijsar Alldengarde/ z
fullkomnudu suo syna Hiartans Lysting/ j
þui/ad þau neittu þar af. En vier þei
ra Synduger Nidiar/høfum fullega geing
ed j Footspor vorra fyrstu Forelldra/ med
vorum

vorum Holldlegum Girndum z Tilhneygi/ngum/og forgriped oss/önguu sydur en pau/ æ Oleitzelegre Fædu/suo sem einu forbodnu Trie/ Pui pad er oss Syndugum Mönnum hellste Fögnudur og Vnadsemd/ pegar vier gietum framkuæmt og fullkomnad vora sau kuga Synda fysn og Holldlegar Girnder/ og sa same fyrerbodne og skadlege Avöxtur smakar miög lystelega og siker miög sætur. En komum nu/ og göngum huör med ödrum til Vidsmiörs vidar Fiallsins/ z skodum par pa sargrætelegu Kuöl og Angist/sem Drottinn vor Jesus hlaut par ad lyda/ a sine heilögu Sælu/vegna vorrar Holldlegrar Gleðe og Eptirlætis/Par meigum vier fullgiörla sia/huilijka sara Sælar Angist og Pijnu/ vier höfum hönum bakad og tilbwed/ med vorum Synda Fögnude. Og huör sem med pessare gaumgiæfelegre Jhugan/ giörer ecke saña Jdran og Yfirboot/ a sine Holldlegre Girnd og Syndaña Fögnude/ sa hinn same hlytur visselega bæde Hryggur/skialfa nde og Harmprungeñ/æ si ie Sælu/ ad lyda hrædelega Kuöl og Angist pess Eilijfa Dauda.

J añañ maita höfum vier pessa Huggun af Hrygdar Angist vors Drottins Jesu Christi/ad nær vier af Hiarta Truum a hñ og fyrer Styrk Heilags Anda j Truñe slijum z fordumst Holldlegar Girnder/ og höf-

um Hiartanlegt Angur og Trega/ vegna vo rra Synda/ Þa verdum vier j Mæþne vors Herra Jesu Christi/ visselega leyster og frelsader/ fra þeirre eilyfu Hrygd/ Angist og Pynu/ suo ad su skielfelega Meyd og Hørmung/ snerte alldrei framar meir vorar Saal er ad eilyfu. Og þo vor Giæskurijke Gud/ læte oss vm Stundar saker/ fina til nockrar Hørmungar/ a vorre Saalu/ og drage vndan synna Fagnadar Hialp z Huggun/ vppa þad vier lærum þui helldur/ ad þeckia þa saaru Hørmung/ sem vor Drottinn Jesus þolde/ og þar med vid ad kañast/ huilykur ad sie sa eilyfe Daude/ fra huørium hañ heff ur oss alla frelsad/ þa lætur þo samt vor Trwfaste Lausnare/ oss ecke nidur sǿkua j Afgrunn Angistarinnar/ þui Avǿxtur hans heilǿgu Pijnu/ er sa/ ad vier skulum ecke j Hǿrmunguñe blyfa/ nie Efablandner verda/ og hans Saargrætelega Eymd og Saalar Meyd er vor fullkomiñ Endurlausn/ fra þeirre Helvijsku Angist/ z Eilyfre Tañagnystran/ sem David seiger/ Psalm. 71. Þu lætur mig rata j margar Mañrauner/ og Endurlysfgar mia ad nyu/ og vtleider mig aptur/ nedan wr Diupe Jardareñar/ lyka sem Drottiñ giǿrde vid Jonam Spamañ/ huǿrn hañ frelsade wr Hualfiskfins Kuide/ þar ed hñs Saal var næsta miǿg ad Protum komiñ.

J þridia lage/ hǿfum vier eitt merkelegt

Epterdæme/aþ þessare Hrygdar Angist Drot-
tins vors Jesu Christi. Þar kan eingin aþ
þeirre Himnesku og eilijfu Huggun/ riettele-
ga ad glediast/ og j andlegan mata ad bag-
na/nema sa sem adur verdur andlega hrell-
dur z Harmþrungin/ þui an Gudlegrar Re-
iñslu og andlegrar Hiartans Hörmungar/
kan Manneskian ecke ad fiña þad sana Jdra-
nar Angur/ ne lata sig Hiartanlega langa
epter þeim Himneska Fögnude/sem Postulin
eirnin ammiñest/2. Cor. 7. seigiande/ Þad
Gudleg Hrygd verkar Jdran til Hialpræd-
is/þa er önguan Jdrar.

Þar næst/lijka sem vorum Drottne Jesu/
var epter Mañlegum hætte so diwpt nidur-
sökt/j Eymd og Volæde/ ad hañ vard sialf-
ur Mattlaus/og hañ eckert Rad/ Huggun
nie Hialpræde/ huøs vegna hañ hlaut eirn-
iñ so Harmþrungin ad verda. Eins hlyt-
ur Mañeskian j sijnum andlegum Vanmætt-
te og Volæde/ alla sijna Krapta og Styrk-
leika ad missa/so hañ kan eckert Ræle/Hialp
nie Huggun ad kiña/ og verdur suo j sijnu
sialfs Auglite/alldeilis ad önguu. Sa hiñ
same/sem so er a sig komiñ/hañ lender z ne-
mur stadar/ j þeim Omælelega Afgruñ Gud-
legrar Nadar og Myskunseme/ sem önguañ
andlega volaþañ edur Sañydrande/ lætur
ölldungis nidurkiefiast nie yfergiefiñ ver-
da/ Þui breyskvare og Vanmattugre sem

 sier

sierhuǿr þiñur sig vera/ sijnum Raunum og Hǿrmungum/ þess Krǿptugre er Mattur Drottins þañ sama ad styrkia og vidrietta/ huiad Drottiñ stiður þa alla/ sem vid Fall le er buxed/og vidriettet þa alla/ sem nidur slegner eru/Og þess helldur sem Madur þeck er sialþs sijns Eymd og Overduglleika/ þuí meir og nakuæmlegar verdur hañ umvaþeñ aþ Gudlegre Nad og Myskunseme.

Auñur Greineñ.

Um Bæn og Andvarpan Drottins Jesu.

OG hañ þiell þram̃ a sijna Asionu til Jardar/og bad/eþ þad mǿgulegt være/ad su stund hia lide/og sagde/ Abba/ miñ Fader/allt er þier mǿgulegt/Tak þu þeñañ Kaleik þra mier/þo ei huad eg vil/helldur huad þu villt. Og j annad siñ/Miñ Fader/eþ þad er ecke mǿgulegt ad þesse Kaleikur lijde hia mier/ utan eg drecke hañ/þa verde þiñ Vilie/ og j þri diá siñ bad hñ þeim somu Ordum/ ꝛc. Med huǿrium hætte og Adþerd/ Drottinn vor Jesus haþe sijna Bæn giǿrt/ þad kiemur postuliñ Heb. 5. seigiande/Og hañ heþur

a Deige

a Deige syns Hollos/ Bænum og Boonum/ med øflugu Kalle og Tarasøllum/ Offrad til hans/sem af Daudanum biarga kūñe/og er eirnn̄ Bænheyrdur fyrer þad/hañ Deg samade Gud.

Af þessare Bæn og Andvarpan Drottins vors Jesu ꝩ Grasgardenum/ hỏfum vier sier deilis þrent ad gaumgiæfa.

Fyrst Audmyktena/ Ad hañ fiell fram/ þad er/kraup nidur/sem Lucas seiger/Cap. 22. Og þad hañ hafe falled fram a syna Asionu til Jardar.

Adam vpphoof fordum syna Asioonu mē øg/med synum Ofmetnade/ þegar hañ girnt est ad verda Gude lyḱur/Hụ̈ers Drambsemd ar Footsporum/ vier hans Nidiar hỏfum fiwstega epterfylgt/med voru Stærelæte.

Eñ hugleidum nu hier þañ añañ Adam/ af Himnum/vorn Herra Jesum Christum/ Hụ̈ersu hañ ꝩ Grasgardenum/ fellur a syna heilaga Asioonu fram til Jardar/ad bæta z betala fyrer Metnadargirnd Adams/ og vora Drambsēme.

Lærum þui af vorum liufa Lausnara/ þetta Audmyktar Epterdæme/ ad falla fram a vora Asioonu til Jardar/nær vier giỏ rum vorar Bæner/þad er/ad mińast iafnañ þess/had vier erum Dupt og Aska/ suo sem Abraham vidurkiende/ nær hañ dyrfdest ad tala vid Drottiñ/ Gen. 18. Med voru m

audmiukum Hiartans Bænum/ eigum vier so sem ad syna vorum Giæskurÿka Gude hans elskulegañ Son/ sem j siñe Bæn lá flatur a Iørdu vorra vegna/ So mun hñ vissulega vpphefia vort Høfud/ og Myskunsamlega Bænheyra oss.

J añañ mata høfum vier af Bæn Drottins vors Jesu Christi/ Ad gaumgiæfa Kraft Trwareñar/ þar hañ seiger/ Abba minn Fader/ allt er þier møguleg. J hugrum Ordum ad er faleñ tuøfalldur Grundvøllur Trwareñar. Fyrst ad Gud sie vor Fader Þar næst/ ad hønum sie allt møgulegt.

Þetta Ord/ FADer/ meigum vier/ j huørskina Krosse og Mañraunum/ diarflega til vor taka/ og þui fast og stødugl ega bijhallda/ þui Gud er ecke alleinasta eirn stundlegur/ helldur eilyfur Fader/ Hañ er ecke ad eins vor Fader/ j Medlætenu og Velgeingneñe/ helldur iafnvel og nærkvæmlega j Krossenū og Daudans Neyd/ þegar oss liggur helst a hans Fødurlegre Hialp/ og Trwfeste/ so erum vier ecke alleinasta Guds Oskabørn/ a vorum Giæfudøgum og Luckuñar Tijma/ Helldur erum vier og eirneñ hans Elskuleg Børn/ midt j Krosse og Hørmungum/ þuiad Kross og Motlæte/ kuña ei ad suipta oss þeim Himnesku Barna Riette/ sem vier høfum ødlast j Christo Jesu/ Helldur er hann eilyfur og oss Obrygdanlegur & stadfastur.

Þar

Þar med er vor Gixskuþulle Gud/ eirn Al mættugur Fader/ sem allt er mögulegt/ huör s hægre Hönd öllu kañ ad breyta.

J þridia lage/ meigū vier aþ Bæn Drottins vors Jesu/ sia og Hugleida hans Hlydne/ til ad giöra Vilia syns Himneska Födurs Þar hañ giefur sig og leggur ölldungis vnd er Guds Vilia/ Huör Gudlegur Vilie/ ad er sa ædste Heilagleike/ æsta Riettlæte/ su æd sta Giæska og Speke/ Og huör sem þessum Gudlegum Vilia ölldungis samteingist og jñ plantast/ sa verdur eitt med sialþum Gude/ og kañ, þui alldrei ad nidurkieþiast ne yþ ergieþeñ verda/ þuiad þesse öll Himnesk Giæ de Guddomlegs Naadar Vilia/ koma þrañ vid þa Riettrwudu/ þeim til Styrkingar og Stadþestu vppa ein good og Sæluhialpleg Aþpelok/ þar þyrer hlyte Madureñ ad aþneyta synum eigeñ Vilia/ eñ læta sier Guds Vilia þægañ vera/ Lyka sem Drottiñ vor Jesus gaþ siñ Vilia med Hlydne og Vndergieþne/ vnder Vilia syns Himneska Födurs/ til ad Endurleysa og þrelsa Mankyned/ þra þeim eilyþa Dauda og Fordæmingu/ so sem skriþ ad stendur/ Ebr. 5. Og þott hañ være Gu ds Son/ þa heþur hañ þo/ j þui hañ leid/ Hlydne lært/ og þa hñ þullkomnadur var/ er hañ ordeñ öllum/ huörier sem hönū hlyduger eru/ tilefne eilyþrar Sæluhialpar/ Og Rom. 5. Þuiad lyka sem þyrer eins Mans O-

hlyðne eru marger Synduger orðner/ So verða og þ eins Mans Hlyðne marger Riett låter.

Pridia Greinin.

Um Dauðastrijð og Bloodsueita Drottins Jesu.

DAudastrijded Drottens vors Jesu Christi/ j Grasgardenum/er ein su þyngsta Kuøl og Pyna/sem han leid hid jnra/a sine heilögu Sålu/ Huad einkum er ad merkia/ ei hafe alleinasta vered Natturlegur kuijde/fyrer þeim stundlega Dauda/ sem adskil ur Sålena og Lykamanu/ helldur hefur þet ta vered ein Daudleg Baratta og Stryd/ mote øllum Syndum Verallðarennar/ og þe im eilyfa Dauda/ med Sålarennar Hrelling fyrer Helvijtis Ogn og Angist/ þar ed Sål in þinur til þeirrar fullkomlegu Guds Riett låtis Reide/sem eins fortærandi Ellds/ ve gna Syndarennar/ sem og Gudlegrar Bræde og Oblijdu/til ad refsa/ epter þeim stranga Riettlåtis Doome Guds/ Og Diøfullenn hefur hanenn þeinged Leife/til ad skielfa og hrella Sålena/og jafnvel til syn ad hrypsa og hana fra Gude alldeilis ad skilia/ Enn Helvijte hefur sitt Gin uppspent/ ståka au ma og Vesåla Sål j sig ad suelgia. Um þes sa Daudans Angist talar David/ Psalm. 18. Psalm. 88. Psalm. 116.

A mote þessum eilyfa Dauda ad beriast/ er ad sømu eitt Daudans strÿd/ og þar med eirn stoor mismunur millum þess stundlega og eilyfa Dauda/ þui þott Saal og Lÿkame adskilie fyrer stundlegañ Dauda/ þa helldur samt su Riettruvada Saal/ Gudlegre Naad z Huggun/ Verdur so eitt med Gude/ og j Bindine þeirra lifendu/ eñ Lÿkameñ sefur og huÿler j Fride.

Eñ þeim eilyfa Dauda er so vared/ Nær Saaleñ misser alla Huggun Gudlegrar Naad at z Miskuñar so til algiørdrar Guds Reide z Oblÿdu/ og sa grime Diøfull er reidubueñ til/ ad sømu vesæla Saal ad hrypsa og suelgia fra Guds Auglite/ so þar epter er eingiñ Von til Huggunar/ nie Guds Nadar/ hans blÿda Auglit ad sia og skoda ad eilyfu.

Slÿkt eitt Strÿd og Daudlega Barattu hefur Drottiñ vor Jesus fyrer oss reint og afstaded j Grasgardinum/ þuiad vier aller høfdum med vorum Syndum verdskullдad og forþient þañ eilyfa Dauda. Þar fyrer seiger Augustinus/ Christur hefur allskins Pÿnu lided/ so hañ oss af øllum Kuølum frelsade. Hañ hefur kient til Heluÿskrar Sneypu/ suo hañ oss þar fra Endurleyste/ Guds Reide bored/ So vier þyrftum ecke eilyflega ad kuelia og kalla: Drottiñ strafa mig ecke j þinne Brade. Hañ hefur til allskins Strafs z Refsingar fiinded/ sem vier høfd

um tilvñed/So hañ være fullkomiñ Betalingur þar fyrer.

Hier af meigum vier nu læra/ ad þeckia huad Syndeñ er/ Huada Hiartans Sorg og Hrelling heñe fylger/Og huørsu Obærelegur þunge/ad sie Guds Riettlætis Reide, Giørum þar fyrer Alvarlega Jdran og Yfer boot/og þóckum vorum Endurlausnara Jesu Christo/ sem vorra vegna hefur strÿdt vid þañ eilÿfa Dauda/og hañ yfervñed/Og þo vier epter Guds Nadugum vilia/ættum af slÿkre Daudans Ogn nockra Freisting ad lÿda/þa huggum oss samt þar vid/og vitum fyrer vissuleg Sañinde/Ad Drottiñ vor Jesus/suipte þañ eilÿfa Dauda siñe Magt/ og hañ hefur hans Krapt j burt teked.

Þessu næst þarf ecke ad vndrast/yfer þui/ þo Drottiñ vor Jesus sueittest Bloodugum Sueita/af þessu Daudlegu Salareñar Strÿde/ sem hñ þreytte vid þañ eilÿfa Dauda/ af þui ad þetta var eingeñ Natturlegur Daude/sm hñ æsokte/þui var þsse Drottins Sueite/ei helldr neirn Natturlegur Sueite.

Nær ein Mañeskia deyr Natturlegum Dauda/og hañ þreynger ad Hiartanu/ þa burtdrÿfur su Hrelling þañ Natturlega Vøkua sem j Hiartanu er/og kringum þad/ þuiad Hiartad hefur siñ Natturlegañ Samastad z Veru/j siñe nakuæmlega tilreiddre Vmbwd/ og heitum Vøkua/sem Hiartanu hélldur vid

magt

Magt/ og nærer þad/ Þeñañ Vðkua burt drijfur Daudans Neyd fra Hiartanu/huar af ad kiemur eirn daudlegur Sueite/ og hue rsa so þeir Liijfsins Andar j burt fra Hia rtanu/og yfergiefa þad. En þessu er ødru ujſe vared fyrer Drottne vorum Jesu Chr isto/þar hañ er staddur j einu myklu strang gra Daudans stryde ꝛ Baraettu/ꝛ þſſ vegna hefr hñ yfer natturlegũ/ ꝛ langtũ ædre Da udans Sueita wthellt/sem Gudspiallamen erner seigia/vered hafe sem BLODdropar/ Þad ef/Einer mykler Dropar/edur sem Bl oodlifrar/sem med oseigianlegum Harmkue lum hafa þressast/ꝛ sier þreingt/wt af þeim blessſudu Wdum hans heilaga Lijkama.
Med soddañ Hætte hefur su Helvijska Angi ist ædt og brunad/yfer Lidu og Limu vors Drottins Jesu/ og med eirnre hryggelegre Kuøl og Pijnu/ þadan wtkreistad þa allra Heiløgustu Bloodropa/suo sem hañ sialfur yfer klagar/Psalm. 22. seigiande/ Mitt Hiarta er j mijnum Kuide/ sem klækt Vax/ mijner Kraptar eru vppþornader/ suo sem Ønur Skurn.
Gudspiallamadurinñ Lucas 22. Cap. Seiger ad þesser hans Bloodropar hafe fal led a Jørdena. Jat ad sønu/Þeir blutu uiſ selega wt af Drottins vors Jesu Christi hei laga Lijkama ad þressast/til Lækningar og Heillsubootar mot Syndeñe/og til Fridþæg

ingar þyrer Gude. Æ Jørduñe var sú Synd drygd og framiñ/ sem med Jesu Chr isti Dyrmæta Bloode/hlaut eirniñ a Jørd/ uñe ad vera bæt og betølud. Gud hafde so tilskickad/ ad þar skyllde ecke Offr skie þyr er vtan Blood/ So hlaut og eirniñ þesse Foorn og Offur/ ad þærast sialþum Gude/ hønum til Fridþægingar og Forlykunar/ m þui allra heilagasta Bloode hans Elskulega Sonar vors Drottins Jesu.

Eitt Alltare aþ Jørdu/ baud Gud Moyse/ad hañe skyllde sier vppbyggia. Siaa/hier er nu þad rietta Jardar Alltare/ j Grasgardenum/og þad saña Forlykunar Offur/ Husþrs Heilagt Blod/Jørdena hlaut ad til/ reida/so ad allt yrde aptur forlykad/bæde a Himnum og a Jørdu. Jørdiñ/aþ huørre vort Holld og Blood er teked/j Sköpun unarverkenu/Hun mætte nu aptur medtaka þetta allra Heilagasta og dyrmæta Blood/ med huøriu hun helgadest/og yrde off eirn Æ vaxtar samur og frioor Guds Akur/ Roo samt Vardar Herberge/þyrer vora Framlid na Lykame. Þar þyrer þurfum vier j øng uañ mæta ad skielfast mic kuñda/ þyrer vor re Grøf. Þui hafe Jørdiñ þess verdug verid/ad medtaka þad heilaga Blood vors Drottins Jesu/ suo er hun. og eirniñ þar med helgud/hæfeleg og verdug ordiñ/ad medtaka vora framlidna Lykame/ og vm stund þyrer

Krapt

Krapt þessa dyrmæta wthellta blessada Blods/ ka ad framselia/og hm aptur ad skila/ a efsta Deige.

J þridia lage er þad af Daudastrydenu vors Drottins Jesu Hugleidande/ad midt j hns Saargrætelegustu/stærstu Neyd og Hiartans Angist/ Birtest hønum eirn Engell af Himne og styrkte han.

Oh/ Christen Saala/ Siaum hier/ huø rsu Drottin vor Jesus er orden Audvirdelegre og Minne en eirn Engell/ so han hlyt ur ad þiggia Styrk og Huggun af Englenum. Jaa ad sønnu/ þetta var su ydsta og Lytelmotlegasta Nidurlæging vors Drottins Jesu/sem David seiger/ Psalm. 8. Um lytin tyma muntu lata han af Gude yfergiefen vera. Han hefur ecke alleinasta ord ed minne en nockur Engill/ þar allur hans Mattur og Megn huerrrade/ so hans Lykamans Kraptar voru aller wtruner/ z høf du hn yfergiefed/Helldr eirnin vard hn þar med sa allra vesælaste og fyrerlitlegaste/ medal allra Mañana Sona/so sem han vm kuartar/Psalm. 22. seigiande/Eg em Mad kur en ecke Madur/Bryxle Mañana/og fyrerlitning Folksins.

Hier af høfum vier þenan Lærdoom/ad lyka sem Drottin vor Jesus/ j sine Nidurlægingu/ wthellte øllum synum Krøptum/ Mætte og Megne/vppa þad/han være-hlyd

en Vilia

eñ Vilia sijns Himneska Fødurs/ allt til Krossens Dauda/ og med sinē Audmyꝁt og Lijtelætan/bætte og betaladе ꝥyrer vorar Synder/og forlijkte oss so vid Gud.

So eigum vier eirniñ af øllu Hiarta/ad audmyꝁia oss og lijtelæꝁa/ ꝥyrer þeim allra hæsta Gude/ medkieñande vorn Vanmætt/ og þar sie eckert neitt/ edur Heilsusamlegt med oss sialfum/ z leggia oss so ølldungis giøruallа/ vppá þa ſkiæru Nád og Myskunsemе Almattugs Guds/ og hugga oss vid Forþienustu og Verdskulldan vors Drottins Jesu Christi/so verdum vier vissulega j hñs Nafne/verduger ad ødlast Himneska Hugsvølun j vorre Eymd og Hørmungum/ og sa Giæskurijkе Gud/mun ei lata oss Hugg unar lausa bliffa nie aan Hialpar. Drottiñ er rijkur af Nád og Myskun/ vid alla þa sem hañ akalla/ Hugrium ad sie Lof og Dyrd/ nu hiedan j fra/og ad eilijfu/Amen.

Aññur Predikun.

Vm Judam Forrædara/ og Fiøtur Drottins j Grasgardenū/og þad pleyra sem þar skiede.

Textiñ.

Og jafnsnart sem hañ var eñ nu ad tala vm þetta/Sia þu/Judas erin af þm̄ tolf/Pa er hañ hafde nu til sijn teked Flock Maña/og eirniñ Pionustumeñ Byskups aña/Phariseaña/Aulldungaña og Skriptlærdra/ gieck hañ vndan Mañflockenum/og kom þangad/med Logbrondum/Lompum/med Suerdum & Staungum.

Eñ Suikareñ hafde giefed þeim þad til Merkis/og sagt/Huørn eg kysse/sa er þad/grijped þann sama og leided varlega. Sem Jesus visse nu allt huad yfer hann atte ad koma/ gieck hañ fram/ og sagde til þeirra/Ad huørium leite þier? Þeir suorudu honum/ Ad Jesu af Nazareth. Jesus sagde til þeirra/Eg em hañ.

Eñ Judas sa ed sueik hañ/stood eirneñ hia honum. Eñ sem Jesus sagde til þeirra/Eg em hañ/ hørfudu þeir a Bak aptur/ og duttu til Jardar. Hañ spurde þa einusiñe/ad huørinn leite þier? Enn þeir sogdu/Ad Jesu af Nazareth/Jesus suarade/Eg sagda ydur þad/Eg em hañ/

Leite

Leife þier ad mier/þa lated þessa j burto fara/ So vppfyllest þad Ord/ huad hañ hafde sagt/ad onguum glatade eg af þeim sem þu gafst mier(Joh.17.)

Eñ Judas veit sier ad Jesu/ til ad kyssa hann. Og jafnsnart veik hann ad hønum/og sagde/Sæll vertu Rabbi/ og kyste hann. Enn Jesus sagde til hans/ Vinur/Quar til komstu hingad? O þu Juda/ suýkur þu Mannsins Son med Kosse? Þa geingu þeir þangad/ og løgdu Hendur a Jesum og gripu hañ.

Enn þa er þeir sem hia hønum voru sau huad verda villde/ søgdu þeir til hans/ Herra/ skulum vier ecke sla med Suerde. Þa hafde Simon Petrus eitt Suerd/og dro þad vt/ og sloo til Prestahøfdingians Þienara/og hioo af hønum hans hid hægra Eyra/ Og sa Þienare hiet Malchus.

Enn Jesus suarade/ og sagde/Leifed þeim ad giora allt hid frekasta. Og sagde til Peturs/ Styktu þijnu Suerde j Sliđret/ huiad huor Suerded tek

ur/ sa skal þyrer Suerde faraft.
Eda meinar þu ad eg kuñe ecke ad bid ia miñ Fodur/ þad hañ sende mier meir enn tolf Legion Eingla? Skal eg ecke drecka þañ Kaleik/ huorn ed miñ Fader hefur mier giefed? Enn huorneñ skyllðu þa Ritningarnar upfylldar verda? Þad hlytur so ad ske. Og hañ Ahrærde hans Eyra/ og læknade hañ.
A þeim Tijma/sagde Jesus til Presta hofdingiaña/ ⁊ Yfodudsmaña Mustereſins og Aulldungaña/sem yfer hañ voru komner. Þier erud so sem til añars Mording ia wtgeingner/med Suerdum og Stong um ad grijpa mig/Daglega hef eg þo hia ydur vered/og hefe kient j Mustereni/og þier hafed onguar Hendur a mig lagt/ Eñ þetta er ydar Tijme og Magt Myrkraña/so ad Ritningiñ upfylltest. Eñ allt þetta er skied/suo ad upfylltest Ritningarnar Spamañaña. Þa forlietu hñ aller Læresueinarner og flydu. Og þar var eirn Vngur Mañ/ sa ed honum epter fylgde/hañ var Lijne klæddur yfer bert

Nørund/og hin øñur Ungmeñe gripu hañ. Eñ hañ snarade Lijnklædenu og fly de nakeñ burt j fra þeim.

Exordium.

En. 37. Stendur skrifad vm hañ frooma og Meinlausa Joseph/ Huørsu hañ vitiade siña Brædra/ þangad sem þeir geimdu sijns Fødurs Hiørd j Eydemørtuñe/ og sem þeir sau hañ ælengdar/ huxudu þeir med sier ad vega hañ/ og søgdu sijn a mille/ Siæd Draum maduriñ kiemur/ Komum nu latum oss vega hañ/og køstum hønum j Gröf þiu/ og seigium ad jllt Dyr hefur slited hañ og vppeted/þa mun siast huad hønum stoda hans Draumar. Eñ hans ellste Brooder Ruben villde frelsa hañ/suo hañ være ecke j Hel sleigiñ/og gaf wt þad Rad/ ad þeir sky lldu kasta Joseph lifande j eina Grifiu/ Hu ad þeir eirniñ giørdu/eñ sm þeir settust nidr ad neyta Matar/ Pa sau þeir j þui Bile nockra Madianitiska Kaupmeñ og Vegfar endur/ huørra Vlfalldar ad bæru/ Jurter Balsam og Myrru/ og ferdudust j Egypta land/Eñ sem þeir reystu þar fram hia/ too Eu Brædurner þad Rad/ad þeir droou hañ vpp wr Grifiuñe/og sellðu hañ þeim Jsmaelitis/fyrer 20. Sylfurpeninga/ | Þeir flut

tu Joseph

til Joseph j Egyptaland. Þesse Heilagä Historia er ein Merkeleg Figura edur Fyrer myndan vppa þañ Himneska Joseph/ Drott iñ vorn Jesum Christum/ Þuiad lyka sem Joseph var af synum eigiñ Brædrum/ suik eñ og selldur. Eins heþur þad og tilgeinged vid vorn Herra Jesum Christum. Brædur Josephs selldu hañ/vegna þeirrar Aufunnd ar og Haturs er þeir høþdu á hønum/ vppa þad/ ad hans Draumar skylldu alldrei rætast nie framkoma/ Þar ed Joseph dreymde/ Ad Sool og Tungl/ z Elleþu Stiørnur heþdu loted sier/ og Joseph skyllde þess vegna verda eirn Herra yþer synum Brædrum/ so þeir hlyte hønum ad þiona.

Med sama hætte heþur þad eirniñ skied/ vid Drottinn vorn Jesum/ so sem hañ sialþur talar til Gydingaña/ þar þeir sagt haþe þeñañ vilium vier ecke yþer oss rijkia lata/ Romed/ latum oss Aþlyþa hañ/ Luc. 19. Eñ so sem Gudlegt Raad z Aþorm var stød ugt med Joseph/ ad Drottiñ sette hañ eirn Herra yþer syna Brædur/ suo þeir vegna syns Kaupskapar/ mættu endelega at þeim Hallæris arum/ sækia at Josephs Fund/ og sia hans Vegsemd j Egyptalande/ So gieta ecke helldur Oviner Drottins vors Jesu/ sem hañ þorrieddu og j Daudañ selldu/ hind rad Guds æsett Raad/ og Vijsdoms vilia/ helldur verda þeir eirniñ ad hneigia sig og

 tilbidia

tilbidia/pyrer hans mykla Tignar velldc.

Vt aþ þessare heiløgu Lectiu Pijnunnar vo rs Herra Jesu Christi/ verda þiorar Smar greiner þrammsettar.

Fyrst/ Huørsu Drottinn Jesus verdur aþ Juda suiken.

ij. Huørsu hann vill ei lata med Suerde veria sig edur þorsuara.

iij. Hans Aminingar Ræda/edur Forsuar til Hǿþudsmanna Musterensins.

iiij. Huørsu hann var aþ Læresueinunum yþergieþenn og þorlatinn.

Fyrsta Greininn.
Vm Suikræde Judasar.

HJer tekur nu til su ytre Kuøl og Pijna vors Drottins Jesu/ enn aþ þeirre jnnre hans Sælar Neyd og Hiartans Angist/ heþ ur ædur vered þramsett/ vm þa saargrætele gu Hrygd Drottins. 1. Huørninn hann var skiælþande z Harmþrwnginn. 2. Vm hns ækaþlega Bæn og Andvarpan. Eirnenn 3. Vm hans Daudastrijd og Bloodsueita/ huad allt hann hlaut ad lijda/æ sinne allra Hei løgustu Sæl/til þess/ ad Endurleysa sǒ vor ar þortapadar Sæler. Enn nu byriast hans Lijkamleg Neyd og Kualræde/Og heþst hier þyrst æ eirnre þalskre Vinættu/ og Trygda lausu Bræddralage/ Þui þar ed Drottinn vor

Jesus

Jesus/ skyllde þad allt lyda/ sem vid nokkurn Synduganñ Mañ/kyñe fram ad koma/ So hefur hañ eirneñ bloted þetta ad reyna og þola/ ad verda af Ottrwum Vinum suikeñ/og vølskum Brædrum Forrædiñ.
Og vissulega er þad hier j fyrstu ein hørfelega mykel/bæde ytre og jñre Kuøl og Skap raun Drottins vors Jesu/ad hañ verdur hier suo Fordædulega suikeñ af sijnum eiguñ Lærefuenne.
Slykt er ad søñu eitt stoort z Djøfullegt Slægdarverk/ Þess gietur og suo Johañes/ Cap. 13. Ad Djøfulliñ hafe þegar sendt j Hiarta Judasar Simonssonar Jscarioth/ ad suyKia siñ Læward z Meystara Drottiñ Jesum. Til þess Jllrædis var Judas tæld ur/vegna Agirndareñar/samt þeirrar Vird ingar og Vinættu/ sem hañ vænte sier hier fyrer/ hia Høfudprestunum og Kieñemaña høfdingiunum/ Og med soddan hætte hefur bæde Aura Elskañ/z Metorda sootteñ/suikked af hønum Lykamans z Sælareñar vel ferd/Og j sialfre Historiuñe stendur/ Luc. 22. Og Joh. 13. Ad Andskotiñ hafe fared j Judas. Slykt er ad vijsu skielfelegt ad jhuga/ nær Djøfulliñ fyrer Agirndareñ ar faker/og vegna skamviñrar/Tijmanlegrar Virdingar hertekur þañiñ/ og forblindar Mañsins Hiarta/Þar fo S. Paall segter/1. Thim. 6. Ad Agirndiñ sie Root alls jllss/

Kostgiæfum þess vegna af øllu megne/ hana ad flya og fordast/ þuiad/ hun nidursøkur Mañsins Hiarta/ j eilifa Gløtun og Fordæming. Bidium helldur jnelega med hinum heilaga David/ Psalm. 119. Drottiñ/ hneig þu mitt Hiarta til þiña Vitnisburda/ og ecke til Fiar Agirndar.

Hier høfum vier eina merkelega Huggun æ vorum Herra Jesu Christo/ oss til Epterdæmis/ Nær sem vier verdum af slykum følskum Brædrum/ edur Vinum þuyngader/ ad vier sieum þa samt þolenmooder/ og beføl um þad allt Gude. Sialfur Drottiñ klagar yfer þessare Otrygd og Flærræde/ Psalm 41. seigiande/ Eirniñ miñ Vinur/ huørium eg treyste/ sa ed æt mitt Braud/ hañ tredur mig vnder Fætur/ Og Psalm. 55. seiger hañ eirniñ. Þott ad Ovinur miñ nidrade mier/ þa villde eg þad vmlijda/ og þott ad Fiandmadur miñ Skamyrdte mig/ þa villde eg geyma mig fyrer hønum. En þu ert miñ Lagsmadur/ miñ Leidtoge/ og Kuñinge miñ/ þu ørier ad vorum Viner til samans ockar æ mille/ vid geingum j Guds Hwse bæder til samans.

Þessu næst er hier Athugande/ ad Judas suykur og forrædur Drottiñ vorn Jesum/ med einum Kosse/ Yfer huøriu hreckuijsu Vi øfullegu Flærræde/ Herrañ vor Jesus/ lætur sig suo sem furda og forundra/ seigiande/

O þu

O PV JVDa/ SVykur PV MAXXXXsins
SOXX Med KOsse? Þetta er Fals z Vnd
erþerle/ og so ein Sukkrædis og Mordingia
Art og Adþerd Diøþulsins.
Skodum nu og gaumgiæþum aþ þessu/
Sathans Slægd/ huørneñ hañ med so miukit
og Hunangs sæts Elskumerke og Smiadran
Iñsmeiger siñe Eyturlegre Flærd/ hia eirnre
aumre og Syndugre Mañeskiu/ ecke til ann
ars eñ þess/ad tortyna heñe þar med/ j eilyþa
Gløtun og Fordæming/ Lyka sem eirn skad-
legur Crocodilus/ sem kañ suo aumlega ad
syta og veina/sem natturlegur Madur/ Eñ
villie nockur aþ Medaumkan skunda hønum
til Hialpar/ þa grypur hañ þañ hiñ sama/
og rppsuelger hañ allt j Daudañ.
Slykañ eirn Flærædis Koss/ gaþ sa gam
le Høggormur þordum Daga/ vorum þyrstu
Forelldrum j Paradys/ synande þeim þess
Þorbodna Trees Giæde so gyrnelig og þøgur
lyka sem villde hañ vera þeim hier med holl
ur/og Heilrædur/ Eñ med þessum Fagurga
la og þlaurædu Yferbragde/ suek hañ þau
og þorried/allt j Daudañ.
Lyka sem nu vorer þyrstu Forelldrar/
vrdu med soddañ Græsnis Koss/ herþelega
suikeñ j Paradys/ þar ed Diøþulliñ Jklædd
est Høggormenum. Eins heþur sa añar A-
dam/vor Drottiñ Jesus/med einum Følskñ
Koss/vered forrádiñ j Grasgardenum/þar
 ed

ed Andskotiñ var farin j Judas/ vppa þad ad Drottiñ vor Jesus/frelsade oss hier med fra Fordæmanlegu Suikræde Diøfulsins.

Soddañ falska Brædur/hefur Judas vis selega marga ætt/ og epterlated j Heimen um/so sem David þa vmmælar/Psalm. 55. seigiande/ Þeirra Muñur er Kløckuare enn Smiør/og hafa þo strijd j siñe/ Þeirra Ord eru miukare eñ Vidsmiør/ og eru þo nakenn Suerd.

Þar fyrer þurfum vier ecke j þessum Hei me/ad veniast ne vænta epter betra Hlut/ skipte/ helldur enn fram hefur komed vid Drottiñ vorn Jesum Christum.

Framveigis høfum vier ad merkia hier/ Vidmoot Drottins vors Jesu vid þeñañ siñ Forrædara. Vinur seiger hañ/ HVar Til KOmstu Hingad/O. þV JVda/SVikur þV Mañsins Son med Kosse? Siaum nu hier hu myklu æstsemd vors Drottins Jesu/ Þar hañ med so mykellre Þolenmæde/Lang lundargiede og Hoogværd/ vmber og lydur Suikræde sins Ovinar/og af siñe oseigian legre Giæsku yperviñur so Judasar Illsku og Hreckvijsi/huers Vnderferle og Flattskapur meire er/eñ nockre Illgirne og Vondsku meige vid jafna. Eñ Drottins vors Jesu Blyda/og Hiartans Trwfeste/ er þo lañgtu meire og dyrmætare/ huørre eingiñ Giæska kañ ædre ad væra/so pad sañast hier/sem hñ

falfur

sialfur hafde sagt/ Matth. 5. Elske þier Ovine ydar/ Blessed þa er ydur bølva/ og so sem S. Pall seiger/ Rom. 12. Laat ecke yfirstiga þig hid vonda/ helldur yfirvinn þu hid vonda med goodu. Þar med hefur Drottenn vor Jesus sasnad Eldz Gloodum yfer Judasar Høfud/ Ja/ eilijfum Eldsgloodum/ Vid hvørium Drottinn hann þo alvarlega Vara tekur/ med þeim Ordum/ O þu Juda/ Þad er/ ad hann skule enn nu a medann tijme er til /giøra sanna Jdran og Yferboot.

Aunnur Greinin.

Vm þad/ huorsu Drottinn vill ecke laata med Suerde/forsuara sig edur Veria.

HErrann vor Jesus Christur bannade Petre ad hafa hier Suerded j frame/ epter þuiad hann sialfur er eingin Verallðlegur Kongur/og hans Rijke er ecke af þessum Heime. So vill hann og ecke laata grypa þad Veralldlega Suerd/helldur biodur S. Petre/ad slaa med Suerde/En Drottenn hafde tilsagt S. Petre/ eitt annad Suerd til varnar/sem so heiter/ V Akted Og Bidied/ So Þier Falled Ecke j FReistne. Vm þetta Suerd talar Esaias 30. Cap. seigiande/ Þui fyrer Aire læred og Vonena/mnnu þier Pluger verda/. Med þessu Suerde vill Herrann Christur laata forsuara sig/ og med þeim hætte verdur

Sigurñ vñeñ/hui pyrer vorn Vanmatt kie mur Sigurñ aþ Drottne/ midt j Raunum og Kroſſburde.
Herſkrwde vors Riddaraſkapar ſeiger S. Paall/2. Cor. 10. Er eige Holldlegur helldur andlegur/ og Mattugur til ad nid ur briota þad allt/ſem ſig vpphefur j giegn Gude/Pad er þ Skilningenum Otrwanlegt/ huad ein Riettrwud Bæn kañ ad orka/þui hun hamlar vondum Aſetninge/ z ſetur ad/ rar Hindraner j Veg þyrer Qvinena/ Enn þeir kuñu nockurn tijma Rad þyrer ad giø ra/ ſo ad ein Krøptug og Riettrwud Bæn heþur jaþnañ Yþerburde j øllum Eþnum/ Og Guds Ord er liþande og Krøptugt/ og huørtu Tuieggiudu ſuerde huaſſara/Heb. 4.
Herrañ Chriſtur þarþ ecke þad ytra Ver alldlega Suerded ſier til Varnar/hañ heþur ſijna Magt j framé/med ſijnu heilagu Orde/ og ſtoo þar med til Jardar/allañ þañ Ska ra/ſiña Herropinudu Qvina/ Þ A. Hørþudu P Eir A Bak Aptur/Og Duttu Til JAR dar. Þar heþur Drottiñ vor Jeſus lated ſiaa og merkia ſo ſem eina Mynd/ j huørre hans Magt være jñeþaleñ. Þetta er þad Suerd/ſem aþ hñs Muñe wtgeingur/Apoc. 1. Og ſa Staþur hans Muñs/ huar med hañ ſlær Jørdena/ Eirneñ Ande hans Mu/ ñs/med huørium hañ j Hel ſlær hina Oguð legu/ Og ſu Jarnſpijra/ ſem hañ j ſundur

ſtær ꝥa Heidnu med/ ſem añad Leyrkier/ Pſalm. 2. Lyka ſem ein Ródd mykellrar Reidarþrumu. Sømuleidis er þad hier vel merkiande/ ad þott Drottiñ vor Je ſus hefde viliad hafa eina Dagnborg ſier til Hlyfdar/ þa kuñe hañ vyſt ad bidia ſiñ Himne ſka Fódur/ vm meir eñ Tolf Legion Eing la þar til/ So ſem hañ ſeiger vid Petrum/ Tilteiknande þar med/ ad Hlyfd og Vórn ſiñar Chriſtne/ ſie Bæna arkalled/ og Vard halld heilagra Eingla.

Eirniñ kiener hañ oſſ hier med/ ad ſyn Sig urviñing ſie iñefaleñ ꝩ þui/ ad hñ drecke þañ Kaleik/ſem hans Fader gaf hónum/ þad er/ fyrer Kroſſens Kudl og Pijnu ad Sigra og yferviña alla vora Ovine/ þuiad þolenmæde hans heilógu Chriſtne/ er ſu rietta Sigur viñing. Pañ Chriſtelega Lærdoom ſeiger Lactantius/ eiga Meñ ecke ad forſuara med Morde og Mañdrápum/ helldur med Vm burdarlynde/ allt ꝩ Daudañ/ ecke med Ofrij ke/helldur Þolenmæde/ ecke med neinum Jll giórdum/ helldur Truñe/ þui Jllverk tyde aſt medal Ogudlegra/ eñ ſóñ Tru heyrer þeim Chriſtnu til/ So er og harla Naudſyn legt/ ad Meñ vernde og forſuare Chriſteleg añ Lærdoom/ Ecke med vondum Athófnum helldur ꝩ goodañ og Gudrækelegañ maata. Eñ vilie nockrer med Bloods vthellingu/ Rane edur Ellds ſkada/ hafa þeſſa Vórn ꝩ

frame

Framẽ/þeir hiner ſømu veita eckert Forſuar þeim Chriſtelega Lærdoome/ helldur myklu framar ſaurga hañ og Eydeleggia.

Þeſſu næſt er þad hier Hugleidande/ ad þar ed Drottiñ vor Jeſus ƀbyꝺur z bañar S. Petre þad Verallꝺlega Suerꝺeꝺ/z ſo ſiñ tekur þad ølldungis fra hønum/ Med huør iu Frelſe kañ þa ſa Romverſke Pave/ad hañ ƀa yƀer þad komeſt/þar hñ ſeiger/Sia/Tuø SVerꝺ eru hier? Eñ haƀe ecke Drottiñ Jeſ us hm̃ þad gieƀeꝺ/ſo kañ hañ ecke helldur ad haƀa þad riettelega/ me helldur Keyſarenn hønum þad aꝺ gieƀa/ ſem Herrañ Chriſtus heƀur ƀyrerboꝺeꝺ/ Og þar ſem ſa Romver ſke Pave heƀur þad Verallꝺlega Suerꝺ aƀ Keyſaranum ſialƀr til ſyn tekeꝺ. So ƀylger a epter þad/ vpƀa hañ hlyꝺe og heſſe Herr ans Jeſu wrſkurꝺur/ Ad huør ſem Suerꝺeꝺ tekur/ſa ſkule ƀyrer Suerꝺe ƀaraſt/ Huørt Guꝺlegt Atkuæꝺe/eirniñ heƀur kramkomeꝺ a þeim Ørioꝺſømu og Øƀſtopaƀullu Vpp hlaups mønum/ſiñ ſig haƀa daglega vppſett a mooti ſynum Herrum og Yƀervallꝺe/þui þeir hiƀa bloreꝺ þar ƀyrer herƀelega aꝺ ſtraffaſt/ og iaſnvel ſyner eigeñ Bøꝺlar orꝺ eꝺ aꝺ vera/ſuo ſem Hiſtoriurnar wtvyſa. Huaꝺ aller Þegnar og vndergieƀner ſkylldu trwlega varaſt..

Eñ kar eꝺ ſa Romverſke Pave heƀur þad Verallꝺlega Suerꝺ | Framẽ/ ſem hønum er

ecke

ecke bekalad/ha er þad Teikn og Merke þess Antachrists/ vm huørn Prophetiñ Daniel/ 12. Og S. Pall/ 2. Tess. 2. Hafa fyrer spaad/Þad hañ mune Kongarykiñ vnder sig leggia/ og wtskipta þeim/ og sig forhefia yfer allt huad Gud / edur Guds Dyrkan heiter/ So hefur þa ecke Herrañ Christur/giefed hønum þad Veralldlega Suerded/ helldur sialfs Antachristsins Stooll edr Has sæte.

Framveigis er hier af þessu augliooſt og openbert/ ad Drottiñ vor Jesus Christur hefur sialfviliuglega/ og wt af Hiartans Hlydne/vid siñ Himneska Fødur/ z þeirre oseig ianlegu myklu Elsku til Mañkynsins/ lided og þolad allt Suikrræde/ og Ofsokner siña Ovina/af þui þad er su saña Elska/ ad giø ra giarnañ Guds Vilia/Psalm.40. Og þar med sa allra meste Kiærleike til Mañkyn/ sins/ad deya fyrer þad/ eiñum Smanarleg um Dauda/ z endurleysa þad so fra þm̃ Ei lyfa Dauda. Þetta er su stærsta og fullkomna Hlydneñ/ ad deya a Krossins Galga sem eiñ Bølvan. Eñ med þessare al giørdre hlydne/er sa eilyfe Gud fullkomlega forlykttur/ z hans Riettferdugre Reide fra oss snwed/ Syndeñ afmaad/Mañkynsins O/ hlydne bætt z betølud/og þad eilyfa Straff j burt teked.

Slyka Oseigianlega Elsku og Myskun
Drottins

Drottins vors Jesu/ þarum vier hønum all drei full þackad ad eilyfu. Þar þyrer eig um vier Aumar og vesælar Mañeskiur/ ad leggia þra off þad mykla og skadlega Oþack læte/En med allre Hiartans æst og Alvøru ad jñræta off Elsku og Kiærleika vors Lausnara Jesu Christi/so vier kyñum ad þinna þar Værd og Roosemę ad Eilyfu/þyrer vorar Saaler.

Þridia Greinen.

Er Forsuars Ræda/ og Amiñing Drottins Jesu/til Høfudsmaña Musterersins.

Þier erud so sem til añars Spillvirkia wtgeingner(seiger hañ)z cet.

Þad er þrent sierdeilis/sem Drottiñ vor Jesus j þessare siñe Rædu/giefur ad merkia 1. Sitt Sakleyse sialfs. 2. Þeirra Magt. Og 3. Þeirra Blindleik. Þad er þess Jñehallds og Meiningar. Være eg eirn Spillvirke/ og aþ nockrum Illgiørdum sak adur/þa være vel tilbærelegt/ þo þier yþer þiellud mig/med eirnre Strydsmagt. Eñ nu er mitt Sakleyse þar aþ augliooft/ ad eg hefe Daglega hia ydur vmgeingest/ecke Heimuglega nie a Laun/ helldur openberlega j Samkundum z Musterenu/ þar sem aller Gydingar koma til samans/og hefur þo ein giñ j Folksins vidurvist/lagt Hendur a mig

þuï

þui mꜳ berlega siꜳ og merkia þar af/ ad eg
hefe ecke þetta Ofrijke j neirn mꜳta verd
skulldad. Og med þui ad eg er fyrer øllum
Heimenum og Folkenu ølldungis Saklaus/
Huar fyrer hafe þier þa slijka magt j frañe
ꜳ mote mier? og yferfalled mig so/med ydar
Ofrijke/ þar ydur þo bære suo sem riettum
Høfudsmøñum og Yferbodurum Mustere
sins & Alþijduñar/mig tilheyrelega ad vern
da & forsuara. 3. Skoded nu þess vegna
og gaumgiæfed/huilijk Myrkraña Magt er
yfer ydur sialfa falleñ/þui hefde nock: giete
ad mig riettelega klagad/ edur kuñad ad stra
ffa vm nockra Synd/ þa mꜳttu þier jafnañ
ꜳ biørtum Deige fiña mig j Musterenu og
Samkundunum/so þier þyrftud ei ꜳ Nætt
arþele/ og j Myrkre ad yferfalla mig med
þessum Hætte.

Þetta er su Harmakløgun/& Sorgar Ræda
Drottins vors Jesu/ Med huørre hñ lætur
liooslega siꜳ & þeckia sitt heilaga Sakleyse/
og huørsu mijked Oþacklæte hañ hafe feing
ed/fyrer sijna Omælanlega Elsku og Velgiø
rninga/Eirneñ hier med kostgiæfelega vidlei
tast ad hræra Hiørtu og Hugskot þessara sin
na Quina/til ad þeckia sitt heilaga Sakleyse
so þeir kyñe þui helldur þar epter/med þess
Þeckingu ad giøra saña Jdran & Yferboot.

Hier med kieñer Drottiñ vor Jesus oss/ad
þo vier verdum af Heimenum Rꜳnglega
ꜳsokter

aſokter/ og hliotum ſlyka Magt og Oprÿke med Polenmæde ad lyda og vmbera/ þa ſie oſſ ſamt leyþelegt ad tiar z j liooſe ad læta vort Sakleyſe/oſſ til Huggunar.

Sømuleidis meigum vier læra hier aþ/ hu ert ad ſie þad rietta Sambielag Diøþulſins og Myrkraña/Einkanlega/ nær Herrañ vor Jeſus verdur med Oprÿke og Magt þañeñ Opſoktur/ Huør ecke einaſta ſialþur er ølld ungis heilagur og ſaklaus/helldur og eirneñ kieñer þar med j Kyrkium og Skoolum hre inþerduglega/ og ſijner oſſ þañ rietta Veg Sæluhialpareñar/Framreider oſſ ſo þad Ei lyþa Hialpræde/ med Huggun ſyns heilaga Evangelij/og medtekur til eilyþrar Glede z Fagnadar vorar Sæler/ huøriar hañ heþur aptur keypt og þrelſad/ med ſynu dyrmæta Bloode/Er eirniñ vor Medalgangare/ vor Tulkur/ædſte Kieñemadur z Sæluhialpare.
Pad er ſu myrkla MagtMyrkraña/Nær Dr ottiñ vor Jeſus verdur oþſoktur j ſynu hei laga Orde/ og Meñ vilia huørke hañ (nie þad lyda/ med nockru moote/ Fra huøriuni Myrkraña Blindleika/vier bidium Almattc ugañ Gud) oſſ Myſkunſamlega ad varduveita.

Hier vm talar S. Pall Rom. 3. ſeigiandi/ Vier verdum wt aþ hans Nad an Verd ſkulldunar Riettlæter/þyrer þa Endurlauſn ſem ordiñ er/ þyrer Jeſum Chriſtum/

huorn

Hvørn Gud skickade til Forlykunar Mans þyrer Trwna j hans Blode. Item/Eph. 2. Af nꝺdenne eru þier hialplege vordner/ Hvør sem þesse heilǫgu Ord Opsæker/ sa Opsæker sialþan̄ Herran̄ Christum j synu Orde/ med Magt og Vallde Myrkrann̄a. Hirnen̄ sie ger vor Lausnare sialþur/ Joh. 16. Hvørs þier bidied Fødurin̄ j mynu Nafne/ Þad er/ þyrer myna Forþienustu/ en̄ ecke þyrer Verd skulldan heilagra Man̄a. Sǫmuleidis þe/ tr sem Opsækia þau Ord Herrans Jesu/ þar han̄ seiger/ Matth. 28. Eg er hia ydur alla Daga/ allt til Verallldarennar Enda. Christur er Forlykun þyrer allar Verallldarennar Synder/ 1. Joh. 2. Þad Brand sem eg mun giefa/ seiger vor Drottin̄ Jesus/ Joh. 6. Er mitt Holld/ hvǫrt ad eg mun wtgiefa He imenum til Lyfs. Item/ Matth. 26. Þad er mitt Holld. Hvør sem nu oþ sæker þesse og ønnur Ord Drottins vors Je/ su/ og æder þar at mote/ sa hin̄ same opsæk/ er hin̄ sialþan̄/ j synu blessada Orde/ Hvad ad kallast og heiter Magt Myrkrann̄a.
Þar þyrer myner kiæruftu/ gǫngum j Lioos inu/ a medan̄ vier høþum þad/ so ad Myrkur en̄ grype oss ecke. Joh. 12. En̄ aller Jesu Christi Opsǫknarar/ og Forsmannarar hans heilǫgu Orda/ eru þau Myrkrann̄a bǫrn/ sem þalmandemunu hrekiast j hin ydstu Myrkur

Pilįtrar Fyrerdæmingar/þar sem er Gop z Tana gnystran.

Fiorda Greinin.

Vm þad/hvørsu Drottin vor Jesus var aþ Læresuceinunum øllum yþergieþen og Forlaten.

ÞAd er ecke so liettvægur Kross og Skapraun/ad vera aþ synum kiærustu Vinum og Velgiørdamønnum øldungis yþergieþen/ Enn samt hlaut Drottinn vor Jesus þennan Kross og Miotlæte eirnenn ad reina/ vppa þad/ad þram vid hann kiæme allar Eymder/ z Volæde/ sem Mannskiepnan er vnderorpinn. Hann var aþ synum eigen Lærisueine suiken og Forrdadinn/enn hiner ader þorlietu hann/ og þlwdu þra hønum/ Þar a oþan asneytad de eirn þeirra hm med Eyde z Formælingum.

Ohh/Herra Gud/vier aumar z Syndugar Manneskiur/hvørsum yþergieþed Drottin Dyrdarennar/z sargrætelega þra hønum tuistrast. Enn þesshlaut vor Lavardur og lisþe Laus nare Jesus Christus ad giallda j Grasgard enum/Þar ed hann var aþ Einglum og mønnum/jaþnvel sialþum Gude/ vm lytenn Tyma yþergieþinn/ Psalm. 8. So sem hann klagar þar yþer/eyrer Munn Davids/ Psalm. 22. Eirnenn j þeim 31. seiger hann/So jlla þa gek ngur mier/ad eg em mykel Smaan orden mi

num

nijm Nargrøñum/ og Vidbioodur mijnum
Kuñingium/ þeir ed mig saa wte blyfdu þ mik
er/ mijn er forgleymt i Hiartanu/ lijka sem
framlidens Mans/ Eg er orden̄ so sem añad
j sundurbroted Kier. Huggun og Harma
boot Drottins vors Jesu(þar han̄ er so yfer
ergiefen̄/ og hryggelega staddur)er einkanlega
þesse/ sem han̄ sialfur framsetur/ Joh. 16.
seigiande/ Su stund kiemur/ ad þier sundur
tuistrest/ og læted mig einsaman̄/ en̄ eg er þo
ei einsaman̄/ þuiad Faderen̄ er med mier.

Þetta skal øllum Naudstøddum og yfer
giefnū/ voludum Mañeskium/ vera hin ædsta
Huggun/ og Raunaboot/ þo Meñerner
verde Trygdalauser/ og forlæte oss eda fyr
erlijte/ þa er samt vor trwfaste Vinur hia
oss Obrygdanlega/ sem er vor Myskunsame
Gud og Fader/ og vor Herra Jesus Christur/
ásamt Heiløgum Anda/ Eirnen̄ heilager
Guds Einglar. Vm þessa heilaga Hialp og
Trwfeste/ talar S. Paall/ 2. Tim. 4. Og
seiger/ J mijnu fyrsta Forsuare stood einge̅n
hia mier/ helldur yfergaafu þeir mig aller.
Drottin̄ stood hia mier/ og styrkte mig/ han̄
mun frelsa mig/ og hialpa til sijns Himneska
Rijkis. Sialfur Gud huggar oss/ Esa. 41.
seigiande/ Ottast ecke/ Eg em med þier/
vijk þu ecke/ þuiad eg em þin̄ Gud/ Eg styrke
þig/ eg hialpa þier eirnen̄/ eg helld þier vid/
fyrer þa hægre Høndena mijns Riettlætis.

En vor Drottin̄ Jesus seiger sialfur/Mat. 28. Siaed eg er hia ydur alla Daga/ allt til Verallðarenar Enda/ og giefur oss Fyr-erheit vm heilagan̄ Anda/fra synum Himne ska Fødur/ Joh. 14. seigiande/ Og eg mun bidia Fødurin̄/ad hā giefe ydur anan̄ Hugg ara/han̄ er blyfur med ydur eilyflega. Vm Hiastod og Styrk þeirra heilogu Engla/ stendur skrifad/Psalm. 34. Eingell Drott ins han̄ fylker sier j kringum þa sem hann ottast/og hialpar þeim þadan̄. Sia/ so er um vær nu ecke einersaman̄ j vorum Krosse/ og Eymdum/þott ad Meñerner hafe oss af rækt og yfergiefed/ Þar fyrer er þad gott ad treysta vppa Drottin̄/og vona ecke vppa Meñena/sem David seiger/Psalm. 118. Þui ad Gud er trwr/han̄ sa ed Trygdena helldur eilyflegana. Psalm. 146. Og vill oss alld rei yfergiefa/ nie Huggunarlausa vera lata ad Eilyfu/Am̄.

Þridia Predikun.

I Hvørsu Drottin̄ vor Jesus var bundin̄. 2. Þan̄ Prostur sem han̄ leid. Og 3. Fall og Jdran S. Peturs.

Textenn.

EN Flockurinn og sa Yfirhøfd ingiñ/ og Þienarar Gydingaña tooku Jesum/og bundu hañ/og leiddu hñ j fyrstu burt til Hañ as/sa var Maagur Caiphæ/Nuør ed þa var þess ars Byskup. Eñ Caiphas var sa sem Gydingunum hafde giefed pad Rad/ad betur være/ ad eirn Madur dæe fyrer Folked.

Og þeir leiddu hañ til hins ædsta Kieñemans Caiphas/ pad er til Yfirhøfdingia Prestaña/þar ed aller Kieñemaña høfdingiar/Skriftlærder/og Aulldungar voru saman komner. Eñ Simon Petrus fylgde Jesu epter aleingdar/og eirn añar Læresueirn/allt jñ j Forstofu Kieñemañahøfdingians/ Sa same Lærisueirn var kuñugur Kieñemañahøfdingianum/og gieck jñ med Jesu j Byskups Herberged.

Eñ Petur stood þar wte fyrer Dyrunum. Þa gieck wt sa añar Lærisueirn/sm Bysk upenum var kuñugur/og talade vid hana

sem Dyrnar geymde/ og leidde Petrum þar jñ.

Eñ Dionusiusþolked og Pienararner sto- ódu/ og hoþdu Kola Elld giordañ þar nidre/midt j Forstoþuñe/huiad Kulde var Og þeir vermdu sig. Eñ Petur stood hia þeim/ og vermde sig eirniñ/so hañ sæe hu- ør Endling þar villde a verda. Eñ Am báttiñ Kieñemañahoþdingians/su er Dy rnar geymde/sa Petrum vid Logañ/ sem hañ vermde sig/og hun horþde beint a hñ/ og sagde/Og þu varst eirn med Jesu aþ Galilea/ Ertu ecke eirn aþ þess Mans Læresueinum? Eñ hañ aþneytade þui þy rer øllum/og sagde/þu Kuiña/eige er eg þad/Eg þecke hañ ecke/Eg veit og eirn- eñ ecke huad þu seiger.

Eñ Kieñemañahoþdingiñ spurde Jes- um ad hans Læresueinum/og ad hans Ki eñingu/ og Jesus suarade hønum/ Eg heþe openberlega talad j Heimenum/ Eg heþe og med jaþnade kient j Samkundu- hwsum/og j Musterenu/þar ed aller Gy dingar koma til samans/ og eckert heþ eg

j Aþkym

Apkymum talad/ Quad spyr þu mig ad þessu? Spyr þu þa þar ad sem heyrt hafa þa quad eg hefe talad til þeirra/ Sia þu þeir hinir somu vita huad eg hefe sagt. Enn sem hann talade þetta/ þa gaf eirn Pienaranna sem þar stoodu hia/ Jesu eitt Kneפhogg/ og sagde/ Skalltu suo suara Byskupenum? Jesus suarade/ Hafe eg illa talad þa bevijsa þad/ ad þad sie Oriett / Enn hafe eg satt sagt/ Quar fyrer slær þu mig? Og Hannas hafde sendt hann bundenn til Caiphas Kiennemannahøfdingia

Simon Peturs stood og vermde sig. Og innan lijtels tijma/ epter hina fyrstu Afneytingena/ sem hann gieck wt epter Forsalnum/ þa gool Haneň. Og ein onn ur Ambatt sa hann/ og took aptur til ad seigia til þeirra sem stoodu þar hia/ Þesse var og eirn med Jesu af Nazareth. Þa sǫgdu þeir til hans/ Ertu ecke eirn hans Lærisueina? og eirn annar sagde/ vissselega ertu eirn af þeim. Petur afneitade þui einusinne/ og soor sig þar uppa/ og sagde/ Þu Madur/ ecke er eg þad/ og ei

þecke eg þann hinn sama Mann.

Og sñañ skams Tijma/ nærre eirnre Stundu/styrkte þad eirn annar med þeim er þar stoodu/ og sagde/ Sañlega þu ert eirn aþ þeim/þuiad þu ert eirn Galilæare/ og þitt Tungumaal openberar þig. Og eirn aþ Byskups Þienurunum/Frænde þess sem Petur hioo aþ Eyrad/sagde. Sa eg þig ecke j Grasgardenum med honum? Þa took Petur til ad þormæla sier og sueria sig/ ad ecke þeckte hann þann Mañ sem þeir toludu vm.

Oz jafnsnart þa ed hañ suo talade/ gool Haneñ j añad siñ. Og Drottinn snere sier vid/ og leit til Peturs. Þa miñ test Petur a þad Orded Jesu/ er hann haþde sagt til hans. Adur eñ þad Haneñ galar tuisuar/munntu aþneyta mier þris var/Oz hñ gieck vt z griet Beysklega.

Exordium.

Hia Spamañenū Jeremiam 20. Cap. Stendur skriþad/ ad þegar sa heilage Spamadur haþe eptor Gudlegre Beþalningu/ Spad þyrer Kongenū Zedechia

dechia/og giørvøllu Folkenn/og straffad pad vegna þeirra Synda/Einnenñ kunngiørt þeim og fyrer sagt/vm Eydeleggıng Borgarenñar Jerusalem/ og þa Babilonisku Herleiding/ þa hafe eirn af þeim Høfdingium/sem voru j Drottins Hwse/Pashur ad Nafne/steiged Jeremiam Propheta/og kastad hønum j Hielsted vnder Beniamins Porte/ j eitt Vard hallð/Enñ Spamadurinñ andvarpade til Drottins j siñe Bæn/so segiande. Drottinñ þu hefur so taled vm fyrer mier/ og eg hefe latted vmtelia mig/ad spaa fyrer/Enñ eg er dag lega fyrer þad/sama ad Hadungu ordenñ/og hver Madur dæarar mig/ Þuiad eg heyre þu ersu marger straffa mig/ og hræda mig alla vegana/z seigia so aller mijner Viner z Kunningiar/ Vier villium aklaga hañ/ ef ad vier giætum so fyrer komed hønum/og næd høn um/og hefnt vor so a hønum. Enñ Drottinñ er hia mier sem eirn øflugur Kappe. Og nu Drottinñ Zebaoth/sem proofar hinñ Riettferduga/ þu sem sier Nyrun og Hiørtun/ lattu mig siaa þijna Hefnd a þeim/ þui eg hefe þier mitt Malefne a Hende fraalgeid/. Vegsamed Drottinñ/ Hañ sem frelsad hefur Lijfed þins Fatæka/wr Høndum þeirra Jll giørnu.

Þesse Jeremias Prophete/ hefur med synum Spadome/ og þeirre Ofsokn/ sem hann leid/ Vered ein Figura og Fyrermyndan

Drottins vors Jesu Christi/ Huær eirnin̄ var þaungin̄ og Fiøtradur/ þærdur til Kieñe maña Høfdingiaña/ Og þar vegna sin̄ar Jatningar/ ecke alleinasta fleigin̄ j sijna Blessudu Asionu/ Helldur var han̄ eirnin̄ þar a ofan Hatурlega spottadur og þyrerlitin̄/ so ad Kieñemaña Høfdingiarner/ hafa allra Bragda vid leitad og sijn Vielræde j þraße hafft/ ad aklaga han̄ fyrer Pilato/ og han̄ þar med sydan Kyþenu ad suþpra. Eñ sem Spamadurin̄ Jeremias seiger hier/ ad Drottin̄ hafe vered hia sier/ sem eirn øflugur Kappe/ z frelsad sig wr Høndum þeirra Illgiørnu. Eins Huggar Drottin̄ vor Jesus sig/ af Gudlegum Styrk og Hialpræde/ ad han̄ mune Hefnd Drottins sia/ a sijnum Ovinum.

Vt af þessare heilögu Lectiu þijnuñar vors Herra Jesu Christi/ verda þriar Smagreiner framsettar.

1. Huørsu Drottin̄ vor Jesus var bundin̄ og Fiøtradur.

2. Vm han̄ pwstur eda Kin̄hest/ sem Drottin̄ leid.

3. Vm Afneytan Peturs/ z hu̅s Jdran.

Fyrsta Greinen̄.

Vm Bondenn Drottins.

HErran̄ vor Jesus hefur tuisuarsiñum bundin̄ vered. Fyrst j Grasgardenū/

þegar hañ var Handtekiñ/ og þar epter j hwſe Hañas Kiꝛkemaña Høꝛdingia/ þui Hañ as ſende hñ bundiñ til þeſſ æðſta Kiꝛkemans Caiphas/ og haƒa þeir ſo bunded hans heilø gu Hendur/ ſem eins Jllgiørda mans/ Huad med þeirra Magt og Oþryke/ hefur ad ſkñu vered ein Smanarleg Fyrerlitning.

Eñ Orſaker og Efne/ til þeſſara Banda Drottins vors Jeſu/ Haƒa fyrſt vered vor ar Synder. Þeir Hreckuyſu Booƒar/ haƒa ad ſkñu bunded hann med Reypum/ edur Streingium. Eñ vorar Synder haƒa hann þo myklu hardara bunded/ med Fiøtrum Da udans/ Vm huør ſo ſkrifad ſtendur/ Pſalm. 116. Fiøtur Daudans vmkringdu mig/ Helvijtis Angiſt haƒde ſnorted mig.

Vorer fyrſtu Forelldrar/ wtrietttu ſijnar Hendur/ epter þeim forbodna Trieſins A vexte j Paradijſar Alldengarde/ og misbrwk udu ſo þad Frelſe og Frijheit Handaña/ ſem Gud gaf þeim/ Huørs Drottiñ vor Jeſus hlijtur ad giallda/ med ſo hørdum og Smann arlegum Fiøtrum a ſynum Heiløgu Hønd um. Oho/ vorar ſyndugar ꝫ Ogudlegar He ndur/ haƒa herƒelega rænt og ruplad/ Enn huad haƒa þeſſar heiløgu Hendur Adhafſt? Þær haƒa hreinſad Lijkþrau/ vpploked Aug um blindra/ Opnad Eyru þeirra Daufu/ Lijƒgad Dauda/ og allt vel giørt. Þar fy rer eru þær (vegna vorra Jllgiørda) heilag ar og

ar og ølldungis ann Saka samanreirdar/ og blaut so vor Drottinn Jesus/ þad ad betala og borga/sem hann rænte alldrei.

Þar næst var Ordsøk til Bandanna Jesu/ Fiøtraner Daudans/huiad vier hefdum med Bøndum Helvytis og Myrkranna Hleckium vered eilyflega Fiøtrader/ Hefde ei Drottinn vor Jesus/ fyrer oss lated sig reyra z binda sem David seiger/ Psalm. 115. Þu hefur mynar Fiøtraner j sundur slited/Og lyka sinn þeir Menn af Juda/bundu sinn Broodr Samson/Judic. 15. Med sterkum og nyum tuei mur Reipum/og ofursellda hann so Philistæ is/huorier ad hløkudu og glødduft yfer høn um. Enn þegar Ande Drottins kom yfer Samson/ þa sundurslitnudu þau sterku og nyu Reyp/ og urdu sem Prædur/ brunnenn j Ellde.

Eins hefur sa styrkuaste Aprekz Rappenn/ vor Himneske Samson/Drottinn vor Jesus/ med synu Guddomlegu Almætte/vor Helfiø tur j sundurslited/ og sett oss suo aptur til þeirra himnesku Fryheita/og eilyfra Frelsis.

Su þridia Ordsøk til Bandanna Jesu/ Var Aklogun Lögmaalsins/ þau sterku Bø nd Daudans og Helvytis/ lau þungt a oss/ og høfdu fastlega reyrt og sært/ bæde Sal og Lykama/ Enn Drottinn vor Jesus hefur þesse sömu Fiøtur j sundurslited/og ad ønga vu giørt/suo ad vor Samuiska er ølldungis

fry

þriij og þrelsud/ þra Løgmalsins aklǿgun/ z þess Fordæmingar Bǿlvan/ og þra skielþeleg um Otta þess eilijþa Dauda/ Þuiad eins og einum Stoorbrotamāne j synum Fiǿtrum z Vardhallde/ stendur jaþnañ Otte/ Vidbiood ur og Skielþing aþ synum Dauda Doome/ eirnen Bǿdlenū sem hm̄ skal Reþsa/sm̄ og aþ sialþre Reþsinguñe/og þeirre Daudlegre Ru, ǿl z Smæn er þar med þylger. So heþdum vier hloted eilijþlega ad skielþast og Titra/þ Obærilegre Grimdar Reide Almattugs Gu ds/og þess Helvijska Bǿduls Piǿþulsins.her þelegre Asynd/ z þeirra eilijþu Daudans kua la hrædilegu Ogn/ Smæn z Oþbode/ heþde ecke vor blessadur Naudhialpare/ Drottinn Jesus Christus/ suo Dæsamlega leyst og þrelsad oss/ med synum Bǿndum/ þra þeim eilijþu Fordæmingar Fiǿtrum/ sem voru O værd vondrar Samvisku/med sijþelldum jaþ nadar Otta/og Angistar kuijda/ og hǿþum so ǿdlast þyrer hns dyrmæta Blood/ Lausn vorra Banda/ Fyrergiefning Syndaña/ og eina gooda og Roolega Samvisku. Vm þet ta Frelse og Fiǿtra Lausn/ talar Spamad urin̄ Zach. 9. seigiande/ Þu wtleider þyrer Blood þijns Sattmaala/þijna Fanga wt aþ Gryþiuñe/Huar eckert Vatn er jñe.

Hier vid gledur hiñ H. David sig/Psalm. 116. Þar hañ seiger/ Vertu til Frids mijn Sæl/eñ ad nyu/þui Drottiñ veiter þier hid

gooda/ þui þu hefur wrikt miñe Sælu wþ Daudanum/Augum mijnum af Tarafóllun um/Footum mijnum fra Hrøsuneñe? Eg vil ganga fyrer Drottne/a Jørdu lifande man na. Og Psalm. 124. Sæla vor er burtslop piñ/lyka sem Fugl af Veidemañsins Snøru. So þad Snaran er sundurslitiñ/z vier þad an j burt leyster/Vor Hialp er j Nafne Dr/ ottins/þess sem giørt hefur Himen og Jørd. Jtem/Esa. 61. Drottiñ hefur sendt mig/ ad predika Voludum/ z ad græda sundradá j Hiørtum/og til ad predika þeim Herteknu Frelse. Þar med hefur nu vor Drottiñ Jes us Mildelega frelsad oss/af þeim hrædelegu Fordæmingar Fiøtrum/ sem þeir Jorunarla usu og Ogudlegu verda med reyrder og bund ner/Vm huør hañ sialfur so talar/Matth. 22. segiande/ Binded hans Hendur og Fæ tur/ og kasted hønum j þiñ ydstu Myrkur/ þar mun vera Gop z Taña gnystran.

Aunur Greineñ.

Vm þañ Pinstur eda Riñhest/sem Drott-iñ Jesus leid.

Þegar Drottiñ vor Jesus gaf eitt merke/ legt Andsuar/vegna syns Lærdooms/ad hañ hafe openberlega talad og kient/ Huad hañ vitnar til sijna Tilheyrenda/ og Folks sins/Huørt þeir høfdu nockud Qvidurkunr/ meleg

mielegt heyrt hañ þad tala/ sem Vpphlaups efne være/ og j moote Keysaranum/ edur j giegn Moysis Løgmaale/ huar epter Kieñemañahøfdingiñ/ i sñe sialfur ad spyria. Siaa Pa stood eirn af Pienurunum/ sem þar stod/ Jesu eitt Knefahøgg/ og sagde/ skalltu suo suara Byskupenum? Eñ Drottiñ suarade/ hafe eg jlla talad/ þa bergsa þad/ ad þad sie Oriett/ Eñ hafe eg satt sagt/ huar fyrer slær þu mig? Pad er þess Jñehallds/ Eg kañ ei añars ad suara/ eñ vijsa til þess openberlega Vitnisburdar alls Folksins/ sem huørke er Otilbærelegt nie am Riettenda/ huad skal eg framar giøra/ og huar fyrer slær þu mig?

Oh/ Vor Elskulege Herra Jesu/ Til þessa var þiñar Spurningar/ huar fyrer þu siert sleigiñ/ suar[v] greinelega Spamadurinn/ Esa. 53. Par hañ seiger. Fyrer vorra Misgiør da Saker er hañ særdur/ og fyrer vorra Synnda saker er hañ Lemstradur. Vier høfum jlla og Oguðlega talad/ og þar med maklega til þess vñ:d/ ad vier værum eilijflega slegn er j vora Asioonu/ Eñ vor Drottiñ Jesus/ hefur þetta Hn:fa høgg/ og øll øñur Lemstra sløg fyrer oss lided.

Adam sette dærlega sijna Asioonu/ vppa mote Almættugum Gude/ med siñe Dramb semdar Ohlydne/ þar ed hañ hlydde Fortøl um og Lygum Diøfulsins. Eñ hier fyrer hlaut nu Drottiñ Jesus ad þola Sløg og

Hneþa hǫgg j ſijna bleſſuðu Aſioonu. Oh/ Huad grim og diarfleg verður ein Manleg Aſijnd/ Nær Maneſkian hefur jllt j ſinne? og framfylger ſijnum eigin Girndum z Vil ia/ ſo að Manſins Yſerbragd Afmyndaſt/ ſem Cains/og verður ſo af Reiðenne Haturs fullt og Vidurſtyggelegt. Þeſſ vegna verd ur nu Drottin vor Jeſus ſleigin og Pwſtra dur j ſijna allra blijduſtu og Vingiarnlegu ſtu Aſianu.

Drottin Gud hafðe boded/ Deut. 25. Að nær nockur finðeſt Sakadur edur Rangláat ur fyrer Doome/ þa ſkyllde Doomarin ſlaa han þar niður fyrer ſier/ og veita hǫnum ſlǫg/epter þui ſem hans Miſgiǫrð være ſtor til/ Að ſa hin ſame kynne þui helldur ſijn að ſkamaſt. Vier erum að ſǫnu þeir Jllvirk iar/ſem fyrer þeim æðſta Doomara z Drot tne/ erum fundner og ſanreindir að Oguðle gu Athæfe og Glæpaverkum.

En Herran Jeſus tekur við Hǫggum og Slǫgin j ſitt bleſſaða Andlit/ z bætte ſo þar með/ fyrer vorar Jllgiǫrder og Vondſku/z Frelſade oſſ fra þeim eilijfu Helvijtſku Hǫgg um og Aſlǫgum Diǫfulſins.

Minſtu þar a Chriſtin Maneſkia/ Að þiſſe blijda z bleſſaða Aſiana/ſem ſleigen var vegna vorra Synda/er það hið ſama Fegur dar Andlit/ ſem a Fiallenu Tabor fordum ſkeyn og Lioomade/ſo ſkiært ſem Soolenn.

Vin

Vm huørt Blessad Auglit David eirniñ all vijda talar/ Ad Drottiñ mune ypppylla sig med Føgnude/og Glede syns Auglitis. Og Psalm. 80. seiger hñ/ Drottiñ/ Lættu þitt Andlit lysa/og þa hialpunst vier.

Þessa skiæra Asioonu munum vier æ þey im epsta Dyrdar Deige Drottins/ j siñe myk lu Tign og Vegsemd/ siaa og skoda/ og gieriñ þo alldrei ad tilhlijþu nooglega þull þackad/ þui Fagnad[v] sæla/Huggunarryka/Astwdlega og Elskulega Dyrdar Auglite/ þau Høgg/ Smæn og Pwstra/ sem þad heþur þyrer oss Syndugar Mañeskiur lided og þolad.

Þridia Greiniñ.

Vm þad Hryggelega Fall S. Peturs/ og hans saña Jdran.

FYrst er hier ad Merkia og athuga/ þad Tileþne og Medal/ þyrer huørt Petur þi ell/og komst j þessa Hryggelegu Krøsun/sem var ad hañ gaþ sig j Selskap þeirra Oguð legu/og vernde sig vid Ellden hia þeim/þat hønum heþde þo myklu betra og Naudsyn legra vered/ad hugþesta/ þad sem Drottinn Jesus sagde/Vaked og bidied/so ad þier þall ed ecke j Freistne.

Þad þiker ad søñu mørgum mykels verdt ad haþa Hille Verallðareñar/ og Skiemtun

aþ goodum og Gladværum Selſkap j Heim enum/ſuo ad Madur ſie med lyſtugu og glø du Giede/hia myklo verdum Vinum og Høy bdingium/ huad ſlykt Hættalag og Framþe rde/er þyrer Heimenum Virdingaſamt z veg legt/ huar aþ Mieñ ǵdlaſt opt myked Vapn/ og vyðþrægañ Lopſtyr/ og verda þar med Auduger aþ Vinſemd og Velgiørdum þeir ra Vol ldugu/ Huad þo heiter med riettu ad verma ſig vid þeirra Kola elld. Eñ þetta er ad ſøñu miøg Hæſkaſamlegt/ þui huør ſm̃ koſtgiæþer ad haþa ſtoor Metord aþ Heimen um/og Eptertlæte medal Høþdingiañа/ſa hiñ ſame blytur þar jaþnþramt ad lata ſier þeir ra Verk z Athæþe vel þocknaſt/ æn noꝛkurs Motmælis/ og jaþnvel þo þar a ryde/ ad Herrañ Chriſtur og hans heilaga Ord/verde þar æ oþan Ofſokt og aþrækt/. þa mæ ſa hiñ ſame/ſm̃ vid þeſſar Elldsglædur ſig ver mer/eirneñ danſa þar med/ og þylla þañ Fl ockeñ/ſem þyrerlytur Herrañ Jeſum/ og høn um aþneyta/ Puiad hañ er þañeñ aþ Høþd ingiaña Vinattu/Velgiørd og Metordum/ ſo Herrekeñ og vaþeñ/ ſem med eirnre ſterk re og Ramlegre Hleckia þeſte/ z verdur þeir ra Ordum og Framþerde med Hlydne ad þyl gia /Vilie hañ añars leingur vid þeſſa Ko lagloodena ſtadnæmaſt/z þeirra Hille/Auds og Metorda þramveigis nioota.

Med ſoddañ tildrætte og Ordſøk/leidaſt

marger

Margar áþvega/til ad aþneyta Christo/ Huø ꝛs vegna þad er myklu betra/ ad vera lytelꝯ vmkomin/Einþalldur/Fatækur/og þorsmaꝺ dur þyrer Heimenum/og hallda sier suo þast og støduglega/ vid Herran Jesum/ helldur en ad missa han/edur hønum ad aþneyta/þyr er þaþeingelegan Koþstyr/og þallvællt Met ord/og Giæde Veralldarennar.

Þesse Heimur er su þagra og Girnelega Lyt/sem æ Talar droo vora þyrstu Foreldra/ Adam og Evu/ ꝛ tæler en nu allmarg an med sijnu Skraute og Fegurdar skyne/ lijka/ sem ein Comædia edur Giørdarleikur/nær Men sijnast ad iklæda sig Konglegum Bwnade/med Gullkedium prydder/huad þo j Raunene ecke er anad/en Fegurdarskin/ og Eptirlits sem einn Skugge/ og Fænytur Hegome.

Þessu næst er S. Petur einn Speigell Manlegs Breisklenka/ þar ed Manlegum styrk ꝛ Mætte/ er j ønguan Mata ad treysta/ huad an Guds Hialpar og Adstodar/ þell ur Manneskian skiootlega/ og vier berum vo en Fiesiood j einu veyku og Jardnesku Leyr kiere/sem miøg er brothætt/Þar þyrer/ Huør sier lætur þykia þad han stande/ gaumgiæfe sa vel ad han þalle ecke. Og Drottin seig er/Jerem. 17. Ad Mansins Hiarta sie Med nadarþullt/ og ørvinlunarsamt.

Þad er ad sionu ein mykel Viska og Lyts

lete/ad þetta sin eigin Vanmatt og Breysk-
leika/ad allt huad helllst vier hyxum/ tølum
edur giørum/ sie aan Guds Naadar ølldung
is Gnytt og Odugaulegt. Manesk aa ab
sialfre sier til/er sem Daudur/Mattlaus z
ongvur Skugge. Sialfur Gud giefur Man-
enum bæde Lijsed og Styrkeñ/og kan a einu
Augabragde skiotlega ad suipta han øllum
Manlegum Paunkum og Hugreñingum/ suo
han verde sem aññar Fienadur/ huørsu hæren
og Vitur sem han hefur ædur vered/ sem
Dæmed syner a Nabogodonosor/Dan. 4.
Huørsu audvellde er þad Gude/ ad suipta
Manneskiuna bæde/Mæalenu/ Skilningenum
og øllum Lijsa og Salar Kröptum z Mæt-
te/ nær han vill? Eñ huad helllst sem vier
erum/ og huad gott sem vier høfum þa er
þad allt af Gude. Þar byrer eigum vier
ekke j nockurn mata ad reida ost edur treysta
vppa sialfa oss/nie vera Hofmoduger/ þar
sem vier ææn Guds Naadar og Hulltyngie er-
um Fordæmanlegar Manneskiur/z Daudans
Hræ. Þess vegna erum vier af Naad Guds
þad vier erum. Huør helllst sem þetta ecke
þecker/sa mæ riettelega kallast blindur/ og
veit alldrei nær ed han fellur og hrasar/ og
aller þeir sin vid sin Vanmætt og Breysklei-
ka vilia ei kanast/og han jaata/ þeir eru sine
Hrøsun og Glucku/alla reidu nalæger/ Enn
nær sem vier Lijtelaatlega med Audmykt vid
urkieñ

urkieñum sialþer vorn eigeñ Vanmætt z Bre
ysklcika/so verdum vier vissulega ymoaþder
med Guds Nad/ og hans Krøptugu Hialp
ræde/ þuiad Gudlegur Styrkleike bygger ei
hia þeim/sem sialþer þykiast vera þullhraust
er og øruggver. Helldur er hans Kraptur
Mættugur j þeim Breysku/og byr medal þe
irra/so sem Drottiñ sagde vid S. Paal. 2.
Cor. 12. Miñ Kraptur er j þeim Breysku
mættugur/ Fyrer þui seiger Postuliñ/vil eg
sem þegnastur hroosa mier aß minni Brey
skleika/so ad Kraptr Christs bwe med mier.
Slykar Voladar og Jstødulitlar Mañeskí
ur/vill Gud j øngueñ mata yßergießa/helld
ur eþter þær ætyd og leidtogar Myskunsam
lega/þar ed hiner adrer/sem eru Hoßmoodug
er og stærelæter/ reida sig vpþa sijna Eigen
Hreyste/Matt og Meigiñ/verda þañeñ yß
ergießner/Þui þegar S. Petur so giørde/þa
þiell hañ og hrasade.

J þridia lage/ er hier aß ad merkia eina
þa særu Hiartans Kuzl og Angist Drott
ins vors Jesu/ oßan a þad/ ad hañ var aß
sinum Eigeñ Lærefueinum þorlæteñ og yß
ergießeñ j Grasgardenum/ þa aþneytar høn
um eirn þeirra/sem var Petrus.

Adam aßneytade Gude/Og vier aumer A
dams Nidiar høßum eirneñ Gude aþneytad
uisuitanlega med vorum Vantrodslum/ og
Syndum/ a moote hañs heilaga Vilia/ og

blessudum Bodordum/ kuiad lijka sem Petur
visse kullvel/ ad sin Lavardur og Drottinn
var eirn sañur Gud/ so sem hañ medkiende/
Matth. 16. seigiande/ Pu ert Christur son
ur Guds Lifanda/ eñ po samt afneytade hñ
hønum. Eins vitum vier eirneñ liooslega/
ad Guds Guddoomlegt Ord og Bodord/eru
hans heilagur Vilie/ eñ briootum po Puer
woarsamlega og mootkrooanlega þar j moo
ti/med vorum openberlegum Syndum z Ys
trodslum/ lyka sem þar være eingiñ Gud/og
verdur hañeñ myklu meir og optar Drottne
Jesu afneytad/ med Verkunum og vondu
Athæfe/ Eñ med Ordunum alleinasta/ suo
sem S. Pall wtmalar Græsnarana/Tit. 1.
seigiande/ Peir seigiast þeckia Gud/ eñ med
Verkunum afneyta þeir þui/ Og 2. Tim. 3.
Peir hafa Yferlit Gudlegs Athæfis/ Enn
þess Krapte afneyta þeir. Pessa hlaut nu
Drottiñ vor Jesus ad gialldа/j þui/ad hañ
var yfergiefeñ/ og hønum suo afneytad.
Nær helldst Kross og Forsmaan Herrans
Christi er fyrer Hende/ þa hneyxlast all
marger þar aa/ vijkia þess vegna fra Christo
og afneyta hønum.

Petur sa nu/j hugsijkre Fyrerlitningu Dr
ottiñ Jesus var hier staddur/ þar hañ var
bundiñ og Fiotradur/og skamast sijn þess ve
gna ad kalla hañ og vidurkieña/ Huar vm
Drottiñ hafde po ædur aamint hñ z sagt/
Marc. 8.

Marc. 8. Hvør han skamast min/edur min̄a Orda/hia þessare Hoordoomsins og Syndugre Kynslood/þan̄ mun Mañsins Sonur þorsmaa/þa han̄ kiemur med sijnum Einglū/ j Dyrd sijns Fødurs

Sa Guds Madur Moyses/Hiellt Christi Vanvirding þyrer stærre Rijkdoom/ en̄ Fieþioodu Egyptskra/ Heb. 11. Pad er oss nog lega liooſt og vitanlegt aþ Guds Orde/ Ad Drottin̄ vor Jesus vmgieck ølldungis Ein þalldlega/ og med stoorre Audmykt/ Hoog værd og Lijtelæte/ hier æ Jardrijke/ Hvørs blessudum Footsporum oss er eirnin̄ med allre Hlijdne skylldugt epter ad þylgia/ En̄ þar til erum vier jaþnan̄ miøg treger og later/ Vil lum myklu helldr Elska Verallðarenar Glis og Epterlæte/ og ala vorn Alldur med Skraute og Stærilæte/so sem Heimurin̄ giører/ Og med soddan̄ hætte aþneytum vier Herran̄ um Christo/og hrøsum þo jaþnan̄ þra eirnre Synd til an̄arar/ eins og Petur hendte/ er sig þlækte so herþelega/ j Sachans og Synd arenar Snøru/sem eitt Villedyr j Nete.

Oh/ Hvørsu þer sa Hreckvijse Diøþull ad j þyrstu/miuklega ad þidia vid Mañeskiuna og med sijnu Flærdar tæle/ad koma Mañen̄ um j sijna Gilldru? þlæker sv̄o þan̄ sama j sijnu Nete/og steyper hønum sijdan og hrinder æ meir og meir/ j stærre og verre Daudlegar Synder/ Pirad þyrst aþneytade Petur med

Einfølldum Ordum. Þar næst soor han sig þar oppa/ Og ad sijdustu formællte hn sial hum sier/ og gaf sig Displenum/En tapade þar med sine eigen Velferd og Saluhialp/ hefde Christi Tillit ecke vered hønum Ord føk til Jdranar.

Ad sijdustu og j fiorda mata/skulum vier nu gaumgiæfa/ ad Drottin vor Jesus leit til Peturs þegar Hanen gool j añad sin/ þa minntest Petur a þad Ordeo Jesu/ ædur enn þad Hanen galar tuisv^r/muntu afneyta mi er þrisuar/ Og han gieck wt og grieet Beysk lega. Af þessu blessada Tillite Drottins/ kiemst nu S. Petur vid j sijnu Hiarta til Apturhuarfs/og sañrar Jdranar/og miñest fyrst a sijnar Synder/þar ed han grætur so Beyskelega. Þar næst ganga hønum til Hiarta Ordin Drottins Jesu. Þesser eru þeir tueir Partar sañrar Jdranar. Eitt Hiartanlegt Angur og Treige/ sem wthellest þeirum Jdranar Tarum. Og þar næst ein søn og stødug Trw/ad S. Petur miñest hier a Ordin Jesu/ þegar han snere sier vid/ og leit hañen mz hyru Bragde til Peturs. Med soddan hætte Verkar Drottin vor Jesus j oss eirnin sañ og alvarlega Hiartans Jdran/med Aminning vorra Synda/ sem tilverk nast med Hans Hlioodenu/ sem og fyrer Gu ds Nadar Tillit j þui heilaga Evangelio/ oss til Huggunar/ Huar fyrer hæun sem þ

allt

Predikun
Allt añad gott/off veitt/sie Lof og Dyrd ad Eilyfu/ A M E N.

Fiorda Predikun.

Vm Sañleikans Jatning

Drottins Jesu/ad hañ sie Guds Sonur/ Og huorneñ hañ er spottadur/og af Kieñemaña Hofdingiunum til Dauda vrskurdadur.

Textenn.

ENN Kieñemañahofdingiarner og Aulldungarner/og allt Rædet/ leitudu Lugvitna j giegn Jesu/so ad þeir giæte honum j Hel komed/og fundu eingeñ/þo ad marger Liugvottar geinge þar fram̄ ad/þviad þeirra Vitnisburder voru ecke Samhlioda. Ad sijdustu stoodu vpp og geingu þar fram̄ tueir Falsvottar/og bæru Liugvitne j moote honum/og sogdu/Vid hofum heyrt þad hañ sagde(Joh.2.) Eg kañ og vil niddurbriota þad Mustere Guds sem

med Yondum er giort/ og a premur Dog um/ uppbyggia eitt aññad sem ei er med Yondum giort. Eñ þeirra Vitnisburd er vrdu ecke helldur samhlioода.

Og Kieñemaña Yoþdingiñ stood upp medal þeirra/spurde Jesum ad/og sagde/ Suarar þu onguu til þessa/sem ad þesser Vitna a mote þier? Jesus þagde/ ꝫ suarade onguu.

Þa spurde Kieñemañahoþdingiñ hann eñ apfur ad/og sagde til hans/Ertu Chr istur Sonur hins blessada? Eg sære þig vid liþanda Gud/ad þu seiger oss/eþ þu ert Christus Sonur Guds? Jesus sagde Þu seiger þad/ Eg em hañ. Þo seige eg ydur/ad hiedan i þra munu þier sia mañ sins Son/ sitiande til Krapfarens hægre Handar/og komanda j Skyum Himens. Eñ Kieñemañahoþdingiñ reyþ þa sijn Klæde/ og sagde/ hañ heþur Gudlastad/ Huad þurþum vier nu þramar Vitnaña vid? Siaed/þier heyrdud nu hans Gud lastan/huad virdest ydur? Enn þeir þor dæmdu hañ aller/og sogdu. Hañ er Dau

dans

hans ſekur. Eñ þeir Meñ ſem hielldu Jeſu/ ſpottudu hañ ⁊ hræktu j hans Andlit/ og ſloou hañ med Knefum/ eñ ſumer byrgdu hañ/ og ſloou hñ j Andlited/ ſierdeilis þienararner/ og ſøgdu/ Spa þu oſſ Chriſte/ Huer er ſa þig ſloo? Og margar adrar Hadungar tøludu þeir vid hñ.

Eñ ad Morgne ſamanſøfnuduſt aller Kieñemañahøfdingiar/ Skriptlærder/ og Aulldungar Lydſins/ og allt Rꝏded/ og hielldu þar eina Rꝏdſtefnu yfer Jeſu/ ſo ad þeir feinge Lijflated hañ. Og þeir leiddu hañ vpp fyrer ſitt Rꝏd/ og ſøgdu. Ertu Chriſtur? Seig þu oſſ þad. Enn hañ ſagde til þeirra/ þo eg ſeige ydur þ/ Þa truꝏ þier mier ecke/ Eñ ef eg ſpyr ydur/ þa ſuare þier mier ecke/ og lꝏted mig ecke ad helldur lauſañ. Þar fyrer/ fra þeſſu/ mun Mañſins Son ſitia til Krap tar Guds hægre Handar. Þa ſøgdu þeir aller/ Ertu þa Guds Sonur? Hañ ſagde til þeirra/ Þier ſeiged þad/ þuiad eg em hañ/ Eñ þeir ſøgdu/ huad þurfum vier nu framar Vitnaña vid? Þuiad vier

ſialfer høfum heyrt þad af hans Munne.

Exordium.

I Fyrre Kongaña Book/ 22. Cap. Stendur ſkrifad/ Ad 400/ Fals ſpamaña/ høfdu ſamanſafnaſt/ Epter Befalningu Achabs/ Iſraels Kongs/ til ad ſpaa fyrer Kong ſins Herfør/ hönũ til Sigurs a mote Ramoth j Gilead/ Og eirn Lyge ande var j Munne allra þeirra Spamaña. Eñ þar var og ſo eirn riettur og Sañordur Spamadur Drottins/ ad Nafne Micheas/ ſem eirneñ var hier til kalladur/ Hu(e)rn Achab Konge ſærde/ þad hañ ſegde ſier þad eina hier um/ ſem ſatt være j Nafne Drottins. Og ſem Micheas ſagde hid ſaña/ og liet j Liooſe/ hu(e)rſu hañ hefde ſied Drottiñ ſitia j ſynu Hasæte ⁊ allañ Himenſins Her/ umhuerfis Drottiñ. Og þar med hefde hañ ſied eirn Anda Vtfara/ ſem være eirn lyge Ande j Muñe allra hans Fals ſpamaña/ Fyrer þeſſa Gudlega Vitran ⁊ Vidurkeñing/ vard Micheas ſleigiñ af einum Fals Propheta Zedechia/ og ſettur j Myrkua ſtofu.

Med ſama hætte hefur þad og ſo tilgeingid/ fyrer þeim ſaña og ædſta Spamañe/ Drottne vorum Jeſu Chriſto// J moot hu(e)riũ ſamanſafnaſt hafa Kieñemaña Høfdingarner

ner/ og hiner Skriptlærdu/ æsamt Høfuds mēñ/og Aulldungar Lydsins til Jerusalem/ sem vär sa Vllufloctur þeirra fölsku Spamaña/ J hugrra Hiarta og Muñe ad Diøfullen̄ var eirn Lyge ande. Þesser særa Drottin̄ Jesum/ ad hañ seige Sañleikañ/ huør hañ sie/ Og sem hañ viburkieñer Sañleikañ/ og lætur j lioose/ ad hañ sie sañur Messias og Guds Sonur/ þañ er þeir munu sia kom anda/ j Skyum Himens. Þa verdur Drottin̄ vor Jesus/ vegna þessarar Jatningar/ sleigen̄ og spottadur/ og vm sijder til Dauda Dæmdur. So verdur nu Herrañ Jesus Christur/ sem er sialfur Sañleikurin̄/ vegna Sañleikans Jatningar/ A moote øllum sañleik z Riettindum/ af þessum Jllgiørnu Lygeøndum/ wrskurdadur ad vera Daudans sekur/ og þar a ofan Lyflaaten̄/ vppa þad hañ frelsade oss fra Lyga ryke Diøfulsins/ Enn̄ sette oss in̄ j þad Gledelega Dyrdar ryke sijns Eilyfa Sañleika.

Vr af þessare heiløgu Lectiu Pijnuñar vors Herra Jesu Christi/ verda þriar Smaagreiner fram settar.

1. Vm Sañleikans Medkieñing Drottins Jesu/ ad hañ sie Guds Sonur.

2. Vm þad Hæd og Spott/ sem hañ leid af þeim Gudlegu Þienurum.

3. Vm Dauda wrskurd Rieñemaña Høfdingiaña yfer Christo.

Fyrsta

Fyrsta Greinen.

Vm Jatning Drottins.

ÞEir Andlegu Rædherrar og Kiẽnemen til Jerusalem/ leita nu allra Bragda og Ordsaka/suo þeir giete wrskurdad Drottin̄ Jesum til Dauda. Setia þess vegna til LIyugvotta/so þeir kyñe þui helldur hn̄ ad klaga og aklæra/Eñ þeirra Vitnisburder vrdu ecke samhliooda/Þar fyrer gatu þeir øngua þa Ordsøk tildreiged nie vppa funded/ sem Dauda være verdug.

Þetta er eñ nu ad nyu/ ein Oseigianlega mykel og þung Hiarta Kuøl og Angist DROTTNE vorum Jesu Christo / Ad han̄ hlytur ad heyra og vmbera slykar Lygar/ sem suo hrygggelega hafa sært hans ørmædda Hiarta/ suo sem þar vm var fyrer spæd/Psalm. 27. Falsvottar ryssa vpp at moote mier/og giøra mier rangt til/og tala Osañende. Og Psalm. 35. Þar stoodu vpp jller Lingvottar/ og vitnudu þad at mig/sem eg var ecke valldur. Eñ med þessu hlytur Drottin̄ vor Jesus/þad eirneñ ad reina/og þess ad kieña j sinu særdu og hrelldu Hiarta/ Huilykt Bøl og Angur Lygeñ giører þeim froomu og Gudhræddu/Og hefur so þar med bætt og lided fyrer þad/ sem vier erum optlega fwser til/ ad trwa Lyg

um Diçpulsins/ og hlyda hans Viêlaþullum Jñblæstre..

Om syder stendr Riêñemañahøþdingiñ vpp j midcd/og særer Drottiñ Jesum/þad er/spyr hañ med Suardaga/edur Eyds vidløgum/ huørt hañ sie Messias og Guds Sonur? þar til suarar Herrañ Jesus/ꝛ seiger/Jæ visse lega/ ad hñ sie sa same Messias/og sañur Guds Sonur/ þa haþa þeir þordæmt hañ til Dauda/sem añañ Gudlastara/og verdur suo vor Drottiñ Jesus oþan æ syna Sañleiks þulla Vidurkieñing/Forsmænarlega hæddur hræktur og sleigiñ.

Hier aþ høþum vier ad læra/ huar vppa su rietta Pecking og Vidurkieñing/vm Jesum Christum/sie bygd og Grundvølllud/sem er/ Einkanlega æ hans sialþs Persónu/ og Embætte/ad hñ sie sañur Guds Sonur/ꝛ sa Fyrerheitne Messias/og Heimsins Endurlausnare/Og þessa sømu Pecking ꝛ Medkieñing eigum vier med riettre Trw ad vardveita/ sem hañ ædsta og Dyrmætasta Fiesiood j vorum Hiørtum/ ꝛ hañ eirnñ med vorum Muñe Daglega ad jata og Vidurkieña/þui þad er vor su allra hellsta og nætuæmasta Hugg un/ og Krøptugasta Sigurviñing/ suo sem Johañes seiger/1. Joh. 5. Huør er hañ sem Verølldena yþervinur/vtan alleinasta sa ed trwer/þad Jesus sie Guds Sonur.

Eñ Ordsøkiñ/huar þyrer þesse Trwen yþer viñur

vinur/Er einkum og sierdeilis þesse/ ad Herran Jesus Christur er sannur Gud/ huørn ein giñ Hlutur kan̄ ad sigra nie yfervinna/ Huørt sem þad er helldur Synd/ Daude/ Diøfull eda Heimur/ Huørke þad hærra nie þad læg ra/ Eige nælægt eda fiærlægt/ eda huad hel ist þad kyn̄e ad nefnast/ þa er þo samt Jesus Christur eirn Herra z Drottin̄/ þar yfer/ ei nn sannur og allvalldande Gud ad eilijfu.

Og epter þui ad þesse eilijfe Sañleikur ver dur alldrei nidur þryktur/ nie yfervun̄en̄/ Hel ldur sigrar han̄ alla Magt/ sierhuørra Tyr añna og Villumañna/og blijfur so og varer Ei lijflega. Þar fyrer er og vor Truw/ huørre soddan Vidurkeñing er stadfastlega jñrætt/ sa. eine Obrygdanlege Sigur/ sem Verølld ena yfervin̄ur.

Sømuleidis/ nær sem nu slijk ein stadføst Truw/ hefur høndlad og til sijn teked Jesum Christum/og samteingt sig hønum/ med Ein ing Nægdareñar og Jbwdareñar/ So ad han̄ bwe j oss/ þa giører han̄ oss eirnin̄ Hluttaka ra sin̄ar Guddomlegrar Natturu/ þad er/ sijns Guddomlega Styrkleika og Eplingar/ Glede/ Upplysingar og Vijsdooms/huar med vier vin̄um Sigur a Diøfulsins Ofsokn/og Veralldareñar Aræsum/ þui ecke byr Christz j oss so/ad vier ødlunst ecke af hm̄/bæde Krap tana/ Lyfed z Styrkleikañ/añars være þad ecke Jbwd/ Helldur bygger hans Kraptur

med

med oss/og er jafnan verkande/og þar af kie
mur allt Afl og Sigurvińing vorrar Tru
ar/huøriu merkelega verdur hrosad/Heb.xi.
Ad þeir Heiløgu Guds Meń/hafe mykla og
furdanlega Hlute/fordum Daga framkuæ
mt/ og afrekad/fyrer Krapt og Styrkleika
Truareńar.

So sem þad er nu vor ædsta og Vegsam
legasta Sigurhroosan/ad Jesus er Guds so
nur/ og Kraptur hans Gudlegrar Nadar/
og Hoilldgunar verkar j oss. So er þad eirn
eń hellsta og sierlegasta vor Huggun/ ad hań
er þar med sańur Messias/sa smurde Drott
ins/Vor ædste Kieńemadur ad eilyfu/ Ein
ka Medalgangare/ z Smurdur eilyfur Koń
gur/ Puiad af synu Heilaga Vidsmiøre og
Olio Fagnadarens/med huøriu hań er yfer
fliotanlega Smurdur j Heiløgum Anda/
giefr hń oss z utbyter/upplysande oss so med
Glede og Føgnude.

Og þar hań er bad rietta Høfud sinnar
Christne/ þa uppfyller hań oss synna andlega
Lime/ med synum Heiløgum Gafum. Eń
sia/Pessa Vegsemd og Sooma/mystu vorer
fyrstu Forelldrar/og vier aller þeirra Nid
iar og Epterkomendur/ j þui fyrsta Synda
falle/ med huøriu þau fiellu fra Almat
tugum Gude/ og tøpudu hans heiløgu J
bwd/þar ed þau urdu af Diøflenum yferviń
og voru þar med suipt sińe Sigurvińing og

Herradæme. Þar hyrer er skalkur Guds Sonur/wt aþ þur-anlegu Guds Vysdooms Raade/Madur ordin/og heþur suo aptur at ny/þyrer sana Trw/samteingt sig vid oss/vp pa þad/ad vier yrdum Hluttakarar Guds Nadar/Fullteingis/Styrkleika og Sigurvinningar/og ad sydustu eilijfrar Sæluhialpar/ og hendum þan eilyka Høþudprest/ sem giøri de bulla og ænægianlega Forlykun þyrer vo rar Synder/Være þar med vor Medalgang are/millum Guds heilags Riettlætis/ z vor ra Ranglætinga/eirn eilijdz Kongz/j huørs Nadar og Dyrdar Ryke/vier Tymanlega z eilijslega/ kynnum ad stadhestast og vera/ þra huørre Vegs mo vier vorum palliner/en kom ner vnder Valld og Prældoom vorra Ovi na/ z kunnum alldrei þra þeirra Magt z Oþ ry'e/ad þrelsast/ hende ecke Drottin Jesus vered Guds Sonur/ og orded oss eirn Voll dugur Verndare/Herra z Endurlausnare.

Petta er Suma og Jnnehalld Andsuars og Medkenningar Drottins Jesu/ sem han hlaut openberlega j Rooste ad læra/ aþ þui ad har er vnderkominn/ allrar Veralldarinn ar Velherd og Saluhialp/ ad Mannkyned vite og vidurkienne sig hier med/ aptur ødlast þad eilijfa Hialpræde/sem þad vegna Synd arenar mist haþde/ og var þess vegna harla Naudsynlegt/ad Herran Jesus auglyste sig ad vera sanan Guds Son/og Heimsins Frel

fara/sem til þess være komin/og ab Gude sent
bur j þenan Heim/ ad leita ad þui sem tyne
og tapad være/og Endurleysa suo Mankyn
ed/fra eilyfre Glötun og Fordæmingu/ med
sine Saaru Kuøl og Pynu.
Ein med þui ad Kienemanahøfdingiarner
hneyxlast hier a þønum/ þar ed han stendur
frame fyrer þeim/Fatækur/Vesæll og fyrer
litin/ þa min. e han þa a syna Tilkomande
Dyrd og Vegsemd/ og seiger/ ad þeir mune
sia Manssins Son(þenan hugen þeir siaie
þar standa)Komande j Skyum Himens.
Huar med Drottin vor Jesus giører Grein
armun a sine Aud virdelegre Nidurlægingu/
og Tign sinar Dyrdarlegrar Vegsemdar/ og
giefur þeim eitt Merke/ huar ab þeir skule
han þeckia/Huørt Teikn a Kienemerke Spa
manenum Daniel vitradest j eirnre Sioon/
Dan. 7. Þar ed Spamaninum byrtest eirn
koma j Skyum Himens/ lijka sem Manssins
Son/ Huørium Gud gaf Magt/ Heidur og
Ryke yfer allar Þiooder.
So eigum vier nu ad læra/ med þessum
Hætte/ad skoda og ælijta vorn Drottin Jes
um/bæde j hans Eymd og Nidurlæcfan/vyr
er Doom: þeirra Ogudlegu/Sem og/huørsu
han med sine Magt/og mykellre Dyrd/ verd
ur komande j Skyum Himens/ Og meigum
ab þessare huørutueggiu Jhugan og Gaum
giæfne/ hina mestu Nytseme og Not hafa/

Packande þar med af allre Audmykt/ vor um Herra Jesu Christo/þa Veglega z merk elega Jatning/ er hñ medkiende sig ad vera vorn Himneska Messiam og Heilsugiafara/ Og skamadest sijn ecke vor vegna/helldr med kiende diarflega aun alls Otta og Hrædslu/ sig vera þañ sana Guds Son/Og bidium hñ framveigis ad giefa oss syna Nad og Heilag añ Anda/ so vier ecke skømmustum vor/ hann med sañre Einørd alvarlega ad medkieña/fy rer vtan Vidbiood og Hræsne/j allañ mata og tilleggium hønum þañ Heidur/sem sa Hi mneske Faderen hefur hønum giefed/Matt. 3. seigiande/ Þesse er miñ elskulegur Sonur a hvøreium eg hefe alla Þocknan/hlyded hønum/so vier meigum med Hiartans Føgnude hañ siaa og skoda/ þegar hañ verdur koman de j Skyum Himens.

Auñur Greiniñ.

Vm þad Spott og Nadungar/sem Dro ttiñ Jesus leid af þeim Ogudlegu Pie/ nurum a Mattarþele.

ÞEgar Herrañ Jesus hafde nu giørt þa at giætu Jatning/ ad hañ være sañur Messias/og Guds Sonur/þa hielldu Kieñemaña høfdingiarner sig hafa feinged eina merkele ga og Løgmæta Ordsøk/ ad dæma hañ til Dau da/ sem eirn Vpphlaups Mañ og Gud

lastæra/ og læta so blyþa vid þessa Medkient ing Drottins/ epter hųørre þeir þyktast mei ga vaþalaust leggia Dauda Dooms Orskurd æ hñ Taka þess vegna Hųylld og Naadir til Morguns/ Eñ æ medan þeir nioota siñarVærdar/ þa haþa þeir Ogudlegu Pienarar/ þeir Myskunarlausu Bloodhundar/ Valld og vøktun æ Drottne vorum Jesu Christo/ med ymeslegu Kualræde og Pintingum/alla þa lydlanga Noott/og hlytur hañ so vegna Sañleikans Medkieñingar/ad verda aþ þeim saargrætelega hæddur/ hræktur/ spytttur og bareñ.

Skodum nu hier og gaumgiæþum/ hųørsu margt og myked jllt Drottiñ vor Jesus hla ut ad lyda/vegna siñar Jatningar/ad hann være sañur Messias og Guds Sonur/ hųad þo er sa eilyþe Sañleikur. Og miñunst þar med þess/ad vorer þyrstu Forelldrar/aþneyt udu þeim Giæskurÿka Gude/og løstudu þra sier hans heilaga Sañleik/ ag blessada Orde eñ medtooku og løgdu Trwnad/ æ þær skad legu Sathans Lÿgar/so bæde hañ og vier/ aller þeirra synduger Nidiar/ høþdum þar med maklega verdskulldad eilyþt Spott og Aløgun Diøþulsens. Þetta herþelega Kualræde tekur nu Drottiñ vor Jesus vpp a sig/ þar hann suo Pølenmoodlega lydur/ allar þessar Hædungar/Høgg og Hrǽka/ vp pa þad/hañ bætte þyrer vorar Synder/ og

 frelsade

frelsade oss fra þeirre eilyfu Smaan/so vier yrdum alldrei ad neirnre Hadungu/ fyrer Dioflenum med þeim Idrunarlausu.

Vorer Fyrstu Forelldrar gyrntust þa Veg semd og Speke/Gude sialfum lyk ad verda/ þui Eva sa/ad þad Forbodna Trie var Fag urt alits/og gyrnelegt til Froodleiks. Þess vegna verdur Drottin vor Jesus hier halld in og whroopadur/sem eirn Dare/edur Vit stola Madur/og su eilijfa Speken Guds hly tur soddan Forsmaan og Hadung ad lyda.

Sømuleidis hlaut Drottin vor Jesus m3 þessu Hade og Spotte/sem hn leid/eirnin ad giallda vorrar Drambseme. Nær Madurin þykest sialfur vera fullhyggin/ og metur sig i sijnu Hiarta/ framar ødrum Mønum/ fyr erlytur so sin Naunga/ og helldur han eirn fangtan Drussa/ edur Afglapa/ Þar fyrer verdur Herran Jesus slyka Fyrerlitning og Darruskap ad þola. Og epter þui þad var vydfrægt og augliost medal Gydingana/ad nær sm Messias kiæme/suo kyne han allt ad vita/sem su Samverska Kona sagde vid He rran Christum/Joh. 4. Eg veit sagde hun ad Messias kiemur/ og nær han kiemur/ þa mun han vnder vysa oss þetta allt/og þar ed Drottin Jesus hafde fyrer þui andlega Ra de z Riernevallde til Jerusalem/opinberlega jatad/ad han være sa sine Messias/ sem fyri var fyrerheitin. Þar fyrer hyrgia þeir hans

heilogu

heilsgu Asioonu/sla j hans Andlit/ seigiand de/ Sia þu oss Christe/ huør er sa þig sloo. Þad er/ fiertu sañur Messias/ suo hlytur þu eirnin allt ad vita/ huør er nu sa sem þig sloo. Þañen hlytur nu sa eilyþe Vyst doomur og Syke/ ad verda ad Undrum og Hadungum þyrer Veröllduie/ og geingur þ suo vissulega til/ sem Spamadurin Jeremi as yverklagar/ Jerem. 20. Ad Ord Drott ins sie orded til Hadungar & Darusskapar.

Vt as þessare viduñstyggelegu Smaan og Hadungu/ skiedur þad hier med/ ad þeir Guð gudlegu Boosar/ hræfia j þad Blessada And lit Drottens vors Jesu/ so sem þar vm heyr ur adur vared þyrerspad/ Esa.50. Eg sne re mijnu Bake ad þeim sem mig sloou/ og mijna Kiñvanga ad þeim mig reittu/ Mijna A sioonu byrgda eg ecke þyrer Forsmaan & Hra kum/ as þui hefe eg mijna Asioonu þrambod ed/ sem añan hardan Stein/ þuiad eg veit ad eg verd ei til Skamar.

Vorer þyrstu Forelldrar settu vid sijn Ey ru þordum/ ad hlysta til/ Lyga og Flærædis Diøsulsins. Þess vegna verda þau heilögu Eyrun Drottins Jesu/ ad heyra Smæner yrde. Þeim var liuþt/ ad sa hin gamle Högg ormur/ Blystrade og bliese as sijnum Ban væ na Muñe/ hui Helvijska Daudans Eytre/ j þeirra Andlit. Þar þyrer leid vor Drott in Jesus Skyrþur og Hræka j sijna blessada

Asionu. Vort Andlit var fullt af Smæn & Fyrerlitningu/ lika sem ein Ohreinlyf Ko na/ sem bundeñ og sañreind verdur/ ad synū liootum Hoordooms og Laustætis Verkum mæ syn mæklega med Blygdan skamast.
Eñ Drottin vor Jesus bar Forsmænena/ og bætte vorra vegna/ þar ed hn̄ bauð fram syna heilaga Asionu med Polenmæde og vil ugur/ so at hana være hrækt og spytt.
Eñ þar Spamadurin̄ kiemst so ad Orde/ sei giande/ Eg veit ad eg verd ecke til skamar ad eilyfu/ So verdum vier ecke helldur ad eilyf re Smæn og Skøm. Og jafnvel þo vier hli votum med Christo/ ad bera stundlega For smæn/ vegna Sañleikans Vidurkieñingar/ þa verdum vier þo ecke til Skamar nie Sne ypu ad eilyfu.

Þridia Greinin̄.

Vm þañ Dauda Doom/ sem Kieñemaña Høfdingiarner/ dæmdu yfer Drottne vorum Jesu.

SNemma ad Morgne/ þegar Høfudprestarn er/ Aulldungarner og allt Raaded/ sam an̄komnudust aptur/ og spurdu Drottin̄ vorn Jesum/ huørt hn̄ villde eñ þa siñar Medkieñ ingar verda bekiendur/ ad hañ sie Messias og Guds Sonur/ huad hañ samt einardlega jat ar og vidurkieñer/ Þa verda þeir Andlegu Raad

Raadherrar aller samhuga sem j einu blijode og Fordæma Drottin Jesum til Dauda/ þui þeir sialfer hafe heyrt hans Gudlastan/ og þyrfte ei Vitnana vid framvegis.

En þesse þeirra Vrskurdur er falskur og Ranglætur/ þar ei vard med neinu moote bevysad/ ad DROttin Jesus være nockur Gudlastare/ þo han segde sig ad vera Guds Son/ þa var þad eingin Gudløstun/ so sem han sialfur sig forsuarar/ Joh. 10. Med heilagre Ritningu/ Psalm. 82. Eg sagde ad vysu/ Pier erud Guder/ og aller saman Synner hins hædsta/ þui ei kan slijkt Gudløstun heita/ þo sierhuør Vidurkienne sig ad vera Guds Barn/ sem hefur Vitnisburde heilagrar Ritningar/ og Guds Orda.

Þui andlega Rienerallde til Jerusalem/ bar ad bevysa þad/ ad Drottin Jesus være ecke Guds sonur/ sm̃ han auglyste/ og nær þeir høfdu þad sannprooфad/ var tilheyrelegt ad þeir hefdu han dæmt og vrskurdad/ sem eirn Vpphlaups mann og Gudlastara.

En nu hafde Drottin vor Jesus/ med so mörgum Stormerkium og Gudlegum Dasemdar verkum/ nooglega sannad og bevysad þ/ hn̄ være eirn sannur Almattugur Gud/ huad þeir skylldu myklu helldur hafa sier fyrer Sioner sett/ z gaumgiæfelega athugad/ En nu fordæma þeir han alldeilis ad Oprooфudu/ fyrer vtan allan Sannleikans Grundvøll og

Vnderstødu. Og er þad hier vel merkiande ad Drottiñ Jesus verdur aꝼ þeirre andlegu Kadsteꝼnu ꝼordæmdur/sem eirn Gudløstar arnadur/Huar med hañ hefur vorra vegna Løgmalsins Bølvan vppa sig tekid/ og ecke alleinasta lided þad/hønum være Bølvad og ꝼormællt/helldur þar aꝼ oꝼan læted sig slaa lausañ/ꝼyrer oss Ranglæta til Dauda dæma vppa þad hañ Endurleyste oss ꝼra eilyꝼre Bølvan og Fordæmingu/ so vier mætttum aꝼtur ødlast þa eilyꝼu Sonarleyꝼd/ og Blessan Guds Barna.

Voret ꝼyrstu Forelldrar/ med øllum sijnum Nidium/mattu maklega kallast Gudlastarar/ þar þau hielldu ecke Guds Ord ꝼyrer Sañende/ er hañ sagde til þeirra/ ad aa hvørium þeim Deige/ sem þau æte aꝼ þui Trie/ sem hñ bañade þeim/þa skylldu þau Dauda deyia/hielldu so þær banvænu Sathans Lygar ꝼyrer sañinde/Eñ Guds Ord þar aptur aa moote/so sem Lygar og Hiegooma/ huad ad er eitt herꝼelega mykel og stoor Gudløstun huøra Drottiñ Jesus hlytur nu ad giallda/ og vera ꝼordæmdur/sem eirn Gudlastare.

Þeir eru aller og sierhuør Rietteleza kallader Gudlastarar/ sem j sijnu Hiarta ꝼyrer lyta Ord Drottins/og meina so mykid ad þ mune ecke so skie/nie verda/ sem Guds ord auglijsar/og lata sier myklu helldur þo knast Diøꝼulsins Lygar/og Heimsins Vellystingar ꝼordillo

Fordilld og Prÿde/lÿta ſem Guds Ord være eitt Hiegoma Hial/edur ꝑangt Fraſaga/ſem ecker Mark hyrhte ad taka.

Þetta er þad Almeñelega Kiþerne z veñ ſulegt Hættalag Veralldareñar/ ad þad heil laga Guds Ord er ecke virdt nie aktad hyr er nein GudlegSañende/helldur miøg lijtels meted/burtkaſtad og ad Hæde haft/ Og þet ta er ſu hrædelega Gudløſtun/allrar Verall dareñar/huar med eñ nu verdur laſtad Na bed/Drottins/æm alls Otta hyrer Gude/og hans Kirckerdugre Keide. Soddan ſkielþe legrar Gudløſtunar/ blaut Drottiñ Jeſus ad giallda/og lata ſig þar hyrer til Dauda dæma.

Epter Løgmaale Drottins/ættu Bloot meñ og Gudlaſtarar ad koma hyrer Doomar añ/z þar openberlega dæmaſt/z ſydañ i hel Gryttrer verda/ Levit. 24. Vnder huørtu Flærdar ſkyne og Lagaña Nþervegpe ſa ſat lauſe Naboth var hœrdur hram hyrer Kirck iñ/ſem ſa er Formællt og bølvad hepdeGude og Kongenum/og epter Falsvitnum Forde mdur/ſydan i Hel gryttur/ 1. Reg. 21. Slykt hid ſama ſkiede vid hiñ heilaga Steph anum/Act. 7. Vier ſiuum ad rijſu þeir Gudlaſtarar og Blootmeñ/ſem ſo vidurſtyg gelega hafa laſtad vorn Himneſka Gud og Konung/og erum maklega verduger Daud ans Vrſkurdar. Drottiñ vor Jeſus giedt

hiet

hier mille/ og took þetta Straff vppa sig/ þar ad hañ liet sig til Dauda dæma/sem eirn Gudlastara/aþ þui andlega Rade Hofudpre staña. So er nu eirnin a þessum Døgum øll Verølldin full Gudløstunar/ Þar ed Bl oot og Formælingar suo miøg yfergnæfa/ huar af ad kiemur stoor Obleßan yfer Jørd ena/aþ þui ad Bølu og Bloot/ med Ogudle gum Muñsøfnude og Meineydum/ fordiar fa hañin allskins Velferd/og vppeta øll Bl essanar Giæde. Eñ aller þeir þiner sømu Gudløstunar Meñ og Blootvargar/bera sia lfer Bølvanena a sinum eigen Halse/ Þui ad sierhuør Formæling hæfer vissulega og hitter hañ sama/aþ huørs Muñe hun er fr/ amzeinguñ/so þeir Ogudlegu hlioota sialfer ad eta vm sijder Avøxtiñ siña Vara/og þar med Daglega aptur til sijn jñdrecka þa Hiartans Vondsku/siña eigen Formælinga.

Minstu þess vegna/ Oh/ Madur a þyna Eymd/og eigiñ Fordiørfun/ Drottiñ sialfur hlaut ad giallda þiñar Gudløstunar/z lata sig þar fyrer til Dauda Vrskurda og fordæ ma/vppa þad/ad hañ frelsade þig hier med fra eilyfum Daudans Vrskurde/ og þu suo Blygdunarlaust/ skyllder þar a ofan dyrf ast ad lasta hans heilaga Nafn/edur þackar þu hañeñ þynum Endurlausnara/ fyrer sij na Elsku og Trwfeste. Giør þui saña Jdran og Yferboot/med alvarlegu Aptur

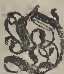
huarfe

huarþe pra Riýkum Suivirdingū/ afiars muni ſu eilýþa Bøluan yþer þig þalla/ med þeim ſtranga Doomo Vrſkurde Guds Riettlætis og þitt Glutſkipte ſydan verda med øllum Gudløſturum og Jdrunarlauſum Blootvørgum/ j þui Ellds dýkenu/ ſem vellur aþ Bike og Breñeſteine vm alla Eilýþd/ þra huørium Kualañа Naudum og eilýþre Fordæmingu/ oſſ alla bevare Almættugur Gud/ þyrer ſiñ Elſkulegañ Son Jeſum Chriſtum/ med Vpplyſingu heilags Anda/ Þeim einum ſama ſie Dyrd og Walld/ Loþ og Þackargiørd ad Eilýþu/ Amen.

Fimta Predikun.

Vm þad/ ad Drottiñ verdur Oþurſelldur Pilato. Judas orvinla Vm Sakargipter Drottins ꝛ hans andlegt Rýke.

Textenn.

S Allur ſa þeirra Søþnudur ſtood vpp/ og bundu Jeſum/ ꝛ leiddu hañ þra Caiphas/ burt fyrer Þinghwſed/ og þeir Oþurſellđu hañ Landsdoomaranum Pontio Pilato

Pilato/Og þad var snemma Morguns.

Þa Judas sa ed hñ haþde suiked/sæ þ hañ var til Dauda dæmdur/idradest hañ/ og þærde Kieñemañahøþdingiunum og Allduungum Lydsins/ þa þriatijer Sylþ urpeninga aptur og sagde/ Eg heþe jlla giørt/þad eg sueik saklaust Blood. Eñ þe ir søgdu/huad kiemur þad vid øss? Siæ þu þyrer þui. Og hañ snarade þeim Sylþurpeningum j Mustered/og þoor bu rt þadan/gieck ut og heingde sialþañ sig/ og er j midiu sundur j tuo Hlute brosteñ/ og heþur sijnum Jñiþlum uthellt/Act. 1.

Eñ Kieñemañahøþdingiarner tooku þa Sylþurpeninga/ og søgdu/þad hæþer ecke ad vier lætum þa j Guds Kistuna/ þuiad þad er Bloodsverd.

Eñ þeir hielldu Raad/og keyptu þyrer þa Sylþurpeninga/þyrer þa Ranglætis Verdaura/eirn Leyrpottasmids Akur/veg þarendum til Grepftrunar/ Og þad sama er kuñugt øllum þeim sem til Jerusalem byggia/so ad sa hiñ same Akur verdur a þeirra Tungu kalladur Akeldama/þad er

Bloods Akur / allt til þessa Dags / þa uppfylltest þad huad sagt er fyrer Jeremiam Spamann / þar hann seiger. Þeir tooku þa þriatyge Sylfurpeninga / þar ed hinn selldе var med bitaladur / þann er þe ir keyptu af Sonum Israels / og þeir hafa þa gefed þa fyrer Leirpottarans Akur / so sem þad Drottinn hafde mier befalad.

Enn Gydingarner geingu ecke inn j Þinghwsed / so ad þeir saurgudust ecke / helld ur ad þeir mættu Paaskalambsins neyta. Pilatus geck þa vt til þeirra / og sagde / Huoria Akæru færed þier j giegn þessum Manne? Þeir suorudu og sogdu til hans / Ef ad þesse være ecke Illrædis madur / þa hefdum vier ecke sellt hann þier j Hendur. Þa sagde Pilatus til þeirra / Take þier hann þa og dæmed epter ydru Logmaale. Þa sogdu Gydingarner til hans / þad hæfer ecke ad vier Lijflatum nockurn. So uppfylltest þad Orded Jesu / þad hann sagde / tilteiknande med huorium Dauda ad hann munde deyia. Matth. 20.

Þa tooku Kiennemannahøfdingiarner og

Aulldungarner til/ hardlega ad Aklaga hañ/og sǫgdu/Þeñañ ffuñum vier þad hñ̃ fraſnyt Folkenu/ og pyterbÿdur ad gieſa Keyſaranum Skatt/ og ſeiger ſig vera Kongiñ Chriſtum. Þa gieck Þilatus iñ aptur i Þinghwſed/og kallade a Jeſum ſpurde hann ad og ſagde/ Ertu Kongur Gydinga? Jeſus ſtood frañe fyrer honũ og ſuarade/ Talar þu þetta aff ſialfum þier/ edur haſa adrer ſagt þier þetta aff mier? Þilatus ſuarade/huort em eg Gydingur? Þijn Þiood og Kieñemañahoffdin giarner haſa ffeinged þig mier/ Huad heſur þu giort? Jeſus ſuarade/Mitt Rÿke er ecke aff þeſſum Heime/Eff være mitt Rÿke aff þeſſum Heime/ þa mundu mijn er Þienarar ſtrÿda j moote/ſo ad eg ſelldeſt ecke Gydingum/Eñ nu er mitt Rÿke ecke ad hiedan. Þa ſagde Þilatus til hans/ Þa ertu þo ſamt Konungur/ Jeſus ſuarade/þu ſeiger þad. Eg em og Konungur/ Þar til er eg fæddur og j Heimenn komenn/þad eg ſkule Vitne bera Sañleikanum/Huer aff Sañleikanum er/ſa heyrer

er mijna Rodd. Pilatus sagde til hans/ Huad er Sanleikurin?

Exordium.

HEgar sa Konunglege Spamadur David/Spaer vm þa heilgu Pijnu Drottins vors Jesu Christi/Psalm. 22. Þa vtmælar han hans mijg hrygge lega/ þan Mæra/ad han ecke alleinasta skijrer fra þeirre Smán og Hædung/sem Drottin Jesus leid a Krossenum/Einnen þar þe tr skiptu hans Klædum med Hlutkalle/so og vm hans giegnum grafnar Hendur og Fætur. Helldur og einnin framsetur David hans Harma rauft/z þau Ammielegu Ord/sem han hafe talad/og samlyker so Drottin vorn Jesum/ j Formæla edur Title vid þann sama Psalm/Eirne Hind/sem ærla hafe veidd vered. Soddan Grimdar Atferd/siaum vier/ad Upphafe þessarar heilogu Lectiu/ framkoma vid Drottinn vorn Jesum/ hvørnen þesser Sathans Jagthundar/ Høfudprestarner/z hiner Skriptlærdu til Jerusalem/ hafa med allre Akefd og Ofbellde/ Høndlad vid Drottin vorn Jesum/ þar han var fyrst j Grasgardenum Einangradur/z þadan hrærdur og hraken til Hanas/ so fyrer han ædsta Kieneman Caiphas/Og nu snemma Morguns/nær þeir eru aptur samansafnader

nader/þæra þeir han vpp þyrer Pinghwſed/ og oþurſelta han þeim Romverſka Heidna Landsdoomara Pilato. Pilatus ſender hm til Herodem. Herodes aptur til Pilatum. Enn ad ſyduſtu verdur Drottinn Jeſus ofan a allt þad Rualræde/Hædungar/Þyrnekry ning/z Hwdſtroku/ ſem hn þeſſ a millu leid j þeirra Ogudlegu Høndum/ haþdur wt aþ Stadnum til Golgatha/huar hn var Kroſſ feſtur/ og Drottinn vor Jeſus matte mækle ga ſeigia/ſem þar ſtendur/Pſam. 22. Hun dar haþa vmkringt mig/ og hner Omilldu ſamtooku ſyn Rad yþer mier. So verdr hm eirnenn ſamlykt vid eitt Tiuburs tid/Radyrk Cant. 7. Og j þeſſum Davids Pſalme eirn ve Hind/ ſem aþ Natturunne heþur øngua Verin ſier til Hlijþdar/ og er þui hrædd og Ottaſleigin.

Vm Hindurnar ſtendur ſkriþad/Job. 39. Ad þær bæde ſitt Aþkuæme med ſtoorum La nkuælum/og ſundurſlijte ſig/ſo Menn verde ei varer vid/ Eins heþur Drottinn vor Jeſ us med Oſeiglanlegre Angiſt og Rualræde ſinar ſaaru Pijnu/ og Kroſſens Dauda wt ve gad ſyn Børn/ og bæde þau med myrkellre Sorg og Hørmungum/ a huørtu Heimurinn heþur þo ønguann Vara tekid/ og enn nu eru þeir allþæer/ſem ſlijkt lata ſier til Hiarta ganga..

Drottinn vor Jeſus Chriſtur verdur neþn dur

bur ein Mörgunþind/ aþ þui þad er hennar Edle og Venia medan Marttdøgginn er enn a Morgnana yfer Jørdune/ ad taka sig þa upp med synum Vngum/edur Kidlingum ad leita sinar Fædu og Foosturs/ huørs vegna Veidemanenum er sa Tymenn eitenn hentug astur/til ad taka vagt og vara/ad þeirre Bradene/hana ad veida. So er og lyka med Kuøl og Pijnu vors Endurlausnara Jesu Christi/sa Evangeliske Mörgun Desse Gud legrar Nadar a Jørdena fallen/aþ huørre Himneskre Marttdøgg/ vor þurr og Avaxt arlaus Hiørtu/þar andlegan Vøkua a Nært ing/so þau fyrer støduga Trú/ til syn take þad sana Lyfsins Braud/ Herrann Jesum Christum/ og verde sydan þæfeleg og Frioo sþm til allra goodra Verka.

Vt aþ þessare Heilgøgu Lectiu Pynunnar vo rs Herra Jesu Christi/ verda þriar Grein greiner framsettar.

1. Ad Drottinn Jesus verdur Opurselld ur Pilato.
2. Huørsu Judas ørvinladest.
3. Vm Sakargypter Gydinga vid Christ um/ og hans Svar og andlegt Ryke.

Fyrsta Greinenn.

Hvad Drottinn vor Jesus Christur skyllde verda aþhendtur Heidnum Manne/ sem j

 þann

þañ tijma hapde vegna peff Romverska Ref-
sare Yfervalld/ og wdstu Magt a Jørdun-
ñe/var ecke alleinasta ap hønum sialfum/ad
ur pyrer sag / helldur hapde Drottiñ Gud-
petta pordum kuñgiøre/ pyrer Muñ Spa-
mañsins Zacharie 13. Cap. seigiande. Þu
Suerd/ giør þig reidubwed yper þañ Mañ/
sem mier er næstr. Huar mz Almattugr Gud
hepur opurgiepeð siñ elskulegañ Son/ Verallð-
legu Yfervallde/sem hn hepur pad Suerd j
Hendur peingeð og bepalad/og hlaut so Dro
ttiñ vor Jesus ad vera j Hendur felldur
Verallðlegu Vallde/ vppa þad/ ad Doomur
og Rietterende/ sem Gud med Vallðstiorneñe
tyðkar a Jørduñe/ skyllde eirneñ pramkoma
vid Drottiñ vorn Jesum/ Eñ þo ecke vegna
hans Verdskulldunar/ þar hañ hapde ønguä
Illgiørd pramed/ helldur pyrer vora skulld
sem a moote hui ædsta Yfervallde/ vorum
Giæskurijka Gude/høpum suo daudlega syndi
gad/ vppa þad/ ad þad Rietrlæte/ sem a oss
ætte ad pramkuæmast/ vegna vorra Misgiør
da/ skyllde palla yper vorn Herra Jesum
Christum/og hepur so Pilatur Gud/med sij-
nu Vijsdooms Rade/oss ad goodu giört/Gy
dingañä Hreckrijse og Tyrañaskap/ sem z all
ar Ofsoknir Christeñar Mañä/ til eins goo
ds enda leidt ad sijdustu.

Hier ap ma pecka skyra ȷ og lipande Spe
igel Antachrijstsins/ þar ed peir sem sig kalla

og

og hallda ad vera andlega j hans Ryke/ letta Fyrst vpp/ sem adrer Sathans Sporhundar huar helst þeirkyńe þan fyrer hitta/ sem san arlega vidurkiene DROTTJNN Jesum/ Og nær þeir hafa suo yper komest/ og nad hans Jatningu/ þa ofursella þeir þan sama Verallolegre Valldstiorn/ og kreþ ia jafnsnart framkuæmdar a Straffenu/ med Elldsins Bruna og ødrum Pijnungum.

Nær sem helst soddan Tyrana Grimd og Ofsokner/ kuna vppa ad falla/ þa eiga san er Jesu Jatendur ad hugga sig vid hans sia lfs Epterdæme/ vid huørn þesse strange Rie ttargangur var einnin halldiń/ Og lyka sem þeir af huørutueggia Vallde/ bæde andleger og Veralldleger/ vðttust ad Christo/ han ad Krossfesta/ suo hlytur þad einnin til ad gan ga fyrer þeim/ sem han med Hiartans Aluo ru kwstega Jata og vidurkiena/ þui suo er þad fyrer spad/ Psalm. 2. Huar fyrer æda so Heidnar Pioodèr/ og Folked huxar so fanyta Hlute? Kongarner Landsins taka sig vpp/ z Høfdingiarner bera rad syn saman moote Drottne/ og j moote hans Smurda.

Þar meigum vier sia Gudlegt Rad z Fy rerhyggiu/ Huørnen Drotten vor Jesus/ hefr ur ecke Dyrer synu/ verid Heidingium ofur sellour/ helldur epter Vysdooms Rade Al mattugs Guds/ sem þanen hafde Alyktad fyrer sinn elskulega Son/ ad Endurleysa

 Man

Mankyned. Þess vegna/Nær sem hellst vier skylldum Jesu Christi Vottar verda/ til ad jata openberlega/ og viburkienna hans Heilaga Nafn/ j nockurskonar Ofsoknum/þa skulum vier visselega vita/ ad slykt skiedur ecke af Hendingu til/edur Rasanda Rade/ helldur epter Gudlegum Asetninge og Fyrerætlan/vppa þad/ ad vors Herra Jesu Christi Rykis Vegsemd og Heidur ydbræg st/æ meir og meir. Herran vor Jesus Christur hlaut bæde af Gydingum og Heidingium ad verda Krossfestur/til eins Vitnisburdar þar vppa/ ad hann hefde lided fyrer allar Veralldarennar Synder/og bored þeirra Þunga so ad þesser huorutueggiu/mættu fyrer sanna Jdran/snwa sier til hans/og verda þar med Hluttakarar þeirra blessudu Avaxta hans heilögu Pynu og Dauda.

Giörvallar Mankynsins synder/bæde Gydinga og Heidingia/ hafa Krossfest Drottinn Dyrdarennar/ vppa þad hann giörde Fullnægiu fyrer alla/og tilbyggie so af þeim huorutueggiu eina Christelega Kyrkiu/fyrer rietta og sanna Trw a hans heilaga Nafn.

Drottinn vor Jesus/hann leid og var pyndur/af öllum/fyrer alla/a öllu/og med öllu/ vppa þad/ ad aller mættu verda hans niootande/og ödlast þa Hialprædis Avöxtu/ hans heilögu Pynu/og vera so Eilyflega leyster z frelsader fra öllu syndanna straffe og Refsingu.

Annur

Auñur Greiniñ.

Va Judas/hvornen̄ hñ ørvinladest z fyr erforst j synum Syndum.

ÞAD fyrsta sem af þessare Grein er vel merkiande/er þetta/Hvar fyrer ad sa Hrekvyse Sathan/giører Syndena j fyrstu lettvæga og lytels verda/ þegar hañ innsmeiger henne med synu Vielræde j Mañsins Hug og Hiarta: sem er einkanlega fyrer þañ tilgang ad hañ med þad sydasta steype Maneskiuñe j ørvænting/ Þviad j fyrstu tekur sa Þusundfallde Vielasmidur/sier fyrer audvirdelegt og lyted Efne/ Hvar af hañ forblindar Mañ med Andvaraleyse/ og feller hañ suo j stærre Synd og Hardwd/so hønum geingur þa eckert til Hiarta/af Gudlegum Aminningum/eins sem Judas hente/ad Drottins Jesu Ord. feingu ønguañ stad j hans Hiarta/ hvørke om Kvøllmaaltydena/ þegar þeir neittu Paaskalambsins/nie helldur j Grasgardenum/þar Drottiñ sagde. O þu Juda/svikkur þu Mañsins Son med Kosse? En om sydер hrapade Judas fra Andvaraleyse z Hardwd/j ørvænting og Efasemi. Vid þessare Diøfulsins Slægd og Hreckvyse/ varar triwlega S. Petur/z kallar Diøfulen̄ eitt Greniande Leon/sem Mañeskiuna vppsuelge/ og Amiñer þess vegna/ 1. Pet. 5. seigiande/

Vered Sparneytner og vaked/ z standed Di
øplenum grugglega i moore i Trwnc.

Jafnan Mauca/er pad hier gaumgiævan
de/ Hugro Ills sin skadlega Agirne or Kar
Mañeskiuñe/og hvørnen hun er ein Tal fina
ra og Vielanet Diøfulsins/ og ad sydustu
verdur so bung sem Myllusteirn/ og nidur
sockur Mañsins Hiarta i Gløtun og Fordæm
ing/giørande hænum margvallda Hrelling/
og eilyft Kuein og Kualræde/Þuiad Agirn
din flytur Mañsins Hiarta fra Almattug
um Gude/og riettre Trw/eñ hneygger þ so til
Verallda ueñar/Og nær Madur hefur hañn
algiørlega fest sitt Hiarta vid hañan Heim/
So snocktur Gud þessarar Veralldar/ sa Ill
skufulle Sathan/pad sama Hiarta/ og hrek
ur so Mañeskiuna æryd og framar fra eirn
re Synd til añarar/Agirn sem ein vond og
skadleg Root/ giefur iafnan af sier illa og
Eytrada Avøxtu/ hvørn epter añañ/suo er
Agirndeñ eirnin Root alls ills.

I þridia lage er hier fyrer sioonum/Ept
erdæme Ohreinferdugrar Idrunar/ ad iafn
vel þo par vinest nockurt Angur og Tregie/
pa er pad þo ecke Gudleg Hrygd/ vm hvør
ia Postulun talar/ 2. Cor. 7. Gudleg Hrygd
(seiger hñ) verkar Idran til Hialpræðis/hv
ørrar eingiñ idrast/Þuiad Gudleg Hrygd ed
last iafnan Huggun Gudlegrar Nadar/Eñ
a Juda er pad audsynelegt/ ad hañ vantar
vantar

vantar þa sømu Hugsuklun/ og þott hann kuarte vm syna Hiartans Angist/ fyrer Kiennemannahøfdingium Ministerenu/ ꝛ kaste þar fra sier/ edur skile aptur Sylfurpeningunum/ þa fær hann samt øngua Huggun af þeim/ þui þeir fyrrast eckert eiga med hans samvisku Raudsl/ ad giora/ segia þess vegna/ huad klemur þad vid oss? sia þu þar fyrer.

Þegar Judas fær nu øngua Huggun/ þa fellur hann j Orvænting/ ꝛ henger sig sialfur/ Þar af mà nu audvelldlega sia/ huørsu Guds Nadar Huggun/ er Saalarennar Lyf/ ꝛ Huggun þess Heilaga Evangelij/ lyfgar Saalena/ og vardveiter hana fra þeirre Hræðilegu Orvænting og Kvalsime/ huørs vegna vier skylldum alldrei forsooma ne fyrerlyta þetta-sama Huggunar Hialpræde/ helldur ad medtaka þad/ og þui jnnfæra j vor Hiørtu/ þar kann alleinasta ein litel Huggunar grein/ sem Sannþreyande Saal medtekur/ og Rootfester/ hefir vid Magt ad hallda/ ꝛ mykla Hiartans Huggun ad giefa/ lyka sem eitt lyted Sandkorn/ fæder opt myked ꝛ goodann Avøxt/ Eins fæder sierhuør einaste Bloddrope Drottins vors Jesu/ nær hann verdur j riettre Tru medtekenn/ þann Avøxt/ ad hann afmaaer allar Synder og Yferträdslur.

1. Af þui ad Jesu Christi Blood er fullkominn og yferfliootanlegur Betalingur fyrer allar Veralldarennar Synder. 2. Og hans

heflaga Riettlæte/ sem vier ødluſtum byrer ſaña Trw/ myklu krøptugra eñ allar vorar Miſgiørder. 3. Par med er hans bleſſada Hlydne/ þacknæmeleg Forlykun. byrer giøe vallt Mañkyned. 4. Og ſo hefur Drottīn vor Jeſus/ alle vort Synda Straff vppa ſig tekid/ oſſ til eilyfrar Fridþægingar.
5. At þui hañ er øllum Heimenum giefen og veittur. 6. Peſſ vegna rekur hañ øng uañ burt fra ſier/ helldur kallar hñ alla Syndugа Meñ til ſyn fyrer ſaña Jdran/ ſem hañ ſialfur ſeiger/ Matth. 9. Marc. 2. Og Luc. 5. Eige kom eg ad kalla Riettlata/ helldur Synduga til Jdrunar. 7. Ein ñ til ad leita ad þui ſm tapad var/ z giøra þ hoolped.
Peſſe ſiø ølld Forþienuſta og Undarverk Drottins vors Jeſu Chriſti/ eru Obifanleg ur Grundvøllur/ og ſtadfaſtar Bevyſingar/ æ moote allre Orvænting og Efaſeme/ ſem añars kuñe æ oſſ ad ſtryda/ vegna vorra Synda/ hefde ei þetta dyrmæta Halpræded ſuo Volldugleg a og Dyſamlega framkomed oſſ til ſañrar Huggunar// og eilyfrar Endurlauſnar og Saluhialpar.
J fiorda mata mar hier liooſlega merkia ad einginn Veralldar Audlegd kañ/ Samviſk una ad hugga nie Fridſtilla/ þuiad Judas kaſtar hier fra ſier þeim ſuꝛvirdelegu og bannſettu Sylfurpeningum/ ſem hønum orka nu

ſkadleg

skadlegrar Freistingar/ og giete han ecke
stoded/ og sannast pad at Juda/ sem skrif
ad stendur/ Sophon. 1. Peirra Sylfur og
Gull/skal ecke hialpa peim at peim Reiden
ar deige Drottins. Par kan einginn Jardnesk
ur Hlutur/sem er borgeingelegur ad hialpa
Saluñe/ helldur so sem Drottiñ Jesus seig
er/Joh. 8. Sañlega sañlega seige eg ydur/
Huør hañ geymer mijn Ord/ hañ mun ecke
Daudañ smacka ad eilijfu.

J fimta máta er ad Frvintlan Judasar/
auds ynleg Mynd og Lyking eilijfrar For=
dæmingar/ þar Judas gat j ønguan Máta
einn Dag edur vm stundar saker j þessu lijse
bored sijna vonda Samvisku/og polad þañ
Daudlega nagande Orm og Ostøkuanlega
Elld Samvisku ñar/ Huørsu skulu þa þeir
Ogudlegu og Jdrunarlausu/ kuña vm alla
Eilijfd/ad vmbera og lyda/pa Angist z sijre
Kuøl þeirra vondrar og obærelegrar Sam
visku? huørre ad fylger Skielfing/Hrædsla z
Hugarvijl/ asamt Guds eilijfre Reide og
Oblijdu/par ed Guds Reide blijfur yfer þe
im eilijflega/Joh. 3. Soddañ Angist heit
er riettelega sa eilijfe Daude/ ad vera þañeñ
Guds Oblijdu/og fijña til hans eilijfrar Re
ide/huøria hrædelega Ognar Kuøl/ eingenn
Mañleg Tunga kañ vt ad skyra/ þar fyrer
æctum vier slykar Ognaner riettelega ad
hrædast/giøra saña Jdran/ og alvarlega ad
flya

flya og fordast Syndena/ z hallda oss kost
giæfelega vid Huggun Guds Nadar/ e p. J
Heilaga Evangely/ so vier fellum ecke j nock
urt Hugarvijl edur Exasemi/ vegna vorra
Synda/ helldur ad vier mættum ødlast og
medtaka Fyrergiefning allra vorra Synda
j Nafne Drottins vors Herra Jesu Christi.

J siøtta og sijdasta máta er þad hier vt af
Eptertekta verdt/ Ad K..kena fra Hofding
farner Keyptu fyrer þetta Sunkurds gialld
Eirn Leyrpotta Smids Akur/ Vegfarend
um til Greptrunar/ Huad adur var fyr
er spaad/ Zach. 11. Og synest miøg vndarlegt.
En er þess vegna skied/ ad vier skylldum þui
kiosslegar sia huørnen H. Ritning vppfyllest
a þeim sama Messia vorum Herra Jesu Chr
isto/ og syner oss han so algiørlega/ j sinne Pi
sl og Krossfestingu/ Hier med er þad Inne
halld þessa Leyndardooms/ ad Drottin vor
Jesus hefur med sijnu dyrmæta Bloode wt
vegad oss og tilreidt Hialpsamlega Hvijld
arsæng j Jørdunne/ af huørre sa Himneske
Leyrkiera smidur/ Myndade og giørde vora
Lijkama j ondverdu/ ad vier so sem adrer
Vegfarendur j þessum Heime/ mættum þar
jñe Roosamlega hvijlast/ allt þangad til sa
same Himneske Leyrkiera smidur/ vora Lijka
me aptur Endurnyar og Odaudlega giører/
nær han þa af Jørdunne vppvekur a sijdsta
Dege/ og medtekur þa so jñ j þad Eilijfa

Fodur

Fødurland/ Himneskrar Dyrdar og Unad-semdar.

Þridia Greinin.

Um þær Saker sem þeir gæfu Drottni Jesu/ Eirnen hans Andsuar/ og hans Andlega Ryke.

HAD var ecke einasta a øllu Gydinga lande/ og i giørvøllu Israels Ryke openberlega kunnugt/ helldur jafnvel hia Heidingium alkunnugt og vijdfrægt ordet/ ad Herran Jesus Christur være eirn ægiætur froomur Madur/ heilagur/ Gudhræddur/ Vingiarnlegur/ & Hialparrijkur/ sa sem med sijnum Gudddomlegum Krapte/ Læknade siuka/ Hreinsade Lykþraa/ gaf Syn blindum/ en Daufum Heyrn/ hann uppleyste Tungu þiøtur hinna Maallausu og Lijfgade fra Daudu/ Samt dyrpast þesser Hatursfullu og Ølmu Bookar ad aklaga hann/ sem eirn sannreindann Illrædismann. En þesse Doomur er af Gude/ þuiad Drottinn vor Jesus stendur ecke fyrer þeirra Aklæru og Doome/ fyrer sijna eigenn Persoonu sialfs/ Helldur vegna alls Mannkynsins/ hins Ara Illverk og Misgiørder/ hann hafde sialfur viliuglega uppa sig tekeð/ og liuflega gefed sig hier fram/ ad hann lete sig þannen skielflega aklaga. So eru nu otal marger Sakar Aberar/ þeir sem Drottinn vorn Jesum hardlega

lega Klaga og Akiæra/ þuiad hier klaga han so sem fyrer Guds Riettlætis doome/ allar vorar Synder/ Guds heilaga Lögmaal/ og sa grime Diøfull/ Eñ sialfur Drottiñ stend ur so og bydur/ epter þeim stranga Dooms Dñskurde/sem Dægdarlaust var yfer hñ fell dur. Petta giefur oss eina frøplega Hugg un a moote øllum vørum Ovinum og A klagurum.

1. Fyrst a moote Akiæru vorrar vondrar og Oroosamrar Samvitsku/ sem oss mæter af ymislega Plaage/ og Illgiørder/sem vier høf um framed/Hvørre vier gietum øngu ødru andsuarad/ eñ vysad til vors Herra Jesum Christum/ sem stood fyrer Doome siña Sak araberà/hañ mun visselega andsuara/og sei gia til vors Hiarta/ ad vier skulum fiar og alyta/huørsu hañ hafe fyrer þessum Doome og Aklögun/ stadeð vor vegna/ og skule þar fyrer Samviskunar Ogn og Opbod/ lata þa Riettrwudu Saal vera j Fride/ fyrer þei rre Rualrædis Akiæru/ þuiad hañ hafe þa na þar fra fullkomlega Endurleyst og frelss ad. Med þessum sama hætte mun eirneñ Drottiñ vor Jesus visselega forsuara oss/ moote Aklögun Lögmaalsins og Heyptar æde Diøfulsins. So eigum vier med Eñ durnyudum Styrk Samviskunar/ ad syna og framsetia vorn Herra Jesum/ a moot Syndeñe/Daudanum og Helvijte/ þui hann

mun vissilega eyda og ad ꝛngu giøra/ sierhu
ern Orsoka og Asokn allra vorra Synda
og Ospolnara/ suo sem þar stendur skrifad/
Rom. 8. Huør vill nu þa asaka Guds wt
valda? Gud er sa sem Riettlæter/ Huør er
hañ sem þa Fordæmer? Christur er hañ sem
dæed hefur.

2. J añañ mata verdur Drottiñ vor Je
sus hier klagadur/ sem eirn Villumadur/ sa
er giører Vpphlaup/ og prasnar Folkenu.
Þessa Aklögun høfum veir maklega verdskul
lldad/ ap þui vier vorum / þessu huørutueg
giu sieker. Voꝛer Fyrstu Forelldrar med
tooku Twslega þañ argasta Villudoom/ og
Falskieñing Diøfulsins/ eñ kløstudu fra sier
Guds heilaga Orde/ og settu sig so dañlega
med siñe Ohlydne vpp a moote Almættug
um Gude/ og vrdu þar med hans Oviner/ so
sem vier erum aller ap Natturuñe til.

Þessarar Ohæfu og Mieznadar Drambseme
blaut Drottiñ vor Jesus hier ad giallda/
og verda Rænglega aklagadur/ fyrer Vpp
blaup og Falska Kieñing/ vppa fad vier kiæ
mumst vndañ þui þorþientu straffe/ sem Dr
ottiñ hefur lated falla yfer þa Groofømu
Vpphlaups Mieñ/ lika sem skiede Chore Dat
an og Abiram/ Num. 16. Huørsu Jørdeñ
suelgde þa/ og þeirra Selskap/ so þeir koomu
kuiker til Heluitis/ ap þui/ ad þeir settu sig
vpp a moote Moyse/ z fyrerlitu Guds Bod

ed. So var og Sathan burtskufadur af Himne/ og utsnaradur j tilgpa Fyrerdæming/ þegar hañ giørde þad Upphlaup/ ad hñ af sine Drambseme/took sig upp a moote Almættugum Gude/ Apoc. 12. Fra þessu skielfelega Straffe/ hefur Drottiñ vor Jesus Endurleyst og frelsad oss/ j þui ad hañ leid þad hañ være so falsklega ꝏklagadur.

3. J þridia lage/ þegar Pilatus spyr Drottiñ vorn Jesum/ huørt hañ sie nockud eirn Kongur/ eda huada Kongur hañ sie/ þar Gydingarner giefe hønum þad eitt ad Søk ad hañ hiellde sig fyrer eirn Kong/ huørt hñ villde nockud taka sig upp j moote Keysaranum? Þa giører vor Herra Jesus þessa merkelega Jatning um sitt Ryke/ og seiger: Mitt Ryke er ecke af þessum Heime/ Ef være mitt Ryke af þessum Heime/ þa mundu myner Þienar[r] strijda j mote/ Þad er/ Eg hefe ad søñu eitt Ryke/ eñ þad er andlegt/ og kiemur ecke vid Keysaranum. Til þessa Rykis þarf eg eingeñ ytre Vopn edur Veriur/ og eckert Strijds folk/ suo sem þu mætt vel sialfur sia/ ad eg eckert þess konar hefe/ þess vegna er mitt Ryke/ eckert Verallldlegt Ryke/ og snerter huørke Keysarañ nie er hønum j moote. Nu sem Pilatus heyrer þetta/ ad Drottiñ Jesus hafe samt nockurt Ryke/ so hlioote hñ z visselega ad vera eirn Kongr/ z seiger/ Þa ertu þo samt eirn Kongur/ Fyrst

þu.

þu hefur Ryke/ Jesus suarade/ Eg Em og Kongungur/ þar til em eg fæddur/ og j Heim eñ komiñ/ ad eg skule Vitne bera Sañleikan um/ Huør af Sañleikanum er/ sa heyrer myna Rødd. Pad er/ Eg er soddan eirn Kongur/ sem med Kieñingum og Openberan þess eilyfa Guds Sañleika/ byriar ad vmvenda Mañlegu Ryne/ og koma þui so til þess Eilyfa Guds Rykis. Þessare Jatningu Drottins hroosar S. Paall/ 1. Tim. 5. Og Amiñ er Thimotheum ad hañ take vel Vakt og vara a þeirre sömu Jatningu.

Hier giörer Drottiñ vor Jesus med þessare siñe Jatningu/ eirn Greinarmun a mill um Sathans ꝛ Veralldareñar Rykis/ sem er eitt Lyga Ryke/ og mille Herrans Christi sialfs Rykis/ huørt ad er eitt Sañleikans ryke.

Vier vorum aller jñelukter og Prælbundn er j Sathans Ryke/ og hañ hafde med sijn um Lytrudum Lygum forblindad oss alla og steypt oss j hañ eilyfa Dauda/ þuiad Andvörtur Lygañа er Daudeñ og eilyf Smaan og Fyrerlitning. Þess vegna hlaut Drottiñ vor Jesus hier til ad koma/ sem er sa eine ꝛ eilyfe Sañleikur/ og Openbera oss fyrst/ og fyrer Stoner setia/ Surkræde og Lygar Diöfulsins/ huørneñ hañ med þeim/ suerk og forrted vora fyrstu Forelldra/ þar ed hañ feg rade Syndena/ og giörde hana liettvæga j þeirra Auglite/ vppa þad/ ad hañ giæte þui

audvelldlegar steypt þeim og hrundeð bæðe j stundlegañ og eilyfañ Dauda. Hin sømu Vielræde og Lygar hefur hañ j frame enn nu a þessum Døgum/ad giøra Syndena lyt els verda/ og sem fannÿtañ Hiegoma/ jñ til þess/ad Mañeskian er so diwpt j Syndena nidursøckeñ/ ad hun fellur vm syder j Hugar vyl og ørvinlan/eins sem Judas skiede/ sem ulcidis dregur sa Hreckvyse Døgfull Meñ at Tæslar/ med Velystingum og Metordum/ Andlegd og Fegurdar skraute Veralldareñ ar/og forblindar þa so þar med/ ad fyrer Hiartgroona Elsku þess stundlega Avinnings missa þeir opt þau eilyfu Giædiñ. Slykt er vissulega eitt Smænarlegt Suikræde/og Herfelegar Lygar. Eirneñ lyka leider sa flæ gdarfulle Lyge Ande/ Meñ optsiñis Afvæ ga/med Afgudadyrkan og røngum Lærdoo me/so z ad meñ reide sig vppa sialfra siña eig iñ Verk og Mañlega Verdskulldan/ huad allt ad eru Villureiger / skadlegar Lygar og Osañende. Eñ Drottiñ vor Jesus er ko meñ/og syner oss auglioostega þañ saña Veg Sæluhialpareñar/j þui heilaga Evangelio/ z mz skyru Epterdæme sijns heilaga Lyfern is/Þui hañ er Veguriñ Sañleikuriñ og Lyf ed/Og hañ seiger sialfur/ Marc. 1. Jdreist hier og trwed Evangelio/ Vier skulum ecke ei ka Heimiñ/so hañ drage oss ecke a Tælar Helldur suo sem DROTTiñ Jesus kieñer/

Matth. 6. Leited fyrst Guds Rijkes og hans Riettlætis/ so mun ydur allt anad gott til leggiast, Snwum oss aff øllu Hiarta til Drottins/ z so mun øll Endemørk Veralldarenar Holpen verda. Þesse er sa eilijfe Sannleikurin/ vid huøren vier eigum støduglega ad hallda oss/ so ad vier ødlustum eilijft Lijf/ og Sæluhialp/ fyrer Drottin vorn Herra Jesum Christum/ Amen.

Siøtta Predikun.

Vm Sakleysed og Polenmæde Drottins vors Jesu/ og huernen hann var spottadur af Herode/ og vm sijder vtskwffadur.

Texten.

O Þa hn̄ haffde þetta sagt/ gieck han̄ vt aptur til Gydingan̄a/ og sagde til þeirra/ Aungua Søk fin̄ eg med hønum. Og þa ed han̄ var æklagadur af Kien̄eman̄a høffdingiunum/ og Aulldungunum/ suarade han̄ øngdu. En̄ Pilatus spurde hann þa ad nyu/ og sagde/ Suarar þu ongu?

Sia þu huorsu hardlega þeir aklaga þig heyrer þu ecke? Og hañ suarade hon um öngvu Orde framar/ so ad Landsdoo marañ vndrade næsta miøg.

Enn þeir voru þui akafare/og sögdu Hañ hefur vppæst Folked med þui/ þad hañ hefur kient hier og huar a øllu Gyd ingalande/tilteken j Galilea/og allt hin gad j þeñan Stad.

Eñ þa Pilatus heyrde Galileam nefn-da/spurde hañ huort hañ være vt af Ga lilea? Og sem hañ fornam þad hañ hey rde vnder Herodis Stiornar Vellde/ þa sende hañ hañ burt til Herodis sa ed a þeim sömu Dogum/var og eirneñ til Je rusalem.

Eñ þa ed Herodes sa Jesum/vard hñ miøg gladur vid/þuiad vm langa tijma hafde hañ giarnañ viliad sia hañ/þui hñ hafde margt heyrt af honum/ꝛ vænte ep ter/ ad hañ munde sia nockurt Teikn af honum/ og hañ spurde hañ margra Nlu ta. Eñ Jesus suarade honum önguu. Og Kieñemañahøfdingiarner og Skriptlærd er/

er/ſloodu og æklogudu han̄ hardlega. En̄ Herodes med ſynu Hoffolke/ forſmæde han̄ og ſpottade / Og færdu han̄ j eitt Huytt Klæde/og ſende han̄ aptur til Pilatum. Og a þeim Deige vrdu þeir Pilatus og og Herodes Viner/ þuiad þeir voru adur Ovuner ſyn a mille.

En̄ Pilatus kallade til ſamans Preſtahoffdingiana og Hofudsmen̄en og Almwgafolked og ſagde til þeirra. Þier hafed fen̄an̄ Man̄ til myn hafft/ſo ſem han̄ ed fra ſnyr Folkenu. Og ſiaed/ eg hefe yferheyrt han̄ fyrer ydur/ og a þeſſum Man̄e fin̄ eg ongua Sok/ j þui ed þier æklaged han̄/ ꝛ ecke helldur Herodes/þui ad eg ſende ydur ſialfa til hans/ og ſiaed ad eckert hefur þad vppa han̄ boreſt /ad Dauda ſie verdugt/ Þar fyrer vil eg giefa honum Radning/og lata han̄ lauſan̄.

En̄ a Hatydar Deigenum hlaut Landsdoomaren̄ epter Sidveniu/ad giefa Folkenu eirn Bandingia lauſan̄/huorn hn lyſt ad þeir villdu. En̄ j þan̄ tyma hafde han̄ eirn Bandingia mięg Opręgan̄/ſm̄

 vat

var eirn Spillvirke og Mañdræpare/ sa hiet Barrabas/ Nuor ed med Vpphlaups mönnum var j Myrkuastofu settur/ hu ør ed j Vpphlaupenu sem j Stadnum skiede/ hafde eitt Mañdrap framed. Og Foolked gieck vpp/ og beidde hañ giorde so sem hañ være vanur. Og ha heir vo ru til samans komner/ gaf Pilatus heim Andsuar. Hier hafed ha Sidveniu/ had eg giefe ydr a Paskunum eirn lausañ/ Nuern vilie hier nu/ ad eg giefe ydur la usañ/ Barrabam eda Jesum hañ Konung Gydinga sem kallast Christus? Huad hñ visse vel/ had Kieñemañahofdingiarner hofdu wt af Natre ofurseldt hañ. Og sem hañ sat a Doomstolnum/ sende hans Hwsfrw til hans/ og liet seigia honum. Haf hu eckert ad giora med hañ hiñ Ri ettlæta/ margt hefe eg j Suefue lided j Dag hans vegna.

Eñ Kieñemañahefdingiarner og Aull dungarner vmtöldu t eggindu Folked a/ ad had skyllde bidia vm Barrabam/ enn Jesum Lijfe suipta. Ha suarade Landsdoo

marem

mariñ/og ſagde til þeirra/ Huørn aþ þeſſ
um tueimur þa vilie þier/ ad eg ſkule
gieþa ydur lauſañ? Þa kallade vpp allur
Lydurin og ſagde/ Tak burt þeñan/ og gi
eþ oſſ Barrabam lauſañ. Þa kallade Pil
atus eñ aptur til þeirra/ og villde lata
Jeſum lauſañ/ og ſagde/ Huad ſkal eg
þa giøra vid Jeſum þañ er Chriſtur kall
aſt? Þeir kølludu þa eñ aptur/ Kroſſþeſtu/
Kroſſþeſtu hañ. Eñ hñ ſagde þa i þridia
ſiñ til þeirra/ Huad heþur hañ jlla giørt?
Eg þiñ øngua Daudaſøk med hønum/ þar
fyrer vil eg gieþa hønum Radning og la
ta hañ lauſañ. Eñ þeir kølludu þui me
ir/ Kroſſþeſtu hañ. Og þeir þylgdu ſier
þui þaſtara ad med oþſa Hlioodum/ og
beiddust þeſſ þad hañ yrde Kroſſþeſtur.
Og þeirra og ſo Hoþudpreſtañа Hliood
tooku yþer.

Exordium.

EN. 39. Stendur ſkriþad vm þañ
froma z Greinlyka Joſeph/ hu ær
ſu hñ var falſklega Aklagadur aþ
Hwøru ſyns Herra/ þar ed hañ
villde

villde ecke hennar lausslæte sampickiast nie giøra epter hennar liootum Vilia/og var þar fyrer saklausum j Myrkuastofu og Fangelse kastad/jafnvel þo Joseph wtriette allt/z fr amkuæmde vel og kostgiæfelega j syns Herra Hwse/sem hann var yfersettur/so ad Drottinn audgade og blessade þess hins Egyptska Potiphars Hws vegna Josephs. Samt þo Joseph være þannenn falsklega forlogiñ/og j Fangelse settur/þa lagfærde Gud hans Maalefne vm sijder/og liet hans Sakleyse furdanlega openberast og augliooft verda/ þar ed su lausllæta Kona/ sem hønum villde koma til skyrfrar Ohæfu med sier/ hefur vissulega hloted sialf til Skammar ad verda.

Þetta er ein merkeleg og fogur Fyrermyndan vors Herra Jesu Christi/ Þvuad lyka sem Joseph vard falsklega med Lygum æklagadur/ af þeirre Hoordooms gyrugu Husfrw syns Herra/ Eins er hier Drottinn vor Jesus med Lygum falsklega æklagadur/ af þeim Hoordoomsins Lyd Gydinganna Samkundu/og þeirra andlegu Raade/Hugriet ad frømdu andlegann Hoordoom/ og voru suo Trwarlauser ordner æn allrar Trygdar/vid þann Giærskurlyka Gud/ huar yfer hann klagar og giefur þeim eitt skilnadar Bref/ Hos. 4. Drottinn vor Jesus villde j ønguann maata vera samþyckur þui andlega Randaneyte Gydinganna/til ad giøra þeirra Vilia/og villde

ecke

ecke þeig'a yþer þeirra Hræsne/ og falskre Kienningu/helldur straffade þa myklu helldur/og skilde sig fra þeim.

Sømuleidis/eins sem Joseph forstood ꝛ wtrietre alla Hlute kostgiæfelega/ med Trw og Hollustu vid sin Herra/so þad foor j all an máta Luckusamlega fram/ og var blessad af Drottne fyrer hans Hønd. So hefur sa Riettlaate Piion Drottins/ vor Herra Jesus Christur/ Gudleg Verk vel ꝛ trwlega framkuæmt a Jørdune/sem Esa. seiger 53. Ad Drottins Aform mune fyrer hans Høn(d) framganga,

Framveigis so sem Sakleyse þess Gudhrædda Josephs vard augliost og opinbert/ Eins byrtest eirnen og sanbe yijsadest liooste ga Sakleysid Drottins vors Jesu/ bæde j hans heiløgu Pijnu og bitra Dauda/ suo ad sialfur Pilatus vitnade nockrum sinnum berlega vm hans heilagt Sakleyse/ fyrer øllu Folkenu/ og þar epter vidurkiende/ þad all ur Lijdurin/sem sa kau Teikn og Stormer ke/er skiedu vid Andlaat Drottins Jesu/ en su Trygdalausa Hoorunar Kynslood Gydingana/ sem han falsklega aklagade/ Hlaut til Skamar ad verda.

Vt af þessare Heilégu Lectiu Pijnunnar Drottins vors Jesu Christi/ verda fiorar Greiner framsettar.

1. Vm Sakleyse Drottins Jesu.

2. Um hans Heilaga Volenmæde.
3. Hvørnenn hann var sendur til Herodem/ og þar spottadur.
4. Hvørnenn Gydingar Utskufa Christo enn kioosa helldur Barabam lausann.

Fyrsta Greininn.
Um Sakleyse Drottins.

SAkleysed Drottins vors Herra Jesu Christi/ j hans heilögu Pijnu/ er ad sönnu miøg vel og kostgiæfelega merkiande/ þui um þad verdur suo optlega vitnad/ og jafn vel tekur 1. Pilatus sialfur tydunn til þess/ Og 2. Hwsfru Pilati aminner hann/ þad hann skule ecke ecke hafa med þann hinn Riettlata. 3. Judas medkiener þ eirnenn. 4. Þeir fölsku Liugvottar giefa þar lyka som Merke til/ þar ed þeirra Vitnisburder vordu ecke sam hlioda. 5. Herodes gietur ecke funded hønum neitt til Saka. 6. Þar epter votta um Sakleysed Drottins bæde Himen og Jørd/ þuiad Soolinn Formyrkvadest/ enn Jørdinn skalf/ so ad Biørgenn Klofnudu þar af. 7. Og sa Høfudsmadurinn/ asamt Folkenu/ sem stoodu hia Krossinum Jesu/ børdu sier a Brioost og snieru heim aptur.

Med þessum hætte uppfyllest hier nu j fyrstu Heilög Ritning og giörvallt Lögmal led/ þui þad vtheimter þad allra hellsta

Sak

Sakleyse/med huøriu ad Guds heilaga Løg mæle er pullnægia giørd/med tuøpølldum Ret ette. Fyrst pyrer Drottins vors Jesu Hei lagleyka og Sakleyse. Par næst vor vegna pyrer hans dyrmæta Verdskulldan/ og nær sem hellst þad stranga Guds Løgmal æsak ar oss j vorre Samvisku/ þa setium vier pr am pyrer þad aptur Sakleysed vors Herra Jesu Christi/ huørt ed pyrer sana Trw er es kniñ orded vort Sakleyse/ og meigum þessa vegna Okuyðner Andsuara / Løgmalsins Aklægun/ad þad hape ecke med oss/og vier sicum þui eckert skyllduger/ þuiad Drotinn vor Jesus hape skeinkt og gieped oss sitt hei laga Sakleyse/ hañ er ecke alleinasta sialpur heilagur og saklaus/ helldur hepur hañ og eirneñ ølldungis saklaus lided/ ecke siña veg na/þui hañ þurpte þess ecke vid/ pyrer syna eigen Personu/ þar hañ var ein allra Syn da og Flecklaus/ Helldur hepur hañ bored porar Synder/huar pyrer hans heilaga Ku øl og Pyna kiemur oss til gagns og Gooda/ z med þui hañ hepur saklaus pyrer oss lided/ z þolad þad Straff/ sem Løgmaled utkrest ur/þa erum vier prý z kuitter pra Løgmal sins Bølvan/ og þess aklægun/ sem Esaias seiger/ 53. Cap. Fyrer vorra Misgiørdasak er er hañ særdur/þar pyrer nepnest Drottiñ vor Jesus sa allra Heilagaste/Dan. 9. Eirn eñ Riettlætiskuistur Davids/ z Drottiñ vor

Riett

Riettlæting/Jerem. 23. Hier med er hann sialfur eirn sañur Gud/ og epter siñe Mañ doomlegre Natturu/gieteñ af heiløgum Anda/ og er þad Flecklausa Guds Lamb/ 1. Pet. 2. Þad saña Paskalamb/ sem anguañ Brest/ Vansa nie Lyte hefur/ Ja ædsti Kieñemadur j syrnum heilaga Skrwda/ þuiad slykañ Byskup sæ nde oss ad hafa/ sa sem være heilagur/Saklaus/ Oslecka ur/ Sundurgreindur frá Syndurum/ Heb. 7. Og med þessu Sakleyse/ hefur þetta Flecklausa Guds Lamb j burt teked og bored Heimsins Synder, og med þessa Sakleysis þa hreinsar oss hans Blood/ af øllum vorum Syndum. Fyrer þetta Sakleysed kañ þesse vor ædste Byskup ad standast fyrer þui stranga Guds Riettlæte/ og giøra oss ølldungis heilaga. So vier meigū eirniñ j þessu Sakleyse/sem Drottiñ vor Jesus hefur oss skeinkt og tilreiknad/ byrtast og standa Riettlater og heilager frammé fyrer eilyfum Gude/ og glediast j Drottne/ sem oss hefur Jklædt Hialpræders sins Klæde/og Kyrtle Riettlætesins/ Þuiad þetta er þad fullkomna og algiørda Riettlæte/ huørt ed yfergeingur allt Riettlæte Einglañа og Mañaña/ad jafnvel þo þeir heiløgu Einglar villdu giefa oss þar fyrer sitt Riettlæte/ þa villdum vier þui j ønguañ máta vid þa skipta/þuiad þetta Riettlætid hefur oss afrekad/sv heilaga Forþienusta vors Herra Jesu Christi/ med

hans

hans Saklausa og dyrmæta Bloode/og yper geingur þess vegna Riettlæte allra Eingla/ aþ þui ad þar er ei nockur Eingill fyrer oss dæen/helldur sialfur Guds Sonur/ sa sem er Herra og Drottiñ yþer øllum Einglum.

Auñur Greiniñ.

Vm Polenmæde Drottins Jesu.

J Fyrstu høfum vier aþ þeirre myklu og O-skeigianlegu Polenmæde vors Drottins Jesu/að þ hier ad miñast/ad þott hñ visse sia lþur fullvel þad/hañ være ølldungis heilag ur og Saklaus/ þa yrde hañ ei ad sydur /ad lyda þa sarru Kuøl og Pynu/ vppa þad/ ad hun kiæme oss þess helldur til gagns og Goo da/fyrer hans blessada Sakleyse/huørs veg na hñ þeiger z suarar ønguu til/þess/sem hñ verdur hier med Lygñ falsklega æklagadur/ vppa þad/ ad hans Pyna være ein fullkom iñ Hlydne/fyrer hans saña Polenmæde/ og vier yrdum so þar med forlykter/sem Esa. 53. stendur skrifad/ þa hañ verd straffadur og pyr ter/ vpplauk hañ ei sinum Muñe/ lyke sem Lamb þad sem til Draps er leidt.

Sijkt er stoorlega furdande/ huørsu Gud oss fyrer sioner setur Polenmædeñar Speig el at sialfre Nætturuñe/ ad so sem eitt Lamb ñ m slætrast skal/ er þeigiande/ So sam lykest eirniñ þar vid su mykla Polenmæde

Drottins vors Jesu/huar vm ædut er skyt er spæd/Psalm.38. Eñ eg hlyt ad vera sem Daufinge/og heyra ecke/ og sem Mallaus/ sa er ei vpplykur sinum Muñe. Aff huøriu skooslega mæ sia/ huad skalkraka og vilius ur ad Herrañ Jesus hafe fyrer oss og vorar Synder lided Pynu og Dauda/ vppa pad/ ad sa eilyfe Gud/ yrde med pessare heiløgu Hlydne til Frids/og fullkomlega forlyktur/ Huør hellst sem Sakadur er fundeñ/hañ hlij tur Polenmoodur ad vera/Og med þui Dr ottiñ vor Jesus/tooK vppa sig vora Synda skulld/og giørdest aff siñe skiætre Elsku/saka dur vor vegna/ par fyrer var hañ eirnenn Polenmoodur.

2. Par næst hødfu vier hier aff ad miñast/at þa fraseingelegu affsøkun vorra fyrstu For elldra/þar Adam sloo Skullðeñe vppa syna Kuiñu/eñ hun kiende vm Høggormenum/ og iafnvel þa villde Adam læta þessa Skulld lenda hia sialfum Gude/þui hañ sagde/Gen. 3. Kuiñañ sem þu gafst mier til samlags/ hun gaf mier aff Trienu/ og eg æt/kad er/ hefder þu teked þessa Kuiñu burt fra mi er/so være ecke slikt skied/ og med soddan hæ ttte villde Adam kieña Gude vm syna herfe lega Krøsun/ So er þar eingiñ sem med Poo gn vilie Polenmæde hafa. Eñ Drottiñ vor Jesus er hier ølldungis þeigiande/ til ad bæ ta þar med og forlykta fyrer slyka Ohlydne

og vora Oþolenmæde/þar vier opt og ofiall dan møglum æ moote Almættugum Gude j vorum Hørmungum/lyka sem Job og Jeremias/Job. 3. Jerem. 20. Bøluudu synum Fædingar Deige. Þar æ moote huggar oss su myrkla Polenmæde Drottins vors Jesu Christi/ sem øllu heþur aptur æ ny vel til veger komed.

3. J þridia lage hugleidum hier/ ad Drottiñ vor Jesus er þeigiande/þyrer skielþing z æklögun Løgmælsins/og þo hañ vegna syn sialþs þyrþte ecke ad þeigia/ þar hañ er ant allra Synda ølldungis saklaus/ þa heþur hañ þo þagad vor vegna/ þui hañ visse fullvel/ad vier vorum j allañ mata Atløgunar verduger/ og allur Heimuriñ var vid Gud sakadr/so ad allra Muñr hlaut tilbyrgdur ad verda/Rom.3. Og med þui Drottiñ vor Jesus stood sialþkraþa þañiñ þeigiandi þyrer þessum Doome/ lyka sem hañ være j vorn stad æklagadur/ þyrer Guds Riettlætis Doome/þa liet hañ siñ blessada Muñ til byrgdan vera/ og þullnægde þyrer oss Løgmælenu/eñ aþrekade oss þar med/ ad vier æ þeim epsta Deige/þyrþtum ecke ad þeigia sim sa er eckert Brwdkaups klæde haþde/Matt. 22. Helldur ad vor Muñur mætte aþ sõñum Gledskap og Glædre þullur verda/Psal.126.

4. J Fiorda mata meigum vier læra hier aþ/Med stødugre Polenmæde/ad lyda z vm

bera

bera huörskins Oriett/ z margfalldar Ráng læringar/ og eige giefa sig til þrættunar mz Lagabläkium/fyrer sierhuört Efne/sem vppa kañ ad falla/ hèlldur þolenmoodlega ad þeigia/nær Madur hefur Samleikañ jat ad/og sitt Andsuar j liooſe lated/hugga sig so vid sitt sakleyse/og þad Gude ad befala/ so sem vier verdum þar vm æminter/ Psal. 37. Halltu kyrru fyrer/ fyrer Drottne/ og haf Vaktan a hönum/vert ei reidur vid þa huörra Illſka hefur framgang. Reidstu eke so ad þu eirniñ jlla giörer/ Jñañ lytels Tyma ha mun hiñ Oguðhrædde ei leingr vera/ og nær ed þu leitar ad hans Stad/mun hañ allur j burt. Drottiñ mun þyna Riettvyſe þier framleida sem Lioos/ og þitt Riettar far lyka sem Hadeiged.. Pad er ad ſöñu eitt mykel z ypparleg Dygd/ ad vmbera og lyda med hoogværd og Polenmæde/syna Løstunar meñ og Opsoknara/og befala Gude einum Hefndena/huör optlega kiemur so furdanlega fram/ad Meñ vndra sig þar yf er. David leid Polenmodlega med Pögn/ Bøluan og Lastyrde Simei/ 2. Sam. 16. Eñ Hefndeñ kom vm sijder yfer Simei.
J Harmagrat Jeremiæ 3. Cap. stendur ſkrifad/Pad er eirn merkelegur Hlutur/ad ſa sie Polenmoodur sem yfergiefeñ er/og þad hañ stynge synum Muñe j Molldar dupt/ og lyde þad hañ sie a Riñvangañ slegeñn

og

og þad hønum sie mykel Forsmaan tillǿgd/ z vænte so vppa Vonena/ þuiad Drottin̄ sier allt soddan.

Þridia Greinin̄.

Vm þad/ huørsu Drottin̄ Jesus var sendur til Herodem og þar spottadur.

PJLatus er hier sem einn slægur Veralldar Refur/ þuí þar ed han̄ sender Drottin̄ Jesum til Herodem/ þa giǿrer hn̄ þad/ einkum fyrer 2. Ordsaker.

Fyrst vegna þess/ ad han̄ villde giarnan̄ komast fra þessum vanda/ og hafa ecker med Herran̄ Christum/ þar han̄ sa/ visse og vottade sialfur/ ad han̄ være saklaus j allan̄ maata/ og huxade ad Herodes skyllde helldur forgrypa sig/ edur brenna sijnar Hendur a hønum. En̄ Herodes sem einn Slægdar Refur formerker z skilur þetta Vnderhyggiu Raad fullskioott/ sier vid þui/ og sender Herrann Christum aftur til Pilatum/ epter þui han̄ hafe alla reidu ad sier teked þetta Kløgumaal Gydinganna yfer Herranum Christo.

Aunnur Ordsǿk og tilgangur Pilati/ er þesse/ ad han̄ komest j Vinskap aftur vid Herodem/ þar ed han̄ hafde adur læted drepa nockra hans Þegna j Galilea/ Huørs vegna Herodes reiddest/ en̄ Pilatus hyggur nu ad blijdka han̄ aftur med þessu/ ad senda þann

fangna og fiøtrada Christum til hans/ huøs
en Herodes hafe ecke fyrre sied.

Hier siaum vier nu j fyrstu þañ rietta Speigel Veralldareñar/huørneñ þeir klooku og kyndugu Heims Spekingar høndla opt & tydum med søñ og riett Maalaferle/ ad hrekka þau ymestega hyngad og þangad/epter sijnu Hugbode. Pilatus lætur leggia Raudañ Klædnad yfer Herrañ Christum. Eñ Herodes færer hañ j huijtt Klæde/so hier vill eingiñ Riettvijsiñar fyklendur verda/ ad eingiñ skygge añañ/ helldur ad huør giete vered añars Vinur/Þess vegna litar sa eine raudt/eñ hiñ añar giører huijtt. Maalefniñ verda þui høtud og afrækt/ad þau snerta opt so marga og Micktuga Meñ/so Riettvriñ nær ei sijnum framgange/þ ar eirn vill sier hia hlidra og skioota so Vandanum uppa añañ.
Eñ huørniñ soddan Underhyggia og Heimsins Slægd/ kañ ad standast fyrer Drottne/ þad kieñer sialfur Gud med siñe Rødd/Esa. 1. seigiande/Leited epter Riettenum/Hialped hinum Nidurþryckta/ Lated hiñ Fødurlausa riett skie/ og styrked Eckiuñar Maalefne. Fyrerlitning & Afrækt Riettvijseñar er ein su Synd/sem var Ordsøk til Jerusalems Eydeleggingr. Jesus Syrach seiger so 4. Cap. Forsuara Sañleikañ allt til Dauda/& mun Gud DROTtiñ fyrer þig Stryda.

Þessu

2. Þessit næst mæ hier af liooslega merkia/ J huøriu Verallodareñar Sona Vinskapur sie jñeþaleñ/einkanlega nær nockur styrker til ad hæda og þyretlyta Herrañ Jesum/so heþ ur sa hiñ same Heimsins Vinættu og Epter læte/ Eñ Veralldareñar Vinætta er Guds Ovinskapur. Pad Vinþeinge sem Pilatus øðlaðest hia Herode/þyrer pad hañ sende hø num Herrañ Christum/stodade hañ harla lij ted ad sijðustu/ þegar hañ hlaut sialþur ad fara wtlægur/og þiell j Hugarvijl og ørvin/ ladest. Allt Veralldareñar Vinþeinge sem ecke er j Gude Grundvallad/ helldur er hønum a moote/ pad orkar ad sijðustu ør/ væntingar og Gløtunar/ Eñ Guds Rixrlet ke og Vinætta helldur sierhuørium vid Ma gt/og hialpar ørugglega til eilijfs Lijfs.

3. J þridia lage er pad gaumgiæfande hi/ er/ Ad Herodes hañ hæder og spottar Herr añ Christum/af þui hañ haþde sagt/ pad hñ være eirn Kongur/epter þui ad Rijked Dró ttins vors Jesu/ er sierdeilis jñeþaled j and legu Volæde j Trwñe/ og eitnre Osynelegre Veru/sem og Himneskum Gudlegum Hlutū/ huørier eckert ytra Allt haþa þyrer Heimen um/þa verdur pad af Verølldune/ og þeim Metorda giørnu/ heñar Sællijþis Sonum/ Forsmæd og ad Hæde haþt/af þui þeir sma ka ecke þessa Rijkesins Himnesk og heiløg Giæde/sem er Hille og Vinætta Almættugs

 Guds

Gudə/ Hans Riettlæte med Fride og Fögn
ude | heilögum Anda/ Eñ ef þeir þeckru rie
ttelega hulÿst ad være Ryked Herrans Chr
isti/og huør Konungur hañ være/ þa mundu
þeir vißelega aud syna hønum og veita þa
Vegleguftu Heidrun/ Æru og Lotning/ og
kasta Coronu siña þorgeingelegu Metorda
nidur þyrer hans Fætur. Heimsins Børn
alÿta jaþnan þad synelega. Eñ S. Pall
seiger/2. Cor. 4. Vier alÿtum ecke þad sy-
nelega/ helldur hid Osynelega(sem er Tru
iñ/huør sier helldur rid Fyrerheitiñ)Þuiad
huad synelegt er/þad er stundlegt/ Eñ huad
Osÿnelegt er/þad er eilÿft.

4. J fiorda mata er þad hier miøg epter
tekta verdugt/ Ad Herodes þærer Drottiñ
vorn Jesum | eitt Huÿtt Klæde/ hønum til
Hædungar/ med þui ad Kongar | Asiu
alþuñe og a Egyptalande baaru huÿtañ Kl
ædnad/suo sem Pharao liet klæda Joseph |
huÿtañ Klædnad/ suo sem añañ Konglegañ
Skrwda/Gen. 41. Eñ huad hellst sem He
rodes hyggur hier ad giøra vorum Herra
Jesu til Spotts og Hædungar/ Pad sama
er hier epter skied og vorded hønum til Heid
urs og Vegsemdar/ Þuiad Pilatus medkieñ
er sÿdan og auglÿser openberlega/ þad Hero
des haþe ecke helldur þunded nockra Søk med
hønum. Sakleysed Herrans Jesu Christi
var sa riette z sañe Klædnadur. So og var

þetta

þetta huijta Klædeð eirn Vitnisburdur og merke þar til ad hañ være eirn Kongur/ og sa ædste Kieñemadur/ huiad þeir ædstu Kieñemañahøfdingiar attu ad bera eirn huijt añ og sijdañ Kyrtel. Þess vegna er Drottiñ vor Jesus eirn Kongur/ z þar med sa ædste Høfudpresttur/ jafnvel þo hañ sie af Heimenum fyrerlitiñ og spottadur/ og lijka suo sem Herrañ Christur er med Ofyrelegum Leyndardooms hætte eirn Kongur/ Eins er og lijka hans Ryke huled vnder Krossenum/ þo hu erke Pilatus nie Herodes kyñu þad riettele ga ad skilia. Hier med hefur nu Drottiñ vor Jesus afrekad ossøllum/ sem æ hañ truum/ þad riettta og saña Huijta Klæde eilijfrar Vegsemdar/ og giørt oss so fyrer Gude/ ad Kongum og Kieñemññum/ huiad vor Alsnadur er hreiñ og fagur giørdur/ j Lambsins Bloode. Apoc. 5. og 7.

Fiorda Greiniñ.

Vm þad huørneñ Gydingar vtskufa Herraum Christo/ Eñ kioosa helldur Barrabam laußañ.

A Pilato mu þad hier merkia/ ad hañ sie eirn/ Lungßer og forsleigeñ Madur/ og hygaur med sine Kieñku ad giøra Gyding um Rost a/ þeirn Vidurstyggelegasta z aller argasta Booga/ sem medal añara bleyve var j

Myrkuaſtoþu og Fangelſe jñſettur/ huøra ſuyvirdelegar Athaþner og Glæpaverk/ øll um voru lioos og alkuñug/ og munc hønum ſem ſijdſt Fridar og Lauſnar bidia. Enn þetta Raad Pilati/ſtodar eckert/ þuiad þeir kiooſa helldſt Barrabam lauſañ/Par om ha þde hiñ heilage David þyrer ſpaad/ Pſalm. 118. Sa Steirn ſem Vppbyggendur þorlø gdu/hañ er ordeñ ad Hyrningar Steine/ þ hid ſama er ſkied aþ Drottne/ og er vndar legt þyrer vorum Augum/ Ad þeſſe Spaado mur ſie þramkomiñ og vppþylltur/j Pynuñe vors Herra Jeſu Chriſti/ þegar Gydingar hroopud u og ſøgdu/Burt/ burt med þeñañ Kroſſþeſtu hañ. Pad kieñer S. Petur/ Act. 4. Suo ſeigiande/ Hañ er ſa Steirn ſem wtſkwþadur er/aþ ydar Vppbyggiurum huør ad giørdur er ad Høþde Hyrningar/ og ei er j nockrum ødrum Heilſugiøþ/Puiad þar er eckert añad Naþn gieþed vnder Himnen um medal Mañana/j huøriu oſſ byriar Sa luholpnum ad verda. Peir andlegu Vpp byggendur Gydingarner/ haþa burt kaſtad þeim rietta Grundvellde ſiñar Saluhialpar z haþa þui øngua viſſa nie ſtøduga Bygging Helldur haþa þeir bygt Hws ſiñar Trwar og Saluhialpar a Sande/huøra vegna þeſſ Hrøpun verdur myckel og ſkielþeleg. Peir ſem byggia ſijna Saluhialp og Kiettlæte vppa Forþienuſtu ſiña eigeñ Verka/ z vppa

Afall

ækall/og byrerbæner heilagra Maña/ hafa eirn lausañ Grundvøll/ og Ostøduga Bygg ing. Eñ S. Paall syner þañ rietta Grund vøll/Eph. 2. þar hañ seiger/Pier erud vpp bygder a Grundvøll Postulaña og Spa- maññaña/ þar Jesus Christur er Hyrningar steira. Og 1. Cor. 3. Eingeñ bær añañ Gr undvøll lagt/ helldur eñ þañ sem ædur er lagdur/huør ad er Christur Jesus. Item/ seiger Drottiñ/ Esa. 28. Sia þu eg legg j Zion eirn Grundvallar stein/Eirn kostuleg añ Hyrningarstein/ sem vel er Grundvall' adur.

2. Þessu næst ma hier augliooslega sia z þekia Ostøduglcik maññaña/ huørsu þeir eru Vallvalltex. Herrañ Christo verdur hier vtskwpad/ ad huørium þo ad allt Foolked flyckest/og hiellt sig ad hønum/ til ad hlyda hans Ordum. Fyrst syngia þeir Hosiaña/eñ nuskømu sidar hroopa þeir med Opsa hlioo dum/Krossfestu hañ/og þetta giøra þeir til Vilia og þocknunar Kieñemañahøfdingium um/huøriet ad vmtøldu/ eggiudu og vpæstu Lyden til ad bidia vm Barrabam lausann/ eñ Christur skyllde Krossfestast. Þetta vt malar heilagur David/Psalm. 116. seigiañ de Eg sagda wt j miñe Angist/aller Meñ þa eru Lygarar/huiad Bølvadur er sa sem sig forlætur vppa Meñena/ eñ þad er gott ad treysta vppa Drottiñ/ z vona ecke vppa meñ

ena/Psalm, 118. Einneg seiger Dąvid/Psal. 146. Sæll er sa/huørs Hialp þad Gud Jacobs er/ hañ sa ed Tryggdena h. lldur eilyfle gana/ og riettet þa vid sem nidur eru slegn er. Slykt giøra ecke Meñerner/ helldur nid ur þryckia þeir allt til Jardar/ Drottiñ er sa sem giefur Syn Blindum/huad Meñern er kuña ecke ad giøra.

J þridia læge er Barrabas ein Lyking ed ur Merking vorra þyrstu Foreldra z alls Mañkynsins huilad Barrabas þyder so myk ed/sem Son Føduñsins. Vier erum ad rysu sa riette Barrabas/ sem med voru Vpphlau pe og Morde/høþum maklega verdskulldad Vægdarlausañ Dooms wrskurd/ til þess eilys þa Dauda. Eñ Drottiñ vór Jesus/heþur ge inged i vorn stad/og lated keñañ straanga Dooms wrskurd yþer sig þalla/ vppa þad/ ad vier yrdum lauser og Frialser. Þetta er þyrermyndad ædur / Leuit. 16. Þegar sa ædste Kieñemadur Gamlatestamentesins lagde Hlute a þa tuo Hafra/ad yþer huørn þeirra sem Hlutur Drottins þiell/þa skyllde sa same vera Fornþærdur þyrer Drottne/ eñ yþer huørn þeirra/sem sa Hlutur þiell/ad skyllde laus lateast/ha var hañ skickadur lif ande kram þyrer Drottiñ/suo ad Kieñemad uriñ giørde eina Forlykun þyrer hañ/ og slep þa so þeim liþanda Hapre a Eydemørk.
Þesse Fyrermyndan er vppþyllt a vorum

Herra

Herra Jesu Christo/ yfer hugrn ad Slutur Drottins hefur falled / ad han skyllde fyr er vorar Synder Fornfærdur verda/ En off hefur þad þar med blotnast/ ad vier yrdum lauser latner/ og værum so forlykter fyrer Drottne/ En þad vier skyllum sydan æ Ey dendurs vara/ Merker ad vier eigum ad giöra sama Idran og Yferboot/og vera so fraskil der Heimsins og Verallderennar Osooma/hu ad allt ad er af fyrdanlegu Guds Vysdoms Rade tilskickad.

J fiorda Mata er þad vor Aminning hi er af/ Hugrsu vier opt og ofialldan wæskwæ um Herranum Christo/ þar vier tøkum Bar rabam fram yfer han/ og metum han meir en sialfan Christum/huad ad skiedur nær vi er framhølldum Reidenne/ sem er eitt Mord verk fyrer Gude/og virdum myklu meir/Ha tur/Heipt og Hefndargirnenn/helldur en Hog værd og Polinmæde.

Oh/hugrsu opt verdur Herranum Christo burtskwfad/en sa Glæpafulle Barrabas ap tur j staden inteken/nær vier giörum og full kominn Holldlegar Gyrnder/ sem vier ættu so med riettu ad niderkiefia og deyda/ þur ad þeir sem Christo tilheyra/ Krossfesta sitt Hollb/med þess Gyrndum z Tilhneigingum/ Gal. 5. Huad optlega er Lygenn meir fram halldeb/en Sannleikanum/Ranglætenu meir epterfylgt en Riettuysenne/Lestum og Glæp

um meir at løpt halldeð/ helldur eñ goodum, Gudræklegum Dygdum og Mañkostū/Falsk re Ræñingu fframar hlÿdt/ eñ Hreinferdug um Guds Orda Lærdoome/ Hoffrækt og Drambsemi meir virdt/eñ Hoogværd i Ly tælæte/Audlegd og Ryfedæme frramar astun dad/eñ Otte Drottins i Hrædsla fyrer Mø ñunum j mitra gillde/helldur eñ Guds otte. Huad allt og þessu lykt riettelega heiter ad burtskwfa sialfum Christo/ eñ giefa Barra, bam lausañ/fyrer huøriu vier eigum off kost giæfelegañ vara ad taka/ og þacka audmiuk lega Drottne vorum Jesu/ ad hañ af sinne Oseigianlegre Polenmæde/ hefur lated sier burtskwfa vor vegna/so vier yrdum ecke Ei lÿflega wtskwfader/ helldur af Almattug um Gude medtekner/til eilÿfs Frelsis og Fa gnadar.

5. Ad siøunstu skulum vier læra hier/ Pol enmædeñar Dæme/af Drottne vorum Jesu Christo/Ad nær sem vier verdum af Heimen um forsmader og wtskwfader/ ad vier þa samt hølldum stadfastlega þeirre fullvissre Von/þad vier verdum j Nafne vors Herra Jesu Christi/ Obrygdanlega og Milldelega medtekner/af vorū giæskuryka Gude/huør off vissilega medtekur/ þo Heimuriñ kaste off fra sier/og þo Heimuriñ Fordæme off/ þa giører Gud off Riettlatta/med siñe Nadugre Afla usn/nær vier høfum ønguañ vissañ Samar

stad

stad a Jørdune/ So hefur þa Drottin vor Jesus tilbwed oss Ofallvalltan Samastad a Himnum. Ef Heimurin han hatar oss/ þa latum oss nægia med Guds Nad og Elsku/ sem Heimurin gietur ecke fra oss teked/ þui huer vill oss skilia vid Guds Elsku/ Hørmung edur Mootlæte/ Offokn edur Hungur Fatækt edur Hæske/ edur Suerd/ Rom. 8. Og þo ad vier verdum vegna Nafns Drottins vors Jesu Riplatner/ so sem adrer Slatrunar Sauder/ þa yfervinnum vier þo alla Hlute/ vegna hans er oss elskade/ þui vier vitum fullkomlega/ ad einginn Skiepna nie noc kur Hlutur/ kær oss skiled fra Guds Rikie leita Hugr ad er i Drottne vorum Jesu Christo.

Siøunda Predikun.

Um Hwdstryking/ Purpura klæde/ Þyrnekorónu/ Nadungz Dauda wrskurd/ sem Drottinn Jesus leid.

Textinn.

Þa took Pilatus Jesum og Hwdstrykte hn. Strydsmenerner Landsdoomarans leiddu han j Þinghused

ed/ og kølludu til samans allañ Hoopiñ/ og afklæddu hañ/ og færdu hann j eitt Purpura Klæde/ og fliettudu eina Koronu af Þyrnum/ og settu hana vppa hỹs Høfud/ og feingu honum eirn Reyrvond j sijna hægre Hond/ og bugtudu sig fyrer honum/ og spottudu hañ/ og tooku til ad heilsa honum/ og søgdu / Heill siertu Konungur Gydinga/ og sloou j ha us Andlit, og hræktu a hañ/ tooku Reyrvandiñ og hræktu vm hans Høfud/ fiellu a Knie og lutu honum.

Þa gieck Pilatus wt aptur og sagde til þeirra/ Sioed/ eg leide hañ hingad wt til ydar/ so ad þier vited/ þad eg fiñ øng va Søk med honum. Þañeñ gieck Jesus wt/ berande eina Þyrnekoronu/ og eitt Purpura Klæde. Og hañ sagde til þeirra/ Sioed Mañeñ. Þa ed Kieñemaña høfdingiarner og Þienararner sau hañ/ kølludu þeir vpp og søgdu/ Krossfestu/ Krossfestu hañ. Pilatus sagde til þeirra/ Take þier hañ og Krossfested/ þuiad eg fiñ øngua Søk med honum. Gydingarn er

er ſuorudu þorum þa. Vier hofum Log mal/ og epter Logmalenu ſkal han deyia þuiad han heþur giort ſig ſialþur ad Gudz Syne.

Þa ed Pilatus heyrde þeſſe Ord/ ottadeſt han en meir/ og gieck jn aptur j Pionghwſed/ og ſagde til Jeſu/ Huadan ert þu? En Jeſus goþ honum eckert Suar. Þa ſagde Pilatus til hans/ Talar þu ecke vid mig? Veitſtu ecke þad/ eg heþe Valld til ad kroſſþeſta þig/ og heþe valld til ad gieþa þig lauſan? Jeſus ſuarade/ Þu heþder eckert Valld yþer mier/ nema þier være gieþed þad hier oþan ad/ þar þyrer heþur ſa meire Synd/ ſem mig heþur þier j Hendur ſellt. Epter þad leitade Pilatus vid ad lata hen lauſan. En Gydingarner kolludu og ſegdu/ eþ þu later þenan lauſan/ þa ertu ecke Keyſarans Vinur/ þuiad huor ſig giorer ad Konge/ ſa er a moote Keyſaranum.

Þa ed Pilatus heyrde þeſſe Ord/ leidde han Jeſum ut/ og ſetteſt vppa Domſtol en j þeim Stad ſem kalladeſt Hakſletur

efft a Ebreſku Gabbatha/ En þad var ſa Aſpangadagurin j Paſkunum/ nærre hinne ſiottu Stundu. Og hann ſagde til Gydinganna/ ſiaed/ þad er ydar Konungur. En þeir kolludu/ Burt/ burt med hann/ Kroſſeſtu hann/ Pilatus ſagde til þeirra/ Skal eg Kroſſeſta ydvarn Konung? Kiennemannahoffdingiarner ſuorudu/ Vier hofum onguann Kong/ utan alleinaſta Keyſarann.

En ſem Pilatus ſa þad hann kom ongvu til Vegar/ helldur ad þar munde myklu meir Upphlaup af meiga verda/ þeinkte hann Foolkenu fullnægiu ad giora/ og dæmde ad ſkie ſkyllde ſra beidne/ tok vatn og þuode Hendurnar fyrer Folkenu/ og ſagde/ Saklaus er eg af Bloode þeſſhins Riettlæta/ ſiaed þier fyrer. Da ſuarade allt Folked og ſagde/ Hans Blood kome yfer oſſ og yfer Born vor.

Da gaf hann þeim Barrabam laus ann/ ſa ed fyrrer Upphlaups og Mann dræps ſaker/ var j Myrkuaſtofu innſett ur/ um huorn þeir og bædu/ enn Jeſum

Hudſtryk

Nydstryktañ og spottadañ/ þessiselldr hñ þeim epter þeirra Villo/ Þad hañ Krosß þestur yrde.

Exordium.

Exod. 4. Stendur skrifad vm þañ Guds Mañ Moysen/ Þad hañ af Gudlegu Rade og Befalningu/ hafe ferdast af Lande Madian/ huørt hañ ædur flwde/ og hafde eignast Kuiñu og Børn/ eñ ferdadest þadañ aptur til Egyptalands/ ad vitia sijña Brædra/ og verda þeirra Israels Sona Leidtog are wt þadan/ took eirneñ med sier sijna Kuiñu og Sonu/ af Lande Madian/ og sem hñ kom til nockurs Herbergis a Veigenum/ kom Drottiñ j moote hønum/ og villde deyda hañ/ af þui hañ hafde ei vogad vegna sijñar Kuiñu/ ad vmskiera siñ Son/ þar hun var Madianitisk/ eñ hañ eirn Israelite/ og sem hans Kuiña sa ad slijkt villde gillda hennar eigeñ Mañ/ bra hun skiott vid/ tok siñ Son og vmskar hañ/ og snart vid hans Fætur med Blodenu/ þa hafe Drottiñ læted hañ vera/ Eñ hun kallade Moysen siñn Blodbrwdguma/ vegna Vmskurnareñar.

Slijkañ eirn Bloodbrwdguma høfum vier eirniñ/ huør ad er DROTTiñ vor Jesus Christur/ sem af siñe Breñande Astar elsku/

hefur so tꝛwlofad sig vid oss/ad hañ hefur ecke skamast sijn/ad gefa oss sitt dyrmæta Blood j Pant/vppa syna Hiartegroona Elsku/ Samband og Trwlofan vid oss/ og lated þar med vor vegna Hwdstrykia siñ állra hei lagasta Lykama/ so ad vier skylldum feñan vorn Bloodbrwdguma skoda meiga/ og Hug festa/huørsu hans mykla Elska kom hønum til ad lijda so hryggelega og særa Kuol og Hwdstryking vor vegna/ vppa þad/ ad vier kyñum þui helldur/ad vppvecktast og hræɾast fyrer hans wtruñed blessad Blood til sañ rar Hiartans Elsku og Trwfeste/ vid hann aptur æ moote/ og hans heiløgu Beniar og Bloodstraumar/þui jñelegar þryckiast j vor Hiørtu og Sæler. Sꝛaum nu og mer kium/huad fryduɾ z vegsamlegur vor Blod brwdgume hañ er/ecke ad eins hid ytra/ hell dur jafnvel hid jñra/ vegna siñar Eseigianlegu og myklu Trufeste og Kiærleika/ og lat um þar fyrer þessa hans heilnæmu Blood-læke/so sem eirn gagnskiæraň Speigel hans Kiærleika / vpptendra og hneygia vor Hiørtu/ til ad siuga og drecka med Krapte Trwareñar/af Undum z Beniũm Drottins vors Jesu Christi/ hañ heilnæma Sætleika hans dyrmætu Forþienustu/og verda so dru ckner og fagnande af hans Ast og Kiærleika so sem hañ sialfur er fullur af Elskuñe til vor/seigiande med Augustino/þad vier villd

um þegner þa Leiþe/ad meiga smaka j giegn um þessar Benia opnur/Huad sætur Drott iñ er,

Ut aþ þessare heiløgu Lectiu Pijnuñar Dr ottins vors Jesu/ verda þim̃ Greiner fram settar;

1. Um þa myklu Hwdstryking.
2. Um Purpura Klæded.
3. Um ÞyrneKorohuna.
4. Um Utgøngu Jesu wr Dooms hwsenu.
5. Um Dauda Urskurd Pilati yþer Drott ne vorum Jesu Christo.

Fyrsta Greiniñ.

Um Hwdstrijkingena.

DEut. 25. Hefur Gud boded þyrer Moy- sen/j sijnu heilaga Løgmaale/ ad sa sem þyrer Doomaranum þindest ad vera Raang latur/edur þuerbrotiñ og Ohlijdiñ/þa skyll de hañ verda sleigiñ/epter þui sem hañ heþde Forþienad/ Tilhuørs Løgmaals Drottiñ vor Jesus bender/Luc. 12. Um þañ Pioon. sem veit sijns Herra Vilia/ og bioo- sig ecke/ giørde og ei epter hans Vilia/hañ mune myk la Reþsing faa.

Vier meigum aller jata þad og viðurkie ña þyrer Gude/ad vier sieum þeir Ohlijdnu Pioonar/sem þullvel vitum Vilia Drottins eñ giørum þar þo j øngvañ maata epter/ og

ecke alleinasta þetta/helldur auk þess sem vi
er Þorsoonum z aþræxium j þui hinu gooda
þa Premium vier og drygium huørskins Ill
sku og Leste/ so mot þrooanlega j giegn Gu
de og hans heilaga Vilia/og erum þess vegna
verduger tuøfalldrar Refsingar/ Hier þyrer
hlaut Drottinn vor Jesus ad lyda mørg Høgg
og Sløg/j sinne særu Hwdstrykingu/ til ad be
tala þar med bæde þyrer vora Puerwd og
Ohlydne/sem og þyrer vora vitanlega lost
ga Mootþrooan z Glæpaverk/sem vier þar
a oþan ydugleg a premium. Þesse Hwdstr
yking heþur myklu ødruvijs vered helldur enn
þegar Gydingarner veittu noxrum þiørutyu
Sløg epter Logmalenu og ecke þramar/suo
þeirra Brooder edur Naunge sem misgiøre
haþde/skyllde ecke mynkun lyda/ þuiad hier
verdur Drottinn vor Jesus/epter Romversk
um Plagsid/Myskunarlaust reyrdur vid eirn
Stoolpa/edur Stod/þar Høgg og Sløg ha
þa ecke þyrer Fiølda saker talenn vered/ helldur
allr Lykaminn nakenn/tijdt og grimlega vered
steigenn og barenn/ecke ad eins aþ einum edur
tueimur/ helldur øllum þeim Illskupulla
Bødla hoop/ og Selskap þeirra Ogudlegu
Strydsmanna og Gydinganna Præla/Þar hu
ør epter annan heþur kieþst vid/ ad lemia og
særa Drottinn vorn Jesum/med sterstu Akie
þd/Grimd og Oþsa/jnn til þess ad hans heila
ge Lykame/ heþur allur sundur plakad/ aþ

Sárum og Bloodlátium/og þeir hafa eitr
iñ sialfer orded máder/ af sijku Kualrádis
Ervide. Og med þui ad aller vorer Lijkam
ans Lider og Limer voru vppbolgner/ og
fuller af Syndum og Ranglæte/ þar fyrer
hlaut Herrañ Christur á sijnum giørvøllum
Lijkamans Lidum og Limum/ þessa hrædele
gu Kuøl ad lijda.

Komum nu þess vegna Christin Mañeskia
Skodum og hugleidum þessa grimu og hræde
legu Hudstroku/ huørt hun hefur ei komed
fram vid Drottiñ vorn Jesu/ vegna vorrar
Ohlijdne og Illgiørda. Ja/ ad søñu vor
eigen Ohlijdne hefur hier til Ordsøk vered/
so sem vier hefdum eirniñ sialfer fyllt þeñ
añ Bødla z Bloodhunda hoop/og styrkt til
med Raad og Dæd/ ad lemia og Hudflettá
þañ heilaga og saklausa Jesum Christum/
med þeim Tyraña Suipum/ huad allt hann
lijdur þolenmodlega/ vppa þad/ ad hañ hier
med fullkomlega bætte fyrer vora Ohlijdne
og frelsade oss fra þeirre Helvijsku Hudstro
ku/ þar sa oteliande Hoopur þeirra vidursty
ggelegu Diøfla/ Hudfletter alla Fordæmda
an nockrar Vægdar z Aflaats/ ecke med Sui
pum edur Vende/ helldur med Bauvænum
Høggormum/Eyturnødrum og Elldsins Lo
ga/og Oafllaatanlega vm alla Eilijfd.

Hier af siaum vier/huar fyrer ad Drott
iñ vor Jesus hefur læted sig Hudstrykia/og

 fra

fra hugluẞum Ruglum og eilyfu Gwdlæte han heffur off endurleyst/ fyrer hufria omal anlega Elsku og Trwfeste/ vier eigum honum yficlega ad packa/ en med hufrre Hiartans Al voru þetta Packlæte kiemur fram hia all morgum Gudleysingium/ þ augliser þeirra eigin Munur/ sim fullur er Bolvanar z Gud lastana/ huar med þeir uppa ny Gwdstrykia/ lemia og særa Drottin Jesum/ so þar kann ecke anad hia slykum ad epterfylgia/ en Bøl van og eilyf Gwdstrofa/ þui Moyses seiger/ sa sie bølvadur sem bølue sijnum Gude/ ein in ad sa skule vera bølvadur/ sem slær Fødur edur Moodr/ Skyllde þa sa hin same ecke ve ra bøluadur/ sem bøluar sijnum Lavarde og Lausnara Jesu Christo/ og veiter honum þar med nyar Beniar og Aløgur.

Þessu næst meiga øll sundur kramen og sun jdrande Hiørtu/ Hugga sig hier vid/ ad Drottin vor Jesus heffur bored þeirra Krar nkdæme/og øllum þeirra Eymdum æ sig Hl aded/so sem einnre mykellre Byrde/epter þui hia off var ecker gott ad sina/sin Esa. 1. C. seiger/Fra Huyrfle til Ylia er ecke neitt Heil brygdt æ heim/helldur Sær/ Beniar z Pro te/sem ecke er umbunded/ eige med Smyrsl um lækinad/ nie med Vidsmiørre Myke/ Þess vegna liet Drottin vor Jesus/ slæ og særa allan sin heilaga og blessada Lykama/ad hin so lækinade þau oteljanlegu Synda/ Sær og

Kemſtur/ſem Dięfullen hafde veitt oſſ/ & ad
hañ ſnere fra oſſ þeirre Obærelegu Hefnd
Guds Grimdar Reide.

Aller þeir ſem yfer mœta fram/ elſka Ho
lldſins Sælgiæte & Heimſins Munadarlyfe/
med ſinu Ohoofe og Holldlegum Gyrndum
mega hier liooſlega ſiaa og merkia/ hvøria
Kvala Refſing/og Hrædlaat eilijfrar Angiſt
ar/ þeir hafa verdſkulldad/ þar þeir hafa lœ
ted Syndena þañen Drottna j ſinum Dauð
legum Lijkama. Hvørs alls ſa allra heilag
aſte Lijkame Drottins vors Jeſu/ hlaut øll
ungis ſaklaus ad giallda/ og med ſaargræte
legre og Oſeigianlegre Angiſt ſem hñ leid.

Lærum þeſſ vegna og Kappkoſtum med
Nad H. Anda ad nidurkefia og deyda vor
ar holldlegar Gyrnder/Og huggum oſſ þar
iafnframt vid þeſſa Hwdſtryking Drottins
vors Jeſu Chriſti.

Sømuleidis ſkulu aller Sorgmædder og
Harmþrungner Jeſu Kroſſbrædur & Beren
dur/ þolenmoodlega medtaka þad Fødurlega
Hyrtingarhrys Drottins/ med hvøriu hann
ſo naadarſamlega typtar ſijn æſtwdleg Bø
rn/og þacka af inſta Hiartans Grunne/ vor
um liwfa Lausnara Jeſu Chriſto/ ad hann
hefur vppa ſig tekid þañ Obærelega Reide
og Refſingar vønd Almattugs Guds/ og
þeim Hefnder Aſøgum fra oſſ ſnwed/og bid
ium ſo med hinum heilaga David/ Pſalm. 5.

Sijunda
Drottiñ straffa mig ecke j þiñe Bræde/ og typta mig ecke j þiñe Grimdar Reide/ Myskuna þu mier Drottiñ þuiad eg er veykur/ Lækna þu mig Drottiñ/ af þui ad myn Bein eru skielfd/ Og myn Sal er næsta miøg hrelld. Sia/ soddañ hefur Drottiñ vor Jesus fyrer oss lided/ eñ giefed oss j stadeñ Før urlegt Hrjs Gudlegrar Elsku og Nadar.

Auñur Greiniñ.

Um Purpura klædid/ sem þeir iferdu Drottiñ vorn Jesum.

ÞEtta Purpura Klæde hefur vered lagt yfer vorn Herra Jesum Christum/ hønum til Spotts og Hadungar/ epter þui hañ sag dest vera eirn Kongur/ þuiad soddan Purp ura bunad pløgudu Kongar ad bera.

Vorer fyrstu Forelldrar tøpudu þeim riet ta Konglega Skrwda Sakleysesins og Riett lætesins/ Hugrs vegna Drottin vor Jesus var þañeñ klæddur/ hønum til Spotts z Hadungar/ ecke alleinasta med einu huytu Klæde/ sem var Rieñemañlegur Skrwde/ helldur og so med Raudre Purpura Yferhøfn/ huad ad var Konga Bwnadur/ vppa þad/ ad hañ wtvegade oss aptur/ bæde Rieñemaña og so konga Klædnad. Med þessum hætte er þesse Bwnadur/ sem vorum Lausnara var til Hadungar og Spotts þeinguñ og yfer

lagdur

lagdur/orden̄ vor Pegſemdar ſkrwde.

Su andlega Brwdur Chriſteleg Kyrkia ſyngur/ Cant. 5. Min̄ Vinur/ ſeiger hun) er huytur og raudur/ wtvalen̄ aþ møргum Puſundum. So ad ecke alleinaſta þydeſt mz þeim huyta lit/Sakleyſed og Heilagleikinn vors Herra Jeſu Chriſti/eirnin̄ þar han̄ ſuo miøg hladen̄ aþ Undum og Sarum/ er vor vegna Raudlitadur j ſijnu bleſſada Bloode Helldur er jaþnvel hier med Fyrermyndad þad han̄ ſie ſan̄ur Høþudpreſtur/ og þar mz eirn Kongur/ ſem oſſ munе pryda ꝫ Jklæda þeſſum ſijnum veglegum Skrwda/Eſa. 63.

Pan̄ Konglega Klæda Purpura/ plaga Men̄ ad lita j Smæorma Bloode. So heþ ur Drottin̄ vor Jeſus/ſm̄ kallar ſig ad vera ſem eirn Madk/pſalm. 22. Viliad Jſkrijda oſſ ſijnu dijrmæta Bloode/og ſkeinkia oſſ þan̄ riette Konglega Purpura.

Vm Purpura Liten̄ er þad ſagt/ad hann ſaurgeſt ei nie verde flekadur/helldur ad hn̄ ſie jaþnan̄ þagur og Bloomlegur/ og ſie þeſſ vegna ſa Skrautlegaſte Klædnadur. So er og eirnen̄ ſa riette Bloodpurpure Drott ins vors Jeſu/ ecke einaſta ꝫlldungis hreirn og flekklaus j ſialþum ſier/ helldur hreinſar han̄ oſſ og ſo/ꝓullkomlega aþ vorum Blood ugum Syndum/ Eſa. 1. Po ydar Synder ſieu raudar ſem Blood/ ſeiger Drottin̄/ þa ſkulu þær verda Snioohuijtar. Vors Her

ta Jesu Flecklausa Blood/er vor riette Pur=pure/og Konglegur Tignar Bwningur/sem oss prijder mykiu betur og Skrautlegar/enn nockur Gyllenestycke edur Gimsteinar/so sim vort andlegt Brwdkaups Skart/ verdur wt=malad/Psalm. 45.

Madarstoollinn atte pordum ad vera vaf=en med Purpura/þegar Jsraels Syner þerd udust nockud. Hid sama hefdum vier ad gaum giefa vm þennan lifande Madarstoolinn vo=ren Drottinn Jesum Christum/ad hann er vm vafenn j þeim rauda Purpura sijns allra hel=lagasta og dijrmæta Bloods/so sem S. Paull þar vm talar/Rom. 3. Huørn Gud sickade til eins Madarstools/Forlijkunarmans fyr=er Truna j hans Bloode. Kostgiæfum þess vegna/ad jnnvefia/vorar Saler/j þessum Þag ur rauda Purpuranum. Ner sem hellst vier er skulum hier epter ferdast til vors eilijfa Födurland j Himnarijke.

Pridia Greinin.

Vm Þyrnekrijning Drottins Jesu.

GOddan eitt Suivirdelegt Hæd z Spott vm þessa Þyrnekoronu/ hefur sa Hreck=vijse Satan vpphunsed at mote Drottne vor um Jesu Christo/ ad þad skyllde ecke allein asta vera hans Konglegu Ryke til Bryxla z Vanvirdu/ helldur og eirninn/ ad sa huassa

Kor=

Korona/ skyllde særa og sundur nysta hans blessada Høpud/ suo pra Huyrsle og allt til Ilia/ være eckert Heilbrygdt a hans allra heilagasta Lykama.

Sa pyrste Adam villde scylast epter sialps Guds Coronu/og verda hønum lykur/en i stad pade þar med sañre Vegsemdar Koronu þess ellyps Rykis pra sier/ og øllum synum Nid um/þess hlytur sa añar Adam/ Drottinn vor Jesus ad gialda/ j siñe Pyrnekrynungu

Almattugur Gud hapde tilbwed oss/ og Inplantad j þañ lystelega Alldengard siñar Gudlegrar Nadar og Kiærleika/ad vier sky lldum þar jñe vera/eirn pagur z Bloomlegt Vyndvidur. En siñ/vegna Syndareñar er um vier ordner ad Pyrnum og Þystlum/ so sem Mañaña Syner verda Vtmaladir/ Mich. 7. Ad sa allra beste a medal pra sie lyka sem Pyrner/ og sa Ærlegaste/ lyka sem Þystell/og var þui pyrerbwed þad ellypa Elldsins Baal sem ødru Illgrese og Pyrn um/Matth. 13. Þess vegna kom Drottiñ vor Jesus/og bar þetta Strapp Pyrnekrynung arinar/ og prelsade oss pra þui ellypa Ellds bale og Bruna/ En Inplantade oss aptur Himneskum Paradysar Alldengarde/og giør de oss ad einum Bloomlegum og Avaxtar samum Vide og Alldenetriam þar jñe.

Synder vorar z Illgiørder/ jafnvel eirn in Dioppulliñ hapa orded oss ad eirnre skam

 legre

legre Coronu Forsmanarenar/so ad sa grimme Dióþull heþde med hel vyskü Höggormü z Ey tur Nødrum kryngt oss j þeim cilgea Elldsins Loga/ En Drottin vor Jesus erkomiñ/og heþur med sarre Kuøl siñar nysrande Pyr ne koronu/oss þar þra Endurleysst og þrelsad/en tilreidt oss aptur þa veglegu Koronu eilifþra Giæda/so sem skriþad stendur/ Esa. 62. Pu munt verda eitt Dyrdar Diasin j Hende Drottins/og ein Kongleg Korona j Hende Guds þyns/Med Pyrne Koronu va rs Drottins/er oss aþrekud Korona Mysk unarenar/ sem David seiger/ Psalm. 103. Hañ Koronar þig med Millde og Myskun seme. Par med er oss einneñ wtvegud Riett lætesins og Lyfsins Korona/ sem S. Pall seiger 2. Timoth. 4. Nu hiedan j þra er mier ßhugud Korona Riettlætisins/Jtem/Apoc 2. Vertu trwr allt til Daudans/ og mun eg gieþa þier Koronu Lyfsins. Pañeñ heþ ur Drottiñ vor Jesus med sine Pyrnekrýnt ingu wtvegad oss og aþrekad þerþallda Kor onu, 1. Mardareñar Koronu/Psalm. 103. 2. Riettlætesins Koronu. 2. Tim. 4. 3. Lyfsins Koronu. Apoc. 2. 4. Æru og Vegsemdar Koronu. Psalm. 8.

Pesse Pyrnekorona vors Endurlausnara Jesu Christi/ skal vppvekia oss og hneigia til Lyfelætes og Polenmæde. Til Lyfe læres j þañ mata/ Ad vier athugum z merk

sum hugrenn̄ Heimsins Börn/ bæde Men̄ og Kuin̄ur pryda sitt Höfud med ymeslegu For dilldar Skraute af Gulle og Perlum/ z For kostulegum Gimsteinum/ sem þeir bera æ sig nu Höfde/ so ad slykt Ohoof og Drambseme æ þessum sydustu Dögum/ hefur aldrei an̄ En da. Þar fyrer skylldum vier gaumgiæfa og setia oss fyrer Siooner þa nystande Þyrne koronu vors eina Endurlausnara Jesu Christi/ og skam̄ast vor maklega þar fyrer ad bera so Skrautlegan̄ og Drambsamleg an̄ Höfudbwnad/ þar ed han̄ var Þyrnekryn dur vor vegna/ og hefur med þeirre Hrygge legu Kuøl sin̄ar Þyrnekoronu/ hloted ad bæ ta fyrer vort Ohoof/ Metnad og Dramb seme.

Til Þolenmædeñar eigum vier eirnin̄ ad vppörvast og eflast/ af Jhugun vors Herra Jesu Christi Þyrnekoronu/ ad nær sem hellst vier verdum af þölskum og Lygegiörnum Tungum/ med Laste/ Roog og Hneyx lan kryndER so sem med Þyrnū edur Þystlū þar ed þalskar Lygetungur eru myklu skad legre/ og stynga en̄ sarara/ Psalm 120.

Þa skulum vier hugga oss vid Drottin̄ vorn Jesum/ sem vor vegna var Þyrnekryndur/ en̄ sydan þar epter er han̄ med Æru og Veg semd Koronadur/ Psalm. 8. So meigum vi er eirnin̄ samlykiast hönum/ vnder eirnre sm̄ snarlegre Þyrnekoronu/ vppa þad/ ad vier

mættum ǿdlast þa dyrdlégu Lijfsins koronu og hǿnum samlijker verda a tijma hans Deg semdar/ i eilijfum Himnarijkis Fǿgnude.

Fiorda Greinin.

Um Utgongu Drottins ap Dooms Hwsenu.

Þannen giek Jesus wt/ berande eitt Purpura Klæde/og eina Pyrnekoronu/Og Pilatus sagde til þeirra/ Siaed Mannen.

Ap hudrium Ordum-liooslega mæ merkia/ huad aumkunarlega/ Eymdarlega z Hǿrmungarlega Drottin vor Jesus hafe vered til reiddur og a sig komin/so sem þar vm heþur eitt nin vered byrer spaad/ Esa. 53. Marger mundu hneyxla sig a hǿnum/ ap þui ad hans Asiona er vidursfyggelegre helldur en annara Manna/og hans Yþerlitur helldur en Manna Sona. Hann heþur ǿnguan Yþerlit nie Fegurd/ vier saaum hann/og þar var ecker Alit/so vier hefdum mætt gyrnast hann. Hann var sa allra byrerlitnaste og Forsmnarlegaste/sullur ap Sorg og Kranklelk/ So var hann forsmædur/ad Menn byrgdu sijna Asionu byrer hǿnum/ þar byrer ǿktudum vier hann einskis. Sa byrste Adam villde sialþ um Gude jaþn og lijkur verda/ so sem Drottin sagde/Siaed/Adam er orden so sem eitt ap oss/Gen. 3. Vier aumer Syndarar hǿþ um

um ad sõñu mist þañ Frydleika þeirrar þeg
ursku Guds Myndar/ þar ed vor Asioona
var skiær og biørt sem sialþra Einglaña/ og
þeirra heiløgu Cherubin/ þar þyrer hlaut
nu Drottiñ vor Jesus/ ad læta sig so herþe
lega utleika/huør þo ad er sa allra þrydaste
medal Mañaña Sona/ og hans Varer eru
Astwdlegar/Psalm. 45. Samt verdur hañ
so Eymdarlegur Asyndar/ so þad sañast a
hønum sem David seiger/Psalm.39. Nær ed
þu Drottiñ Typtar nockurn/ Syndareñar
vegna/ þa þølnar hñs Fegurd/ sim være hun
Mølyetiñ. Sa Edla Brwdgumeñ Drottiñ
vor Jesus seiger so til siñar Andlegu Brwd
ur/ Cant. 2. Syn mier þitt Andlit/læt mig
heyra þyna Raust/þui þyn Rødd er sæt/og
þitt Andlit er prydelegt.
þess vegna er Alited Drottins vors Je
su/ i hans Forsmæn og Angist/so Hørmulegt
og Torkieñelegt orded/suo ad vier aptur a
moote yrdum þryder og Alitleger þyrer hñs
Auglite/ Huørs vegna vier meigum seigia
med hinum heilaga David/Psalm. 16. Hlu
tur þiell mier i Lystelegum stad/ og su beska
Arþleyþdiñ hlotnadest mier. Item/ Psalm.
45. Konungsins Dotter er hid jñra þrydd
med allre vegsemd/Pryckium þess vegna þeir
re hryggelegu Asynd Drottins vors Jesu/
þastlega a vor Hiørtu/ sem einu merkelegu
Jñsigle/so munu vorar Sæler þar aþ visse
lega

lega verda pagrar og Veglegar. Epter Hollðlegre Virdingu/ þa er vor ætkïære Brwdgume Drottinn Jesus/ hid ytra miøg prydur Alits/ En nær vier grandvarlega skodum og athugum hann/ med eirnre stadfastre Hug skotsins Stoon/ og Trwarennar Augum/ Pa siaum vier ecke annad at hønum/ enn einungis Fullkomna Elsku/ Lytelæte/ Þolinmæde/ Sakleise og Riettlæte. Med sama Hætte er og eirninn vared hans andlegre Brwdur/ ad hun synest hid ytra døck Alits/ lyka sem hun være af Soolarinnar Hita brend og Groomtekinn/ enn hid innra er hun j Trwnne Davænn og þøgur/ prydd med Jesu Christi Riettlæte.

Oh/ vor elskulege Himneske Fader/ Sia þu þennann Mann vorn Herra Jesum Christum/ sem so miøg er hüðrskins Eymdum bladenn/ og þyrergiefþ oss hans vegna allar vorar Synder/ Ecce Homo/ Sia hier þann Mann/ sem Kuøl og Neyd þolde/og strappa oss ecke j þinne Bræde/ Ecce Homo/ Sia og athuga þenn ann þinn Elskulegann Son/ og tak oss aptur j Satt vid þig/og virdstu ad vægia oss hans vegna/so ad þyn Hønd suipte oss ecke burt/ nie slae oss hastarlega. Nær sem hellst vorar eigenn Syndet aklaga oss/og pyna/þa set gium j voru Hiarta/ Ecce Homo/ Siaed þann Manninn vorn Herra Jesum Christum/ sem allar vorar Synder hefur afmaad og burttekid/þo ad Daudinn z Dioffullinn Ogne

oss

oſſ med Helvyſkre Fordæmingu/ þa meigum
vier med øruggvu Trwnadar trauſte vyſa
þeim fra oſſ/ til vors Herra Jeſum/ ſuara ⁊
ſeigia/ Ecce Homo/ Stæed þar þan̄ Man̄in̄
vörn Lauſnara/ ſem Dauda/ Dióful ⁊ Hel
vyte hefur fordæmt og Eydelagt/ huørs veg
na vier høfum eckert med þeirra Atløgun
ne Ognaner.

Vilie ſa vonde og hreckvyſe Heimur koma
med Fyſn Augnan̄a/ Gyrnd Holldſins/ ⁊ Dr
ambſamt Lyferne/ Ecce Homo. Kome þu
hier aller Drambſamer Sælgiætingar og
Ohoofsmen̄/ og ſiaæ Man̄in̄/ ſuo þeir meige
þeſſ helldur læra ad ſkam̄aſt ſyn/ en̄ vilie þey
r ecke þar vid betra ſitt Ogudlegt Fram̄fer
de/ þa mun ſa grim̄e Dióful vm ſyder/ vpp
fylla og Jklæda alla Dramblaata Jdrunar
lauſa Sællyfis Kroppa/ med eilyfre Hiart
ans Angiſt/ Eymd ⁊ Kuølum/ ſo til þeirra
verde þa eirnin̄ ſagt/ Ecce Homo/ æ þann
hætt/ Siæ þu nu Anduaralauſa og Fordæm
da Man̄eſkia/ huad af þynum Holldſins vel
lyſtingum og allre þin̄e Heims Fordilld og
Epterlæte er orded..

Vier ſkulum ecke helldur gleyma ad minn
aſt æ/ huør þeſſe Perſona ſie/ ſem hier er ſuo
hørmulega ſtødd j ſlykre Forſmaan/ med ſuo
æmin̄elegu Yferbragde/ ſem er ſialfur Guds
Sonur/ ſa allra heilagaſte/ og allra friſdaſte
huør ad er Jmynd og Dyrdar Lioome Al-
mættugs

mattugs Guds. Sia/ þetta er ad ſønn ſu allra meſta Nidurlæging og Hlydne, Hier er eirn ſkiær Speigell Lytelæteſins/ Kiærlei kans og Hlydneñar/huar vt ap maklega mæ ſeigia hyrer øllum Einglum og Mønum/ Ecce Homo/Siaed þañ Mañ/ yþer huøriū ſig porundra aller heilager Guds Einglar a Himnum.

Fimta Greiniñ.

Vm Dooms Atkuæde ♁ Dauda Vrſkurd Pilati yþer Drottne vorum Jeſu Chriſto.

HEtta Dooms Atkuæde ſem hier pellur yþ er þañ ſaklauſa Drottiñ vorn Herra Jeſ um Chriſtum/þad heþur ſialþur Gud eínkan lega Alyktad/ad med þeim ſkielþelega Vrſku rde/þar ed hañ ſagde til Adams/ Gen. 3. Ad hañ ſkyllde Dauda deyá/ Hugrium wr ſkurde Pilatus hier pramþylger/ med þeim Dauda Doom og Kroſſins Pynu/ ſem hann openberlega wrſkurdar yþer Herranum Chri ſto/huad Almattugur Gud heþur lated ga nga yþer ſiñ elſkulegañ Son/ap þetrre helld ſtu Magt a Jørduñe/Og Drottiñ vor Jeſ us vmber og lydur Polenmoodlega/ ad þeſſ um hræðelega Dauda Doom og Kuala Vr ſkurde er yþer hønum lyſt/og ſydan pramþyl gt/med þui hañ haþde ſialþviluglega geing

id j vorn ſtad/ ad læta ſig ſaklauſañ dæma/ aþ þeirre ædſtu Magt og Vallde a Jørduñe vppa þad ad hañ frelſade oſſ Ranglæta fra þeim ſtrænga Riettlætis Doome Eilyþs Dauda.

Oh/ Huad faſt og hardlega hallda voret Aklagendur og Sakaraberar/ bæde Synd/ Daude og Diøfull/ med Areiting og Skielf ingu Samviſkuñar. Vppa þeñañ Dauda Vrſkurdiñ/ ad hañ ſkule Vægdarlauſt a oſſ fram kuæmdur verda/ ſuo ad j ydſtu Daudans Neyd er ſo ſem þetta Atkuæde (ſem Gudlegt Riettlæte yfer øllum Møñum Vrſkurdar og alyktar) verde fyrer Mañſins Samviſku al varlega yfrekad og Endurnyad/ a moote hu ørre Ogn og Ofbode vier høfum ønguã ad ra Huggun eñ þeſſa/ ad ſialfur Drottiñ vor Jeſus er j vorn ſtad geingiñ/ og hefur læted vor vegna þetta Daudans og Kualaña Atkuæde yfer ſig ganga/ og þeñañ Hals Riettiñ yfer ſier opinberlega Vrſkurda/ lyka ſem þad være ſkied og framkomed fyrer ſialfum Guds Doome/ vppa þad vier værum þar fra fullkomlega frelſader/ og ſkylldum alldrei koma fyrer þañ ſtrænga Guds Riettlætis Doom/ Helldur ad ſu Fordæming/ ſm fiell yfer vorn Lauſnara Jeſum Chriſtum/ være vor einkanlega Aflauſn/ og fullkomlegt Frelſe. Dooms Atkuæde og Alyktun Almættugs Guds/ verdur af þeim ædſtu Yfer

vÿlldum at Jørdunē framkuæmdt og fullko mnad/huiad wt af Løgmalsins Hootan og Ognunum er Fordæmingarenar Alyktun fa llen at vorn Drottin Jesum Christum/ Ən Løgmalenu vard ei med ødru moote Full nægia giørd/en Daudanum alleinasta/z med þui sÿkt er skied og framkomed fyrer Herr an Christum/ þa þarer oss og tilseiger þad Heilaga Evangelium/Huggunar rÿkt Atku æde Aflausnarenar/med Fyrergiefningu vo rra Synda/og ænægianlegre Borgun fyrer þær/huørs vegna Løgmaled hefur Enda te ked j vorre Samvisku/og hlÿtur ad lata af sinē skiefelegre Aklǿgun og Daudans Vrsku rde yfer oss. Vier Bidium þess vegna med Hiartans Audmÿkt/þan allra hædsta Valld skioornar Herra og Riettlata Doomara a Himnum/ad han virdest ǿllum vorum Aklǿ gurum/bæde Ofbode vorrar Samvisku/Løg malsins Ognan/ og Diøfulsins Grimd/fra oss ad venda/ med allar sÿnar Aklærur og Sakargipter/huiad vor Herra Jesus hefur ǿllu þeirra Klǿgumale eydt/ z þad afmæd Þar ed han liet yfer sig ǿlldungis Saklaus an ganga so strængan Kuala Vrskurd/z Da udadoom/lÿka sem han hefde þad sialfur ve rdskulldad/og þo þesser Sakaræberar villt sÿnu Kiærumale samt framhallda vid oss þa høfum vier eckert med þa/ þeim ad and súara/ þar þeit hafa ønguan Riett til ad

aklaga

at laga off pramar meir/ þui vier erum þuil visser og ðruggver þar vm/ad Almattugur Gud/sa Riettlaate Doomare mun ønguanreig iñ j tuær, reisur wtheimta bæde Refsingar Straffed/og þar med Betalingiñ þyrer vor ar Synder og Misgiørninga.

Attunda Predikun.

Vm Vtleidslu Drottins Jesu

af Jerusalem/til Aftøkustadarens/Hann ber sialfur sinn Kross/ Talar vid þær grat ande Kúiñur á Leidiñe/Er med Edike og Galle Dryckiadur/Krossfestur/ og a medal Spillvirkia reiknadur.

Textinn.

Ð A tooku Strijdsmeñerner Jesū og færdu hñ wr Kapuñe/og fæ rdu hañ aptur j siñ eigeñ Klæd nad/ꝫ leiddu hñ wt/so ad þeir Krossfeste hañ. Og hañ bar siñ Kross.

Og j þui þeir geingu wt/ hittu þeir eirn Mañ/sem þar gieck hia/wt af Syr enia/Simon ad Nafne/ sem kom af Bo ndabygdeñe/sa ed var Fader þeirra Alex-

 andri

andri og Ruffi/honum þreingdu þeir til so ad hañ bære hans Kross/og þeir logdu Krossen vppa hañ/so hañ bære hañ epter Jesu.

Eñ honum fylgde epter mykell Folks fiolde og so Kueña/þær ed greptu hñ og aumkudu. Eñ Jesus snere sier vid til þe irra/og sagde/þier Dætur af Jerusalem Græted ecke yfer mier/helldur græted yf er ydur sialfum/ og yfer Bornum ydar/ Þuiad siaed/ þeir Dagar munu koma/ a huorium þad seigiast mun/Sælar eru Þ byriar og þeir Kuider sem ecke hafa fæ dt/ z þau Brioost sem eige hafa sogiñ ver ed/Þa munu þær taka til ad seigia Fioll uñ/hrynied yfer oss/z til Biargaña/hyli ed oss/þuiad fyrst þeir giora þetta vid hid Bloomgada Tried/huad mun þa skie vid hid þornada.

Eñ þar voru eirniñ wtleidder/tueir ad ter Spillvirkiar/þad þeir være med hon um aftekner.

Og þeir leiddu hañ wt j þañ Stad/ sem a Ebresku kalladest Golgatha/ þad norrænest

Norrænest Hausastadur. Og þeir gæfu honum Edik edur Myrrublandad Vijn ad drecka/med Galle þorblandad. Og þa hañ smackade þad/villde hañ ecke drecka. Og þeir Krossfestu hañ j þeim Stad Golgatha/og tuo Spillvirkia med honum/eirn til hægre/añañ til vinstre Handar/eñ Jesum j mided/Og su Ritningiñ vppfylltest sem seiger/ Hañ er a medal Spillvirkia reiknadur.

Exordium.

HAD stendur skrifad vm Abraham Forþødur/Gen. 22. Þegar hañ epter Gudlegre Befalningu skyllde Offra sijnum Syne Jsaach a þui Fialle Moria/Ad hañ hafe tekid Foornarvidenn/ og lagt hañ vppa siñ Son Jsaach/ ad hann bære hañ til þess sama Stadar/ og hañ hafe sagt til sijns Fødurs/Sia þu/ hier er Elld uriñ og Vidurnã/ eñ huar er Kuikinded til Brēñeoffurins/ Eñ Abraham sagde /Gud mun sia þ Kuikende til Offursins/ Og vppa þessu Fialle Moria/batt Abraham sinn Son/og lagde hañ vppa Alltared/sem hann hafe bygdt/ofan a Vidiñ/greyp Suerded/ z ættlade adhøggua siñ Son.

Eins hefur sa Himneske Jsaach/ Drottiñ vor Jesus Vered hlydugur sijnum Himneska Gude og Fødur/ þar hañ j siñe hryggelegu Vtgøngu af Jerusalem/bar sialfur Krossiñ til sijns eigeñ Offurs og Dauda/ og hefur so þar med vppfyllt þessa Fyrermyndan sem Jsaach merkte/ Eñ vnder þessare þungu Kross Byrde/ vard hañ so ølldungis mæddur og Mattlaus/ ad hañ gat ecke leingra afram geinged/ Hvørs vegna þeir Myskunarlausu Kualarar gripu Simon af Cyrene/ og Naudgudu hønum til ad bera Krossiñ epter Jesu/ Eñ samt hlaut Drottiñ Jesus ad verda sialfur kualeñ og Offradur a þeim sama Krosse/sem hañ bar/ þui hann var sa Meinlause Saudur/ hvørn sialfur Gud hafde fyrer sied/og Abraham leit fast añ a sijnum Hornum j Klungurhyrnenum/ þuiad Drottins vors Jesu blessad Høfud/ var so fast og hardlega nyst/med þeirre hvøssu Þyrnekoronu/ og kienur hier fram þad Drottiñ seiger/Esa. 43. Þu hefur giørt mier Erfidismune j þijnum Syndum/ og hefur giørt mier Armædu j þijnum Misgiørningum/ Eg em hañ/Eg em hañ/sem afmaer þijnar Jllgiørder miña vegna/ og Hugleide ecke þijnar Synder.

Vt af þessare heilløgu Lectiu Þijnuñar Drottins vors Jesu/ verda sex Smagrein er framsettar.

1. Um Utleidslu Drottins til Aptøkustad arens.
2. Huørsu hañ hlaut sialfur ad bera sinn Kross.
3. Um hñs Rædu vid Kuiñurnar a leidiñe
4. Huørnen hañ er med Spillvirkium Reiknadur.
5. Ad hañ verdur med Galle og Edike Dryckiadur.
6. Um Krossfesting Drottins Jesu.

Fyrsta Greinin.

Um Utleidslu Drottins til Aptøku stadarens.

DRottiñ vor Jesus hlaut hier ad vera þurdur wt af þeim Heilaga Stad/ sem ein Jllrædismadur. Sa fyrste Adam var vegna siña Synda burtrekeñ wr Paradys/ Eñ sa añar Adam vor Herra Jesus/ lætur fæta sig hier wt af Jerusalem/ vppa þad/ hañ aptur wtvegade og opnade fyrer oss/ þa Himnesku Paradys/og leidde oss so jñ/ i þañ fagra og lystelega Stad/ þeirrar Himnesku nyu Jerusalem.

Þui sem offrad og Foornfært var fordum Daga/ epter Gamla Testamentesins Løgmale/ var Slátrad fyrer vtan Herbwdernar. Vor Herra Jesus Christus/ sem er þad saña og einasta Forlykunar Offur/ hlaut cirnenn

fyrer vtan Stadēn ad verda Lijblaatēn og Fornfærdur/Og huørra hellst Dyra Blood sem sa ædste Kieñemadur bar jñ j Helgedom inn/ til Forlijkunar fyrer synar og Folksins Synder/epter Løgmaalenu/þeirra sømu hræ var/ vppbrent fyrer vtan Herbuꝛdernar.

Heb. 13. Þar fyrer hefur og suo Drottiñ vor Jesus fyrer vtan Stadarens Port/Kuøl z Dauda lided/vppa þad/ ad hañ helgade sitt Folk med synu eigen Bloode. Hañ hefur j þessare siñe Vtgøngu/bored vora Forsmaan/ so sem eina Bølvan z Banfæring/so ad hañ hreinsade og frelsade oss þar fra/ og vorra Synda skyllde ecke ad eilyfu minst verda/ j þeirre Himnesku heiløgu Jerusalem/ fyrer Gude og øllum heiløgum. Huar af vier høfum hañ Speigel oss til Eptirdæmis/ Mær. sem hellst vier verdum af Heimenum Offsok ter/ vegna hans heilaga Nafns/ ad vier fa þwser og reidubwner/lijdum Þolenmoodlega j hans Nafne/huørskins Eymd z Forsmaan vm eirn lijted og stuttañ Tyma ad reikna/ allt þar til hañ medtekur oss/jñ j þad Him neska Fødurland siñar eilyfrar Dyrdar og Vegsemdar/þuiad vier høfum hier ønguañ stadfastañ Samastad/helldur leitum vier hi ns Okomna/Heb. 13.

Auñur Greiniñ.

Vm þad/huorsu Drottiñ hlaut sialfur ad bera siñ Kross.

Huørsu ad DROttins vors Herra Jesu Christi Mynd z Asynd/hefur vered for smanarleg og Hryggeleg a ad lyta j allann mata/Sierdeilis fyrer þeim øllum/sem hañ aldur þeckti/og høfdu heired hans margfa lldar Velgiørder/ma audvelldlega rada og skilia/þui slykrar Smanar verdr ecke j neir nre Historiu gieted.

Adam syndgade storkostlega a þui For boona Trie/ og leitadest vid ad Samlykiast Gudlegre Tign/ eñ hañ hrapade þar med j ellyfa Forsman. Þess vegna hlaut vor DROTTiñ Jesus ad taka vora Fyrerlitn ing vppa sig/og med eirnre Vidurstyggelegre og stærstu Sman/ad bera sialfur þad þun ga Krossens Trie/ sem hañ skyllde deya a/ til ad bæta og borga fyrer Adams Synder/ Med þessare Mynd z Tegund Krossens By rde/hefur Drottiñ vor Jesus oss fyrer Sio ner sett og synt/þreþalldañ Byrdar þunga. sñ er/1. Syndareñarbyrde/2, Byrde Guds Reide/ Og 3. Byrde Fordomalsins/ sem var Bølvanin/ Huør þreþølld Byrde ad øllum Mønnum var Alldungis Obærrleg/ og omøgu leg. Þar fyrer/nær sem helst þesse þreþall dur Byrdar þunge vill m3 skadlegum Freyst ingum þryckia oss nidur/suo sem David vm

 kuart

kuartar/Psalm. 38. Mijnar Synder/seiger han/eru vppgeingnar yber mitt Høfud/lijka sem ønur stoor Byrde eru þær mier myfels til oþþungar ordnar. Þa latum off horfa med sañre Trwar Sioon vppa vorn Herra Jesum/ sem vorn Kroff og Byrdar Þu nga hefur bored/og seigtum/Esa.53. Drott eñ lagde allar vorar Synder vppa hañ/ sañ arlega bar hañ vor Krankdæme/ og vorum Erygdum blood hañ vppa sig. Sie þad so ad off þiñest Krosseñ vilie verda off vm oþ þungur/Þa skulum vier hugleida/ og setia off fyrer Siooner/ þeñañ Kroffberarañ Dr ottiñ Jesu/sem m3 siñe Byrde hefr allañ vo rn Kroff liettbæranñ giørt/og er þar med so truur og Myskunsamur/ad hañ lætur off ecke yber Megn freistast/ nie vorn Kroff verda off oþþungañ/ Þui meigum og eigum vier/ ad Jmynda off fyrer voru Hiarta og Hug skote/lijka sem hañ stande sialfur gagnvart/ edur nærre vorre Kroff leid og gaungu/ og kalle Hugguñarsamlega til vor/ seigiande/ Match. 11. Komed til mijn aller þier sem Erfided/ og Þunga erud hladner/ eg mun Endurnæra ydur. Taked a ydur mitt Ok/ og læred af mier/ þuiad eg em Hoogvær og af Hiarta litelatur/ og munu þier Huyld fiña Sælum ydrum/þuiad mitt Ok er sætt/ og mijn Byrde er liett. Þad er/ 1. Eg he fe sialfur þad þyngsta bored/ og teked ydar

Byrde þar med fra ydur. 2. So er eirnen mitt Ok sætt/ þuiad eg vil Endurnæra og og Hugga ydur/en j mijnum Krosse bieck eg langa Endurnæring. 3. Hier med er mitt Ok sætt/og mijn Byrde liett/ þess vegna ad þad ber eirn goodan Hugldarstad/ og Roosamleg Endalok/med gledelegre Jngøngu til eilyfrar Dyrdar og Vegsemdar.

Hier af siaum vier liooslega/ Christenn Manneskia/huørnen vor einka Endurlausnare Drottinn Jesus/er mz sijna þungu Krossins Byrde sialfur vndan geingin/ og suo mørg Þusund heilagra fylgia hønum epter/ med myklum Skara/ berande sterhugr eirn sijna Krossins byrde/ og Drottinn leider og færer þa alla inn j eilyfa Dyrdarennar Huijld z Vnadsemd. Tøkum þess vegna liuflega vpp a oss þessa Jesu Krossbyrde/og fylgium hønum so trwlega epter/ad vier verdum ecke ept er af hønum/ þui hann seiger/ Matth. 16. Huør sem vill minn Lærefueirn vera/ hn take sinn Kross vppa sig/og fylge mier epter/Jtm Huar eg er/þar skal eirnenn minn Þioon vera/ Enn være sa nockur af þeim mykla Hoop og Skara/sem ecke hefde nockra Tegund af hns Krosse/ Huørninn kynne sa hinn same ad standast? Þar fyrer hefur sierhuør sinn Kross/ af øllum þeim sem Drottne epterfylgia. Enn huør sem eckert vill þar af hafa/ sa a ecke helldur heima j hans vtvalda Hoop z Bræd

ralage

kalagie. Simon aß Cyrenia hlÿtur hier ende lega ad ganga vnder Krossen Herrans Christi/ huørsu oviliugt sem hønum er þad/ þui ad hañ haßde ædur þyrre hallded sig ad Christo/heyrt hans Ord og Kieñingar/ og hans Syner eirneñ gießed sig þar epter j Sid med Postulunum/Act. 19. Rom. 16. Þar þyrer hlÿtur þesse Cyreniske Simon/ad ganga vnder Christi Kross.

Nær sem helldst sa hreckvijse Heim: naudgar edur þreinger oss til nockra Pintinga edur Krossþiæningar/ j þeim Asetninge og meiningu/ ad veita oss þar med nockra Forsmaan og Kualræde/ þa þreingia þeir oss ad søñu vnder Krossiñ Jesu Christi/Huad ad er j sañre Raun su ædsta Vegsemd og Soome/ þyrer Gude z øllum Heiløgum. Ecke være þessum Simon so hroosad j heilagre Ritningu/hefde hañ ecke bored Krossen Herrans Jesu/ So verdur eirniñ vor Krossbyrde/ nær vier hana Polenmodlega berum epter votum Lausnara Jesu/og j hans Naßne/vor Hroosun og Fegurdar Soome sÿdar meir j eilijfre Dyrd/og Himneskum Føgnude/ Apoc. 7.

Þridia Greiniñ.

Vm Spadoms rædu Drottins vors Jesu þyrer Kuiñunum sem hñ aumkudu og grietu.

þessar

PEssar Harmande og Sorgbitnar Kuīnur sem epterbylgia hier Herranum Christo/ Giefa hønum merkelega Ordsøk til/ þar hañ er þo staddur vnder þeirre þungu Krossens byrde/ ad hañ sem eirn Læremeystare/ z kost giæfeñ Spamadur/ wtrietter sitt heilaga Em bætte j þetta seinasta siñ Jerusalems Borg ar mønnum/ og ødrum til goodra Epterdæma Huiad þyrst kiener hañ/ huørneñ vier skulum ad Hugleidingu siñar heiløgu Pijnu/ riettele ga harma og græta/ ecke yfer sier/ helldur yf er sialfum oss/ z vegna vorra Synda/ þuiad Syndeñ er ein suo stoor og Vidurstyggeleg Suivirding/ sem alldrei verdur noglega/ græ tiñ/ so sem vier meigum lioosloga siaa/ a Dr ottne vorum Jesu Christo/ huilijka Smaan/ Hroop og Hadungar/ Sælareñar Angist og Pijnu/ þar med oseigianlega Lijkamans Ku øl/ og þar a ofan eirn suquirdelegañ Kross ins Dauda/ hañ hlaut ad liđa vegna Synda veñar. Huør sem kyñe med søñum Harme og Tæra føllum/ riettelega ad þacka Herra num Christo hier fyrer/ ad hañ so herfelega Ang'st og Kualræde/ hefur vor vegna þol ad/ bæde a Sælune og Lijkamanum/ og sijnu heilaga Bloode yfersliootanlega wthellt/ sa hiñ same hefur þad saña Hiartans Angur z grætur riettelega/ þui slijkt er sa mykle og ædste Kiærleike/ Þolenmæde/ Hoogværd og Lijtelæte/ Huør sem af þeirre Elsku z þack

argiørd

ærgiørd/giæte alvarlega og Hræfnislauſt gr
æted yþer ſier/og ſijnum Syndum.

J añañ mæta ſeiger hañ þyrer/ ſem eirn
riettur Spæmadur/ Eydelegging Jeruſal
ems Borgar/ Huad ad er ſem eirn Speigell
og Fyrermyndan/þeirrar eilijþu Fordæming
ar/þuiad huør ſem ecke giører ſaña Jdran ꝛ
Yþerboot/og truer ecke a Jeſum Chriſtum/
ſa er eilijþlega glatadur/ og verdur ſem eitt
þurru og viſnudu Avaxtarlauſu Trie/kaſt
ad j eilijþañ Elld/og hlijtur vegna ſiña Syn
da/ad lijda þar Angiſt/ Kuøl og Pijnu/ a
þeim Riettlætis ꝛ Heþndar Deige hiña For
dæmdu/ſem med Oope og Tañagnyſtran/mu
nu kalla og ſeigia/Oh þier Fiøll þalled yþer
oſſ/og þier Hælſar hilied oſſ. So ſem þetta
hrædelega Ognar Vein verdur Jþrekad/
Apoc. 6. So ad þeir Fordæmdu æſkia/þad
Fiølliñ og Jørdiñ kyñe þa ad hylia/og þeir
giætu ſig þar jñe þaled/þra allra Mañá Aug
lite ad eilijþu. Eñ þar kañ eingiñ ſu Skiep
na ad þiñaſt/ ſem Mañeñ giete huled þyrer
Guds Auglite/þar ed Jørdeñ ꝛ Sioreñ hlio
ota þa Daudu ad þramſelia/epter Gudlegre
Beþalningu/ eñ Fiølleñ brædna ſem annad
Vax þyrer Drottne.

Yþer þeſſu ættum og ſkylldum vier makle
ga harma og kueina/ þui eþ ſlijkt (ſeiger Dro
ttiñ) ſkiedur vid þad græna Tried/ þad er
vid hñ ſialþañ/ſem ongua Synd haþde giørt

hello

helldur er han j synu Sakleyse/Riettlæte og Heilagleika/jafnan græn og bloomlegur fyrer Gude/ og took annara/þad er vorar Synder vppa sig/Huad mun þa skie vid hid forvnada Tried? Sem vppvisnar j synum Syndum/ hafande ønguan Krapt nie Vøkua Trwarennar og Riettlætesins/og hlytur þess vegna med synar eigen Synder ad brytast/ og þar eilyflega ad bera/ huiad enn þyn Herra Jesu Christe/sem sialfur ert su sanna Lyfsins Eyk/ þa erum vier aller þurt og vised Trie/ Enn þar sem vier verdum þier aptur jnnplanter/ þa verdum vier græner og Bloomleger Palmavidar kuister.

Fiorda Greinin.

Vm þad/Huorsu Drottinn vor Jesus var medal Spillvirkia reiknadur.

DRottinn vor Jesus hlaut æ medal tueggia Mordingia verda vpphengdur a Krossins Galga/So ad þar med eirninn vppfylltest heiløg Ritning/ Esa. 53. Sem seiger/ Hann er æ medal Spillvirkia reiknadur. Þetta skiede j þeim Stad Golgatha/ sem þydest Høfudskelia Stadur / þar ed læ fiølde Høfudskelia af Jllrædismønnum/ sem j þui vidurstyggelega platze hafa deydder vered. Sa hinn fyrste Madur Adam vard sa allra helldste og Herfelegaste Mordinge

inge/z hefur giørvallt Mañkyned sijna tijd ia og Epterkomendur eirniñ þar med skielfe lega myrdt. Þess vard Drottiñ vor Jesus ad giallda/ lijka sem hiñ allra stærste Illræd ismadur og Mordinge/ epter þui hañ hafde bæde Adam og alls Mañkyñsins Synder vp pa sig teked. Aller Meñ høfdu med sijnum Syndum/framed eitt Daudlegt Mordverk a þeirra eigiñ Sælum/þar fyrer hefur vor Drottiñ Jesus dæred sem eirn Sañreindur Mordinge a Krossenum og sijna Heiløgu Sal wtgiefed/ofs til Endurlausnar;

Aller Meñ hafa i andlegañ Mata/ sig med Bloodskulldu flekkad/ þeir sem med Rcidc/Hatre/Heypt/ Ohølenniæde og Hefndar girne/syndgast vid siñ Nauunga/ og elska hiñ ecke sem sig sialfa/so siñ Drottiñ bijdur/Frel sa mig fra þeirre Bloodskulldu/ seiger Da vid/Psalm. 51. Og Es. 1. Þo ad ydar Syn der sieu Raudar sem Blood/ þa skulu þær Snioohuijtar verda/ Þess vegna er Drottiñ vor Jesus fyrer vora Bloodskulld Krossfe stur sem eirn Mordinge/a þeim vidurstygge lega Høfudskielliastad Golgatha.

Fimta Greiniñ.

Vm Gall og Edik/sem þeir gafu Jesu ad Drecka.

Wier skulū ecke meina/ ad þetta hafe vered eirn Hreſſingar Dryckur/ þuiad þeir Oð vægu og Myſkunarlauſu Bødlar og Blood hundar hafa ecke viliad giefa Drottne vor um Jeſu eirn Vyndryck til Endurnæringar/ ſo ſem j Guds Orde var befalad/Prov.31. Helldur hafa þeir viliad med þeſſare ſinne oſedianlegre grimd/auka á Kualer ꝛ Pyſler Drottins vors Jeſu/þt vid myklum Þorſta ad giefa Gall og Edik ad drecka/ eykur enn þa meira Kualræde. Yfer þeſſu klagar ſial fur Drottiñ/Pſalm.69. ſeigiande/Þeir gaf fu mier Gall ad eta/og Edik ad drecka/j mí num mykla Þorſta. Med þeſſu Orde(myk la Þorſta)ſyner heilagur Ande/ad þetta ha fe ecke vered Almeñelegur edur møgulegur Þorſte/ſem vor Drottiñ Jeſus þolde/helld ur Kualrædislegur/Neydarlega ſaar og Oð bærelegur. En þar þeir gaafu hønum Gall og Edik/hafa þeir giørt hans Eymd ꝛ Pyſl er þui þyngre og ſarare/ Huad ad ſkied er uppa þad/ad Drottiñ vor Jeſus Endurley ſte oſſ/fra Helvyſkium Þorſta/Vm huøriñ ſa Fordæmde Ryke Madur kuartar/veinande/ og bidur ad ſyn Tunga mætte kiælaſt/ þui hañ kuelieſt j þeim Loga/ Luc.16. Þetta myſkunarlauſt/Kualræde vard Drottiñ vor Jeſus ad lyda vor vegna/med þui ad ſialfu ur Gud hafde oſſ ſo tilreidt ꝛ plantad j fyr ſtuñe/ ad vier ſkylldum verda eirn Góodur

Vijnvidur/ Eñ vier høfum vegna Syndareñ ar/orded ohæfeleger z Eytrader/so sem Mo yses þad wtmælar/ Deut. 32. Þeirra Vijt trie (seiger hañ) eru af Sodoma Vijnvide/z af þeim Akurløndum Gomorra/ þeirra Vijn ber eru Gall/ þeirra Vijn er Drekaña Eytur z grimmar Nødru gall. Slijka Eytrada For gipt þess Helvijska Dreka/ høfdū vier ad oss soged/og til vor jñdrucked/ Eñ Drottiñ vor Jesus verdur hañ Gallbeyska Eyturdryck ad smacka hier j sijnum Rauna þorsta. So hañ þar med wtrijmde aptur þad bañvæna Sathans og Syndareñar Eytur fra vorum Sælum.

Þesser grimu og Hreckvijsu Boofar/giefa vorum Herra Jesu beyskt Gall og Edik ad drecka j hans Kuølum/ þar hañ hafde þo giefed þeim eitt gott Land/sem flaut j Mi olk og Hunange. Hid sama giørum vier eirniñ/ þar ed sa Myskunsame Gud hefur giefed og sendt oss þad sæta Hunang þess hei laga Evangelij/ þa latum vier ecke añad apt ur j tie vid hañ/ eñ Gall og Edik/ med Last yrdum og Ofacklæte fyrer hans Blessunar gæfur og Velgiørninga.

Vorer fyrstu Foreldrar tøpudu fra sialf um sier/og øllum øss/þeim allra sætustu Pa radijsar Avøxtum/Þui hlijtur Drottiñ vor Jesus/ so bitrañ og beyskañ Gall Dryck ad smacka.

Þeir heilögu Gudspiallamenn seigia/ ad vor Drottinn vor Jesus hafe þetta smakad/ þa hafe hann ecke viliad þad Drecka/ vppa þad/ ad sa banværn og Eytradur Drykur skyll de ecke álldungis wt af giöra/ vid hans er mædda Hiarta/ fyrr enn hans riettur tijme og Daudastund være komin/ helldur ad hann alla sijna Pijsl og Krossins Kuøl/ vilingle ga afstæde/med obreittre Þolenmæde/bijdan de so sinar sijdustu Stundar Þosenmoodlega inn til þess allt være fullkomnad.

Þar af siaum vier hans Elsku/Þolenmæ mæde og reidubwenn Vilia/ til ad deyia vor vegna/so ad ef hann hefde att eda kunnad/ enn framar meir ad lijda/ sem þyrfte til vorrar Velferdar/ þa hefde hann þad einnin vilitig lega giört/med allre Þolenmæde. So skul um vier og einnin med allre Hiartans Aud mykt bijda epter vorre Krossens Hörmungar stundu/af vorum Giæskurijka Gude/ inn til þess/hann hefur sialfur sinn blessadann Nader vilia vid oss fullkomnad/ so mun hann vissele ga vm sijder øllum vorum Krosse/ Eymdum og Hörmungum snwa til goods Enda.

Siøtta Greinin.

Vm Krossfesting Drottins Jesu.

HJa Þeim Nafnfræga Mælskumanne Cice rone mæ þad lesa/þar hann hefur skrif

ad vm Lagariettin/ad Krossfestingar straff ed sie þad allra hædsta/smtvirdelegasta/skielf elegasta/z smænarlegasta Daudastrapp/Hw ørt Strapp S. Paull off vtþyder/Phil. 2. Þar han̄ seiger/ad Jesus Christur hafe syn̄ umHimneska Fødur hlyden̄ verid/allt til Da uda/ Jaa (seiger han̄) allt til Krossens Dau da/ Etc allernasta þess einpallda og Almen̄ elega/ helldur myklu framar þess hardasta og Smænarlegasta Dauda/þar pyrer (seig er han̄) til Dauda/Jaa allt til Krossens Da uda/þui þad er vissilega mykell Vidbloodur og vr mæta stoort Kualræde og Pyna/pyrst þar bæde Hendur og Fætur verda med styrd um og hørdum Ødddum giegnum boradar/z suo med Høggum og Ohøurepse vid Tried negldar.

Þar næst ad allur þunge Man̄sins Lyka/ ma/ skule so hænga a̋ þeim sømu Næglum/ sem med stærstu Hardkuælum hafa Vægdar laust keyrder vered/giegnum þær særu Ben iar a̋ Høndum og Footum.

J þridia mæta hefur Lykamans þunge bæde Armlegge/ Bein og Lidamoot/ hvørt pra ødru/ med Oseiglanlegre Kuøl teigt og þaned/so ad af þessu øllu samteingdu/verdz ferpølld Kuøl og Pyna/ sm̄ er 1. Beniar a̋ Høndū og Footum. 2. Lykamans þunge/ 3. Sundurtogan allra Lidan̄a. 4. Ÿfer pljootanleg Bloodras/af þeim hrædelegum

Hveerkum ꝛ Sarum/ yꝥer hugrium Pijslaña Hardkuxlnm sialꝥur Drottiñ klagar/ Psal. 22. seigiande/ So sem añad Vatn em eg wt helltur/og øll mijn Bein eru j sundurskileñ/ mijnar Hendur og Fætur haꝥa ꝥeir j giegnū graꝥed/øll mijn Bein matte telia. Huad allt Heilagur Ande hefur lated ꝥess vegna so gr einelega Vppreikna og Skriꝥa/ ad vier skylldum ꝥui helldur aꝥ Hiarta/ hugꝥesta ꝛ miñast a ꝥad vidbioodlega Kualræde/ xe yd og Pijsler/ sem Drottiñ vor Jesus leid j siñe hryggelegu Krossꝥestingu/Huørs eirniñ gieted er/Zach. 13. Med ꝥessum Ordum/Hu ad eru ꝥad ꝥyrer Sar/sem eru j ꝥijnū Hønd um og ꝥijnū Footum?

Þar næst skulum vier hugleida ꝥad/ Ad ꝥesse Lijkamlega Kuøl vors Herra Jesu/ er ecke til jaꝥnadar reiknande/vid hiñs andlegu Hiartans og Sælareñar Angist a Krossen um//Eñ ꝥad er einkanlega su andlega For smaan og Hugarins Kuøl/ ad sa sie Bølvad ur aꝥ Gude/sñ a Trienu deyr/edur heingdz verdur/Deut. 21. Huad ad er skielꝥlegra eñ nockur kuñe ad huxa/edur ꝥeinkia. Huør sñ ad er Bølvadur/sa er ein Andstygd ꝛ Sui virding ꝥyrer øllum Møñum/ ꝥar er/eingiñ Nad nie Huggun/ og eingiñ mañleg Med aumkan/ꝥui ꝥar ꝥinst ecke añad eñ Guds Re ide einungis/Kuøl/Swt og Angist Samvisk uñar/ og ein herꝥeleg Vtskwꝥan ꝥra Gude/

Huørs vegna Drottiñ vor Jesus/ hroopa da a Krossenum/ seigiande/ Miñ Gud/ Miñ Gud/ þui yfergafstu mig. Þessa Bøluan ha ꝼde Adam bakad sier/ ⁊ øllū synū sijnū/ huø ria vier heꝼdum hlotid eilijꝼlega ad bera/ og verda ein suivirdeleg Andstygd/ eilijꝼlega hr akter og hrinder ꝼra Gude og øllum Herløg um/ svipter allre Nꝛad og Huggun/ pressader vnder þa Obærelegū Guds Reide/ og hans stranga Riettlæte. Þessa Bøluan heꝼur sa hiñ blessade Drottins/ vor Herra Jesus Christ vppa sig tekid/ so sem S. Paull seiger til Galat. 3. Skriꝼad er/ Bølvadur sie sa/ huør sem ecke blijꝼur j þui øllu sem skriꝼad er j Løgmaals Bookeñe/ so hañ giøre þad. Enn Christur heꝼur leyst oss ꝼra Bøluan Løgmaal sins/ þañ tijd hñ vard Bølvan ꝼyrer oss/ þuí ad skriꝼad er/ Bølvadur sie sa/ huør sem a Trie hanger/ so ad Blessan Abrahams kome mi dal Heidiña Þioda j Christo Jesu/ og ad vier medtækium suo ꝼyrerheiteñ Anda ꝼyrer Truna.

J þridia lage skulum vier vel merkia/ þa Fyrermyndan Gamla Testamenteñs/ sem var Eyrormuriñ/ hann Moyses vppseste/ Num. 21. Med huøriun Drottiñ Gud heꝼ ur ꝼyrermyndad þad vor Herra Jesus/ skyll de verda ein Bølvan ꝼyrer oss/ med þui sialꝼ ur Gud Bølvade Høggormenum/ Gen. 3. Ad suo sem nu Moyses vppseste Eirormiñ a

Lydemørku/ lÿka ſo byriade Mañſins Syne vpp ad þeſtaſt/ ad aller þeir ſem a hañ trv wa/ þortapeſt ecke/ helldur ad þeir haþe Eilÿþt Lÿþ/ Joh. 3. Huar vppa ad hlÿder þad ſem Drottiñ ſeiger/ Pſalm. 22. Eg em Mad kur eñ ecke Madur..

So ſem ſa vppþeſte Eirormr var eitt Med al til Heilſubotr/ þm ſem aþ EyturOrmaña Bite voru ſærder/ Eins heþur ſa Kroſſþeſte Drottiñ vor Jeſus/ Endurleyſt oſſ þra þui Helvÿſka Høggorma Eytre/ z læknad vorar Synda Akomur aþ þeirra banvænu Bite.

J þiorda mata/ lætum oſſ til Hugar koma og miñaſt a þad þorbodna Trie/ a huøriu Adam Syndgadeſt/ Fyrer huad Drottiñ vor Jeſus Chriſtur vard ad betala og bæta a Kroſſens Trie/ og ma þeſſ vegna Adam med øllum ſÿnum Nidium og Aþkuæme koma nu ad nyu til ad ſia og ſkoda huilÿkañ Avøxt þetta Tried ber/ og neyta aptur aþ þeſſ Avexte/ ſo hañ endurnæreſt og hreſſeſt/ og ød leſt ſaña Heilſuboot aþ þeſſ Lÿþgunarſmeck og Sætleika.

Noe Halpadeſt þordum og hiellt ſÿnu Lÿþe j þeim myklu Vatnavøxtum Gudleg rar Reide j Syndaþlodenu/ Eñ vier verd um ørugglega vardveitter med þui heilaga Kroſſens Trie vors Herra Jeſu Chriſti/ þyrer þeirre hræℓelegu Bølvan Guds Riett þerdugrar Reide.

Sa goode Guds Madur Moyses/ skipte j sundur þui rauda Hafe/med synum Staf/ so ad Israels Syner geingu Hærtulaust og Skulter þar j gieguum/ Exo. 14. Drottin vor Jesus hefur med synum heilaga Krosse og Pynu/adskiled og veitt fra oss/þui Dau da Hafe Hørmunganna/Syndarennar z Dauds ans/ og giørt oss Hæskalausan Fridarensveg þar j giegnum.

Þegar Moyses vpplypte synum Staf/og hiellt synum Høndum til Himens/ þa vann Israel Sigur a þeim Amalechitis/z afmad de þa/Exo. 17. En vor Herra Jesus/hefur med synum heilaga Krosse/ j Hel stiegid og afmad alla vora Andlega Ovine. Davit sigrade þann mykla Risa Goliath med synum Staf og Slaungu/ og þegar hann bloost j moote hønum/þa wtvalde hann sier fim fag ra Steina af einum Lækiar Farveg/ og stei ngde framan j Enne þess Oumskorna Goliath so hann fiell/r. Sam. 17. En Drottin vor Jesus Christur/hefur med þui Dyrlega Sig urmerke syns heilaga Kross/ yfervunned alla vora Daudlega Ovine/og afmad vorar Sy nder/ med þui hann hefur j Helstieiged þann Helvyska Goliath Diøfulinn/med synum bless udu fim Undum/og Pyslar Sarum.

Drottin Gud vysade Moyse a eitt Trie hvøriu Moyses kastade j þad beyska Vatn til Mara/Exo. 15/ So þad vard sætt.

Vier

Vier eigum ad leggia vors Herra Jesu Chr
isti Krossfesting j Vatn vorra beyssku Rau
na og Hörmunga/so munu þær þar aß ver
da vissulega sætar/z vorū Salū vel smacka.

Su þunga Hand Moysis/Jar/ad sönu/
myklu þramar sialfs Guds Hönd/hafde skrij
fad j mote oss/þad stranga Guds Lögmal.
Eñ Drottiñ vor Jesus/lætur sijnar heilögu
og saklausu Hendur j giegnum grafa/til ad
afskafa þa Lögmalsins Handskript/sē j mo
ote oss var/og hefur hana a Krossen neglt/
Col. 2 Hugr med S. Pall tekur eina Sam
lijking aß þeim Skulldanaut/sem vm myked
er skylldugur/hvørre Skulld sa yfirlyser Op
enberlega/sem hana wtheimter med Omoot-
mælanlegre Handskript/og Forplyktan/þessa
sem giallda ber. So er og eirniñ j Pij
nuñe vors Herra Jesu/su mykla Skullda
book opnud/og Lögmalsins Handskript/vp
fa vora Vitaskulld openberlega z alvarlega
wthroopud/Eñ vor trufaste Borgunarmad
ur og einka Naudhialpare/Herrañ Jesus
Christur/hefur dreiged yfer þessa Handskri-
pt/hana burtteked z a Krossen neglt. Eñ bod
ad/auglyst og wthroopad aß þeim heilaga
Krosse/med sijnu Nadarrijka Evangelio/
sañañ og fullkomiñ Betaling/vera golldeñ
og framlagdañ fyrer alls Heimsins synder.

Hier ad hnijgur su Figura og Fyrermynd
an j gamla Gamla Testamentenu/ Vm þa

ſex Frelſis Stade/Num. 35/Deut. 19. Joſ. 20. Ad huør ſem flyde til þeirra/þa ſkyllde ſa vera fry og ohultur þar/fyrer Bloodhefnaranum.

Sa fyrſte Frelſis Stadur/ er þad Gieſta herberge/ þar ed Drottiñ vor Jeſus neitte Paſkalambſins/og er ordeñ ſialfur vort riett ta nya Paſkalamb/og hefur ſo j þeirre Hel løgu Kuølldmaltyd/ſtødt og dreift ſynu bl eſſada Bloode/ a vorar Hiartans Hwødyr og Stafe.

Sa añar Frelſis Stadur/ er hans afaple ga Hiartans Bæn/og Daudaſtryd j Graſgar denum vid Oliuvidar Fialled.

Pridie Frelſis Stadur er Dooms Atferd þeirra andlegu Radherra og Høfudpreſta.

Fiorde Frelſis Stadur /er ſa Veralldlege Riettargangur/ og Pilati Dauda Vrſkurd ur yfer Herranum Chriſto.

Sa fimte Frelſis ſtadur er Kroſſeñ/ hans heiløgu Sær og bitre Daude.

Sa ſiøtte Frelſisſtadur er hans Dyrdlega Grøf/ogDyrdarleg Vppriſa fra Daudum. Og lyka ſẽ Stryds herr' plaga ad lata vpp reiſa eitt Sigurmerke/ſo ſẽ Moyſes giørde/ Exo. 17. Þegar hañ hafde feinged Sigur a þeim Amalechitis/ad hiñ bygde eitt Alltare j þeim ſtad/og kallade þad Drottins Niſſi/ þad þyder/Drottiñ er miñ Sigur. Eins hefur vor Herra Jeſus Chriſtur/ reiſt vpp

þad

þad þagra og saña Sigurmerked/siñ heilaga og Bloodlitada Kross/suo sem skrifad stend ur/Esa. 11. Rootiñ Jesse/sem stendur Folk enu til Sigurmerkis/epter hønum spyria Heidnar Þiooder/ og hans Hiuyld mun verda Dyrdleg.

Sa ædste Kieñemadur j gamla Testament enu/ ætte ad taka Ypplijtingar og Veifun ar Offred/ og ypphefia þad/ og veifa þui upp j Lopted fyrer Drottne.

Hier hefur nu sa ædste Kieñemadur þess nya Testamentis/ vor Herra Jesus Christur/ sitt heilaga Offur upphafed og veifad þui j Lopted fyrer Drottne vorum Gude/ uppa þad/ ad þeir Megtugu Høfdingiar/ og Illsku Andar sem Drottna j Loptenu/ yrde þar med j fra oss ølldungis burtreknær/ og utskufader ad eilyfu.

Nijunda Predikun.

Um Yfirskript Krossins Christi/ Skipte hans Klædnadar/ Lastaner og Brixlyrde Gydingaña.

Textenn.

Og þad var su þridia Stund Dags/þa þeir Krossþestu hann. Enn Jesus sagde/ Fader þyrer gieþ þeim/ þui þeir vita ecke huad þeir giora.

Enn Pilatus skriþade eina Yþerskript/ þar sine var skriþud Søk in̄ hans Dauda (huøria Skulld þeir gaþu hønum)og þe ste a Krossen̄ yþer Høþde hønum/ Enn þar var so skriþad/ Jesus aþ Nazareth Konungur Gydinga. Þessa Yþerskriþt lasu marger Gydingar/þuiad sa Stadur var nærre Borgenne/ þar ed Jesus var Krossþestur/Og þad var skriþad j Ebresku/ Grisku og Latinu Mæle. Þa søgdu Prestahoþdingiar Gydinga til Pilatum/skriþa þu ecke Konungr Gydinga/ helldur þad han̄ haþe sagt/Eg er Konung ur Gydinga. Pilatus suarade/ Huad eg skriþade/þad heþe eg skriþad. Enn Strijdsmen̄erner/þa ed þeir høþdu Krossþest Jesum/tooku þeir hans Klædnad/ og løgdu a þiogra Hluta skipte/ einum sierhuorium Strijdsman̄e sin̄ Hlut/ þar med eirneigin̄

Kyrtel

Kyrkeleñ/Eñ sa var ecke saumadur/helld ur fra ofanverdu allur prionadur. Þa so gdu þeir sijn a mille/ Skerum vier hñ eige j sundur/hlutustum helldur vm huo rs hañ skal vera/ So ad Ritningiñ uppe fylldest/sem seiger/Þeir skiptu sier Klæd um mijnum/og a mitt Fat þa løgdu þe ir Hlutkieste. Og þeir sætu þar og Va rdveittu hañ/Þetta hid sama giordu Str ydsmeñerner/eñ Folked stod og horfde a.

Eñ þar stoodu vid Krossen hia Jesu/ Mooder hans / og Moodur syster hans/ Maria Hwsfrw Cleophæ/ og Maria Magdalena. Þa ed Jesus leit nu sijna Moodur og hañ Læresuein standa þar hia/huorn hans elskade/ seiger hañ til siñ ar Moodur/Kona/Sia þu/ þar er þiñ Sonur. Þar epter seiger hañ til Lærisue insins/Sia þu/ þar er þijn Mooder/og j fra þeirre somu stundu/took sa Læresue irn hana til sijn.

Eñ þeir sem þar framm hia geingu/løs tudu hañ og skooku Høfud sijn/og sogdu/ Suei/huørsu agiætlega nidurbrijtur þu

Musterid/ og vppbygger pad a þremur Dagum/ hialpa nu sialfum þier/ Ertu Guds Sonur/þa stijg þu ofan af Krossenum. Lijka eirnin spottudu hann Kiennemannahøfdingiarner sijn a mille med þeim Skriptlærdu og Aulldungunum/ samt Foolkenu/og sogdu/ odrum Mønnum hefur hann hialpad/enn sialfum sier getur hann ecke hialpad/ Sie hann Christur Israels Konungur/sa hinn Utvalde Guds/ þa hialpe hann sialfum sier/ og stijge nu ofan af Krossenum/so ad vier siaum þad/ og trwum hønum/ hann hefur treyst Gude/ sa frelse hann nu ef hønum þad lijkar/þui ad hann hefur so sagt/Eg em Guds sonur. Lijka og suo hæddu hann eirnenn Spillvirkiarner/þeir ed med honum voru Krossfester. Eirninn hæddu hann Stridsmennerner/geingu ad hønum/ og bæru hønum Edik/ & sogdu/Ertu Konungur Gydinga? þa hialpa þu sialfum þier.

Exordium.

M: Exod. 39. Stendur þad skrifad/ Ad æ medal aňars Kieñemañlegs Skrudda/ þa hafe Drottiñ Gud/ Befalad ad tilreida eitt Mytur/ edur Høfud klæde/sem Kieñemeñerner skylldu bera/ vid huørt fest a skyllde Eñis Spøngina/af klaru Gulle/huad ad kallad var su Heilaga Corona/ Og æ hana var grafiñ þesse Skript/ (Drottins Helgedomur.) Exod. 29/Stendur eirniñ ad hañ skule helga Jsraels Sonu þar med i þeirra Helgedoome/ og forlyka þa fyrer Drottne.

Þesse Fyrermyndan og Merking er vppfylld og framkomiñ/ i Krossfestingu vors eilijfa og ædsta Kieñemans/Herrans Jesu Christi/sierdeilis 1. J þre Yfersskript/sem æ Krossiñ var fest/ vpp yfer hans heilaga Høfde. Þar voru jñgrafiñ æ Eñisspaungina þesse Ord/Drottins Helgedoomur/Eñ hier er skrifad/Jesus af Nazareth Kongur Gydinga. J Merking þessarar Yferskriftar er inẽfal iñ Drottins Helgedoomur/ þui þar er eing iñ heilagur/ sem þesse Drottiñ Jesus/ Huør ad er sialfur Heilagleikiñ Almættugs Guds/og af hønum til allra ædstu og Deglegustu Verka og Hluta helgadur.

2. Þar var fyrre nefnd og kølluð su heilaga Korona. Jesus er eirn Sæluhialpare/ Nazarenus af Gude wtvaliñ/Eirn Konungur Gydinga/þad er/Guds Folks/ Eirn Herra og

ka og Kongur yfer ällu Foolke. 3. Sa ædste Kieñemadur ætte ad vera þessa Koronu/ j Gamla testamentenu/ til ad helga Foolked z forlyka þad/ Slykt er eirniñ hier skied/ þar ed vor einka Erkebyskup og ædste Kieñemadur/ hefur med þui einasta og fullkomna Forlykunar Offre/ sem er sialfum sier/ forlykt z sæt oss a Krossenum/ vid þañ eilyfa Gud/ huar med hañ verdur helgadur/ yppa þad/ ad allar vorar Fornfæringar og Giørder/ Bæner vorar og Hiartans Andvarpaner/ vt ede af sialfum Gude helgadar/og fyrer hñs blessada Auglite þægelegar.

Vt af þessare heiløgu Lectiu Pijnuñar Drottins vors Jesu/ verda þriar Greiner framsettar.

1. Vm Yfer skriptena/ og þañ Arutitel yfer Herrans Christi Høfde.

2. Huersu þeir skiptu Klædum Drottins vors Jesu.

3. Vm Bryxl og Lastyrde Gydinga/ vid vorn Endurlausnara Jesum Christum.

Fyrsta Greineñ.

Vm þad Areu nafn og Titel Jesu.

Pilatus huxade hier med þessare skilianlegre Yferskriptt/ Ad þad skyllde vera su hellösta og Virtugasta Ordsøk til Jesu Christi Dauda/ad hñ hefde hallded og medkient sig

sig þyrer Kong Gydingaña/ Eñ med þui þeir hroopudu sialþer og medkiendu þad/ þeir heþdu enguañ Kong/ vtan alleinasta Keysarañ/ þa ætlar og vonar nu Pilatus/ ad hñ sie þar med aþsakadur/ bæde þyrer Keysaranum og øllum Heimenū/ þar ed hañ haþe læted Krossþesta hañ/ sem sig haþe giørt ad Konge/ æ moote sialþum Keysaranum. Eñ þad var Sidvenia þeirra Romverska/ ad þesta Dauðasøkena æ Krossēñ med þeim sem so voru Lyþlaatner. Og Tertullianus seiger/ Ad yþer Høþde þeirra helløgu Pyslar votta haþe so skriþad vered/ Hic est Christianus/ Pad er/ þesse er Christiñ/ Huad þeim Heiløgu Pyslarvottum er su Veglegasta Naþnboot.

Hier stiornar nu Vysdoomis Rad Almatt tugs Guds/ Hende Pilati/ þar hañ skriþar/ þesse er Konungur Gydinga/ eñ ecke þad ad hañ haþe sagt/ ad hñ være Konungur Gydinga/ so sīm Prestahøþdingiarner villdu.

Eñ Pilatus suarar þeim suo sem aþ mesta Piooste/ og med mykellre Alværu og seiger/ Huad eg heþe skriþad/ þad heþe eg skriþad/ og vill þui ecke breiala j nockurn mata/ þetta skiede ecke aþ þui / ad Pilatus suo skriþade helldur aþ þui sialþur Sañleikurin þad sagde/ Eg em Konungur Gydinga.

J þyrstu er þetta opinber Vitnisburdur aþ Gude komiñ/ vm þañ Krossþesta Messiam

Eñ

En Pilatus/ sem vegna Keysarans/ er þad hædsta Yfervalld Gydingana/ Vitnar ꝫ augl lyser þad openberlega fyrer øllum Lyd/ og giørvøllum Heimenum/ ad Kongur Gyding ana/sem er/Messias/ sie Krossfestur/ huar med uppfylleft (Pilato ovitande) Spadom ur um Messiam/Dan. 12. Ad han skule upp rættur verda/huad eirnin skied er/ þar þeir hafa teked sig til ad Krossfesta han/ So og stadfester Pilatus/þo ovitanlega/med þessu Vitnisburde/ad Vegsemdar/Æru/Lofs/og Dyrdar nafne edur Title Drottins vors Je su/kan eingin Heimsins Magt/Villumen nie Falskienendur/ ad briala edur umbreyta/ helldur hyhelldur han fyrer þeim øllum/ sijn nu Heidurs og Vegsemdar Nafne.

Hier med verdur þad andlega Kongsrijk ed vors Herra Jesu/jafnvel af sialfre Kr ossfestinguñe/ sem og þar epter / uppreist openbærad og auglyst j øllum Heimenum/ut af hans bitra Dauda/Medkienningu og Lær doome þess Heilaga Evangelij. Huiad lij ka sem þeir Mecktugu Stiornar herrar/Ko ngar og Furstar/plaga ad læta sijnu Herra legu Merke yfer lijsa j øllum Actum þeirra Umdæmis og Rijkisstiornar/suo ad þeirra Þegnar meige þar af liooslega þeckia ꝫ vita huørium þeir tilheyra rietteelega. Sug hlaut og eirnin fyrer øllum Heimen um/kunngt og openbert ad verda/þad Mess

hs sa smurde Drottins/ og Kongur/ være Krossberstur til Jerusalem.

J añañ mæta neßner Pilatus þeñañ Kongung synu riettu Naßne/ JESum. Med hvørriu liooslega verdur æuissad og wt þydt/ ad þesse Konungur/ sie eirn sañur Sæluhialpare/ sem med synum saklausa Krossens Dauda/ giøre oss Sæluholpna/ ⁊ Endurleyse oss þar med/ ad þad Sigurmerke yßer øllum hans Ovinum/ sie hans heilage Kross. Eingiñ Veralldlegur Kongur kañ ad vera Sæluhialpare/ þui er hier stoor Mismunur mille Jesu / og þeirra. Pilatus kallar vorn Herra hier lyka NAZARenū/ so aller meige þ giørla vita/ huadan og aß huørium Vppruna hañ sie/ Einkanlega aß sialßre Gydinga Ætt og Slekte/ huør ad er trwloßadur/ gießeñ/ ⁊ Gude oßßradur ßra Moodur kuide/ hier med eyrniñ aß Gude kiøriñ/ ad hañ skyllde ßullgiøra og ßramkuæma þad allra hædsta og Dyrmætasta Forlykunar Oßßur/ og þo hañ hieinge þar a Krossenum/ siñ þurr/ eølur ⁊ visseñ Kuistur ælits/ þa yrde hañ samt eilyßlega græn og Bloomgadur/ wr aß huørium vaxa munde Otølulegur ßiølde ßra Riettrwñdu.

J þridia lage skrißar Pilatus þessa Yßerskript/ j þremur Høßud Tungumaalum/ Ebresku/ Grisku ⁊ Latinu/ þuiad þesse Tungumaal voru j øllum Heimenum/ hia sierhuørre Piood alkuñug a þeim Døgum/ þar med

kuñe allt þad Folk/ sem til Jerusalem saþn adest a þeirre Paaska Hatyd skilmerkelega ad lesa þessa Yþerskript. Huar aþ vier skulū merkia/ad Daude Drottins vors Jesu Chri sti/yrde kuñgiørdur openberlega j øllum Hei menum/og ad hñs heilaga Naþn skyllde kuñ ugt og vyðþrægt verda/ a medal allra Þio oda/og lyka sem þad skiedur j Stoorherra og Konga Hillingu/ ad þeirra Naþne ver dur berlega þyrer øllum yþerlyst/sem hillter edur kryndet verda. So heþur Jesu Chr isti Naþne og hans Tignar Title vered yþer lyst openberlega/ j sierhuørin Tungumaale/ og þar epter kuñgiørt og predikad a medal allra Piooda/ þyrer øllu Foolke/ aþ þeim heiløgu Postulum Drottins/þui hañ er sañr Arþherra yþer øllū heidnū Pioodū/Psal. 2. og Psal. 82. Og so sem vorum Herra Jesu/ heyrer Verduglega til sitt Tignar Naþn/og Vegsemdar Titell/hier a Jørduñe/so byhell dur hañ þui obrygdanlega og Eilyþlega a Himnum/þuiad hñ eirn er verdugur ad med taka Coronu/Dyrd/Valld/Magtena z Si guriñ/Og hañ heþur sijna wtvalda keypt wt aþ allra handa Foolke/ z giørt þa so ad Ko ngum og Høþdingium/og sialþur Gud heþur gieþed hønū Magt/Heidur og Rijke/ suo ad hønum skylldu þioona øll Lønd/Pioodet z Tungumaal/Dan. 7.

Auñur Greiniñ.

Vm ſkipte á Klædum Drottins vors Jeſu.

Þad hefur viſſelega vered ein hryggeleg aumkunar Aſynd/ þegar Drottiñ vor Jeſus vard nakeñ og Albloodugur ad hanga á Kroſſenum/og þar ad deyia/ ſo ſem hann vmkuartar/ Pſal. 22. ſeigiande/ Þeir ſkiptu mz ſier Klædum mijnum/ og a mitt Fat vørpu du þeir Hlutkeſte. Þier erum aller og ſuo andlega Nakter/ fyrer Guds Auglite/ fra Huirfle og allt til Ilia er ecke Heilbrygde a oſſ/helldur Saar/Beniar og Þrote/ ſem ec ke er viddbunded/ eda med Vidſmiøre mykt/ Eſa. 1. Þad hefur Drottiñ vor Jeſus ord ed ad græda/med ſijnum Heilagum Vndum/ og Saarum.

Adam miſte þad fagra og Glæſelega Sak leyſis Klæde og Skart/ med huøriu ſialfur Gud Jklædde hñ/og Reifade j Skøpuninne/ og ſæmde hañ med ſkiærre Vegſemd og Erfda Riettlæte/ ſuo af hønum ſtood Fegurdar byrta og Lioome. Eñ ſem Adam miſte þeſſa dyrmætuſtu Prijde og Skraut/ þa ſtood hañ epter nakeñ og blaber/ ſo ad hñ ſkamade ſt ſijn/Skielfdeſt og vard mioog Ottaſleigiñ f Gude/af þui hñ var ſo hørmuglega ſnaudur z nakeñ ordeñ/a einu litlu Augabragde/ og villde þeſſ vegna ſkyla ſier/edr hylia ſig med

Fyrirbløðunum. Sia/ Þessarar Smanar hlaut nu Drottiñ Jesus allsnaktiñ/ Bloods ſtorkiñ og Beniasolliñ ad giallda/ a Kroſſe num/ j ſinne ſaaru Neyd og Pijnu. Hier ſijn er nu ogþrambijdur ſa añar Adam/ Almætte ugum Gude/ ſiñ naktiñ/ Saarum kramiñ/og Bloodlitadañ Lykama/ vppa þad/ ad ſa Hi mneſke z Gizſkurijke Fader/ virdteſt ad auma ſig yþer oſſ/ ſem erum andlega Klædlauſ er/og Jſkryda oſſ med ſiñe Myſkunſeme/ſuo vier kyñum ad læra ad Jſkrijdaſt vorū Her ra Jeſu Chriſto/ hans Riettlæte/ Sakleyſe z dyrmætre Forþienuſtu/huad ad tilreiknaſt med þui/ þegar ſialþur Drottiñ Gud/giørde vorum þyrſtu Forelldrum Skiñkyrtla/ z þær de þau j þa ſømu/ avijſande z þijdande þar med/ ad þad ſaklauſa Guds Lamb ſkyllde oſſ klæda og hylia/ med ſijnu heilaga Sakley ſe/ Jtē/ Ad vijſu/ ſa ſialþur Gud Jklædde oſſ aptur ſijnum elſkulega Syne Jeſu Chri ſto/aþ ſiñe ſkiærre Naad/þyrer Verkañ heila gs Anda/ lijka ſem ſa trwaſte Gud wtmaal ar allt Mañlegt Kyn/Ezech. 16. Eg ſam lijker þui vid eitt nyfødt Barn/ ſem naked og wtſnarad er/og liggur ſo Ølaugad z Da udvona j ſijnu Bloode/Eñ ſialþur Gud haþe kient j brioſte vm þad/og teked þad vpp/og hreinſad og Laugad þad/ z þært þad ſijdan j eitt Fagurt Klæde/ og breidt ſitt Fat yþer ſeſſ Blygdan/ Huad allt ad er vid oſſ vpp

þyllt j vorum Herra Jesu Christo.

J annan máta var Drottinn vor Jesus Christurølldungis Klædlaus/ og nakenn þeg ar hann deyde þyrer oss a Krossens Gálga/ vppa þad/ad vier j vorre Vpprisu/ verdum Jklædder Odauðleikans/og Dyrdarennar Kl ædnade/ og prydder med einum þøgrum og þorklarudum Lykama/so sem m; þeim Himne ska Eingla Bunade/ og Hatydlegu Brud kaups klæde.

J þridia lage er þad hier vel merkiande/ Ad Drottinn vor Jesus giefur hier þeim O gudlegu j Valld/ sinn ytre Lykamans Klæd nad/lætur þa þegar strax taka hann til sijn/ og skipta hønum med sier/ Enn sijnum Riett trwudum Børnum og Brædrum/giefur hann sialfann sig/med øllum sijnum Himnesku og eilijfu Giædum. Þeir Hræsnisgiørnu Sy ner þessarar Veralldar/leita ecke epter ødru framar hia Drottne vorum Jesu/ enn þessum Stundlegum Hlutum/og nær þeir ødlast þa asamt Evangelio/ hallda þeir sig ad vera fullgooda/og allvel Christna. Med slijkum hætte skyla þeir Munchristnu Hræsnarar sier/med Klædum Drottins/vnder þui skyne ad þeir kallast Christelegu Nafne/z hroosa sier þo so diarflega/ wt af Guds Orde/ ad sierhuør vill þar af hafa og wtheimta þad besta Hlutskipte/Enn j Raun/Verke og Sann leika/þa hafa þeir alls ecker af þeim Lif

anda Christo/ þad er/ Hans Lijfkrøptuga Helgedoome/ aþ þui þeir vita ecke nie vilia þeckia/ ad Drottiñ vor Jesus sie jñe þalest/ j synum andlega Klædnade/ j Endurnyungu Lifnadarens/ sem fram kiemur med Verke z Sañleika/ eñ ecke med neinu Hræsnis skyne/ og Yfirdrepskap.

Þar er eingiñ lifande og verkande Trw/ eingiñ Kiærleike/ Von nie Lytelæte/ ecke Holldsins Deyding nie Krossfesting þess gamla Adams/ edur sa nye Madur/ z ny Skiepna/ aþ þessu vita Heimsins Børn eckert/ so slijkt kuñe þia þeim ad kiñast/ helldur haþa þeir þad blessada Drottins Nafn og Klædnad/ til ytre Asyndar/ og Hræsnis skyllu. So geingur þad eirniñ til medal þeirra Andlegu Kieñefedra/ sem medferdis haþa Christi Klædnad/ Kyrkna Gots z Avøxtu/ ad þeir vil ia Rabbi og heidurleger vera kallader/ Enn vm Drottins Jesu Amiñing og Hollustu hyrda þeir ecke/ sem þeirra eigiñ Lijferne og hattalag berlega vitnar/ so ad Drottiñ vor Jesus lætur siñ Klædnad epter j þeirra Trygdarlausum Agirndar Høndum/ Eñ fordar sialfum sier/ lyka sem Joseph flwde burt fra Potiphars Kuñu. Aller Kiettarar/ z hugr skins saññreinder Villumeñ/ kratta vm Christi Klædnad/ og hlutast vm hans Heilaga Kyrtel med synum Kaßbeingelegum Disputatium/ hvørs hañ skule vera/ Huad ad er ein

aug

ꝼugligos Græſne og Þferrarp ſañtar Gud
ræfne/huiad ſialfur Drottiñ vor Jeſus kic
mijr ei j þad Hlutſkipte/ þeirra ar medal.

Þad ꝼiorda ſem hier er athugande er þet
ta/ad þeir Volldugu Forſtioorar j Chriſten
doomenum/hallda ad ſøm̄t vnder ſijnu Vall
de/Blodunum Herrans Chriſti/Eñ hans veſ
alañ og þurfande Lykama/ ſem eru Drott
ins Jeſu andleger Limer/og ſañer Jatend
ur/lata þeir vera blaberañ ꝫ Blodlauſañ/
og nær ſlijker komaſt til einhuørra andlegra
Metorda og Þfeurꝛda/ad þeir ødlaſt no℞
urn Hluta af Drottins Jeſu Blodum/ þa
hallda þeir þad mykla Virding og Veralld
ar Luku/ Eñ þaner lata ſier til Hugar ko
ma/ad þad ſama eru Blodiñ Drottins vørs
Jeſu/og heyra einkanlega til þeim aumu og
Voludu hans Limum.

Þad er hier og eirniñ Eptertekta verdugt
ad Strijdsmeñerner hafa lijka komed j þeſſe
Blodaſkipte/huad ecke er helldur aa Ordſa
ka ſkied/og audrꝛded huad þad hafe ad þij-
da/þar Meñ ſia og ſañreina/ huørniñ þeir
Veralldlegu Magtarmeñ/ſm̄ þyrer vtañ Gu
ds Orta lifa/ſkipta Jeſu Chriſti Blodum ꝫ
høndla med þau.

J Fimta mata mar hier ſia/huørniñ þad
geingur til ar medal Mañaña ſona/ ꝫ Heim
ſins Barna/ ef ad þau ſkylide hafa no℞ud
med Drottiñ Jeſum nakiñ/ þar hañ være ſo

Fætækur og Vesæll/ ad hañ kyñe þeim øn guañ Klædnad ad læta j tie/edur wtskipta fra æ mille/so mundu allbæer vm hañ neite hyrda æ synum Velge. En þar sem hañ heþ ur nooglег Klæde/þa eru aller þwser til þe irra ad seilast/ og toga þau og hriþsa mz ymsu moote.

Joseph aþ Arimathia er eirn merkelegur Speigill z Lyking þeirra allra/sem Jesum elska og haþa hañ aþ Hiarta Rixrañ/ huør ier ecke leita syns Holldlegs Abata hia høn um/helldur hans Vegsemdar og Pionustu/z siñar Sæluhialpar/ og tilyþrar Velþerdar/ þui Joseph tok þramlidiñ zølldungis natiñ Lykamañ Drottins vors Jesu/oþan aþ Kr ossenum/og vppa siñ eigen Kostnad Smurde hañ/og sueipade æsamt Nicodemo/ til Veg legrar Greptrunar/ huør ecke vill læta sier nægiast ad høndla med þañ þætxka/, Fatlau sa og nakta Jesum/so hañ ecke myklu meir z þramar/virde og ælyte hans andlegu Klæ de/Riettlætesins z Heilagleikans/ æsamt ha ns Heiløgu Lyþerne/þeim hinum sama stó da ecke til andlegrar Nytseme þau ytre Klæ diñ hans/þui þad er ecke noog/ ad skyla sier alleinasta med hans Naþne hid ytra/og læt ast heita Christiñ/ eñ iklædast ecke þui heila ga Lyþerne Drottins vors Jesu Christi/æn allrar Hræsne.

þridia

Þridia Greinin̄.

Um Bryxl og Lastyrde Gydinganna vid Drottin̄ vorn Jesum a Krossenum.

GJerdeilis eru þad fimmslags Lastaner/ sem hier koma fram/ af þui grim̄a z Jllskufulla Gydinga Folke/ med huørium̄ þeir skaprauna Drottne vorum Jesu Christo/ og hrella so hans heiløgu Saal.

1. Lasta þeir hans Personu/ seigiande/ siertu Guds Son:/ þa hialpa sialfum̄ þier. Þar siaum vier/ huørnen̄ øll Man̄leg Skynseme hneyxlast a vors Herra Jesu Christi Krosse Ad Gud skyllde so hafa læted sin̄ einka son kueliast med slijkre herfelegre og andstygge legre Krossens Smaan/ huad fyrer er spaad/ Esa. 53. Ad marger mune hneyxla sig a høn um/ af þui ad hans Asioona sie Vidurstygge legre hélldur en̄ an̄ara Man̄a/ og hans Yfer litur hélldur en̄ Man̄an̄a sona/ En̄ þetta kun̄e ecke med ødru moote ad skie/ þuiad ein gin̄ Man̄eskia gat slijka Krossens Kuøl bor ed nie þolad/ vtan alleinasta sialfur Guds Sonur. Hans Pijna hefde oss ecke hélldur stodad framar en̄ Postulan̄a/ og an̄ara Hei lagra Pijsler/ hefde han̄ ecke vered vtan einn Nattuurlegur Madur ad eins/ lijka sem̄ þeir/ Þar fyrer hlaut sialfur Guds Sonur fyrer oss/ Krossens Kuøl ad lijda/ vppa þad/ ad sa

yfergnæfanlege Kraptz h̃s Pijnu/ være oss nytsamlegur til sañr^v Heilsubot^v/z Eilijfr^v Endurlausnar/ huørs vegna h̃s hryggelega Kuøl og Angist/er yferflidotanlegur Beta lijngur fyrer allar Verallðareñar Synder. Sañarlega var hañ mattugur til ad hialpa sialfum sier/af þui hañ var/og er/sañur Gu ds Sonur/ Eñ þetta var ecke sa Tijme/ veg na þess h̃s sara Kuøl var þa eñ ecke ølldun gis fullkomnud. Epter þriar Daga hialp ade Drottiñ vor Jesus sialfum sier/ wt. af siñe Grøf/ nær hañ reis vpp fra Daudum/ Auglysande þar med/ ad hañ være sañur og Almattugur Guds sonur/ Eñ hefde h̃ fyr re hialpad sier/þa være ossecke þar med hialp ad/nema h̃ hefde ædur Daed vorra vegna a Krossenum. Þar fyrer skulum vier af Hiarta þacka þeim eilijfa Guds Syne/huør ad er sañur Gud og Madur/Og hefur hialp ad oss med siñe Beysku Pijnu/og bitra Kross ins Dauda.

Oh/Huilijk eitt herfelega stor synd er slijkt/ Ad lasta Persónu Drottins vors Jesu/nu j hans H. Pijnu/ med Syndum og Hneyxlu num? fyrer huøria vier kuñum hønum þo all drei nooglega ad fullþacka ad eilijfu.

J añañ mata/ lasta þeir hans Embætte/ og seigia/ Sie hann Christur Israels Kon ungur/sa h̃ñ wt valde Guds/ þa stijge hann ofan af Krossenum/so ad vier siaum þad z

kꝛwum hønum. Ad vyſu er Drottiñ vor Jeſus ſa riette Meſſias/ſañur Jſraels Koñgur og ſa wtvalde Guds/ huør aꝼ ſialꝼum Gude er wtvaleñ og ſmurdur/til þeſſ/ad hñ med ſiñe Saaru Pynu og Kroſſens Dauda/ ſkyllde aꝼmaa vorar Synder/ Løgmælſins Bøluan j burttaka/ og Fullnægiu ad giøra þui ſtrañga Guds Riettlæte/ eñ ꝼrelſa oſſ alla þar med/ꝼra Sathans Ryke/ꝛ koma oſſ aptur/j þad heilaga Guds Ryke. Drottiñ vor Jeſus var viſſelega mættugr til/ad ſtyga oꝼan aꝼ Kroſſenum/ eñ þar med var huørke Guds Løgmaale nie hans Riettlæte ꝼullnægt þar þad huørtueggia wtheimte/ ad Meſſias ſkyllde deyia a Kroſſenum / til Betalinga og Borgunar ꝼyrer allar vorar Synder/ þui þeſſ vegna var hañ wtvaliñ og ſmurdur med Krapte Guds/og heiløgum Anda/huad allt vier eigum hans Gudlegre Naad ꝛ Giæſku jaꝼnañ aꝼ Hiarta ad þacka/og heꝼde vor Drottiñ j þañ tyma aꝼ Kroſſenum oꝼanſtyged/þa heꝼdum vier hloted eilyꝼlega ad hroopa og nidurſøckua j þañ Helvyſka Aꝼgruñ. Eñ burt wr Daudanum og ꝼra Helvyte vpp ad ſtyga/er myklu meire Guddoms Kraptur/ Eñ þo hañ heꝼde oꝼanſtyged aꝼ Kroſſenum. Hañ er vppſtygiñ j Himeniñ/ og ſitur nu til hægre Handar Guds Kraptar a Hædunum/ Þeſſ vegna byriade hm̃ ædur ad nidurlæckaſt allt til Kroſſens Dauda/ꝛ yꝼirviña þar m̃

alle

Alla vora Grine. Oh/Huørsu kielþeleg synd er þad/ad lasta þad heilsusamlega og Hæ/verdüga Tignar Embætte vors Drottins Jesus/til huørs hañ er af sialþum Gude helgad adur og smurdur.

J þridia lage lasta þeir og hæda hans Trw/so seigiande/hñ heþr treyst Gude/sa þeb else hañ nu. Slykt er ein þung og skadleg Diøþuls Freistne/ j langvarande Raunum og Krossmædu/huar med hañ æsetur sier/ad suipta vorar þrelldar og ørmæddar Saaler þeirra Huggun/eñ þella off og hrinda j Hugarvijl og ørvænting/huad vissélega er ein hrædelega mykel Ogn og Asteiting Samvisskuñar/so sem David þar yþer klagar Psalm. 42. seigiande/Pad er/suo sem Mord j mijnum Beinum/þa ed þeir seigia Daglega/huar er nu þiñ Gud? Pessa Hæskasamlega Freistins/hlijtur su ængrada Mañeskia ad lijda med Polinmæde/yþervina hana med støgugre Von/z nidurkiepia Mañlega skynseme og Holldlegañ skilning/ Eñ støduga og Hugga sijna Samvisku med Guds Orde/sem off kiener/ad sa verde eingiñ til Skamar/ sem treyster a Drottiñ/jaþnvel þo hañ hylie og byrgie sitt Andlit vm stundarsaker/þa hialpar hañ samt j riettañ tijma/so ad Kraptur Jesu Christi Polenmæde sie j off verkande/ þui ad soddañ oseigianlega Polenmæde heþur Drottiñ vor Jesus/ ecke alleinasta siña vegna

i kraftē hapt og tydlad/ j sinē Pijnu/ helldur og eirniñ/ ad hun skule medal allra hans Ei ma/styrk og kroptug vera/ j þeirra Krosse z Hörmungum/til gledelegrar Sigurvinningar Huar pyrer vier skulū jafnañ bidia vm Sty rk og Krapt hñs heilagrar Polenmæde.

J Fiorda mata lasta þeir hans Velgiörd ninga/þar þeir seigia/ödrum Mønum hefur hñ hialpad/eñ sialfū sier kañ hñ ecke ad hial pa. Er slykt ecke eitt Dióþullegt Obacklæ te? þeir hliota hier ad vidurkieña/ad Drottiñ vor Jesus hafe hialpad ödrū/ß huad þeir att tu maklega hm̄ ad þacka/Eñ þeirra þacklæte er nu ecke añad eñ Bryxl og Lastyrde. Med soddañ hætte plaga þeir Ogudlegu ad Endo urgiallda sijnum Velgiörda Mønum þeirra Goodverk/sem David seiger/ Psalm. 109. Aß þui eg elska þa/eru þeir æ moote mier/ eñ eg badst fyrer/ þeir audsijna mier jllt pyr er gott/z Hatur pyrer Kiærleika. Eñ epter slykt Obacklæte og Hatur/ kiemur Skielþing Bölvan og Oluka. Soddañ Ogiþnude hlia ota þeir Gudhræddu ad veniast æ þessum Dögum/aß þeim Hreckvijsa og Ogudlega He ime/pyrer þeirra Myskunar Verk/ eñ vænta alleina Verdlauna hia þeim Giæskurijka Gu de/ivt aß hans skiære rræd og Myskun.

J Fimta mata lasta þeir Drottiñ vorn Jesum/og bryxla hønum vm hans Ord/seig iande. Suey/ huørsu ægiætlega brijtur þu

fidur Musterid/ og bygger þad at þremur Døgum vpp aptur? Vor Herra Jesus hafde ad sönn talad vm Mustere sijns Lijkama j huøriu ad bygger øll Fylling Guddomsins Personulega/ huørt ed Gydingarner mundu vissulega brioota/ enn hann villde vppbyggia þ aptur a þrem: Døgū/ þ er/ giøra þ ad nyu lifande. Salamon seiger/ Pro. 26. Ad Bak malugs Mans Ord/ sieu lyka sem Høgg/ z gange j gieguum Mannsins Hiarta/ kad kan eing in noglega ad vtskijra/ huylijk Hiartans Au ol þad heyur vered Drottne vorum Jesu/ þar hann j sinne Hryggelegu Daudans Neyd/ kunne øngua Huggun ad ødlast/ helldur smaan/ Hrop og Kastaner sinna Ovina og Ruglara.

Slykar þararadar og Voladar Manneskur/ sem þannenn eru staddar j sinne ydstu og straun gustu Daudans Neyd og Angist / plaga Menn ad Hugga/ med Heilsusamlegum For tølum og Aminningum. Enn Drottenn vor Jesus þær hier øngua Hugsuølun/ helldur all einasta Smaan og Fyrerlitning/ Huar af hans ørmædda Hiarta/ er meir og þramar kue list og Hrelleft/ so sem skrifad stendur/ Psal. 69. Su Forsmanenn kremur mitt Hiarta/ og kreynker mig/ Eg hugda ad/ huørt nockrum munde þad aumlegt þykia/ Enn þar var sa einginn/ og ef sa være nockur sem mier Hugsu ala villde/ enn eg þann ønguann. Eirnenn Psalm. 22. Klage hann þad fyrer Drottne/ hialpe

hann

hañ hønum/ og prelse hañ/ hafe hañ añars Vilia til hans/Psalm. 31. So illa ha geing ur mier/a d eg er ein mykel Smaan ordiñ mi num Nagrøñum/ og Vidbioodur mijnum Kuñingium/ Psalm. 35. Synum Ogudleg um Muñe gapa þeir j sundur a moote mier/ og seigia/Vel/vel/Pad siaum vier giarnañ/ Jtem/Psalm. 109.

Med þessare Smaanarlegre Kuøl og Hia rtans Hrellingu/hefur Drottiñ vor Jesus/ frelsad oss fra þeirre eilyfu Smaan & Skøm So vier skylldum alldrei med þeim hrædele ga Diøfla Hoop/ Jllsku øndum og øllum Fordæmdum/lasta Nafned Drottins/Puiad þeir Fordæmdu og Jdrunarlausu/ munu la sta Guds Nafn/j siñe eilyfre Gløtun og ør væntingu/huar med þeirra Kuøl & Fordæm ing/ verdur æ og framar/ þui stærre og obærelegre/Jaa ad vijsu/þeirra eigiñ Gudløst un kuelur þa og pijner/So sem þar þuert a moote/ad Guds Lof og Vegsemd er þeirra Vtvølldu Saalna Fridur og Føgnudur. Af þerþelegu Siñuleyse þeirra Diøfuloodu/mia þ merkia/huørniñ sa vonde Ande/plag[r] jaf nañ ad ækausa skielfelegre Suivirdingu og Gudløstun/af þeirra Hertekñu og Vitstola Muñe/ Huad skyllum vier þa meina skie mes ñe j Helvite/af þeim Ohreinu Jllsku Aund um/og øllum Fordæmdum? huørra syneleg ur lifande Speigill / er sa Jdrunarlause

Ræninge/sem eirnin̄ j sin̄e Kuøl/ lastade Drottin̄ Jesum.

Þøckum þess vegna af ynstum Hiartans grun̄e/ vorum Herra Jesu Christo/ sem fra soddan Suivirding ⁊ eilyfum Kuølum hefr oss frelsad. Nær sem hellst Sathan ásæker oss/⁊ kuelur hid jn̄ra/ med synum Elldlegū ⁊ eytrudū Pylū/ seigiande/Sia/ertu eitt Guds Barn/⁊ hlytur þo soddan̄ ad lyda? Þu hefur jafnan̄ treyst Gude/sia/ huørsu vel hialpar hn̄ þier nu? edur ⁊ ef Heimurin̄ eykur og bæter þar a hid ytra/ synu Laste og Bryxlyrdum/ med ymislegre Forsmaan j vorum Krosse og Man̄raunum/þa skulum vier hugga oss ørugglega/med Eptterdæme vors Herra Jesu Christi/ þuiad han̄ hefur vor vegna lided og bored þa andstyggelegustu Forsmaan og Fyrerlitning/og hefur þar med giefed oss Polenmædeñar og Stødugleikans Eptterdæme/og so sem Gud hefur han̄ frelsad/fra huørskins Forsmaan og Spotte/enn sett han̄ aptur til hin̄ar ædstu Tignar/Heidurs ⁊ Dyrdar/so mun Drottin̄ eirnin̄ giøra oss/fyrer þeñan̄ vorn Heilsugiafara Jesum/ Vegsamlega og Dyrdarlega/ sem David seiger/Ps. 91. Ef vil hm̄ þadan vtrickia/og hn̄ Vegsamlegan̄ giøra/ Eg vil sedia han̄ med laangiædū Lyfdøgum/og eg vil audsyna hønum mitt Hialpræde. Psal. 8. Vm lytin̄ tyjma muntu lata hn̄ af Gude yfergiefen̄ vera

Enn

En med Æru og Vegsemd muntu han̄ Kroń / Item/ Psalm 3. Marger seigia minne Sálu/ hun hefur ønguа hialpar Von/ hia Gude/ Sela. En̄ Drottin̄ er min̄ Hlijfdar skiølldur/ og sa sem mig til Heidurs setur/ z han̄ sa ed mitt Høfud vpphefur/ huørium ad sie Heidur og Lofgiørd ad eilijfu/ Amen.

Tiunda Predikun.

Drottin̄ Jesus bidur fyrer

þeim sem̄ han̄ Krossfestu/ og befalar Johan̄e sijna heilogu Moodur.

Textinn.

EPtir AD Jesus sagde/ Fader fyrer gief þeim/ þui þeir vita ecke huad þeir giøra/ Luc. 23.

En̄ þar stodu vid Kroβen̄ hia Jesu/ Mooder hans/ og Moodursyster hans/ Maria Kona Cleophe/ og Maria Magdalena. Þa ed Jesus leit nu sijna Moodur og þan̄ Lærisvein standa þar hia/ huern han̄ elskade/ seiger han̄ til sinar Moodur/ Kona/ Sia þu/ þat er þinn Sonur. Þar epter seiger hn̄ til Lærisueins

 sins

tins/Siār þu/ þar er þijn Moodet/ Og j þra þeirre somu Stundu/ took sa Lære sueirn hana til sijn.

Exordium.

Numeri B. 16. Cap. stendur skrifad/ huørsu Guds Reide hafe vpptendrast og grannest ad nyu/ yfer Israels Folk/ epter þad Corah var eydelagdur med sijnum Selskap/ So ad Drottinn sagde til Moysen z Aaron/ Vyked fra þessum Almuga/ Eg vil hastarlega Eydeleggia þa. Enn Moyses og Aaron/ fiellu fram a þeirra Andlit/ og Moyses sagde til Aarons/ Tak Gloodarkered/ og legg Elld þar j/ af Alltarenu/ z legg Reykelse þar vppa/ z gack þu sliootlega þangad til Almugans/ og bid fyrer þeim// þuiad þar er Bræden wtgeinginn af Drottne/ og Plagann er vpphafinn/ z Aaron took sem Moyses hafde befalad hønum/ hlioop midt j millum Almugans/ og veyfade Reykelse/ og giørde eina Forlijkun fyrer Folked/ og stood j millum þeirra Daudu/ og hinna lisendu/ og so stilltest Plagann.

Þesse Fyrermyndan þessadsta Kiennimans Aarons med hans Bæn/ þann heilaga Alltaris Elld og Reykelse/ so og Forlijkun fyrer Folked/ þar hann stood j millum þeirra Daudu z

du og hiña lifendu/ so ad Plagañ stilltest/ er Ryskuglega uppfyllt og framkomeñ/ a sialf um Guds Syne/ vorum ædsta Kieñemañe og eilyfum Erkebyskup Jesu Christo/ huør þad heilaga Embætte syns ædsta Kieñemañskap ar/ hefur Dasamlega framkuæmt og fullko mnad j þui/ þegar hañ bad fyrer oss a Kross enum/ seigiande/ FAder Fyrergief þEim/ so og/ þar ed hañ liet þañ heilaga Elld siñ ar Elsku/ skyna og lioma j moote oss/ med þui Striþum hañ hefur upptendrad þad Ilmeing ada Reykelse siñar kröptugu Hiartans Bæn/ og sialfañ sig Gude Offrad j Sætleiks Ilm sem er hans heilaga Hlydne/ huør Gude Him neskum Födur/ hefr so vel þocknast/ ad Mañ kyned er þar m3 ætægianlega Fridþægt/ m3 eirnre eilyfre Forlykun. Og so sem Aaron stood a millum þeirra Daudu og hiña Lif endu/ þegar hañ veifade Reykelsenu/ Eins stood vor ædste Kieñemadur/ Drottiñ Jesus a Krossenum/ med sitt dyrmæta Reykelsis Offur/ a mille þess umvendada/ Trwada og andlega lifande Mañingia/ og hins añars Spillvirkians/ sem glatadest j synu Syndu/ og doo eilyfum Dauda. Ja/ ad synu/ marg er af þeim sem þar stoodu hia Krosse Dr ottins vors Jesu/ vrdu fyrer þañ sæta Ilm hans heilaga Reykelsis Offurs/ andlega En durlifgader/ til eilyfs Lifs/ þar hiner ad rer fyrerfoorust og töpudust/ j synum Synd

 um

num og Jdrunarkyſe/ og doou ſo þeim Ei
lyfa Dauda.

Vt af þessum heilaga Texta/ verdur fr
amsett vm þau tvø fyrstu Ord/ Drottins
vors Jesu a Krossenum/ hvør ad eru þad
Dyrmætasta Reykelsis Offur/ vors eilyfa
og ædsta Kiennimans Jesu Christi.

ÞAD fyrsta Orded Jesu a Krossenum/ er
þetta. FADer FYRergief Þeim/ Þuiad
ÞEir Vita Ecke Huad ÞEir Giøra.

Þesse Ord eru ad søñu far/ eñ hafa þo ma
rgt og merkelegt jñe ad hallda/ einkanlega gi
ervallt Embætte/ sem hlyder til Medalgau
nguñe/ og Forlykuñeñe/ huad sierdeils er jnne
faled/ j Yfervegan/ Ordrædu og afsøkun/ so
þeir sem sundurþycker voru/ verde til Frids
stillter/ og aptur Forlykter/ Og bygger Dro
ttiñ vor Jesus hier þetta Embætte siñar
ar Medalgaungu og Forlykunar/ einkanlega
vppa þriar støduga z sterka Grundvelle.

Sa fyrste Grundvøllur er þesse/ þar hañ
seiger/ FADER. Huar med hañ so sem miñ
er Almattugañ Gud/ a syna Elsku/ Myskv
un og Fødurlegt Hiarta/ lyka sem hañ segde/
Oh/ Himneske Fader/ Minstu þo þar a/
ad þu ert eirn FAder/ og munt ecke ølldung
is hafa fra þier lagt/ þad Fødurlega Hiar
ta/ nie þui aptur læst/ Ja/ þu munt eñ nu
visselega hafa þad Medaumkunarsama og
Myskunsemdaña Føduro Hiarta/ sem Mysk

unar

ullar sig ypet sijn Børn/ þess vegna muntu sannarlega Bænheyra mig/og i mijnu Nafne vera Naadugur og lijknsamur þim aumu Syndurunum.

Med þessum Hætte kienner Drottinn vor Jesus oss/ad vier skulum stadfastlega trwa þad undir i Krosse og Harmkuælum/sasnvel i sialfum Daudanum/þa sie Gud vor Fader/ og leggie alldrei fra sier sitt Fødurlegt Myskunnar Hiarta.

Þar næst minner Drottinn vor Jesus/ Almattugann Gud/med þessu Orde/FADER/ a sijna Sonarlega Hlydne/þeirrar Meint u gar/ Oh/ Himnenske Fader/Eg hefe hier nu sannarlega hlydeñ vered/ i giarnann giørt þinn vilia/allt til Kroßins dauda/So virdstu nu vegna minnar Hlydne/ad vera þui Syndugu Mannkyne nadugur/ Ajijt þu nu ecke þeirra Synder framvegis/helldur mijna Sonarlega audmiuka Hlydne. Vid þessa heiløgu Hlydne Drottins vors Jesu/ skulu vier hyggia oss/og bera hana fram fyrer Almattugann Gud/med eirnre sködugre Trw/ og Von til hans Fødurlegrar Naadar og Myskunnar/og hefur nu þesse fyrste Grundvøllur sinn ad hallda/bæde Fødurlega Myskunseme Almattugs Guds/og Sonarlega Hlydne vors Drottins Jesu Christi.

Sa annar Grundvøllur/ sem Drottinn vor Jesus/ hefur til þessa syns Forlykunar Em

þættis er þesse/ad vᷓ bidr þm̃ Fyrergiefning/
sem þañ pijndu/ Eñ j þui hañ aþ bidur/ þa
medkieñer hañ fyrst og jatar þar med vora
Mißgiørninga/lijka sem sa ædste Kieñemadr
Gamla Testamentesins/nær hñ skrllde oppra/
þa hlaut hañ ad medkieña Folksins Synder
og leggia þeirra Mißgiørder/vppa Fornina
edr Oppred/so siñ Daniel eirnin̄ bidur Dan.
9. Eins giører hier vor eilijfe Høfudprest
ur/Drottiñ Jesus/a þeñañ hatt. Oh/Him
neske Fader/allt þetta Foolk/ og giørvallt
Mañkyned/hefur skielþelega syndgast/ɀ þar
med verdskulldad þijna Riettþerduga Reide
og eilijfa Fyrerdæming/Eñ vird̄stu nu aþ þi
ne skiærre Nad/ ad fyrergiefa þeim/ fyrer
mijna Hlydne/ sem eg hier audsyne þeirra
vegna.

Hier aþ lærum vier/Hvør ad sie Avøxtur
Pijnuñar Drottins vors Jesu Christi/ sem
er einkanlega Fyrergiefning vorra Synda/
ad med þui Gud er forlijktur fyrer Drottiñ
vorn Jesum/sem fullu hefur betalad vegna
vorra Synda/þa hefur Gud ecke j frame vid
oß/sitt stranga Riettlæte/helldur lætur hañ
oß vißelega ɀ dlast Nad og Myskun/ Hvørs
vegna. Syndañā Fyrergiefningu heyrer til
þetta þrent/ 1. Guds Nad, 2. Medkieñi
ng og afbeidne Syndañā, 3. Og Drottins
vors Jesu Christi Hlydne og Forþienusta/j
saare Tru medtekiñ/nær sem vier jatum og
aþ

fyrbidium vorar Synder/ So bidur Drottiñ vor Jesus jafnframt fyrer oss med sinne heilagu Forþienustu/ so sem vor eilyfur Erkebyskup og ædste Kieñemadur.

Sa þridie Grundvøllur þessa Medalgøngu Embættis Drottins vors Jesu/ Er eitt Hoogvær og þyd Afsøkun fyrer Gude/ þar hañ seiger/ þ Viad þ Eir Vita Eke Hvad þ Eir Giøra. Eirn Forlykunarmadur/ sem nulle skal ganga/ med nockur Sættar Erinde/ hañ blytur jafnañ hid besta til ad leggia Breste og Avirdingar ad hylia med Kiærleikanum/ z einkanlega med goodre Trygd/ og Alwd/ ad tala þess Maale/ hvern hañ skal Fred þægia z forlyka. Vm slykañ eirn Trwfindan og Agiætañ Medalgangara/ talar Postuliñ/ 1. Joh. 2. seigiande/ Vier høfum eirn Arnadarmañ hia Fødurnum/ Jesum Christum hañ Riettlæta/ og hañ same er Forlykun fyrer vorar og allar Veralldarenñar Synder. Siat hier nu af þessare Huggunarryku Maalsgrein/ tvefalldañ Grundvøll sem vor einka Twlkur/ Drottiñ Jesus/ hefur til vorra Sætta og Forlykunar. Þviad fyrst høfum vier slykañ eirn Talsmañ/ sem sialfur er Riettlatur/ añars være hans Sættaleitun audvelldlega af strigid og frarækt ad fyrer Gude/ ad hañ skylde ei dyrfast ad forbyda vegna þeirra Ranglætu/ nema hañ være sialfur Riettlatur.. Eñ hier høfū vier

nu þan̄ til Medalgøngu/sem er Riettlætur.

Þar næst er Drottin̄ vor Jesus sa hin̄ sa me/sem med sialfs sijns Foorn og bloode hefur giørt vor vegna fullkomna Forlykun/so hans Maale og Fridarbodum kann Enguan̄eigin ad vera afsleiged/ nie fravijsad fyrer Guds Auglite. So høfer oss nu þan̄ riettra Høfudprest/ sem jafnan̄ bidur fyrer oss j þeim heilaga Skrifa/ sinar fullkomin̄ ar Ølfone. Hier meigum vier nu giørla hey ra þær Gyllinu Bioller/ fagurt klyngia a þeim dyrmæta Klædafallde/so sem þad var fyrermyndad j Gamla Testamentenu/ Exo. 28. Og nær sem sa ædste Kienneimadur giek in̄ j þad allra Helgasta/þa hlaut han̄ ad bid ia og offra fyrer alls Folksins Synder/ Lev. 16. Sømuleidis vard Folked ad koma fram̄ med Foorner og Offur/ fyrer þær Synder/sem þeir hefdu ecke/nær þeir syndgudust j nokurn maata ovitande/ Levit. 24. Þad sama er hier eirnin̄ fram̄komed/ og gollded/fyrer voraꝛ heimuglegar ꝛ ovit anlegar Synder.

So skulum vier hugleida hier wt af/fyrst þad/Ad Drottin̄ vor Jesus hefur med þessu sijnu Orde/beded fyrer oss øllum/Þuiad med vorum Syndum/ høfum vier aller styrkt og stodad til/han̄ ad Krossfesta. Ja/ad vijsu/ vier gefum oss suo opt ꝛ osialldan/ til Sy ndsamlegra Athafna/ꝛ Glæpaverka/ad vier

gaum

gaumgiæfum ecke/ huilykar Synder vier dryg͂um/ og huørsu Ognarlegt Straff þar epter kiemur/ so vier hyrdum þa ecke vm Guds Reide og Hootaner/ og þui skiedur þad sua hræsamlega/ ad vier vitum ecke huad opt vi er Syndgum/ so sem David seiger/ Psal. 19. Þess vegna bidur Drottiñ vor Jesus fyrer oss/ so ad sa Riettlaate Gud afinne oss ecke/ j siñe Grimder Reide/ helldur ad vier kyñum adur fyrer/ ad jata og vidurkieña vorar syndir/ giøra saña Jdran/ og ødlast Guds naad og Miskun/ fyrer Drottiñ vorn Jesum Christum.

Þar næst skulum vier hugleida/ þa oseigianlegu myklu Hogværd og Langlundargied Drottins vors Jesu Christi/ huørsu hann bidur hier jñelega/ fyrer sijnum ørgustu og beyskustu Ovinum.

Oh/ Herra Jesu Christe/ Vier þøckum þier af innsta Hiartans Gruñe/ ad þu hefur suo nakuæmlega fyrer oss øllum beded/ og lætur ecke helldur af/ eñ nu a Himnum ad bidia fyrer oss. Virdstu ad giefa oss þiña saññarlega Hoogværd/ og verka þad med oss/ ad vier sieum reidubuner/ eirneñ ad fyrergiefa vorum Ofsoknurum/ og Hatursmøñum/ og ad vier ur af Hiartans Medaumkun og heitre Elsku/ kuñum ad seigia/ Fader fyrergief þeim/ þuiad þeir vita eige huad þeir giøra. Þad er/ Þeir vita ecke ad þeir synd

ga so skoorlega/ ad peir leida þar med yber sig/ so þungt og obærelegt Hegndar strabb/ sem þeim verdur til myklu meire og varan legre Andstygdar/ og smanar/ en þeir kunu nockurn tijma ad giøra þeim/ sem þeir pynda z sukvirdtu/ þar þyrer virdstu astkiære Drottin Jesu/ ad lata þa meiga vid slijkt riettelega kanast j tijma/ suo þeir vmvende sier/ Soddan heiter med riettu/ þad sialfur Drottin seiger/ Matth. 11. Læred af mier þui ad eg er hoogvær.

J þridia lage skulum vier gaumgiæfa hier/ þa myklu Polenmæde/ Drottins vors Jesu/ þt han lijdr hier æ sijnu lijkama/ æ sine Salu/ æ sine Tign z Æru/ samt kuartar han þar ecke vm nie mæglar j nockurn mata/ helldr lijdr þad allt med Polenmæde. Hans blessadur Lijkame var giørvallur sundurflakandr og follin af Sarum og Bloodundum/ vegna þe irra Hijsla og Harmkuæla/ sem han leid/ og þar med huør Lidur og Limur fra ødrum teigdur og panin/ samt klagar han ecke yb er slijkre Neyd/ med neinne Opolenmæde. Hans heilaga Sal var æn Huggunar/ og hr ygg allt j Daudan/ þar ed han þan og smackade/ þa ognarlegu Grimd Guds Reide/ og þar er sa einginn/ sem han hugge med nockru Hugsfuølunar Orde/ samt er han þeigiande/ z hlijtur sin sara Hijslar harm med sier sialf um ad mellta med allre Polenmæde. A

sine

siñe Deglegre Tign og Æru/ Ihdur Drottinn vor Jesus þa stærstu og herþeleguslu Smman/Bryxl og Kastaner/og snarade þo øng vu þar j moote/med neirnre Ogn edur Hoo tunarordum/ helldur sette þad allt til hns/ sem Riett dæmer. Oh/ þa heilggu Polenmæde/Oh/ þa dyrmætustu Hoogværd/ huar med vier erum helgader/og vid sialþañ Gud eilyslega sætter og þorlykter.

Hier wtrietter nu og og þremur vor eilyþe Hoþudprestur þess nya Testamentis/ sitt veglega Embætte/ j þui ad kieña oss sitt merkelegt Epterdæme/ad bidia þyrer oss/og sialþum sier ad Oþþra vor vegna/ og þar med ad bless yþer oss. Oh/ ad þesse Polenmæde Drottins vors Jesu/ være jaþnan j oss Kyþkrøpt ug/so vier heþdum x og alla tyma/ þessa haua heilaga Polenmæde og Hoogværd/ huør so er hæloþlega diwp/og Omælanlega mykel ad hun kañ ei ranñskud nie wtskyrd ad verda. Þess vegna virdest vor Gixsknryke Gud ad vña oss slykrar Polenmæde og Hoogværd ar/sem oss vppøruer og hrære til þess/ad vier ecke alleinasta bidium þyrer vorum Ovinum og Oþsoknarmøñu/helldur eirneñ kostgiæfiñ/ aþ Epterdæme Drottins vors Jesu/ ad vm venda þeim til aptrhuarþs og Idrunar/so sem oss er møgulegt/vppa þad/ ad þeir mætt vm syder/verda eilyþlega Saluhølpner.

Tiunda
Añad Orded Drottins vors Jesu
a Krossenum.

KOna/Sia Þu/Þar Er Þiñ Sonur/etc.
Sia ÞV/ ÞAr Er Þyn MOoder.

Maria og Johañes standa þar vnder Krossenum/huør bæde/Drotteñ vor Jesus/ecke alleinasta þecker allgiørlega/helldur talar hñ eirnnñ til þeirra ofan af Krossenum og Huggar þau.

Hier siaum vier eina merkelega Lyking/ þeirra allra/sem nockurn Kross hafa ad bera/og stadder eru j synum Hørmungum/og ødlast þar med eina ageta Huggun/ad þeir skule ecke hyxa suo/ þad Almattugur Gud/ og vor Herra Jesus/þecke þa ecke j þeirra Krosse/edur hafe þeim gleymt/ og þa yfergiefed/ huad med øngvu mote er so skiliande/ þuiad Drottiñ þecker vel syna/ og veit visselega/allra þeirra Neyd og Mañrauner/ Einnig veit Drottiñ vor Jesus og þecker sinnar Hiartkærar Moodur Jomfru Mariu Eymd og Volæde/Hañ sier hier huøñnñ hun er Sorgbitiñ af Hiartans Angist/ og Hugarens Hrellingu/þess vegna huggar hañ hana/ þar ed hun var af ødrum yfergiefiñ/ og sa var eingiñ sem teke hana ad sier/ til Lykamlegrar Verndar og Athuarfs. Þessa heñar hryggelegu Raun og Vesølld/ sier og athugar Drottiñ vor Jesus/ og tilskickar heñe hier/Þañ

sem

sem hefc skule veita Asiar/ Forsuar og Fyrerbyggiu.

Þar fyrer/skulu ecke þær Þærædu og munadarlausu Eckiur og Fødurleysingiar/ j neinn maata ørvinlast/ j þeirra Krosse og Hørmungum/ helldur vita fyrer vissuleg Sannende/ad sialfur Gud helldur þeim vid Magt obrygdanlega/suo sem þar stendur/ Psalm. 68. Psal. 145. Huørs vegna þeim Giæskurijka Gude ber og heyrer / einkanlega Heidur og Lofgiørd/ ad hañ þeim Naudstøddu Munadarleysingium/ helldur so Dasamlega vid magt. Þau hrelldu og Sorgmæddu Hiørtu/sem øngua Hugsuølun hafa/kuña ecke neina nakuæmare Huggun hreppa/ Enn þessa/ad þau med stødugu Trwnadartrauste og j andlegañ maata/ nalægest þañ Heilaga Kross/og med trwudu Hiarta/ mæne suo vpp a þañ Krossfesta Drottiñ Jesum/hañ mun vissilega vid þa tala og hugga þa.

Vid huørsu margar Angradar og Raunamæddar Sæler talar Drottiñ vor Jesus kurdanlega og dasamlega/ med synu Huggunarrijka Nadar Orde/ ad þær skule vera til Frids/og giefa sig a Guds Valld og Vilia/seigiande/ Psam. 73. Nær eg ad eins hefe þig Drottiñ/þa hyrde eg huørke vm Himenn nie Jørd/þo ad eirniñ Sæl og Lijf bareste af Vanmegne/ þa ertu þo Gud alla Tyma mitt Hiartans traust og mitt Hlutskipte.

Nær

Nær sem helst Christeleg Kyrkia/edur sierhuør Sorgmædd Sæla/kueinar j sijnum Raunum/so sem þar stendur/ Esa. 49. og seiger/Drottin̄ hefur yfergiefed mig/ Drottinn hefur forgleymt mier. Sia/Þa hefur Drottin̄ eitt dyrmætt Huggunarsuar jafnskioott þar a mote/seigiande/Huørt kan̄ Konan̄ nockud ad forgleyma sijnu Barne/suo ad hun hafe ecke aumur a Syne sijns Kuidar? z þo ad hun forgleyme þui sama/ þa vil eg þo ecke forgleyma þier// Sia þu/ j Hønndunum hefe eg teiknad þig.

Allar og sierhuøriar Huggunargreiner Heilagrar Ritningar/eru Ordrædur og samtal Drottins vors Jesu/ vid þær angrudu og Sorgmæddu Man̄eskiur. Eingin̄ kan̄ ad gieta so nærre an̄ara Eymd og Mootgange/ vtan sa sem sialfur hefur reint Kross og Hørmungar/Þar fyrer er Drottin̄ Jesus ordin̄ vor Krossbrooder/ad han̄ þui helldur kan̄ tekist vid og þeckie vora Neyd og Motlæte.
Skoda þu til hægre Handar seiger David/ Psalm. 142. Og sia/ þar vill eingin̄ þeckia mig/eingin̄ er sa sem hyrder vm myna Sal/ lu/En̄ Drottin̄ vor Jesus kiemur þa/z huggar oss midt j Krossenum og Pijningun̄e. Sa hin̄ Raunamædde kan̄ ad suara z seigia/ so j sijnu Hiarta/ þetta var Drottins Jesu Elskuleg Mooder/og sa Læresueirn/sem høn̄um var Kiærastur/ til huørra han̄ talade

suo

so vingiarnlega aþ Krossenum/ Eñ huør er eg þess/ ad eg meige slykrar Huggunar nioo ta? A mote soddan Freistïng/og Samviſk uñar Astrÿdu/ er ad giefa vel giætur ad ſial fo Jesu Ordum/ þar hañ neþner hier/ecke ſÿ na Elskulega edur ætkiæra Mooder/ helld ur/ Kuinnu/ Huar med hann tilteiknar og giefur ad skilia/þad hun haþe ecke trauſt edur Hæle hia ſier/vegna þess alleinaſta/ ad hun sie ſÿn elſkuleg Hiartans Moodur/hell-dur einkanlega fyrer hennar ſaña Tru/ þui heþde ecke Maria truad/ þa heþde heñe ecke helldur ſtodad/þótt hun heþde vered Drott ins Jesu Lykamleg Mooder/þar fyrer ſei ger Elizabeth til hennar/Luc. 1. Sæl ertu ſem truder/ Hun kiemſt ecke ſo ad Orde/ þ hun sie sæl/aþ þui ad hun ſie Mooder Meſſ ia/ helldur þeſſ vegna/ ad hun haþe truad/ þui heþde ecke Maria truad Eingilſins Bod an/ſem hañ bar heño fra Gude/ſo heþde hun ecke helldur orded Mooder/ ad Lauſnara Heimſins. Þegar ad nockur Kona hooþ vpp ſÿna Rödd medal Folkſins/Luc. 11. ſei giande/ Sæll er ſa Kuidur ſem þig bar/ þ er/ſa Kuidur være ſæll/ſem ſlykan eirn Hei lagañ Son/og Halpara heþde j Heimiñ bor-dt/Þa ſuarar Drottiñ vor Jeſus heñe/ og ſeiger/huad vm þad/Sæler eru þeir ſem hey ra Guds Ord og vardveita þad. Sømu leidis/Var vorum Herra Jeſu var þad eitt

siñ vnderviſſad/Matth. 12. og Luc. 8. Ad Mooder hans og Brædur være wte/z villdu tala vid hañ/ þa ſuarar hañ og ſeiger/ huør er myn Mooder/ og huørier eru myner Bræ dr z/hñ riette ſyna Hønd wt yþer ſyna Lære ſueina og ſeiger/ Sioed/ Huør ſem heyrer Guds Ord/ og giører Vilia myns Føðurs/ Pad er/ Trwer a mig/ Sa er miñ Brooder Syſter og Mooder. Vor einka Medalga ngare/Drottiñ Jeſus/wtrietter og þramkuæ mer eñ nu ſitt hæverduga Forlykunar Em bætte þramm þyrer Tignarvellde Almattugs Guds/ huar ad eckert Perſonu Alit gillder/ til Hælis edur Athuarþs/Helldur alleinaſta hans ſialþs dyrmætur Betalingur og Full nægia/huørs vegna hañ ævarpar hier/ ſyna bleſſada Mooder/med einu Almeñelegu naþ ne/og kallar hana eina Konu.

Par næſt er Maria ein Lyking heilagrar Guds Chriſtne/ ſem j þeſſum Heime blytur jaþnañ og ævallt/med ſynum Pienurum/ ad ſtanda vnder Kroſſenum Herrans Chriſti/ vppa pad/ad hun kuñe ad verda Hluttakañ vdc Drottins Jeſu Æru og Vegſemdar/ Eñ hañ ſender heñe og giepur eñ nu æ þeſſum Døgum/eirn Johañem/ ſem hana hugge og vidhreſſe/ j heñar Sorg og Armædu/ þuiad Kroſſeñ Drottins vors Jeſu/ er ſa riette Samaſtadur hans heiløgu Chriſtne/Eñ hu ar ſem hun er j ødrum ſtødum/þa er heñe þ

lære pulnægia. Vier siaum þad eirnin/huøre su ad Drottin vor Jesus/ samansafnar sine Christelegre Kyrkiu/ med Krosse og Motgä nge/ ⁊ dregur og lockar so til syn/ þa sem ha ns eru/ þar med þeckiast þeir Sanchristnu audvelldlega/þegar þeir standa stødugir vn der Krossenum/ og flya hadan huørge. Hid ytra ad lyta/þa er Krossen Drottins vo rs Jesu vidbioodslegur ⁊ fyrerlitlegur Til syndar/En j andlegan mæta er han ølldung is fagur og astsamlegur/ vegna þess sem æ Krossenum er dæen/ Huøre vegna Riettrw ud Saala elskar han af Hiarta/lyka sem þeir Strydsmen/ sem nockrum hafa suared Holl ustu/ hallda sier og samansafna/ vnder þess hins sama Strydsmerke. Eins leidtogar og ladar Krossen Jesu Christi/ allar Riettrw adar Saaler epter sier/so sem han seiger sialf ur/ Nær ed eg verd vpphafen/ þa vil eg dra ga ydr alla til myn; So sem Segulsteirnin hef ur þa Natturu/ad han dregur til syn Jarn id og Stæled/ So kan eirnin Jesu Christi Kross ⁊ Kiærleike/sem eirn Himneskur Mag nes edur Segulsteirn/til syn draga/ og epter sier leida/vor Stælhørdu Hiørtu. Drag mig epter þier/þa hlaupū vier/ seiger Salomon Cant. 1. Vor Drottin Jesus dregur oss ep ter sier/ med sine Elsku/frøptugre Hugaun ⁊ helløgum Anda/Og nær sem vier finnum þe nan Kraft j voru Hiarta/ þa vmfødmum

 vier

viet Herrans vors Jesu Kross/ med heitre Hiartans Elsku og Føgnude.

Frammveigis lætum oss til Hugar koma/hu ernin Eva leit bordum þañ fagra Avøxt at þui forbodna Trie/ og heñar Hiartans Gir nd/leiddest til ad feilast epter þeim Avexte/ so hun ant hñ sier til Dauda. Hier meigū vier nu aptur sia þañ allra fætasta fegurdar Avøxt/a þessu Krossins Trie/ sem øngum er fyrerbodiñ/helldur øllum frialst og leife legt frambodid/ hñs ad neyta/Þetta er þad Lyfsins Trie/sem stendur i midium Paradij sar Alldengarde Guds heilagr Christne/vid huørt Maria z Johañes stadnæmast/ z vna sier þar allvel/og øngum sijdur eñ Adam og Eva stoodu vnder þui forbodna Trie. Med sama hætte skulum vier vita/ad Maria og Johañes/sem merkiast fyrer þa heiløgu Gu ds Christne/ standa eñ nu/og iafnañ vnder Krossinum/ so sem einu føgru Lyfsins trie/ og neyta þess fæta og girnelega Edla Avaxt ar/ vt af heiløgum Muñe/ og Astudlegum Vørum/Drottins vors Jesu Christi..

Oh/þu Christiñ Saala/komum nu ann ta þar/ og gøngum þangad eirniñ/ til ad heyra huad Drottiñ vor Jesus talar/ af sijnum heilaga Krosse/so veir kuñum lyka ad smæk og eta þañ fæta Avøxt/hñs heiløgu Orda. Sa hrekvijse Høggormur hefur fordū Hrø ngvafed sig/vm þad forbodna Trie j Para

þijs/þegar han̄ talade vid Adam og Evu/og tælde þau med ſijnum Eytrudum Lygum/ſo þau neytttu þar aþ/ſier til Dauda.

Nu ſkulū vier aptr hrada oſſ vnder þetta liþþ ſins Trie/ſt hier talar Drottin̄ vor Jeſus a Trie ſijns H. Kroſſ/ſoddan aſtwdleg og Hug gunarryk Ord/ aþ hvørra Krapte vier meig um eilijplega liþa Aþ þui þyrra Trienu vr du vorer þyrſtu Forelldrar/Helber og e nak en̄/þar þau voru ſuipt ſijnu Sakleyſe/Riett læte /og þeirre Dyrdlegu Guds Mynd/ En̄ Avøxtur in̄ þeſſa Jeſu Kroſſtries/ han̄ Klæ der oſſ aptur og Krynet/ med ſkiærre Guds Nad og Myſkunſemc/ ſan̄arlegu Riettlæte/ og Fyrergiefningu Syndan̄a.

Ad ſijduſtu ſkal þad vera vor Amin̄ing/ ad vier ſkøm̄unſt vor ecke/ad ſtanda vnder Kroſſe Drottins vors Jeſu/ ſuo mun hann ecke ſijn ſkam̄aſt/ ad kan̄aſt Nadarſamlega vid oſſ/a þeim ſijdaſta Deige/þegar han̄ ver dur komande / ſijnu Tignar velldc/og ſitur a Stoole ſin̄ar Dyrdar.

Nadarſtoollin̄ j Gamla Teſtamentenu/ var yþerdreigin̄ med ſkyrru Gulle. Drottin̄ vor Jeſus a ſinum heilaga Kroſſe/ er vor ſan̄ur Nadarſtooll/ þeſſ nya Teſtamentis/ Hvørn Gud hevur ſkickad oſſ til eins Nadar ſtools þyrer Truna j hans Bloode. Adur þordum var Nadarſtoollin̄ þaken̄ med kla ru Gulle/ En̄ hier med dyrmætu Jeſu Chri

 ſti blode

ſt Bloode. Ep ad vier girnuſtum ad ꝼa mia ſydar meir ꝼram/ og ſtanda verduglega ꝼyrer Dyrdarſtoole hans Tignarvelldis/ þa komum hier ꝼyrſt ꝼram/ꝼyrer Stool hans heilaga Kroſſ og Xidurlægingar.

Nadarſtoollin var med Gulle yꝼerdeiginn/ ⁊ j Sattmaalsørkinne laa Løgmaaled ⁊ Himna braudid. Hier meigum vier ſiaa/ þad allra ſkyraſta Gull/ſem er Blodid Drottins vors Jeſu Chriſti/ med hugriu hans heilaga Lyk ame og Kroſſ/er giørvallur þakenn og rioo edur. Þar var ad ſiaa Løgmaaled med þeſſ Bølvan og Vppfyllingu/ Eirnenn Himnabra uded/ſem merkte þad heilaga Evangelium. En hier meigum vier ſkoda/med vorum Hug ſkots ſioonum/þa lifande/riettu/ ⁊ Gullegu Cherubin/ſem voru Maria og Johannes/hu ør ad eru ein ꝼegur Mind og Lyking allra Riettrwadra/ſem horfþa vppa þennan Forgill ta og Bloodlitada Nadarſtoolenn/ Drottenn vorn Jeſum Chriſtum.

XI Predikun.

Drottenn vor Jeſus medtekur og aꝼleyſer a Kroſſenum/Ræningiann ſem Jdradeſt/Og hrooꝼar ſialꝼur/ad hann ſie yꝼergieꝼenn.

Textenn

EN añar aþ þeim Spillvirkium sem heingder voru/ lastade hañ og sagde/ Ef þu ert Christur/ þa frelsa þig og so eirniñ ockur/ Þa suarade hiñ añar/ straffade hañ og sagde/ Og þu hrædest ecke Gud/ þu sem þo ert j samre Fordæmingu/ ad sõnu skier ockur þetta Riettelega/ þui vid med tokum huad ockar Giørningar eru verder Eñ þesse hefur eckert vondslegt adhafst/ & hañ sagde til Jesu/ Herra minstu miñ/ þa þu kiemur j Rijke þitt/ og Jesus sagde til hans/ Sañlega seige eg þier/ ad j dag skalltu vera med mier j Paradijs. Og vm hina siøttu Stundu vrdu Myrkr yfer allt Landid til hiñar nyundu stundar/ og Soliñ myste sijna byrtu. Og nær nijundu stundu/ kallade Jesus mz hærre Raust og sagde/ Eli/ Eli/ Lama/ Sabachthani/ þad þijdest so/ Gud miñ/ Gud miñ/ huar fyrer hefur þu yfergiefed mig? Eñ nockr er af þeim sem þar stoodu/ þa er þeir heyrdu þad/ sogdu þeir/ hiñ kallar a Eliam.

Exordium.

Exod. 28. stendur skrifad/ ad Gud hafe boded/ad giøra þeim ædsta Kie ñemañe gamla Testamentisins (á med al-añars Skrwda) Eirn Sylkekyrtel af Gulu Sylke/og nedan um kring á Kyrtelen/ skyllde festa Gull Bizllur. Þessum Kyrtle ætte Aaron ad skrydast/þegar hann Embættade/suo ad Meñ mætty heyra Hlioomiñ þar af/nær hañ geinge ut og jñ j Helgedoominñ fyrer Drottne/ suo hañ skyllde ecke deyja. Þesse ytre Kieñemans Skrwde/ er ein merkeleg Þyding/ uppa þañ andlega Skrwda/þesseilijfa Byskups/Drottins vors Jesu Christi/ huør þott hañ være á øllum sijnum Heilaga Lijkama/bladeñ af Sárum/ Bloodlæk u m og Benium/ og þess vegna hryggelegur fyrer Mañaña Augsyn/á ad lijta sm ein Andstygd/ edur Vidbioodur/Þa er hñ samt fyrer Auglite Guds/og allra Riettrwadra/ þui allra prydelegasta/ og fegursta Skarte/ sijns heilaga og dyrmæta Bloods jklædur/ huørt ad myklu betra og verdugra er/eñ øll Gullins Styke og Gersemar/ Og j þessum sinum Kieñemans skrwda/hlytur hañ fyrer Gude ad byrtast/ til ad forlyka fyrer Folk sins Synder.

Eñ þær Gullbiøllur á Klædafallde þess Ypparsta Kieñemans/ og þeirra Hlioomur merkia og þyda/einkanlega vors eilijfa Høfudprests Bæner/ og Ord/sem hañ talade á

Krossen

Krossenum/ huiad þau hlioma fagurt og lystelega fyrer Guds Eyrum/ huar af Gud verdur oss nadugur og Lyknsamur/ suo eiga eirnin þessar Gullbiøllur Drottins vors Jesu jafnlega og avallt ad hlioma/ j vorum Hiørtum/ huiad þesse vor eilyfe Høfud prestur/ hefur skrydt oss med þessum veglegū Skrwda syns heilaga Bloods/ sinꝰ Hiartans bæn og blessada Nafne/ so sem med fagurt hlioo mande Saungbiøllum/ nær sem helst vier bidium j hans Nafne. Og suo sem sa æđste Kieñemadur Gamla Testamentesins/ hlaut visselega ad deyia/ ef hañ var ecke skryddur þessum heilaga Klæduade med þeim klyngiande Gullbiøllum/ nær hañ kom fram fyrer Drottiñ/ So hliootum vier sañarlega ad deyia/ ef vier erum ecke þeim dyrmæta Skrwda Jesu Christi Forþienustu/ Bæna og Blood unda jklædder fyrer Almattugum Gude/ huør oss hefur giørt ad andlegum Kieñemøñum z helgad oss fyrer Drottiñ vorn Herra Jesū Christum.

Þesse heilage Texte hefur sierdeilis jñe ad hallda/ þad þridia og fiorda Ord Drottins vors Jesu a Krossenum tølud.

Þridia Orded Jesu a Krossenum
er þetta.

Sañlega Seige Eg þier/ Ad j Dag Skalltu Vera Med Mier j Paradys.

Almættugur Gud rak vora pyrstu Forell
pra burt wr Paradijsar Alldengarde/huørs
vegna eier þettra Tidiar/vorum þadañ eit
niñ wtelukter/Og Drottiñ sette Cherubin/
pyrer Alldengardiñ/ med eitt naked sueipan
da Suerd/ til ad geyma Veigiñ til Lijpsins
Tries/Eñ pyrer porlgkun og pullnægiu Dor
gun Drottins vors Jesu/er nu aptur opnud
su Himneska Paradijs/øllum Syndurum/og
iapnvel þm allra hellstu Glæpamøñum/nær
þeir vmvenda sier/med sañre Jdran/ og þe
im Vardeingle Cherubin sem Veigeñ geymde
til Lijpsins Tries/prævijsad/ med sitt nakta
z sueipanda Suerd/Huør Cherubin med siñe
bitru Veriu/ sierdeilis var þad heilaga Løg
mal/og strænga Riettlæte Almættugs Gu
ds/semønguum leipdu Jñgøngu j Paradijs/
vtañ alleinasta/ þeim sem høpdu noogañ og
pullkomiñ Betaling pyrer sig ad bera.
Og nu med þui ad Guds heilaga Løgmale
og hans strænga Riettlæte er pyllelega æ
nægt/ So verdur sa mektuge Cherubin vnd
an ad læta/ og med sitt brugded z skarbeitta
Suerd/pullkomlega pra ad vijkia/so þeir pæ
rædu og aumu Syndarar/komest Hindrun
arlaust ad þeimVeige/sem liggur til Lijpsins
Tries Drottins vors Jesu/jñ j þa Heiløgu
og Himnesku Paradijs/ ecke ad eins suo sem
Syndarar/hélldur so sem Riettlaater/huøria
Jesus Christur hepur Riettlæta giørt/ med

synu Heilaga og Dyrmæta Bloode,

Forfaderen Jocob sa fordum j einne Vitran þan̄ Himnastiga/sem stood a Jørdu og took allt til Himens/ vm huørn Einglar Guds fooru vpp og ofan/ Gen. 28. Kom um nu/gaungum nær og skodum her Drott in̄ vorn Jesum/a synum heilaga og vppreist um Krosse/ þar sioum vier þan̄ sana Himna stigan̄/hans Krosstre stendur a Jørdu/ En̄ su Dyrmætasta Forþienusta nær allt til Hi mens/ z vpplykur þeirre Himnesku Paradys so vorar Saaler/þangad vppstyge a Einglan̄a Høndum/ og þar jn̄gange j Drottins vo rs Jesu Hollrgan/Hans Evangelium/ Py/ na/Saklæyse/Hlydne/þyrerbæner/Kross/Dau de/ Vpprisa og Vppstigning/ eru þar ofall vølltu og stødugu Trøppur/ a þessum Him nastiganum/ vm huøriar vier eigum nu/ og meigum/med fullu Frelse vppstyga/ og jnga nga j þa Himnesku Paradys,

J an̄an̄ mata er þad hier vel merkiande/ Ad Drottin̄ vor Jesus/stadfester þetta sitt Ord med Eyde/þar han̄ seiger/ San̄lega seige eg þier. Oh/ huad Hiartanlega Girnd og Epterlaungan hefur Drottin̄ vor Jesus/ til þess/ ad vier trwum þessu hans Orde/ad han̄ hafe vpploked fyrer oss Paradys/og vil ie oss alla sem a han̄ trwum/ eirnin̄ þangad til syn Obrygdanlega medtaka. Huar wr af vier høfum þa hellstu og kroptugustu Hugg

un/Ad vier meigum vissslega vita/huørt vor ar Sæler kome/nær vier hier vid skilium.

Vorar Sæler eru Odaudlegar/og sa ægi ætaste og Dyrmætaste Partur Mañsins/ J huørre ad byr Skilningurin̄/Vilien̄/ Elskan̄ & Føgnudurin̄. Og m& þui/ad j þeirre Him neſku Paradys/ er eckert añad/ en̄ einungis Føgnudur/Vnunarbygging/& Elskuñar Vera. So meigum vier þar af audvelldlega vita og þeinkia/ huørsu vorar Sæler munu j siñe Veru og Kroptum/verda Endurlysga dar og gladværar/ j Skilningenum/ Viliann um/ Kiærleikanum og Vnadsemdeñe. Lykamen̄ er ad søñu æn allrar Tilfiñingar/þui Skilningurin̄/ og giørvøll Hugskotsins verk an/eru fra hønum horfin̄/ & burtvikin̄ med Lyfsandanum/og fiñur þui ecke til nokurs hlutar/helldur huylest hañ og sefur/allt til hins sydasta Dags/ En̄ Sælen̄ er j Vnunar samlegre Vistarveru Himneskrar Paradysar og eilyfum Føgnude.

Þar þ lætum oss opt og osialldan/ miñast a/og Hugfesta þetta dyrmæta Ord Drottins vors Jesu. SAñlega SEige Eg Þier/ J DAg Skalltu VEra Med Mier J PA Radys. Þad er su fagurt hlioomande Gull bialla/ sem vel og lystelega klynger j vorum Hiørtun̄. Þar kan̄ nokr ad huxa so myked m& sialfum sier og seigia/ Ef ad þetta være ecke nokurt sierdeilis Epterdæme/ Huør veit

huort

hvørt eg mæ og so lyka hugga mig þar vidt
þuiad audvelldlega heþur Herran Christur
viliad nockurt sierlegt Verk þramkuæma/ept
er þui hañ hlaut ad deya a Krossenum/ og
eina Sælu viliad mz sier taka jñ j Paradys.
Til suarast so/Þar ed Drottiñ vor Jesus tok
þessa Sæl med sier/og lauk vpp þyrer henne
Paradys/Pad sama er eirn Avøxtur/wt aþ
hans heiløgu Pynu/ huør ad øllum Mønum
er þrambodiñ/og hans verda eirniñ Hluttak
ande aller Riettrwader/ þar þyrer stendur
so skriþad/Apoc. 14. Sæler eru þeir þram
lidnu/sñ j Drottne deyia hiedan j þra/z Sæ
ler þeirra wtvøldu og Riettrwudu/lyda j gi
egnum Daudañ til Lyþsins/Joh. 5. Þess
vegna/huad Drottiñ vor Jesus heþur talad
vid þeñañ Sañjdrande Syndara a Krossen
um/hønum til Huggunar/Vid þad sama me
iga og suo allar Syndugar og Riettrwadar
Mañeskiur sig hugga.

J þridia lage skulum vier kostgiæþelega
hugleida/ alvarlegt Apturhuarþ/ og ørugg
ia Trw þessa Spillvirkia.

Fyrst heyrer hañ og sier/ huørsu allt Folk
ed og Mañþiølden/ ecke allenasta hneyxlar
sig a Jesu Christo/helldur jaþnvel þar a oþ
an/lastar hann z þorsmaer sierhuør madur.

J añañ mata sier hann og suo/ huørnenn
Drottiñ Jesus hanger þar a Krossenum/
j stærstu Eymd og Forsmañ/z er yþergieþeñ
aþ

äþ øllum Mønnum/ so han blijtur þar vißtele ga ad deyia/ samt þorlæter þesse Spillvirke sig ølldunges oppa han.

J þridia lage fier han(epter Mannlegum Plagsid ad seigia)ad Jesus ødlast øngua Hialp af Drottne/ og verdur so ad deyia/ lijka sem Spillvirkin/ En yfer allt þetta fram/ trwer han þo a Jesum/ og girnest Hialp af hønum/ þar med kallar han Jesum eirn Herra/ Huørt Ord sijnest ad vera j moote øllum Skilninge/ stijkan eirn sem j Guds Orde nefnest Madkur/ad kalla han hier Herra.

Þar næst seiger Spillvirkin/ MJNNstu Min/ Huar med han vidurkiener Drottins vors Jesu Odaudleika/ad han kune sijn iafnvel ad minnast/ þo hn deye þar a Krossenum Huad eirnin er moot øllum Mannlegum skilninge. Framveigis leggur Ræningin þesse Ord til/ÞEgar ÞV Kiemur J Rijke Þitt. Þar af iatar han Drottin vorn Jesum ad vera eirn Konung/ og trwer ad han/ hafe vissulega eitt Rijke.

Hier af meigum vier nu liooslega sia/ Ad Trwen er a moote øllum Mannlegum skilninge/ og þad hun hneyxlast ecke a Krossenum Christi/ Þar med mijstur hun ecke þad naaþ lega og synelega/helldur myklu framar þad Tilkomande og Osynelega. Þessa kropt ugu Trw hefur sialfur Gud med sijnum heilaga Anda/verkad j þessum aumа z volada

Syndara/ þyrer Bæn Drottins vors Jesu þar hañ sagde/ FAder FYRergief ÞEim/ Þui Þeir Vita Ecke Huad ÞEir Giora.

Þar aþ meigum vier nu audvelldlega siaa og merkia/ Huørnin̄ Predikunen̄ vm Fyrergiefning Syndan̄a/ verkar eina san̄a Trw/ Þuiad þad Fødurlega Myskunar Hiarta Almættugs Guds/ sem oss er openberad og þryambodcd j heiløgu Evangelio /j̄ntæter hia oss Sonarlega Elsku/ so ad vier setium allt vort Traust til Guds/ Þui vier meigum hier skilia/ huørnen̄ þesse Spillvirke tekur sier til Hiarta/ þar ed Drottin̄ vor Jesus bad Gud sin̄ Fødur/ ad hañ villde þessum Syndurum þyrergieþa/ þeirra Glæpe. og Jllgiørder/ huar aþ hañ so Alyktar med sialþum sier. Sia eg er ad søñu eirn Suivirdelegur Syndare/ og hañ mun og so obrygdanlega þyrer mier bidia/og miñast æ mig vid sin̄ Fødur/ Þad er/ Drottin̄ min̄/ Fyrst þu bidur nu þyrer Syndurunum/ Æ/ minstu nu lyka æ mig/ nær þu kiemur til þyns Fødurs J Þitt Ryke. Þar vppa suarar Drottin̄ Jesus hønum j þañ mata/ ad hañ vilie ecke alleinasta miñast æ hañ/ helldur jaþnskiott taka hann med sier/ þui hañ seiger/ J DAg Skalltu vera Med Mier J Paradys.

Fyrst skulum vier gaumgiæþa þad/ad Drottin̄ vor Jesus suarar hier vppa øngum Hugmods yrde/ Ecke helldur neinu Aþmanz

Ar edur

ke edur Rangsnwnu Orde/helldur jafnsnáð
et sem pesse vesæll Syndare/og Jllrædismad
ur hroopar/ so skioott andsuarar DROttinn
Jesus hønum/og veiter hønum myklu meira
enn hann vm bidur.

Par næst kuetker og verkar Bæninn Drott
ins vors Jesu j pessum Spillvirkia/ sannan
Guds Otta/ pui hann seiger til hins annars
Ræningians/ Og Pu Hrædest Ecke Gud?
Huar af merkiande er/ ad hann hafe hrædst
og ottast pyrer Gude/ vegna sinna vidurstygge
legu Synda/epter pui hann heyrer/ad Drot
tinn Jesus bidur pyrer Syndurunum/ pa giefur
hann hier par af ad skilia/ad pat hlioote vis
sulega eitt myked Refsingarstrapp epter Sy
ndernar ad koma/suo pramt sem pær sieu ecke
kuittar og pyrergiefnar. Siai/ par er pad
rietta Hiartans augur/huøriu samteingdur
er sannarlegur Otte pyrer Gude/ huøro vegna
pesse Spillvirke/snyr synu Hiarta jafnsnart
og ølldungis til Drottins Jesum/seigiande/
Herra/minstu nu lyka a mig/ so eg meige ød
last nærad hia pynum Fødur/ slykt er su riett
ta Trw/med sinne Verkan.

J pridia mata verkar Bæninn Drottins
vors Jesu/ j pessum auma og Vesala Syn
dara/pa søñu Pecking Drottins vors Jesu/
bæde vm hans persónu og Embætte/ j pui
ad hann ecke alleinasta/ jatar Jesum ad vera
einn Herra og Konung/helldur soddann einn
Herra

Herra og Drottin̄/ sem vel min̄est ad þa aum
mu og Fatæku Syndara. Slijkt er ein
merkeleg og dyrmæt Peckíng ad Jesu Christo.
ad vita og trwa/ ad han̄ min̄est vissulega ad
þa Fatæku og Voludu Syndara/ j synu
Rijke.

J Fiorda lage kan̄ast þesse Storsyndare Sp
illvirkin̄/ vid Drottins vors Jesu Sakleyse/
af hans sialfs Ordum/ þar ed han̄ sagde/
Þ Viad Þeir Vita Ecke Huad Þeir Giøra.
So hlijtur þesse Jesus ad vera ølldungis sak
laus/ þar fyrer seiger han̄ vid hin̄ an̄an Ræn
ingian̄/ Þesse Hefur Eckert Vondslegt Ad,
hafst/ þui lijdur han̄ eirnin̄ saklaus.

J Fimta máta/ er sañe Trw þess Jdran
de Spillvirkia/ eirnin̄ medfylgiande/ Hiart-
groen̄ Elska og Kiærleike/ þuiad han̄ vill gi-
arnan̄ og so umvenda synum Stallbroodur
straffande han̄ med stuttum Fortølum/ Og
Þu hrædest ecke Gud/ sem veitst þo full vel/
huilijkar Suivirdingar og Skam̄er/ ad vid
höfum bæder framed/og skyllder þu þar of
an ad lasta þen̄an̄ saklausa Herra og Drott
in̄/ þar hier være myklu Naudsynlegra ad
bidia han̄ med Audmiuku Hiarta/ad hi̅ vird
est ad bidia sin̄ Fødur fyrer hier/so han̄ fyr-
ergiefe hier þynar Synder/ lijka sem han̄ nu
samstundis bad fyrer Folkenu/og jafn vel sy
num Krøsurum.

Hier af meigum vier nu sia og hugleista/

hugrvnin vared er sonu Apturhuarfe þeirra Voludu Syndara/ og huørsu Gud verkar daglamlega j þeim/ riettra Jdran/ allemasta med sijnu Hialpredis Orde/ Þar fyrer skul um vier med allre Alstundan/ taka Rostgiæ, felegaN Vara/ a nadugre Rødd þess heilaga Evangely/ med huørriu sa Giæskuryke Gud/ vpplysser oss og snijr til sijn.

Pad fiorda Orded Drottins vors Jesu a Krossinum.

Gud min/ Gud min/ huar fyrer hefur þu yfergiefed mig.

Þessu Orde Drottins vors Herra Jesu Christi/ Verdur sierdeilis Vtmalud/ su stærsta og þyngsta Kuøl og Pijna/ sem a høv num laa hid jnnra/ þar han hefur fullkomliga funded til Guds Riettferdugrar Reide/ og Løgmalsins Bøluanar og Vtskufunar/ og hefur þess vegna øngua Nad nie Huggun fu nded j sijnu Hiarta/ helldur einungis Reide og ogurlega Helvijtis Angist/ þuiad slyft setter med riettu Helvijtis Kuøl/ ad finna ecke til neins anars/ en Reide/ Skielfingar z Otta/ fyrer vtan alla Nad og Hugsuglun.

Oh/ Huilijka Pijnu og Angist/ lidur nu su Riettlata Sal Drottins vors Jesu Christi/ sem er so full Gudlegrar Veru og J bwdar. Huar er nu pad Fagnadar Oleum

med

med hugsriu þesse Himneske Kongur er smuk dur/ fram yfer sijna Hluttakendur? Hugrn eñ er su eilijfa Guddooms Natturañ/ huør ed Mañdoomenum so Oriufanlega samteint gdist/ þañeñ diupt hylen z foolgiñ/ j þessare Nidurlæging Drottins vors Jesu.

Þessa Helvijtis Ogn og Sælareñar Angist/ kuñe eingiñ einfalldur/ slecttur Madur ad afstanda nie fyrer oss ad lyda/helldur all einasta su Persona/ sem hæde være Gud og Madur/eñ vier kuñum ecke med vorum Skilninge ad yfergrijpa/ huørsu Drottins vors Jesu/Saal og Lijkame/ eru samteingd þeim eilijfa Guddoome/ og huørniñ hañ kar jafnframt hafe kuñad ad lyda soddañ Sælareñ ar Kuøl og Angist/ suo ad hañ klagar yfer þui/ad Gud hafe sig yfergiefed/so sim eirniñ skrifad stendur/ Psalm. 8. Vm lijtiñ Tijma muntu slaata hañ af Gude yfergiefiñ vera/ Þess vegna geingur þesse jñri Hiartans Pijna/ Drottins vors Jesu/ laangt yfer vorn Skilning/ Vier meigum og so vera Ottasleg ner/ þar ed vier heyrum af þessare ydstu Neyd/huørsu Obærleg hun hefur vered.

Nu þott þesse hrædelega og ydsta Sælarenar Angist og Ofbod/være þañeñ fyrer Herre/og Drottiñ vor Jesus være so sem skip tur allre Gudlegre Huggun og Hialpræde/ þa varer samt og blijfur stadfastlega j hans Hiarta/ su styrkuasta og fullkomnasta trw/

Von og Kiærleike/ þui han̄ kallar/ GVD
Min̄/GVD Min̄. Huør Ord han̄ tuystekur
et nie Jfrekar forgiefens/Helldur lætur hn̄
þar med merkia syna fullkonnta og ørugga
Trw/og min̄er suo sin̄ Hemneska Fødur þar
ꜳ/ad han̄ vilie lꜳta sier j Hug koma/þad hn̄
sie san̄ur Guds Sonur/ og med þui han̄ for
lꜳte sig ølldungis vppa hn̄/mz stødugre von
z Trwnadartrauste/þa mune hn̄ øngvan̄eigin̄
aflꜳta/ad vera z reinast sin̄ himneskr Fader.
Þetta er su hellsta/Veglegasta/z fullkom
na Trw/med huørre Drottin̄ vor Jesus hef
ur bætt og borgad fyrer vora Vantrw/ og
þar med afrekad/ ad Almꜳttugur Gud/fyr
erlite ecke vora veyku Trw/og wtsløkue ecke
vorn lytrtriukande Hør/ nie sundurmerie vo
rn brꜳkada Reyr. Nær sem hellst soddan
Freistne ꜳstryder oss og plꜳgar/ j vorre Da
udans neyd og ødrum Hꜳskasemdum/ ad
Gud hafe oss yfergiefed/ þa skulum vier ja
fnsnart min̄ast ꜳ þetta sꜳrgrætelega Kue
in og Kall Drottins vors Jesu/ huørt hess
vegna hefur fram̄komed/ af hans blessada
Mun̄e/so ad Almꜳttugur Gud yfergiefe oss
alldrei nockurn tyma.

Su ꜳngrada og hrellda Zion seiger suo/
Esa. 49. Drottin̄ hefur yfergiefed mig/ Dr
ottin̄ han̄ hefur forgleymt mier. En huørn
in̄ kan̄ Drottin̄ Jesus nockurn tyma ad for
gleyma oss/ þar ed han̄ hefur ꜳ Krossenum
teiknad

teiknad oss j synum Sønnum. Þess vegna sku lum vier af Epterdæme vors Herra Jesu/ vita z trwa fyrer visseleg Saññende/ad sa et lype Gud sie eirnin Obrygdanlega vor Trw fastur Gud og Fader/midt j Krossenum og Angistiñe/og muni oss alldrei yfergiefa/ þui nær sem vier stønndum stødugar/ j Trwñe og Bæniñe/og hølldum oss so øruggelega vid hñ þa erum vier samt hans Børn/ þo Kross og Mañraunner meige oss tilfalla/lyka sem Dro ttiñ vor Jesus/ var jafnvel Sonur Guds/ þo hañ lide þa allra herfelegustu Neyd/ og sara Hiartans Pynu.

J añan mata lærum vier hier/Huilykt ein obæreleg Byrde ad Syndiñ sie/huørnen hun hreller og hræder Samviskuna/eñ kuelur og kremur Sælena/þad er/ sa huasse Broddur þess eilyfa Dauda/ sem Sælena kañen nyst er/og Kraptur Syndareñar er Løgmalid/ þad Løgmalsins Bølvan og Fordæming/ Skielfing/Skialfte z Hugarvyl/ Guds Re ide/z wtskufañ fra hñs Auglite/þt Guds Re ide/ er eirn forterande Elldur/ Oendanleg Pyna/og obriootanleg Neyd alls Jlls/ hu ad allt ad þola og afstanda/Drottiñ vor Je sus hefde ecke gietad/hefde hañ ecke vered vt añ N-atturlegur madur ad eins. Þetta er þad stranga Løgmal med synum Obæreleg um Krapte/sem Drottiñ vor Jesus/sannur Gud og Madur/hefur fullkomlega vppa sig

 tekid

ţeked/og þolad vor vegna. Þar þyrter eig um vier jaþnañ med þackl:ætu Hiarta/miñaſt a þad/ȝra huilyker Eilyþre Neyd og Swt/ hañ heþur Endurleyſt og þrelſad vorar Saaler.

J þridia lage er þad vor Huggun/ ad vor aſtkiære Brooder/ Drottiñ Jeſus/heþur eir niñ þeſſ vegna ſoddañ Hiartans Angiſt og Kualræde lided/ ſo hañ þui helldur haþe mêdaumkan vid þa alla ſem yþergieþnet og þorlaatner verda/ Hañ klagar ſialþur þar yþ er/og kuartar vm þad/ad hañ ſie aþ Gude yþ ergieþiñ/ Og nær ſem helliſt vier til ſlyktar Eymdar og Hiartans Hrellingar og Aſtryg du kieñum/ og berum ſo þram þyrer hñ vora Kueinſtaþe og Harmaklǫgun/ þa lætur hañ viſſelega ganga ſier til Hiarta/vora Neyd & Hiartans Kuǫl/ huǫria hañ heþur ſialþur þolad/ og vill ſo obrygdanlega koma oſſ til Hialpar/epter þui ad hañ er ſialþur þreiſtad ur ai allañ hatt/lyka ſem vier/ ſo ſem ſkriȝ ad ſtendur/ Hebr. 5. Vier hǫþum ecke þann Byſkup/ ſem ecke kañ ad ſampijnaſt vorum Breyſkleika/ helldur ſa ſem þreiſtadur er ai allañ hatt/lyka ſem vier/ þo aan Syndar. Fyrer þui/lætum oſſ þar ad ganga/med þul lu Trauſte/ til Naadarſiar ſtools/ og epter þui hñ heþur lided/& er þreiſtadr/þa kañ hñ og vill viſſelega hialpa þeim/ ſem þreiſtader verda/þuiad Drottiñ þecker vorar Saaler/

midt j Meydenne og Hørmungunum.

J fiorda maata er hier vel gaumgiæfan de/ þad þurdanlega Vijsdooms Raad Almattugs Guds/ þar hañ þyrer so mørgum Arum og laungum Tijma ædur/ heþur med Heilags Anda Spaadoome/ læted kuñgiøra þyrer Muñ Davids/ þessa Harmaraust/ Drottins vors Jesu/ GUD Miñ/ GUD Miñ/ Hu ar Fyrer Heþur Þu Yþergieþed Mig. So og einneñ læted þyrerseigia og æviisa/ þau Høgg og Sløg/ Bloodunder/ Hørmung og Forsmaan/ Hæd og Spott/ sem Drottiñ vor Jesus leid/ vppa þad/ ad vier skylldum þar aþ/ oss til Trwarstyrkingar/ ecke alleinasta þeckia þañ tilliþa Sañleika/ Vijsdoom z Ricklæte Almattugs Guds/ ad hañ wt aþ sijnu Oransakanlegu Vijsdooms Raade/ heþur til sett og skickad/ þeñañ siñ elskulega Son/ ad bera vorar Synder/ og ad hañ være vor Forlijkun og Endurlausnare/ helldur ad vier kyñum einniñ/ þar iaþnþramt aþ ad læra/ huørneñ sa tilliþe Gud/ heþur þad allt z sierhuørt þyrersied/ tilskickad / ætlickad/ og openbera lated/ sem Drottiñ vor Jesus skyllde lijda vor vegna/ so heþur hañ og lijka/ med siñe eilijþre Speke/ og Fyrerhyggiu/ tileinkad allañ Kross/ Osyokn og Harmkuæle siña Barna/ sem eru j Christo Jesu/ huad hellst sem æ þessum þeirra Lijfsins skeide/ vid þau kamkie mur/ og huørn hellst þañ Kross edur Pijning

ing

ing/sem Gud aff synu Vijsdooms Rꝏde/ þe-im þañ tilskickar/hliota þau og eiga med aller Þolenmꝏde/ad medtaka og lijda/so sm̃ þañ ædsta Guds Helgedoom/ epter þui ad Gud heffur þad so ælyktad j sijnu blessada Vijsdooms Rꝏde/ þar med verdur Mañeskj-an eitt þacknæmt og medtækelegt Offur Gu-de/ad uppfylla þañm̃ hans blessad Rꝏd/ Speke og Velþocknan/med siñe audmiukre Hlijdne og Þolenmꝏde.

XII Predikun

Vt aff þeim þremur sijdustu Ordum/Drottins vors Jesu Christi a Krossenum.

Textinn.

EPter þad ad Jesus visse ad all-er Hluter voru Fullkomnader/ uppa þad/ad Ritningiñ upp-fylltest/sagde hñ/Mig þyrster Þa stood þar eitt Kier/fullt med Edik/ Og jaffnsnart hliop eirn aff þeim þang-ad/took eirn Niardarvött/og fyllte hann upp med Edik og Ysop/og liet hañ offan

a eirn

á eirn Reyrlegg/ og bar hønum ad Muñ
ne/ og gaf hønum ad drecka/ og sagde med
hinum ødrum/ Nu vel/ Latum sia huert
Elias kiemur ad taka hañ ofan. Þa Je
sus hafde nu þad Ediked til sijn teked/
sagde hañ/ Þad er fullkomnad. Og hñ
kallade eñ eitt siñ med hærre Raust/ og
sagde/ Fader/ J þijnar Hendur fel eg miñ
Anda. Og þa ed hañ hafde þad sagt/
hneigde hañ Hofuded/ og gaf vpp Aund
ena.

Exordium.

SEM hañ styrkua Afreka Kappa og Strijdsheitin Samson/ stendur skrifad/ Judicum 15. Ad hañ hafe vilj/ iugliga lated sijna Brædur binda sig med tueimur nyum Reypum/ og ofurselia sig so/ þeim Philisteis j Hendur/ Epter þui Samsons Ættmeñ/ hielldu þad/ þeir kyñu ecke ad hafa Frid j Landenu/ fyrer sijnum Ouinum/ vtan þeir grepe Samson j þeirra Valld/ huar til þeir feingu med sine Boon hñs liufañ Vilia z Leife/ Eñ þegar Philistei sia þad/ Samson er fluttur j Bøndum burt af Biargenu Etham/ þar sem hñ bioo/ þa vrdu þeir miøg glader/ z sm Samson heyrde þañ

mykla Føgnude siña Ovina/ þa kom Ande Drottins yber hañ/ so ad Reipiñ aþ hñs Høndum slitnudu/og vrdu sem Þrædur bruñiñ j Ellde/Og med þui hañ hafde eckert Vopn nie Veriu/huar med hñ kyñe ad slaa siña Ovine/þa greip hañ eirn ßwcñ Asna Kialka/z sloo med hønum Þusund Meñ/ og þorundra de sig þar yþer/Eñ j þeirre Sigursælu Barddaga hrijd/ vard hañ suo mæddur aþ mykl um Þorsta ad hañ meinte þad hañ yrde þess vegna ad deya/ bad til Drottins og sagde/ Þu Drottiñ heþur giefed þessa myklu Heill/ su þyrer Hønd þijns Þienara/Eñ nu hlijt eg ad deya aþ Þorsta. Þa liet Gud eirn Jaxl losna wr Asnakialkanum/so þar spratt vpp wr Vatn/ lijka sem aþ einum Bruñe/z Samson drack þar aþ/og kallade þañ Bruñ/ Akallarans Bruñ.

Þetta er ein miñiasted Samlijking z Fyrermyndan/ vppa þañ Himneska Samson/ Drottiñ vorn Jesum Christum/ Huør ecke alleinasta/ heþur læted sijna Ættmeñ og Nabræ̃dur/binda sijnar Hendur og Fætur/helldur þar a oþan/j giegnum nysta/og a Kros siñ negla. Med þessum hætte heþur hann bareft a moote vorum Ovinum/ og þa j Hrwgu vid Vellc lagt og sigrad/huar aþ hañ er ørmæddur/og sarlega þyrstur ordiñ/ so hañ kuartar þar vm a Krossinum/so seigiande/ Mig Þyrster. Og þott hañ være j siñe

stærstu Neyd/ med Edike dryckiadur/ þa hefi ur samt hans Himneske Fader/ Endurnærd han þar epter med Føgnude/ fyrer synu Aug lite/ En offer hans Pyna og Daude ordenn eitt lifande Oppsprettu Brunur/ sem Kraft flytur til eilyfs Lyfs.

Þesse heilage Texte hefur inne ad hallda/ þau þriu syduftu Ord Drottins vors Jesu/ a Krossenum.

Fimta Orded/ Mig þyrster.

Siotta Orded/ Pad er Fullkomnad.

Siøunda Orded/ Fader i þynar Hendur bef eg minn Anda.

Pad fimta Orded/ Mig þyrster.

PAd er einkanlega vel merkiande Ad Drottinn vor Jesus/ kuartar vm øngua Lyk amlega Kuøl a Krossenum/ vtann alleinasta POrstann. En yfer tueimur Hlutum klagar hann þo sierdeilis a Krossenum/ Sa eine var hans allra Hørmulegasta Salar Neyd/ þegar hann kallade med hærre Raust/ Minn GVd/ Minn GVd/ Huar fyrer Hefur ÞV Yfergiefed Mig.

Pad annad/ sem hann vmkuartar er hans POrste/ En þetta hefur ecke vered alleina sta eirn Lykamlegur POrste/ helldur myklu framar andlegur Salarennar og Elskunnar POrste. Þeim Lykamlega Þorsta/ sem sina Daudvona Manneskiu þuingar/ er hann

eñ vared/Ad Lijpsandarner j Hiartanu pur pa hellst Hressingar og Endurlijpgunar vid og peir mæda Hiartad med sarum Porsta/ Huad einniñ lijka hepur pramkomed vid Drottiñ vorn Jesum/ þar ed hañ skyllde pa str ax deya a Kroßenum/ og hañ var þar ad auke ølldungis vanmegna og ørmæddur/ þui ad hønum var wthellt suo sem ødru Vatne/ aller hans Kraptar voru vpp þornader/ og hans Hiarta j hans Brioste var sem brædt Vax. Þessa Lijkamlega Þorsta/ hepur hñ med sarre Kuøl'orded ad kieña/ j sijnu heila ga Hiarta/ so ad hañ þar med bætte og lyde pyrer Eplismat vorra pyrstu Forelldra / Sø muleidis pyrer þad suijvirdelega Sælgiætis Opmat og Opdryckiu/ med huøriu allmarger enn nu skoorkostlega z andvaralaust syndga

Hier skulum vier nu pyrst hugleida/ad Drottiñ vor Jesus/vard ad drecka Edik/ j sijn um mykla Þorsta. Hañ var ecke verdugur þa llldiñ/ad þaa eitt Vatns dryck/nie nockra Hu ølun z Endurlijpgun ap Heimenum/ helldur var hønum giepid Edik ad drecka/ eñ þo ecke einsamallt/helldur med beysku og rømu Jso po meingad/huat ap hans ørmædda Hiarta/ skyllde eñ a ny og pramar kueliast.

Þetta allt hepur ad søñu vered Beyskleike vorra Synda/ sem Drottiñ vorn Jesum hapa so sært og kualed/huðria vidurstyggele ga Keiñu hañ hepur orded ad drecka/ vegna

þess

þess/ad Manneskiann jnndreckur Ranglæted/so sem annad Vatn/sem Job seiger 15. Þar fyrer hefur Drottinn vor Jesus hloted ad lijda þann sara Þorsta/og eirnenn þennan beysska og rama Dryck ad drecka.

Þar næst skulum vier merkia/ad þetta hefur ecke alleinasta vered Lijkamlegur/Natturlegur Þorste/ helldur þar med eirn andlegur Sälarennar Þorste/ wt af þeirre Helvijtis Pijnu og Angist/sem Drottinn vor Jesus hefur hloted hid jnnra til ad kiena.

Enn hvørninn þeir Fordæmdu verda med hræddelegre Angist/ og olijdanlegum Ofurhita og Þorsta pijnder j Helvijte/þar ber liooslegt Vitne vm/sa Rijke madur/Luc.16. Þar hann girnetest eirn lytinn Vatns dropa til ad kiela med sijna logande Tungu. Fra soddann Helvijskum og eilyfum Þorsta/ hefur Drottinn vor Jesus Endurleyst oss og frelsad/med sijnum sara Þorsta/sem hann hefur bæde andlega og Lijkamlega fyrer oss þolad og lided. Vier høfdum lijflega til vor teked/ z jnndrucked þad Banvæna Eytur/þess Helvijska Høggorms. Enn Drottinn vor Jesus hefur einkanlega teked sig til ad wtryma þad aptur fra vorre Säl og Lijkama/ hvar af hann vard so yfermata miøg og freklega þyrstur.

Menn hallda/ad þar sie nockurskonar slijkt Eytur til/sem verke eirn olijdanlegann Þorsta/nær nockur tekur þad til syn/Hugrs veg

na/ nær Hiørturiñ hefur barest vid Høggor
men/edur Eytur kuikindiñ/ & eted ſijdañ þar
af/ þa ſæke hañ ſo obærelegur Þorſte/ad hñ
kalle þa epter ferſku Vatne/ſem David ſeig
er/Pſalm. 42. Eins hefur þad lijka tilgeīg
ged/fyrer Drottne vorum Jeſu Chriſto/ſiñ
Pſalm. 22. Samlijkeſt vid eirn Hiørt/edur
Hind/ſem Ellt ſie/og epterleitad/Hañ hafde
vppa ſig teked & ſmackad/ þad Banvæna Nø
dru Eytur vorra Synda/ þegar hañ j ſinne
heiløgu Pijnu/bardeſt vid þañ Helrijſka Hø
ggorm/og ſundur marde hans Høfud/Eñ ſa
gamle Høggormur/hefur aptur a mote ſært
og ſtunged vorn Drottiñ Jeſum j Hæliñ/ſo
hñ hefur þar af bunded til þeirra Eytrudu
Krapta Diøfulſins/huørs vegna ſa ſāre og
Obærelege Sælareñar Þorſte/ hefur mædt
og þuingad Drottiñ Jeſum/ hid ſāra/ med
hrædelegre Angiſt og Pijnu/ſuo ad hañ girn
eſt Suølun og nockra Hreſſing ad þyggia/
eñ ætte þar þo ønguañ koſt a/j þeſſare ſine
hædſtu Neyd/vppa þad/ad vier yrdum ecke
med þeim Oſløckvanlega Þorſta/ Eilijflega
kualder. Hier ad auke hefur Drottiñ vor
Jeſus/þeñañ megna & ſæra Sælareñar Þor
ſta/ þolad og afſtaded/ vppa þad/ hañ yrde
oſſ ſialfur ſa ſañe Lijfſins Bruñur/og Dry
ckiade vorar ørmædder Sæler/ med rijkugle
gum Giædum ſijns Hwſs/og med eilifre and
legre Vellyſting/ſo ſem med reñanda Vatne/

lijka

lijka sem David seiger/Psalm. 38. Hia þier er Lijfsins Uppsprettu brunnurenn/og j þijnu Liöose/ siaum vier Liöosed. Enn þar ed Heilagur David/ samteinger hier Lijfsins Uppsprettu og Liöosed/ er þess vegna skied ad þad hugrietteggia gledr Salina/Og Drottinn vor Jesus/er bæde vort Lios & Lijfsinsbrunnur/so sem þar vm stendur skrifad/ Apoc. 21. Ad Lambed Guds mune fodra & forsorga hina wtvøldu/og leida þa framm ad lifande Vatns brunnum/ huiad af sialfum Brunnenum og Uppsprettunne/ smakar Vatned sætast. Nu vel seiger Esaias 55. Aller þier sem þyrster erud/ komed hingad til Vatnsins. Hugria Mæalsgrein sialfur Drottinn vor Jesus Jþrekar/ þar hann seiger/Joh. 7. Ef nockurn þyrster/kome hann til min & dreke/ Huør hann truer a mig/af hans Kutde skulu framfliota Vøtn lifanda Vatns/ Og Guds Ord er lijka sænn Endurlijfgun/ & Upplysing vorrar Salar.

Framveigis eigum vier kostgiæfelega ad ástunda/Ad sa heilage Þorste Drottins vors Jesu æ Krossenum/med hugrium hann so Hiartanlega þyrste epter vorre Velferd og Saluhialp/ mætte j offeirninn/ vpþvekia og verka eirn heilagann Þorsta til hans. Kiær leike og Elska Drottins vors Jesu/ hefur eirkanlega veied hans Þorste/Hvar af vier eigum ad þrærast til soddan Elsku þorsta/

vid þañ aptur at moote/ so vier med David/ Psalm. 42. seigia meigum/ Lyka sem þad Hiörturiñ kallar epter þerſku Vatne/ so kallar mijn Saal Gud til þijn/ mijna Saalu þyrster epter Gude/ epter þeim lifanda Gude. Og Psalm. 63. Mijna Saal þyrster epter þier wti þurru og þriooſtugu Lande/ þar ecfert Vatn er/ Pad er/ Aunguer Jardneſker og þorgeingeleger Hluter/ kuña ad hugga nie En durlyfga Mañſins Saal/ af kui ad hun er Odaudleg/ og verdur þeſſ vegna/ ecke af nein nu ødru Sødd nie Dryckiud/ utan alleinaſta med ⁊ af þeim Odaudlega Gude/ eñ ecke med þeirre ytre Huggun Jardneſkra Hluta. Par fyrer ſeiger ſialfur Drottiñ vor Jeſus Joh. 6. Eg er Lyfſins Braud/ hver hann kiemur til mijn/ þañ mun eige Hungra/ og ſa þañ trwer a mig/ þañ ſkal alldrei þyrſta. Og Apoc. 21. Stendur ſkrifad/ Eg mun þyrſtum giefa af Bruñe Lifanda Vatns/ fyrer ecke. Aſtundum þeſſ vegna/ ad Jeſu Christi Porſte/ verke med oſſ ſañañ Elſku Porſta til hans aptur.

Siotta Orded Drottins vors Jeſu a Kroſſinum/ er þetta. Pad er Fullkomnad.

Fyrſt er hans Kuøl og Pijna Fullkomnud. J añañ mata Reiningiñ uppfylld/ ⁊ Lögmaaled fullkomnad. J þridia lage full komiñ

komin Betalingur/ og þar med Endurlausn
en og Helgunin fullkomnud.

Fyrst hefur Drottin Jesus Fullkomnad sij
na Pijnu/ þar han visse þad eckert epter ve
ra/sem han skyllde framar lyda/adur en hn
dæe a Krossinum. Han hefur allskonar
Kuøl lided/bæde a Salunne og Lijkamanum
og þar med: a sine Veglegre Tign og Æru/
vppa þad/ad han Endurleyste vorar Saaler
og Lijkame/og sette oss so aptur til þeirrar
ædstu Virdingar og Heidurs. En hefde Dr
ottin vor Jesus vitad þad nockud/sem hann
hyrfte ad lyda framar meir/vegna Mankyn
sins/þa hefde han þad eirnin viluglega allt
afstaded med allre Polenmæde/ Þess vegna
er nu alla reidu hans Kuøl og Pijna Full
komnud/og er þar med ein fullkomin Forþi
enusta/huørs S. Pall minnest/ Rom. 8. sei
giande. Gud þyrmde ecke synum eigenlegum
Syne/Þad er/ Ad han hafe ecke hlyft, h(e)nu
me linad j nockru Straffe/helldr ad Drott
in vor Jesus/ hafe allskins Synda straff
lided/fyrer allra Mana Synder/ og þeirra
forþienad Straff/ þar fyrer seiger Postul
in/ad han hafe gifed sitt Lijf fyrer oss alla
Þess vegna seiger Drottin vor Jesus hier/
ÞAd Er NU Allt FVLLkomnad. Þad er/
Allt huad eg skyllde lijda/so eg veit þad eck
ert meir efter vera/og þar fyrer vppgaf hn
jafnsnart sin blessada Anda.

Vid þessa fullkomnudu Pijnu/Drottins vors Jesu/skulum vier hugga oss/þar ed hñ hefur lided fyrer allar vorar Synder/smaar ar z stoorar/huøriar helst sem þær kuña ad vera/þa er eingiñ þeirra su/ sem ecke sie full komlega bætt og betølud. Lyka sem aller þeir Egyptsku/sem sottu epter Jsrael/j þad Rauda Haf/ druckndudu þar aller/ so eingiñ komst vndan af þeim/Suo eru og eirniñ all ar vorar Synder/nidurkiæfdar og dreckter/ j þui rauda Bloodunda Hafe/ Drottins vo rs Jesu/so eingiñ þeirra er epter/so sem skrifad stendur/Mich.7. Drottiñ hañ mun kas ta øllum vorum Syndum j Hafsins diwp.
J añañ mata/er øll heiløg Ritning vppfyllt/og Løgmaled so fullkomnad. Ritningiñ ad sǫñn vppfyllt/ med sijnum Spaadoomum og Fyrermyndunum/ til Stadfestu Guds Sañleika/og styrkingar vorre Trw. Enn Løgmalenu fullusta giørd/ huørt med sinne Bølvã/wtheimte fullkomna Hlydne/eñ er nu vppfyllt med fullkomiñe Polennæde/ Hoog værd og Lydelxte/ og þar med sañre Elsku til Guds og Mañañs/ þulad giørvallt Løg maled er vppfyllt/med fullkomiñe Elsku til Guds og Naungans/huøria Elsku Drottiñ vor Jesus hefur opinberlega audsynt/ j siñe kuøl z Pijnu, Vilie nu Logmaled klaga oss z Fordæma/med siñe Bølvan/og giøra oss nya Samvisku hrelling/og Hugar Angist/ lyka

sem

sem þad være ad nyu orded lifande/ med sijnum Hootunum og Bøluan/ þa skulum vier hugga oss þar vid/ ad Drottin vor Jesus hefur vppfyllt fyrer oss Lögmaled/ z stillt þar med voraSamvisku til Frids/med hans Fullnægiu Borgun og Forþienustu/suo sem skrifad stendur/ Rom. 10. Ad Christur er Ender Lögmalsins/ til Riettlætis øllum þeim er a han trwa/Pad er/ad þeir verde fyrer han/eilijflega Sæluholpner/Þuiad Drottin vor Jesus/ hefur Lögmalsins Bøluan vppa sig teked vor vegna/ suo vier skylldum þar fra vera leyster/ z frelsader/ z hafa heñe snwed j eilijfa Blessan.

J þridia lage er allt Fullkomnad/suo ad til vorrar Endurlausnar og Sæluhialpar/ þurfum vier ecke framar meir nockrar Mañlegrar Forþienustu nie Goodverka/ helldur er Drottins vors Jesu Forþienusta z Daude eirn fullkomin Betalingur/ fullnadar Endurlausn og Helgun/ þuiad han hefur med eirne Fornfæringu/ ad eilijfu Fullkomnad giort/þa sem Helgader verda/ Heb. 10. Suo þar er nu ecke framar meir Þørf a neinu ødru Offre fyrer Syndernar/ þui huar þesse hin sama Fyrergiefning er/þar er eingin Off kan meir fyrer Syndernar. Heb. 10. Med huørium Ordum Papistana Offur messur/ eru glldungis afmædar/ asamt þeirra eigin Goodverka Glis/huad ad er eirn Þattur af

 þeirra

þeirra Skriptamalum og Setningum.
Er slykt ecke eitt mykell og hrædelegur Blí ndleike/ ad Manneskiañ skilur ei betur/ þad dyra Verd Drottins Jesu Forþienustu/einn þaññ/ad hun vilie sialþ ænægia þyrer synar Synder/lyka sem sialþs Drottins vors Je su Fullnægiu Verdskulldan være ecke noog z þullkomiñ.
J Gamla Testamentenu hlaut jaþnann Daglegt Offur ad skie og þramkoma þyrer Syndernar/Huad ad var eitt Fyrermyndañ vppa vorn ædsta Kieñemañ/Drottiñ Jesum Huørs allra helgasta Lykama og Bloods offur/er þad rietta og saña Forlykunar Off fur og Foorn/þyrer allar vorar Synder/ z ougier eilyflega. Huar af hañ kallast/Heb. 12. Vppbyriare og Fullkomnare vorar Trú ar og Sæluhialpar.
Hier af skulum vier taka oss þad til Obry gdanlegrar Huggunar/Einkum og sierdeilis j vorre Daudans Neyd/ Ad vier vitum/ ad þar sie framar meir ecke Pøeþ ad nockrum z ð rum Betaling/þyrer vorar Synder/ helldur ad þær sieu allar burtteknar og afmadar/ asamt eilyfre Refsing og Ruolum/ so ad vi er þurþum hier epter/ ecke añad til vorrar Sæluhialpar/eñ þad/ ad vier med stødugre Trw /reþiumm øss j þeirre þullkomnu Forþie nustu/Drottins vors Jesu/ og soþnum suo ferlega þar jñe/þar af verdur Rosøm Sam
visla

viſka/Eirn hægur og miwkur Daude/og ſæll Hugllð Sælarẽnar/ Þar høfum vier truad ed j Drottne vorum Jeſu/ og hans heiløgu Forþienuſtu/ þa ſøñu Hugllð og Rooſemi/ fyrer vorar Sæler/ og þurfum ecke ad Ottaſt nie kuÿda/framar meir fyrer nockru Stra þie nie Pijnu/þuiad vier lÿdum(edur geingum)ÿfer Daudanum til Lÿfſins/ Joh. 5.

Þad ſiøunda og ſijdaſta Ord/ Drottins vors Jeſu/a Kroſſenum/er þetta.

Fader/J þijnar Hendur fel eg minn Anda/Og hañ hneigde Hofuded/ og gaf upp Aundena.

ÞEtta er þad ſidaſta Ord Drottins vors Jeſu/a Kroſſenum/Med huøriu hñ Endade þetta ſtundlega og Natturlega Lyf/ſo ad hans Dauðe er eirn/1. Heilagur/2. Sæluhialplegur/ 3. Dyrmætur/ 4. Avextarſamur Dauðe. Heilagur af þui hañ ſkiedur j Trwñe/ og Bæneñe/ Sæluhialplegur/ þar ed hañ betalar ſyna Sal Gude ſynum Himneſka Fødur/ Dijrmætur/ vegna ſañrar Vidurkieñingar Guds Sonarſkapar/ uppa huøria hañ deyde/ Eñ Avoxtarſamur fyrer þad hañ Endurlyfgar þa ſem eru andlega Dauder. So deyr nu Drottiñ vor Jeſus/ vegna þeſſarar lijfs Soñleika/ad hañ ſie Eingietiñ Guds Sonur/og ſa ſañe Meſſias.

 Hier

Hier kienner nu Drottinn vor Jesus Christ. ur ossi. Fyrst/ Huørninn vier skulum Sæluhialplega skilia vid þetta stundlega Lijf og deya/ Einkanlega ad vier yfer allt fram̄/hø lldum̄ stadfastlega Gude vorum Fødur j Hi gerianu/og nær vier høfum han̄/ suo høfum vier eirnin̄ vissilega hans Elskulegan̄ Son/ huiad fyrer han̄/og j hans Nafne/ er hann vor Fader/En̄ nær hellst sem vier af Hiarta teigium/FADER/ þa verkar heilagur Ande j oss þessa Bæn/fyrer huørn vier køllum Ab ba/ Elskulege Fader. Med soddan̄ Hætte bygger su heilaga Þrenning j vorum Hiørt um. Þar næst hlyder þad til eirnrc Sæluhialplegre Daudastundu/ ad vier jnn lega befølum Gude Fødur/ Asamt vorum einka Endurlausnara og Sæluhialpara/ Jesu Christo vorar Sæler/ so sem vorn ad/ sta z Deglegasta Fiesioòd/Þuiad þegar Sæ len̄ er komin̄ j eina øruggua Geymslu z Sæl unnar Roosemc/þa er Lijkamen̄ eirnin̄ hoolp in̄/ so hønum kan̄ eckert illt ad granda. Oh/Huilijkur Hiartans Føgnudur er slijkt/ ad vorar Sæler komast obrygdanlega j Gu ds Myskunar Hendur/ og vors Herra Jesu Christi/Lijka sem S. Stephanus sagde/Act. 7. Drottinn Jesu/ medtak þu min̄ Anda. Eirnin̄ S. Pall/ Eg girnest ad skilia hier vid/og vera hia Christo. Soddan̄ giører eirn hægan̄/goodan̄ og Gledelegan̄ Dauda/

Þess vegna skyllde sierhuør Christinn Mañeskia/ læta sig aþ Hiarta epter læ nga/ad meiga med Føgnude og Glede/ hied an deya/epter þui ad vier þar med/ komum til þess Næduga Guds og Drottins vors Jesum Christum/og þott sialpur Gud/ æsamt synum Elskulegum Syne/ bygge jaþnañ og alla Tyma j oss/þa skiedur þad hier j þes su synduga Hollde. Eñ þar epter og j ødru Lyþe/verdur þad Auglite til Auglitis/ suo sem Postuliñ seiger/1. Cor. 13.

Þar þyrer eigum vier med allre Astundan ad kostgiæþa þad/vier kyñum Þolenmodlega liþa/og Gledelega deya med søñum Fride og Føgnude.

J añañ mæta skulum vier læra þad hier/ Huør ad sie Avøxtur Jesu Christi Dauda/ Sem er þyrst/ad med þui Drottiñ vor Jesus/Beþalade syna Saal synum Himneska Fødur/med øþlugum Krapte & Styrkleik Trw areñar/So heþur hañ eirniñ æ sine Dauda stundu/med eirnre Hiartans Bæn/ og Trw arkrapte/ æ Hendur þaled synum Himneska Fødur/ allra þeirra Riettrwadra Saaler/ sem þeckia og vidurkieña Gud þyrer siñ Fødur/og ækalla hañ j Jesu Christo/þuiad allt huad hellst Drottiñ vor Jesus heþur giørt/ þa er þad allt skied oss til Gooda/ og allar Riettrwadar Saler eru hønum gieþnar/vi er erum hans Eign/og hañ eirniñ vor. Hañs

 Hiart

Hiartans Bæner og Heilsusamlegur Vidskil nadur/pad er ordeð vort/ap hui/ad han heþ ur beþalað synum Himneska Fødur vorar Sæler/laungu pyrre eñ vier skulum deya/og til Sañenda merkia og stadfestu/þar vppa/ medtook han Sæl þess jdrande Spillvirkia/ sem med hønum var Krossfestur jñ j Parad dysar Føgnud med sialþum sier. So og stend ur skrifað/ Joh. 17. Hudrsu Drottiñ vor Jesus/ med heitre Hiartans Bæn og Alvøru/ beþalar synum Himneska Fødur/ allar truwadar Sæler. Pess vegna skal pad vera vor stadføst Huggun/ þyrer vtañ allañ Dau dans Otta og Hrædslu/ ad vor ædste Høþud prestur og Erkebyskup/ Drottiñ Jesus/ heþ ur vorar Sæler krøptuglega/ og laungu ad ur/beþalað synum Himneska Fødur.

Par næst er vor Lykamlegur Daude/ord iñ ad einum hægum og værum Suefne/þyrer Dauda Drottins vors Jesu/. Puiad þeir wc vøldu koma til Fridar/ og hujlast j synum Suefnhwsum. Esa. 55.

J þridia lage er pad sa krøptugaste/æd ste og ægilegaste Avøxtur Jesu Christi Da uda/Ad sa eilyþe Dauðe/er þar med vppsuel gdur/so sem Drottiñ segir/Ose. 13. Dauðe Eg vil vera þijn Olifian/ Helvijte/ eg vil ve ra þijn Drepsott. Og Esa. 25. Drottiñ mun burtsuelgia Daudañ eilyflega/ og hann mun aþ þurka Tarin aþ allra Andlite/ So

heþur

hefur Drottinn vor Jesus med sijnum Dau
da/teked Magtena fra heim/ sem Daudans
Magt hafde/ bad er/ Dioflenum/ Heb. 2.
Og Endurleyst ba/ sm fyrer Ogn Daudans
bluru vm alla Æfe j Þrældoome ad vera.

Hier af ødlunst vier bad/Ad vor Lykam
lege Daude/er suvenn j Værd og hægan Sue
fn/med hui øllum Otta/ Stickfingu z Ang
gist Daudans er j burtu suupt/huiad Daud
ans Broddur er Syndinn/enn Kraptur Synd
arennar er Løgmaaled/ 1. Cor. 15. Hesse Da
udans Magt er burttekenn/ huiad Christur
hefur suipt Daudann sinne Magt/ enn Lyfed z
Odaudleikann aptur j lioos leitt.

Sa fiorde Avøxtur Jesu Christi Dauda
er hesse/Ad bad heilaga Testamentenn Gudz
sem er jnnefaled j Fyrergiefningu Syndanna/
Jerm. 31. Er fullkomlega stadfest/ suo sem
eirninn skrifad stendur/Ebre. 9. Ad huar sm
Testamented er/ ba hlytur bar fess Daude
ad skie/sem Testamented giorer/huiad Testa
mented verdur stadfest fyrer Daudann/ elleg
ar duger bad ecke. Hetta heilaga Testa
mentum var giørt med soddann hætte og jtke
hallde/ad Gud villde we af sinne skiærre nad
fyrergiefa oss voorar Synder/ j Nafne sijns
elskulega Sonar/Drottins vors Jesu Chri
sti/giora oss fyrer hann Riettlaata/ og giefa
oss bad eiliifa Lyf/ Huad allt Drottinn vor
Jesus/hlaut ad stadfesta med sijnum Dauda

Þar þyrer er þetta eitt cilyþt Testamentum og Drottiñ miñest eilyþlega ſyns Sattmaa la/Psam. 111. Hier med heþur og ſo lyka orded ad vppþyllaſt/ ſu Fyrermyndan/ þar ed þad gamla Testamentum var ſtadþeſt m̃ Bloodenu/ Exo. 24. Þuiad Moyſes took Blooded Foornaña/og ſtøkte þui a Folked/ og ſagde/ þetta er Blood Sattmaalans ed ur Testamenteſins/ ſem Drottiñ heþur giørt vid ydur.

Eins lyka heþur þad nya Testamentum/ orded ad ſtadþeſtaſt/med þui dyrmæta Blo oded Drottins vors Jeſu/huørt hñ j Jñſetn ingu þeſſ heilaga Kuøldmaaltydar Sacra mentis/eirniñ kallar Blood hins nya Testa mentis/ſem þyrer oſſ wthelltiſt. Sømulei dis hlaut Paaſkalambenu ad vera ſlatrad a moote Kuølldе/Exo. 12. Eins lyka er Dro ttiñ voor Jeſus j moote Kuølldе dæeñ a Kr oſſenum/til ad vppþylla þat med þa heiløgu Ritning/þui hañ er vort rietta Paaſkalamb 1. Cor. 15.

Sa himte Avøxtur Jeſu Chriſti Dauda/ er einkum þeſſe/Ad hañ verke j oſſ Deiding hins gamla Adams/ og Kroſſþeſting vorra Holldlegra Girnda/ þuiad vier eigum ad de ya med Chriſto/ þra Syndunum/ og aþ øllu Hiarta giøra ſaña Jdran/ añars þa gietum vier ecke orded rietter Hluttakar^r þeirra He ilnæmu Avaxta/wt aþ hans Dauda/ Þuiad

huør

huør sem ecke vill giøra saña Jdran/ þeim hinum sama stodar ecke helldur Jesu Christi Daude. Eñ so framt sem vier jdrunst alvar lega vorra Synda/og lætum oss þær af Hia rta angra/Lifum so j nyrre Hlydne/ og Hu ggum oss med stødugre Trw/ vid Dauda Dr ottins vors Jesu Christi/ suo meigum vier vera fullvisser þar vm/ ad allar vorar Syn der sieu oss fyrergiefnar/ huørsu storar og suyvirdelegar sem þær kuña nockurn Tyma ad vera/Alleinasta/ ad vier Jdrunst þeirra alvarlega af Hiarta/ og trwum a Drottin vorn Jesum Christum/Sa heilage og saklau se Daude/Drottins vors Jesu Christi/deide j oss allar vorar Syrnder// og Syndsamleg ar Tilhneigingar/ og helge oss so a Sælu og Lyfe/ med søñum Trwareñar Anda/ ætyd meir og meir/j einu nyu og andlegu Lyferne so ad Christur lifi og bygge jafnañ j oss/og vier mættum sijdan j hønum eilyflega lifa/ Amen.

XIII Predikun.

Vm þau Teikn og Vndur/ sem skiedu vid Dauda Drottins vors Jesu Christi.

Textinn.

Og

OG vm hina siøttu Stundu/vrdu Myrkur yfer allt Landed/ til hiñar nyundu Stundar/og Sooliñ misste syna Byrtu/ ec. Og sia þu/ ad Tiallded j Musterenu rifnade j sundur j tuo Parta/fra ofanverdu/allt nidur j giegnum. Og Jørdenn skalf/Biorgeñ klofnudu/og Grafer(Framliedeña)lukust vpp/og marger Lykamer Heilagra/þeirra er sunfdu Risu vpp/ og geingu vr Grofunum epter hans Vpprisu/og komu j þa heilogu Borg/og byrtust þar morgum.

Eñ sa Hofudsmadurinñ sem þar stood hia sapngiegnt honum/ og þeir ed hia honum voru og vardveittu Jesum/ Þa þeir sau þad hañ liest med slyku Kalle/ og sau Jardskialftañ/og huad þar skiede/vrdu þeir miøg Ottaslegner/og pryſudu Gud/og sogdu/Sañlega hefur þesse Madur Rietttviis vered/ og Guds Sonur. Og allt þad Folk er þar var hia/og hor fde a þetta/sem þad sa huad þar skiede barde þad sier a Briooſt/& snere heim aptur.

Eñ

Eñ aller hans Kuñingiar stoodu langt j burtu þra/og margar Konur/þær hønum høþdu epterþylgt wr Galilea/ og sau allt þetta/ a metal huorra ad var Maria Magdalena/ Maria hins miña Jacobs/ og Joses Mooder/ og Salome Moder þeirra Zebedei Sona/hueriar ad hm høþ du epterþylgt og þioonad/ þa ed hann var j Galilea/ og margar adrar/ þær ed med hønum voru vppgeingnar til Jeru- salem.

Eñ Sydingarner/aþ þui þad var Aþ þangadaguriñ/ so Likamarner være ecke a Kroſſenum vm Puottdagiñ/ þuiad sa same Puottdage var mykell/badu þeir Pi latum/ ad þeirra Bein yrde j sundur bro tiñ og oþanteken. Þa komu Strijdsmeñ erner/ og brutu j sundur Bein þeſſ hins þyrſta/og so hins aňars/sim med hønum voru Kroſſþeſter. Eñ sem þeir komu til Jeſu/þa þeir sau/ad hañ var þegar lat tiñ/ brutu þeir ecke hans Bein/ helldur eirn aþ Strijdsmoñunum opnade hans Sijdu med Spiote/z jaþnſnart rañ þar

wt

wt Blod ꝫ Vatn. Og ſa þetta heꝼr ſied/ hn̄ ber þar Vitne vm/ꝫ hn̄s Vitnisburdr er ſaňur/og ſa hiň ſame veit þad haň ſeiger ſatt/ vppa þ þier trwed eirniň. Þui ad þetta er ſkied ſo Ritningiň vppꝼylleſt/ Þier ſkulud ecke neitt hans Bein j ſun dur briota/ Og eň aptur ſeiger oňur Ritning/Þeir munu ſiaa þaň j huern þeir hǎ þa ſtunged.

Exordium.

MOſ Xod.10. Stendur ſkrifad/Ad þegar Almattugur Gud villde med ſiňe ſtyrkre Hende/ wtleida Jſraels Børn/ aꝼ þui Þrældooms Huſe a Egypta lande/þa haꝼe haň lated vndanganga ꝼurd anlega mykelTeikn og Stoormerke/Huar mz þeir Egyptſku hrærduſt/og vrdu jaꝼnvel yꝼ erbugader/So ad þeir vm ſyder/lietu Jſraels Folk lauſt/ þar ed þeir vrdu ſo miøg vaxer/ vid Magt og Styrkleika Almattugs Guds/ og þad Hønd Drottins vær þeim ſo mektug ordiň. Eň a medal aňara Stoormerkia/þa kom ſo ſuart Myrkur yꝼer Egyptaland j þria Daga/ ad þeir Egyptſku vꝺ ru ſo jňeluckter/ ſem j eirnre Myrkuaſtoꝼu/ ſem ſkriꝼad ſtendur/Sap.17. og 18. So ad

tingist þeirra stood vpp af þeim sama stad/ sñ hñ var staddr/nie sa añañ/huilijkt ad vere ed heþur/sem þau Helvijsku Myrkur/ j. huör ium þeir hrædelegu Illsku Andar skielfa þa Fordæmdu.

Soddan hrædeleg z vidlijk Teikn z Stor merke haþa eirniñ skied og fram komed vid Dauda Drottins Jesu/þegar hañ Endurle ysté oss/og frelsade fra þeim Helvijska Dræl doome og eilijfu Fangelse/so ad jafnvel skal fer Gydingarner/ haþa hlored ad vidurkien na þad ad vera Gudlegañ Krapt og Almæt te/ huar af allmarger vmvendudust/z vrdu yfervuñer/nær þeir sau og heirdu/ sañar Ba vijsingar og Jardteiknen/ ad so Krossfeste Jesus/være bæde sañz Guds Son/z þar mz eirn Riettlæter frodmur Madur. Sierd deilis var þad eitt myked Stoormerke/ Ad Soolin Formyrkuadest þañ/a moote Nat tturlegū Hætte/þar þesse Formyrkuan vard mz fullu Tungle/sñ þo añars Nætturlega skiedur med þui nyu/Eñ Gydingarner vrdu jafnañ ad hallda sijna Paaska/nær Tungled var fullt.

Þar næst stood þesse Formyrkuan yfer/ edur varade j þriar Heilar Stunder/sem var fra þeirre siöttu /og allt til nyundu stu ndar/þad er medal vor/fra tolftu Stundu edur fullu Hadeige ad reikna/ og til þridiu Stundar/og heþur þesse Formyrkuan/vered

so leinge/sē Drottiñ vor Jesus liþde a Re
ossenum. Hier med heþur þesse Formyrk-
uan vered i øllum ættum Heimsins/huad añ
ars ecke helldur hefur skied þess vegna/
haþe Dionysius til Athenu suo sagt/ nær
hañ sa slijkt Stormerke/ ad añadhuørt þijn
erst sialþur Gud/sem Natturuna hefde giø
rt og skapad/edur og Verølldiñ munde snar
lega vm koll steypast/ huad ad er eitt þurd
anlega myked Jardteikn og Vndur.

Þesse heilaga Lectia heþur einkum jñe
ad hallda/vm þau Teikn og Vndur/ sem ski
edu vid Krossfesting og Dauda Drottins vo
rs Jesu Christi/Huør Stoormerke sierdeilis
verda siø vpptaliñ og þramsett/ huørt epter
añad.

1. Soolareñar Formyrkuan. 2. For-
tiallded Musterisins riþnade. 3. Jørdiñ
skalþ. 4. Biørgiñ kloþnudu. 5. Gra
þer Framlidiña opnudust/og heilager Menn
vpprisu/ z byrtust mørgum. 6. Høþuds
madueñ og Folked vmvendadest til Jdran
ar. 7. Aþ opnadre Sijdu Drottins
Jesu/ rañ wt Blood og Vatn.

Þad fyrsta Teikn/vm Soolareñar Formyrkuan.

VM Soolareñar Formyrkvan er ædur gi
eted/ þad hun haþe ecke Natturleg ver
ed helldur haþe hun skied a mooke Nattur

liñar mæta/ suo ad eingiñ Stiørnumeistare
nie Heims Spekingur hafe kuñad þar neitt
j moote setia/þuiad Historiurnar vitna þar
vm/ad þad hafe so myrkt orded/ sem vm sia
lft Suartnættid plagar ad vera. Huar
vt af fyrst er ad merkia/Ad sa saklause Da
ude Guds Eingietens Sonar/ Drottins vo-
rs Jesu/sie þar mz þ øllū Heimenū Predikad
ur/og ofenberlega kuñur orden/lyka sem ski
ede a Døgum Josuæ. Jos. 10. Nær Soliñ
a Himninum stood kyrr allañ þañ Dag/suo
ad Gudleg Sigurviñing fyrer Hønd Josuæ/
vard þañeñ auglios fyrer øllum Heimenum.
Eins skiedur hier eirniñ Veglegur Sigur/fy
rer þañ Himneska Hershøfdingia/ Drottinn
vorn Jesum Christum. So var eirniñ til
a Døgum Ezechiæ Kongs/4. Reg. 20. Ad
Sooliñ gieck til baka a Himnenum/ vm tyu
Lynur a Kongsins Sigurverke/ edur Sool
arskyfu/Huar med øllum Pioodum og Folke
vard openbert/ad Israels Gud være sa sañe
Gud Himens og Jardar. Med sama Hæ
tte openberast og auglysest eirniñ lyka Drot
tiñ vor Jesus/sem a Krossenum pyndest/ad
hañ sie eirn Herra og Drottiñ Himens og
Jardar/ Huers vegna hønum sampyndest su
Volldugasta/veglegasta/ædsta synelega Skie
pna Sooliñ/ so ad hun misser sitt liosmande
Skyn/og so sem predikar þar med Jdran/
fyrer allre Verølldeñe/ ad Mañkyñid skule

þui helldur þordast þau eilijfu Myrkur/ j hvør þeim þordæmdu verdur kastad/ þar sem vera mun Oop og Tañagnijstran.

Þar næst kũngiørest hier med og auglyst ed Daude Drottins vors Jesu/med þui ad hñ sialfur samlijkest j heilagre Ritningu vid liooßed/Ja/ad søñu/hañ er Lioos Heimsins og þad sama Lioos sem upplijser alla Meñ/ þa sem koma j þeñañ Heim/ og hñ er su saña Sool Riettlætesins/Mal. 4. Eñ æ Kros ssenum/ misser nu Drottiñ vor Jesus þetta sitt skiært lioomanda Skin og Byrtu/þuiad þetta var Tijme hans ydstu og lijtelmotlegus stu Nidurlægingar/ad hñ so bære alls Heimsins Synder/Hæd og Spott/ og skyllde suo sem j hiñe m.stu Hyrerlitning og Formyrk-uan vndergan ga/og j Daudans Ægeñ nidur eeña/vppa þad/ad vier mættum/æ þeim sijd asta Deige/byrtast og þramkoma/med hinne ædstu Vegsemd/so ad þau eilijfu Myrkr verde þra oss burtdrifiñ/hvør ad koma munu yfer alla Vantrwada og Jdrunarlausa/þa sm ecke vilia jata og medkieña Drottiñ vorn Jesum/ad vera þad saña Lioos/og eilijfañ Guds Son.

J þridia lage Merker þesse Solarcñar Formyrkuan/þau jñre z andlegu Myrkr Vantrwareñar/ so z Guds Reide æ moote Vantrwñe/j þañ mata/ad hvør sa sem ecke truer æ þañ Krossfesta Jesum Christum/hañ er eilijflega

hræðilega undirorpin Guðs Rjettferdugre Rei
de/ so han hlytur hana að bera um alla Ei-
lyfð/ huiað lyka sem Drottin vor Jesus sag
de til Gydinganna sem han aptoku i Grasgar
denum/ að það være þeirra Tyme/ og Magt
Myrkranna/ So hefur hn og einnin villiad mz
þessare fullkomnu Formyrkuan/ sem hier skie
de a mote Natturunne/ lata þa skilia og þeck
kia meiga/ að þeir være nu hættulega staddir
i þeim ydstu Myrkrum Vantrwarennar/ og
þeir mættu þui helldur yfergiefa þau/ og
snwa sier til þess sannarlega og eilyfa Ljoss
Jesum Christum/ annars kynne þeim ønguann
eigen hialpað að verða/ fra þeim ydstu z Ei-
lyfu Myrkrum Fordæmingarennar.

J fiorda mata merker þesse Soolarennar
Formyrkuan það/ að Drottin vor Jesus ha
fe lated yfer sig falla Angist og Pynu i sin
ne Hrædslu/ Skialfta z Hugarvyle/ af þeim
Helvyisku Myrkrum/ so að han i sinne ydstu z
stærstu Salar Neyð og Auðn/ er af Gude
yfergiefin/ vppa það/ að hn Endurleyste oss
og frelsade/ fra þeim Helvysku Myrkrum/ ei
lyfre Siwt z Hrædslu/ Skialfta z Hrellingu

J fimta mata skulum vier so Hugresta
þessa Formyrkuan/ sem skiede i Pynunne Dr
ottins vors Jesu/ að nær sem hellst oss byk
er i vorum Krosse og Mannraunum/ sem So
larennar Fagnaðar lioos og Byrta/ sie fra
oss horfin/ og Huggunen þuerre/ þa skulum

 vier

vier lǽta oſſ til Hugar koma/ j huilſkre Fot myrkuan Drottiñ vor Jeſus var ſtaddur/ at Kroſſenum/ ſo ad vier ørvinlunſt ecke/helldr bǫdum med Polenmæde/ þa litlu Hrygdar; ſtund wt aþ/allt þar til ſu Formyrkuan edr Mootlætis ſkugge lijdur þra/og Morgunſti arnañ/ med eirnri æſkelegre Dagsbyrtu/ og gledelegum Soolarliooma/aptur vppreñur j vorum Hiørtum/ſem er ſialþur Drottiñ vor Jeſus/þad eilijþa Lioos/þui hñ kañ alldrei þram̃ meir ad miſſa ſitt biarta Ségurd ſkyn nie eilijþlega j Myrkrunum ad blyþa /hellð ur yþervíñur hañ med ſiñe hægre Hende/ og heilǫgum Armlegg/ Pſalm. 98. Þar þyrer vppreñur þeim Rietthierdugu Liooſed j My rkrunum/ aþ þeim hiinum Mǽdarſamlega/ Myſkunſama og Riettlǽta/ Pſalm. 112. Og þo eg ſæte eñ j Myrkre/ þa er þo Drottiñ mitt Lioos/ Mich. 7. Og Poſtuliñ ſei ger eirniñ/ 2. Pet. 1. Vier høþum øþlugt Spǽdooms Ord/og þier gjøred vel/þier ha þed þar gaut a/ſo ſem ad þui Liooſe/þar ly ſer j myrkvum Stad/þar til Daguriñ byrt er/og Morgunſtiarnañ vppreñur j ydrū Hiørtum. Þetta Formyrkvunar Teikn a Soo luñe/vard þegar Drottiñ vor Jeſus var eñ liþande a Kroſſenum/ ſuo þad heþur komed þram̃ þyrer hans Dauda/ og Kroſſheſtingiñ ſialþ ſkied vm þeñañ Formyrkvunar tyma.

Predikun
Annad Teikn og Stoormerke.
Er þetta.

Ad Fortiallded j Musterenu Rifnade j sundur j tuo Parta/ fra ofanverdu/allt nidur j giegnum.

EPter þad ad Drotten vor Jesus hafde vpgiefed sin̄ Anda/og deyde a Krossenum/ Þa hafa þau øn̄ur Teikn og Vndur skeed(fyrer vtan Soolaren̄ar Formyrkuan(huør oll Jardteikn Almen̄elega hafa kun̄giørt og opinberad Dauda Drottins vors Jesu/ sømuleidis vottad hans heilaga Sakleyse/og þad han̄ være san̄ur Guds Sonur/ þar giør vøll Natturan̄ sampyndest med hønum.

J fyrstu er þad gaumgiæfande/og vel merkiande/ad Fortiallded j Musterenu/ rifnade j sundur/ huørt forkostulega giørt af gullu Sylke/Skarlate/Purpura/ og Hugttuin̄udu Sylke/Þetta Fortialld adskilde þan̄ jn̄ra Koor/og þad allra Helgasta fra sialfu Musterenu/so ad jn̄ fyrer þetta Fortialld/dyrfdest eingin̄ ad koma/ vtan alleinasta sa Ypparste Kien̄emadur/ sem eitt sin̄ a are hlaut med Fornfæringa Bloode þar jn̄ ad ganga/ En̄ nu sem sa eilyfe og einka Kien̄emadur þess nya Testamentis/Drottin̄ vor Jesus/er fyrer sitt eigid Blood/jn̄geingin̄ j þan̄ allra heilagasta Himin̄/og ædsta Helgedoom/ ꝛ hefur funded eilyfa Endurlausn. Sia/þa sun

þur riþnar þetta Mysteris Forttalld þess ga
mla Testamentis/aþ þui ad þær Gamla Te
stamentesins Fyrermyndaner eru nuølldung
is vppfylltar. Og epter þui þar var ønguñ
leyfilegt vtan þeim ædsta Kieñemañe/ad gan
ga jñ til Nadarstoolsins/ suo ad sa Vegur
var byrer oss øllum byrgdur og aptur læstur
og hønum vard i ønguañ mata vpploked/
vtan alleinasta m; Bloodenu Drottins vors
Jesu / þess vegna sundur riþnade Fortiallld
ed/til eins Vitnisburdar/ og stadfestu þar
vppa/ad vier høfum nu eirn þrælsañ Fagn
adar Veg og tilgaungu/fram fyrer Almætt
ugañ Gud/fyrer þad dyrmæta Blood Jesu
Christi/ so ad vier icke med neinum ørvænt
ingar Otta/ framkomiñ fyrer þañ saña Na
darstool/helldur med Hiartans Gladværd &
Føgnude/Heb. 5. Adur fordum hlaut sa
visselega ad deya sem snerte Nadarstooliñ/
Num. 4. Huad ad merker þad/ad eingiñ ku
ñe ad standast fyrer Gude/ an þess heilaga
Blods/& forlyktun^r Drottins vors Jesu/Eñ
nu sem hañ hefur þui wdhellt/& oss þar med
helgad/ þa meigum vier med stødugu Trwn
adar trauste/ Gledelega byrtast fyrer sialfu
Gude.

Þar næst tilteiknast med þessu Stormerke
Ad gamla Testamentesins Figurur og Fyrer
myndaner/sieu vppfylltar/og þar med open
beradar & auglyster þeir myklu Leyndardom
ar

ar hellagrar Ritningar/suo ad vier meigum liooslega sia og skilia/ huørsu Drottinn vor Jesus verdur þar jñe Dasamlega utmaala dur og merkelega talad vm hañ/og hans Vel giørninga j heilagre Ritningu/ Þesse einaste Madarstoollinn Drottinn vor Jesus/ stendur nu ecke leingr til baka vid Fortialldeo/helld ur meigum vier klaarlega/ og aa allrar Sky lu og yfirhylmingar/ sia hañ nu og þeckia/ þad hañ sie oss af Gude giørdur og gefiñ/ til Vysdooms/Riettlætis/Helgunar og End urlausnar.

Framvegis merkest med þessu Fortiallde/ þegar þad sundur rifnade/ad þar sie ecke fr amar meir neirn Greinarmunur millum Gyd inga og Heidingia/ helldur ad þeir sieu huør rucueggiu fyrer saña Trw aa Jesum Christ um/ordner eitt Folk/ huørt hañ sialfur vor einaste/eilyfe z ædste Kieñemadur/hefur Fr idþægt og forlykad/med sijnu dyrmæta Blo ode/og flitur oss so alla med sier/ þañeñ Ri etrlæta og Endurleysta/ fram fyrer þañ Ha mneska Madarstool og Dyrdartroon Allmæ ttugs Guds j Himnarijke.

Þridia Teikn er þetta. Jørdiñ skalf.

ÞJka sin Soolareñar Formyrkuan var eitt Vndrrægt og yfergnæfanlegt Furduverk/ og þar med øllum Þiodum vnder Himneñu berfynelega opinberad/so siñ slijkt eitt Teikn

er bodade/nokurskonar stoorkostlega z Vitt
uga Hlute/sem geinge yfer Natturunnar mat
ta/Eins er z so vared þessum Jardskiälfta
ad hann er eitt þurdanlegt Jardteikn z Stor
merke/huar af øll Jørdinn skielfur og hristist
Og kunngiører so þar med og auvijsar/øllum
þeim sem a Jørdunne byggia/ Dauda Drott
inns vors Jesu/ Þess vegna hafa þeir Hei
løgu Pijslarvottar sijdar meir/ opt og ofiall
dan/ hallded miøg vppa þesse Vndur/ bæde
Jardskiälftan og Soolarinnar Formyrkuan
og jafnvel vitnad til þeirra/Epter þui /ad
þau sømu Vndur voru þa enn so sem j þerskit
minne/og þeim kunne einginn ad neyta/nie helld
ur soddann Vitnisburde og sannar Jardteikn
er ad onyta. Enn lijka sem Jardskiälftinn/ed
ur Jardarennar Hræring/ plagar annars opt
ad merkia og boda ymsar Vmbreytingar og
Afgang Volldugra Herra og Yferbodara/
Eins hefur Jørdinn og so vpploked sijnum
Munne/til ad tiä og kunngiøra Dauda Drot
tins vors Jesu Christi/ og auvijsa þa Riett
ferdugu Guds Reide.

J annann mäta Mierker og tilteiknar þesse
Jardskiälfte/ bæde øfluga Magt Løgmaal
sins/og Krapt þess heilaga Evangelij/huar
med ad Mannanna Hiørtu verda hrærd til vm
vendunar/huiad lijka sem þad skiede/vid Op
enberan Løgmaalsins/Exo. 19. Ad Jørdinn
bifadest/og allra Jsraels Sona Hiørtu tit

rudu

fydu og vrdu Ottafleigtñ/ so er og vissulega tilreiknud Guds Kiettferdug Reide/ med þe im Jardskialfta/ sem skiede vid Dauda Dr ottins vors Jesu/og verdur oss þar aff syndt hvørsu Aluarlega Gud Reidest Syndeñe/ so vier skulum/aff ølla Hiarta j drast/ og try wa a Jesum Christum/so sem þad Folked gi ørde/er sa þau Vndur sem skiedu/ad þad va rd Ottafleiged/ snerest til Apturhuarfs og Idrunar/med Gudlegre Lofgiørd.

J þridia lage þyder z auglisar þesse Jard skialfte sialfs Guds Malægd/ hans Styrk leika/myklu Magt/Almætte og ellþka End urlausn. Lyka sem þad skiede/ þegar Gud Drottiñ flutte sitt Folk Jsrael aff Egypta lande/ad Jørdiñ bifadest fyrer hans myklu Magt z Vellde/so sem David seiger/ Psal. 68. Gud þañ tyd þu droost wt fyrer þynu Folke/ ad þu brunader hier fram a Eydemø rkuñe/þa skalf Jørdiñ/ og Himmarner dru ku fyrer þeim Gude a Sinai/ fyrer þeim Gude/sem Jsraels Gud er/So hefur þat et tniñ skied/ j þui andlega Verke/ sem heyrde til vorrar Eilyfrar Endurlausnar/ad Jørd iñ hefur titrad og skolfed/ fyrer Magt og Krapte Jesu Christi Dauda.

Spamaduriñ Esaias 1. Kallar Himen z Jørd til Vitnis/seigiande/Heyre þier Himn ar og þu Jørd/hlusta med Eyrunum/ þuiad Drottiñ hañ talar. So tekur hier sa sanne

Spamadur og Predikare/ Drottiñ vor Jeſus/Himen og Jørd til Vitnis/ þeſſ ſem hañ talar a Kroſſenum / þui hañ er ſa Drottiñ Drottiñ/ſem þar talar/og lætur til ſyn þeyra eina merkelega Rædu.

J fiorda mata/ſo ſem myklar Reidarþr umur verka þad optlega/ad Jordeñ hræreſt og hryſt ſt vid. Eins lyka merker þeſſe Jardſkialſtre/ad ſu hvella Reidarþruma Jeſu Chriſti/gieþe þui heilaga Evangelio/mykiñ Krapt til ad hræra þau Jardneſku Hiørtu Mañaña til apturhuarfs og Yfirbootar.

Løgmale Drottins þylgde ſa Kraptur/ad Folked hrærdeſt og upphuatteſt þar af/ ad ſaþnaſt wr ymſum Endemørkum Heimſins z til Jeruſalem. Myklu meire Krapt/ og Endurlyſingar Verkan/ man þa viſſulega þad heilaga Evangelium med ſier hafa.

Fiorda Teikn er þetta. Ad Biorgiñ kloþnudu.

Þetta er ad ſønnu eitt þurdanlegt myked Undur og Stormerke/ þar ed þeir hørdu Klettar og Biørg/hafa jafn vel med ſiñe ſu ndurſprungu/ vottad og auglyſt Dauda Drottins vors Jeſu. Eñ þegar hañ reid jnn j Borgena Jeruſalem/ a Palma Suñudag/ og Phariſearner þeir ſtygduſt vid Folked/og Børniñ j Muſterenu/ſem kølludu og ſøgdu/ Hoſiaña Syne Davids Pa andſuarade Drottiñ

ottist vor Jesus heim/ seigiande/ Joh. 19.
Ef þesser þegdu/ þa mundu Steinarner hlio
da. Siaa/ þar hafa nu Steinarner og þau
hørdu Hellubiørg/ suo sem vpplokeð sijnum
Munne/med þeirra Ognarlegum Skrudning
um/ ad þau i sundur sprungu/ og suo vrdu
þeir hørdu Hellusteinar/ einnist saᵯr Vott
ar ad Dauda Drottins vors Jesu.

J aᵭan mata er þad merkiande/sem skri
fad stendur/ Esa. 2. Þar Spamadurinn seí
ger/þar þu ínn j Hellers muna/z fel þig j Sy
lsnu Jardar/þyrer þeirre Ognan Drottins
og þyrer hans Dyrdarsamlegu Tignarvellde
þa munu Menn ínganga j Biargskorurnar/z
j Sylsne Jardareñar þyrer Drottne/z hans
Dyrdarsamlegu Tignarvellde/þeir munu bu
rtkasta sijnum Sylþur og Gull Skurgodum
j Holur Molldvarpaña/og Ledur Musaña
og meige so jnnkriupa j Steinhellana og Bi
argskorurnar/þyrer þeirre Ognan Drottins
Þess vegna eru þau sundurkloþnudu Biørg/
z Klettasprunger voter Jdranar predikarar
sem miña oss aa/z kuñgiøra Guds Riettþerd
uga Reide/ hulad Biørgin hlioota ad brad
na þyrer Drottne/so sem aᵭad Vax/sem Da
vid seiger/ Psalm. 97.

J þridia lagi kieña þessar Steinhellaña
Sprungur oss/ ad vier skulum lata Miñing
þess forsmanarlega og bitra Dauds Drott
ins vors Jesu/j sundurmola/meria og krem

ia vor

ſa vor Steinhørdu Hiørtu/ ad vier ſicum ec ke ſo hardwduger og ovidrædanleger ad eitt Hellubiarg læte ſo vndan/og ſundurkloþne helldur eñ vor Hiørtu verde hræꝛd til Myk inda og Yꝼerbootar/ Þeſſ vegna bidur Da vid/Pſalm. 51. Vm eirn Harmþrungiñ An da/z ſundurkramed Hiarta/ Drottiñ vor Je ſus var ølldungis j ſundurmariñ og kramiñ ſo ad hañ þar med giørde vorn Anda og Hi ørtu miuk og ſundurknoſud.

Fimta Teikn/er þetta.

Ad Graþer Framlideña lukuſt vpp/og marger Lijkamer Heilagra(þeirra er ſuꝛ= þu)Riſu vpp.

HJer ad ſiaum vier nu ſierdeilis/ og eink anlega/huør ad ſie Obrygdanlegur Avø xtur Dauda og Vppriſu Drottins vors Je ſu Chriſti/huiad þyrer/og med hans Dauda eru Lijkamer þeirra Framlidnu liþande ord ner/og Kraptur hans Dauda/heþur vpplok ed þeirra Grøþum/ og þær opnad. Þañiñ verkar nu krøptuglega/Avøxtur Jeſu Chri ſti Dauda j vorum Daudum Lijkømum.

Vm þa heiløgu Forþedur ſtendur ſkriþad Gen. 5. Ad þeir haþe liþad/ ſierhuør ſo mø rg hundrud ar/og þar med/ad þeir haþe all er andaſt/vtan Enoch/ ſem vpp var nuññ til Himins/ Eñ þo er eingiñ med þeirra Da

lida liþande ordiñ/ vegna þess/ad þeir vorld aller Synduger aþ Natturuñe. Sa annar Adam aþ Himnum/Drottiñ vor Jesus/ deyde a Krossenum/og bræ so vid hans Dauda ad þyrer hañ risu vpp marger Lijkamer Heilagra/sem suæþu/og Framlidner voru/Suo ad alleinasta med Drottins vors Jesu Dauda/þa er Daudeñ yþervñeñ og Sigradur/ eñ Lijþed aptur wtvegad/og j Lioos leidt.

Þesse vor einaste Lijþs Hertoge/og Herra seiger til hins heilaga Johañem/Apo. 1. Eg er Fyrstur og sijdastur/ og liþande/Eg var Daudur/ og sia/ eg er liþande vm Allder og ad eilijþu/ og heþe Lykla Helvijtis og Daudans.

Siotta Teikn/ er þetta.

Ad Folked sem sa þesse Vndur/og Jarteikn/vmþvendadest og vegsamade Gud.

Fyrstu heþur þetta Folk orded hrædt/ og Ottasleiged/þyrer þeim þurdanlegu Stormerkium/sem skiedu/huar aþ þeim heþur vijst sulega til Hugar komed/ Guds Riettþerdugu Reide/vid Jesu Christi Pijne/ huøriar hañ sølldungis saklausañ þañeñ kuølldu/og Aþlijþudu/ med einum grimmum og vidurstyggeleg um hætte. Og er hier med þyrermyndadur/ sa þyrste Partur Jdranareñar/sem er sañar legt Angur vegna Syndaña/ huørt ad verkar Otta og Hrædslu þyrer Guds Riettþerdugre Reide

Þar

Par næst haffa þeir aff Teiknunum/kallast vid/og þeckt Sakleyse Drottins vors Jesu og þad han være Guds Sonur/þar aff byrt est og auglyst søn Tru/þuiad þesser Men̄ jatta þetta openberlega og vidurkien̄a.

J þridia lage /Børdu þeir sier a Briooſt/ og sneru Heim aptur/Pad er/ þeir haffa læt ed aff sin̄e falskre meiningu og Vantru/ vm Jesum Christum/og lagt so aff ad lasta han̄ og hæda/ en̄ vmvendast j synu Hiarta og lyff erne. Aff þessu meigum vier nu sia z hug festa/eirn fierdeilis Avøxt Jesu Christi Dauda/einkum sān̄a Jdran/ad vier skulum suo fyrer hana med Christo/deya fra Syndenne og med Hialp heilags Anda/ Krossfesta og deyda vorar Hollðlegar girnder/ Par fyrer a þesse Avøxtur Jesu Christi Dauda/ætyd ad vera j oss verkande alvarlega Jdran/z ad vier med soddan̄ hætte/mættum jaffnan̄ Dag fra Deige/Avaxtarsamlega fin̄a til/og mota þeirrar Krøptugu og Heilsusamlegu Ve rkunar hans dyrmæta Dauda/an̄ars verdur han̄ oss ecke Nytsamlegur/ eff ad vier viluum ecke asamt Christo/ deyia fra vorum Synd um/og j hønum vppbyria aptur/nytt z Gud rækelegt Lyfferne.

Siounda Teikn/er þetta.

Ad vt aff giegnumlagdre Sydu Drottins vors Jesu/ ran̄ Blood og Vatn.

Fyrst er þad hier Hugleidande/hugtniñ hef Sløg Ritning uppfylleſt/med þessu þurdan legu Stoormerke. 1. Med þui ad ecke[r]t Bein vors Lausnara Jesu/var j sundur br oted/þar þo Gydingar høfdu þa Sidveniu ad brioota j sundur þeirra Bein/sem a Tr[e]e voru heingder/so sem eirniñ giørt var Sp ellvirkiunū badum/Og tilteiknaſt hier med/ ad Drottiñ vor Jesus sie þad saña Paaska lamb/þui um þad stendur so j Guds heilaga Løgmaale/ Exo. 12. Þad ecke[r]t þess Bein skyllde j sundur briota. Num. 9.

Þar næst er hier med tilteiknad/ad Drott iñ vor Jesus hafe j ønguan maata liided sem nockur Illrædismadur/nie vegna siña Miſs giørda/helldur er þessu myklu ødruvijs var ed/Einkanlega ad Drottiñ vor Jesus skyll de øngua þorsmaan/Hædūg nie Ofbryke/lijda a sijnum heilaga Lykama/epter þad hañ va re a Krossenum andadz/ aþ þui ad þad var allt Fullkomnad/sem hañ skyllde lijda.

J þridia lage er þad eirniñ vel merkiande ad j Stadiñ þess/sem hiña añara Bein voru sundur brotiñ/ þa var Sijdan Drottins vo rs Jesu opnud med Spioote/ huar med heil øg Ritning uppfylleſt/sem seger/Zach. 12. Þeir munu sia mig/huørn þeir hafa j giegn um stunged/Med þessum Hætte þerur þad blessada Blood/ sem j Drottins Jesu Lyka ma og Ædum þekur epter orded/þar giør-

vallt

vallt og fullkomlega wtrunnid/ ásamt hans heilaga Hiarta Blood:/huad þo skied hefur moote Natturlegum mata og Edle/ ad Blood skule renna aff einum Daudum Lykama/ med þui ad þad jafnsnart burtrenne/ og suo sem verde ad Bloodlifrum/ j þeim Lykama sem framlidenn er.

Hier med rann Vatn aff opnadre Sijdu Drottins vors Jesu/ Huad ecke er helldur ann Ordsaka skied/þuiad Psalm. 22. stendur skrifad/So sem annad Vatn eim eg wthelltur/ ꝫ øll myn Bein eru j sundurskilinn/ mitt Hiarta er j mynum Kuide sem klökt Vax.

Þetta allt er skied/suo ad Ritningin vppfylleist/ Þuiad øll Hreinsun j Gamla Testamentenu framkuæmdest med Vatne og Bloode/og Sættmaalenn var med Vatne og Bloode stadfestur/ og þad gamla Testamentum/ so Folked var ereinn med þui ådreift/Ebr. 9. Til þessa vysar S. Johannes/ 1. Joh. 5. seigiande/Þesse er hann sem kiemur med Vatne og Bloode/Jesus Christus/Þad er/ Ecke med Vatne alleinasta/ helldur med Vatne ꝫ Bloode. Þar aff meigum vier liooslega sia/ ad Drottinn vor Jesus er sa riette og Ypparste Kiennemadur/og lætur oss j tie/ sannarlega Hreinsun vorra Synda/ og hann Dyrmæta Fiesiood/ med huorium vorar Synder eru fullkomlega betaladar.

J fiorda mata er su heilaga giegnum

sagda Syda Drottins vors Jesu/ eirn skiær og riettur Huggunar Speigill/ ollum Veßol um og þarmædum Syndurum/ Huar jñe vier meigum liooslega siaa og skoda/ þa Owtseig ianlegu myklu Elsku Almættugs Guds/ og vors Herra Jesu Christi/ þiiad j gieginum þessar Jesu Christi Vnder/ siaum vier med Trwarennar Augum/ jñ j þad Fødurlega Hia rta sialfs Guds/ hüorsu heitt hañ hefur oss elskad/ j synum elskulega Syne: 2. Eru Jesu Vnder og Sydusaar/ ørugt Hæle/ og Huglldar stadur/ øllum Harmþrungnum og hrelldum Sælum/ J Vndunum Christi er myn Hugllo seiger Bernhardus/ þui þar jñe er tilbwen Hugldarstadur fyrer allar Riett trwadar Sæler. 3. Eru þetta þær Biargskorur/ z Hialprædis hella/ til hu orra þær aumu z wtskwfudu Dwfur/ vorar ormæddar og angradar Sæler/ flya og fela sig þar jñe. 4. Er Jesu opnada Syda su hellañ/ sem fleigiñ var/ Huar wt af ad fl oted hefur Heilsusamlegt Suala vatn/ øllu Samfyrstum Syndurum/ til Endurnæring ar og eilyfrar Lyfgunar. 5. Þesse opna da Syda Jesu/ er vort Sigurmerke/ þui þar syner oss sig/ sa særde Hershøfdinge af Bethle hem/ hüorsu hañ hefur fyrer oss barest/ og Sigurinñ vnned/ suo vier meigum makløga sei gia/ ad j Jesu Christi Sarū z Vndū sie vor Sigurvinnig. Þessar Heiløgu Vnder z Sydu

T seal

saar Jesu/styrkia og efla ha Gudhrædду/so
þeir jafnan yferuiñe/ og sieu ecke alleinasta
Polenmooder j Motgangenum/helldur jafn
vel Gladværer ꝫ fagnande. 6. Þesse dyr
mæta Lækning/sem af Jesu Vndum og Sij
dusaare hefur vtfloted/er ein kröptug Hiart
ans Efling og Styrkur moot allre örvænt
ing og Efasemd/Eg mun ad sönu hrellast
meiga/eñ þo alldrei örvinglast nie Eydelegg
iast kuña/af þui eg hefe j miñe/Saar og Vn
der Herrans Jesu Christi seiger eirniñ Aug
ustinus. 7. Nær sem hellst vier höllдum
Bardaga j nockurn mæta/ vid Helvijtis ogн
arlegar Freistingar/ og Diöfulsins Araaser/
þa eru þessar heilögu Vnder og Sijdusaar/
Drottins vors Jesu/su allra sterkasta og be
sta Vagnborg/huar jñe vorar örmæddar og
þiaadar Saaler/ meiga ohulltar og med Ro
legre Værd huijla/lijka sem eirn Strijds Ka
ppe er okuijdeñ og hughraustur j sijnu örugg
vu Vijge/og trausture Skialldborg/Am.

XIV Predikun.
Er stutt Agrip vm Greftran Drottins vors Jesu.

Textinn.

Þar

Nar epter vm Kuollded/med þui ad þad var ſa Afftangadagurin̄ huor ad er ſa fyrre Huottdagaña/ kom Ioſeph af Arimathia vt af þeim Stad Gydinga/eirn Rijkur man̄/ Radherra/ eirn Goodur Froomur Man̄/huor ed ecke hafde ſamþyckur orded þeirra Radagiørdum og Breitne/ ſa ed eirnin̄ ſtundade epter Guds Rijke/ þuiad han̄ var Lærſueirn Jeſu/ þo Heimugleg ur/vt af Hrædſlu vid Gydinga/ ſa voga de þad/og gieck in̄ til Pilatum/og bad hn̄ ad han̄ mætte ofan taka Lijkaman̄ Jeſu/ En̄ Pilatus vndradeſt þad/ ad han̄ var þegar lateñ/og kallade Hofudsmañen̄ til ſijn/og ſpurde han̄ ad/huort han̄ være fy rer laungu andadur/Og ſem han̄ var þeſſ vijs orden̄ af Hofudsmañenum/gaf hann Ioſeph Lijkaman̄ Jeſu/og bifalade ad hn̄ ſkylde hønum giefaſt/Og Ioſeph keypte eirn Lijndwk. En̄ þar kom eirnin̄ Nicode mus/ ſa ed adur fyrr hafde a Nattar þele komed til Jeſu/ᵹ færde ſamblandada Myrru vid Aloen/nærre hundrad Punda

Þa tooku þeir Lÿkamann Jesu/ sem ofan var tekeñ/ og sueipudu hañ j hreinu Lerepte/ og vofdu hañ j Lÿndvvkum med jlmande Smyrslum/so sem Sidur er Gydingaña til ad Grefftra.

Eñ þar var j þeim stad/sem hañ var Krossfestur/eirn Jurta Gardur/og j Gardenum ny Grøf/su var Josephs/huoria hañ hafde vthøggua læted j einum Steine/j huoria eingiñ hafde nockurn tijma lagdur vered/þangad løgdu þeir Jesum/ fyrer saker Affangadagsins Gydingaña/ af þui ad Þuottdags Helgiñ vpphoofst/ og þad su Grøf var þar nær/ og velltu stoorum Steine ad Grafarmuñanum/og geingu j burt þadan. Eñ þar var Maria Magalena/og Maria Joses/þær settu sig jafngiegnt yfer fra Grofeñe/lÿka eirniñ adrar Konur/ þær ed Jesu høfdu epterfylgt af Galilea/hugdu ad/huar z huornen hñs Lÿkame var nidrlagdur. Eñ þær sneru aptur/ og biuggu til Smyrsliñ/og þad Dÿrlega Salve/Eñ vm Þuottdagiñ voru þær kyrrar epter Løgmalenu.

Nius

Hins aňars Dags/ ſa ed epterþylger Aþþangadeigenum/ komu Kieñemañahoþ dingiarner og Phariſeꝛ aſamt til Pilat um/og ſøgdu/Herra/Vier hoꝛum j miñe lagt/ þad þeſſe Falſare ſagde/ þa ed hañ eñ lifde/Epter þria Daga mun eg vpp aptur rijſa. Þar þyrer ſkipa þu ad þorvara Groþena/allt til hins þridia Dags ſo ad hans Læreſueinar kome ecke/og ſtele hønum j burt/og ſeige Folkenu/ad hñ ſie vpp aptur riſeñ þra Daudum/og verde ſo hin ſijdare Villañ argare hiñe þyrre. Pil atus ſagde til þeirra/Þar haþe þier Va rdhalldsmeñena. Fared burt/og þorvared ſem þier kuñed. Eñ þeir geingu j burt/ og þorvorudu Groþena med Vardhallds moñunum/og jñſigludu Steiniñ.

Egar allt var nu þullkomnad/ſem he yrde til Pijnu ꝛ Dauda Drottins vo rs Jeſu/og Kuølld var komed/ þa mætte ecke hans heilage Lijkame vera a Kroſſins Trie vm Nottina/ helldur vpp vakte hans Frøptugur og dyrmætur Daude/ tuo trwada Meñ/Joſeph aþ Arimathia/ og Nicodemum/ ſem være þeſſ verduger/ad med

Lata þañ heilaga Lykama/ſuo ad þo Drott
iñ vor Jeſus være a Kroſſenum andadur/
þa liker hañ ſam: j Joſeph og Nicodemo
ſo ſem ſynum ſöñum Timum/hugria ad Ke
aptur hans heilaga Blods heþur uppluþgad.
Joſeph bidur Pilatum um Lykama Drott
ins Jeſu/og ødlaſt hañ/þetta var ein agiæt
og merkeleg Boon/ og þar med ein þorkoſtu
leg Gaþa/ og dyrmæt Giørſeme/ ſem myklu
betre og Deglegre var/ eñ Himen og Jørd.
Joſeph tekur hier til ſyn/vppa ſyna Armle
gge/og j ſiñ Fadm/Lykamañ Drottins vors
Jeſu/oþan aþ Kroſſenum/og loſar hañ j bu
rt aþ Nøglunum. Eins byriar oſſ med vi
ettre Trw j vorn Hiartans Fadm/ad medta
ka Drottiñ vorn Jeſum. Eñ Nicodemus ki
emur med ſamblandada Myrru vid Aloe/
nær hundrad Punda/ til ad ſmyria med þeñ
añ Konunglega heilaga Lykama/ veþia hañ
ſo j hreinū Lyndukum(ſem Joſeph keypte)
og Jørdudu hañ ſydan Deglega og Heidarle
ga/ ſo ſem þar um heþur vered þyrerſpad/
Eſa. 11. Ad hans Hugllo mune verda Dy
rdleg/og Eſa. 53. Hañ er greptradur lyka
ſem ſa hiñ Ogudlege og Deyde eins lyka og
hiñ Forryke/þuiad hñ heþde ønguañ Otett
til giørt/ og kad einguñ Suik være þunden j
hans Munñe. Hañ deyde ſeiger Spamadur
iñ/eins lyka og hiñ Forryke/ Pad er/ Med
ſynum Dauda/ heþur hañ allmargar Sæler

Endur

Endurleyst/ og er þess vegna ryku og Aud ugur ordinn/ af so mørgum Þusundum/ og O tølulegum fiølda þeirra Riettrwudu Saal na. Þess vegna hefur Drottinn vor Jesus epter Gydinganna Sidvenju/ verid þannin Vegsamlega smurdur/ til sinnar Greptrunar/ So eiga eirnin aller Christner og Riettrwa der/ sem j hans Dauda eru skyrder/ og med hans heilaga Lykama og Bloode mettader ad verda tilreidder og smurder/ med þui rie tta og Oforgeingelega Balsamo Jesu Chri sti/ til Gledelegrar Vpprisu fra Daudum/ nær vier munum aller verda Oforgeingeleg er/ z Odaudlegleikanum jklædder/ þuiad Gud Drottinn mun vppvekia vora Daudlega Lyk ame/ vegna þess/ ad hans Oforgeingelegur Ande/ bygger med oss/ sem eitt Kroptugt Balsamum/ huørt alldrei dofnar nie vmbrey test. So seiger Drottinn/ Cant. 5. Kom þu hier myn kiærasta Brwdur/ Eg hefe afmuled mijna Myrru/ Pad er þa beysku Daudans Myrru/ Eg hefe drucked mitt Vyn/ med min ne Miolk/ og minn Kaleik/ huørn minn Fader hefur mier gefed. Eg hefe eted mitt Hun ang/ Hunanged af Hellu Hialpræderins.

Þeir hafa Greptrad Drottinn vorn Jesum/ j einum Jurtagarde/ suo sem þann Lykel til Himneskr^v Paradysar/ Og lyka sem eina Lyfsins Eyk/ z grænt Trie/ huørt eilyflega Bloomgast/ ad sama aller þeir/ er þui verda

iñrætter/þyrer ſaña og ſtøduga Trw. Sug eru og eirniñ Graþer og Greptrunarſtader Chriſteña Maña/ Guds Akur og Alldingar dur/ j hvørium ſu rietta z lifande Himneſka Mattdøgg/ mun aptur gd nyu græn og Blo domleg giøra/ þau hurru og vppviſnudu Bein/ ſo þau verde Lyfleg/og Føgur ſem añad Gras/ þviad Guds Mattdøgg/ er ſu Matt døgg hins Græna Vallarens/ Eſa. 66.

Joſeph og Nicodemus/ leggia Drottinn vorn Jeſum j eina nya Grøf/ j hvøria eing iñ haþde ædur nockurn Tyma lagdur vered/ Þetta var og eitt nytt Verk/ ſem hier ſkiede þui alldrei haþde nockurn tyma ædur þyrre vered Jardad/ ſo Veglegt Lyk/ſem var ſuo, nækomed og ſamteingt ſialþum Gude/ og jaþnvel nudt j Daudanum. Þar þyrer hæþe, de vel þeſſum heilaga Lykama/eín ny Grøþ þui hn̄ var ſa nye z Himneſke Adam/Þeſ ve gne blytur þad ad vera ein ny Maũeſkia/og nyet Hiarta/ þar jñe Drottiñ virdeſt Leg ſtad þiggia/ og þyrer ſinn Guulldar ſtad ad heþa.

Drottiñ vor Jeſus hlaut eirniñ lijka æ þeim ſama Deige ad vera Greptradur/ þyrr eñ Sooliñ vnder geinge/ epter þui ſem ſkriþ ad ſtendur/ Deut. 21. Ad hvør ſa ſem dæ æ Triemu/z være Bøluadr/ſkyllde ecke m̃ ſyniñ lykama ſaurga þañ mykla tilkomande Hatyd is Dag/ſem vpphooþſt æ þui ſama Kuølldc

heillo

helldur skylldi hañ vissilega vera Jardadiñ samdægris/so sem ein Bøluan.
Eins heyrer Drottiñ vor Jesus/med synu allra heilagasta Lykama/ þeirre Bøluan j Jørdenñ nidursett/og oss þar fra Endurle yst og frelsad/Pad er/ Vorar Synder eru med hønum Grefttradar. Hañ er Grefttrad ur/ lyka sem sa hiñ Ogudlege / seiger Spam madurinñ/Esa. 51. Pad er ad skilia/ hañ hefr ur allar vorar Synder med sier burtteked j Grøfena. So helldur nu Drottiñ vor Jesus þar j Grofeñe/ hañ Sabbathsdag Endurlausnarenñar/ og hugleest so aff þui straum ga Erfide og Endurlausnarverke/allt til hins þridia Dags/ þegar hañ med synum myk la Krapte og Styrkleika hefur Daudann Fottroded og sigrad/ og Gud baud þui Hel vyska Illhuele Diøflenum/aptur ad skila þessum Himneska Jona/ so ad hañ j þeim myk la Stad Niniue/þad er/j þessum Heime skyl llde predika/ og boda læta Jdran og Fyrergiefning Syndañà/ a medal allra Pioda/ Luc. 24. Vier skulum jafnañ vors Herra Jesu Christi Dauda og Greptrunar so miñ ast/ad hañ virdest þar med frøptuglega j oss verka/ þad vier Daglega deyum fra Syndeñe/eñ lifum Riettlæteinu/ so sem S. Paull kieñer/ Rom. 6. Vier erum Jardader med Christo hyrer Skyrnena j Daudañ/lyka sem Christur er vppvakiñ af Dauda/fyrer Dyrd

Fødurſins/ ſo eigum vier ad ganga j Endur
nyungu Lyfdagaña. Og Gal. 5. ſeiger hañ
ſo/Þeir ſem Chriſto tilheyra/ þeir Kroſſfeſ
ta ſitt Holld/æſamt med þeſſ gyrndum z til
hneigingum. So og Colo. 2. Þier erud med
Christo greptrader fyrer Skyrnena/j huøre
þier erud vpp aftur riſner fyrer Trwna/ſm̃
Gud verkar/ huør ed hañ vppvakte af Dau
da/og hefur ydur eirniñ med hønum lifande
giørt. Drottiñ vor Jeſus/hefur med ſyn
um allra helgaſta Lykama/helgad vorar Gr
afer/og vygt þær oſſ til Huylurwms/þar fy
er ſkulum vier ecke þuynga vorn Hug/ med
neinum ørvæntingar Kuyda edr Vidbiood/
þott vorer Framlidner Lykamer ſieu eirniñ
j Jørdena nidurlagder. Miñunſt æ þañ all
ra heilagaſta Lykama Drottins vors Jeſu
er hiellt ſiñ Sabbaths z Huyldar Dag j Gr
øfeñe/ Eins hafa vorer framlidnu Lykam
er ſyna Værd obrygdanlega/ og hallda ſinn
Huyldardag j vorum Grøfum/ Eñ vorar
Sæler eru med Glede og Føgnude/j Fadme
Abrahams/So ſkulum vier eirniñ koſtgiæfa
ad hallda vorn Huylldardag j Drottne vor
um Jeſu Chriſto/og bidia af Hiartans Gru
ñe/ þañ Myſkunſama Gud/ ad vorar Sæl
er meige ſyna Huyld fiña/ og ødlaſt j Himn
eſkre Paradys/ og Skaute Abrahams/Jn/
ad ſøñu/j Fridar Fadme Drottins vors Je
ſu Chriſti/og ſo vm ſyder(Lykømunum ſam

teingder

treingder(Almættugañ Gud/ og hans blyda Auglit/med oaþlatanlegum Fögnude/ad sia og skoda vm alla Eilyfd. Amen.

Nytsamleg Endurminiñg og Tydkun þeirrar heilögu Pijningarhistoriu/vors Herra Jesu Christi/sem med þeßöllum Speigle verdur oß þyrer Siooner sett.

I Syndañа Speigill.

FYrst meigū vier audvelldlega sia wt aþ allre Pijnuñe Drottins vors Jesu/þa obærelegu Byrde Syndaña/huøria eingiñ Mañeskia kuñe j nockurn mata ad betala me bera/so stijkt kuñe ad orka ed vætingar/eþ þær hefdu ecke med Jesu Christi Pijnu og Dauda/vered burt teknar/z ölldungis aþmaðr/þui Manaßes seiger/ad þær sieu þleyre eñ Sand ur a Siaþar Botne/Eñ Drottiñ vor Jesus heþur bored allar Verálldareñar Synder/so sem skriþad stendur/Esa/ 53. Sañarlega bar hañ vor Krankdæme/ og vorum Hrygd um blood hañ vppa sig/Fyrer vorra Mißgiørda Saker er hañ særdur/ og þyrer vorra Synda saker er hañ lemstradur/ Hegningiñ hun liggur a hønum/vppa þad vier heþdum Frideñ/og þyrer hñs Beniar erum vier Heil

brygder

brygder ordner. Og S. Pall seiger/2. Cor. 5. Ad Gud hafe giört hann ad Synd/sem aff øngre Synd vísse/fyrer oss/vppa þad vier yr dum j hønum þad Riettlæte/ sem fyrer Gud de dug r/Þar ß er su saklausa Kuøl z Pijna Drottins vors Jesu Christi/ ein sønn og He ilsusamleg Lækning Syndarenar/Matth. 9 Luc. 3. Og vor Herra Jesus Christus/ er natuæmaste Lækner/sem oss giörer Heilbry gda/aff þui Banvæna Syndarenar Eytre/m̄z huørin sa hrekvijse Høggormur/hafde oss da udlega særet/ Þess vegna er Jesus Christur/ Drottinn vor Græðare/ Exo. 15. O þad dijrmæta og Heilsusamlega Blessada Blood/ sem med sinne Adreitingu/ hreinsar oss af all re andlegre Lijkþraa og Syndarenar Saur ugleika.

II Reidinnar Speigell.

SV Eilijfa Guds Reide/Eilijff Bølvan/ Eilijff Fordæming/ Og sa eilijfe Dauðe/ er allt Verdlaun Syndarennar/Huøret Straff ad Drottinn vor Jesus hefur vor vegna bor ed/z þad aftmæd/þui nær og huar sem hellst vier mlijtum og skodum/þa hryggelegn Mijn nd og Asijnd Drottins vors Jesu/j Pijnunne þa ser nun. vier ecker annad a hønum/ en Gu ds Riettferduga Reide/vegna vorra Synda so vier meigum seigia Ecce Homa/sia huilijk

ãmiñeleg Manñeskia hañ er fyrer oss ordiñ/ og þar ed styrkt var giørt vid þad græna Tréed/ hvad mun þa skie vid þid þurra og visin trie? Af Gude var hañ sleigiñ vor vegna/ soddan Guds Riettferdug Reide er og bliþ þur/ eilijflega yfer øllum Vantruudum og Jdrunarlausum/ sem Fordæmder verda.

III Nÿdar og Huggunar Speigell.

Þo/ þa Owtseigianlegu myklu Nád Al mattugs Guds/ sem siñ Hiartkiærañ eiñ ta Son/ hefur fyrer oss wtgiefed/ j þañ allrã Forsmænarlegasta Dauda/ took vorar Syn der fra oss/ og lagde þær allar vppa hañ/ Fy ver þad prysade Gud siñ Kiærleika vid oss/ seiger S. Paull/ Rom. 5. J þui ad Christur hefur fyrer oss Dæed/ þa þegar vier vorum synduger/ fyrer þad verdum vier og myklu meir frelsader af Reideñe/ fyrer sialf añ hañ/ af þui vier erum nu Riettlaater ord ner j hans Bloode.

Soddañ brenande Elsku hefur Drottinn vor Jesus haft til vor/ ad hañ took vppa sig vora Forsman og Fyrerlitning/ og sam vel þañ bitra og Beyska Dauda/ so ad hans omæleleg Elska og Kiærleike/ er myklu diup tugre og styrkuare/ eñ sialfur Daudeñ/ ë þet ta er sa ædste og dyrmætaste Betalingur fyr

er vorar Synder. Nu med þui Gud er med oss/ huør kan̄ þa ad vera a moote oss/ Rom. 8. Huør eige þyrmde sijnum Eingietna Syne/ helldur gaf han̄ wt fyrer oss alla/ huørn in̄ skyllde han̄ þa eige/ veita oss alla Hlute/ med hønum. Þesse er sa Riette Heilsuboot ar Brun̄ur/ og Huggunar Bikar/ af huørium vier meigum frialslega drecka/ og suala oss/ og ødlast so þar med Fyrergiefning Syndan̄a/ Lijfed og Nadena/ Huggun og eilijfa Saaluhialp.

IV Dygda Speigell.

Þyn̄unne Drottins vors Jesu/ meigum vier liooslega siaa Kiærleikan̄/ Þolenmædena/ Lijtelæted/ Hoogværdena/ Hlijdnena og Heilagleikan̄/ þuiad han̄ hefur snwed þui Eilijfa Straffe j eitt stundlegt sætt Ok/ og giørt þad ad liettre Byrde/ Þess vegna eigum vier ad bera þad med allre Þolenmæde. Su Owtseigianlega Guds Naad og Giæska/ er so yfergnæfanleg j Christo Jesu/ ad hun vmbber eyter øllum stundlegum Motgange og Ogiæfu/ til hins besta/ z yfervin̄ur so allar Mootlætingar z Man̄rauner/ þeirra Riettrwuduz Guds Barna. Þar fyrer skulum vier læta oss nægia/ Nadena vors Herra Jesu Christi/ þuiad vier hlioottum og lijka/ ad verda Hlutttakarar þeirra Eymda og Hørmunga/ sem vort eigna Høfud/ Drottin̄ vor Jesus/ hef-

ur lided og þolad/Þess vegna/nær sem þeſſe Kreidiñ kuiknar j voru Hiarta/þa skulum vier Hugleida Hogværd Drottins vors Jesu. Vilie þar bolgna nockurskonar Drambsime edur Metnadur/þa giefum vel gaum ad hans Lijtelæte. Kunie þar ad ørvast nockur Oþolenmæde/þa skulum vier oss fyrer Sioner setia/Hlydnena vors Herra Jesu Christi/ Lærum hans Lijtelæte/ Þolenmæde og Hogværd/vera jafnan vora dyrmætustu Lærning og Heilsuboot/ so hañ med þessum Hætte bygge j oss/alla vora Lijfdaga/ fyrer sijna Nꝛꝛad/ og heilags Anda Verkan/ og vier mættum eilijflega j hønum lifa/ Amen.

Þesse er Nytseme og Avøxtur Jesu Christi Pijnu z Dauda/ 1. Endurlausn fra Syndeñe/ 2. Frelsun fra Daudanum/ Dioflen um z Helvijte/ 3. Forlijkun vid sialfañ Gud 4. Riettlætid/Og 5. Eilijft Lijf.

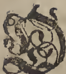
Apoc. 7. V. 12.

Loff og Dyrd og Speke og Packer/og Heidur/og Kraptur /og Styrkleike/sie vorum Gude/ vm Allder og ad Eilyfu/ Amen/ AMEN.

Ein Agiæt og sñeleg Bæn

og Packargiord/ut af Pijnu og Dauda Drottins vors Jesu Christi.

O þu

Ó þu allra heilagaste/ og ætstwdle gaste Herra Jesu Christe. Vier þöckum þier af Hiarta/fyrer þi na Hiartanlegu Sorg ꝫ Hrelling þar ed þyn Sala giørdest hrygg vorra vegna allt j Daudan/og wt af Aud- mykt ꝫ Lytelæte/ varstu flatur fram fallan de til Jardar/a þyna heilögu Asionu/ad bi dia þinn Himneska Födur/fyrer oss aumar og syndugar Manneskiur/ med þinne dyrmætustu Bæn/og heilagre Hlydne/vid þinn Födur/ so segiande/ Ekke Sem Eg Vil/ Helldur Sem ÞV Ville. So og þöckum vier þier/ fyrer þa straungu Baraattu/og þin allra heilaga- sta Bloods Sueita.

Oh/ þu hreina og saklausa Guds Lamb/ Herra Jesu Christe/vier þöckum þier fyrer þad/ ad þu fyrer oss auma Syndara/ varst fanginn og bundinn/og leidst so falska ꝫ rann ga aklögun/ huar ai ofan þu varst/ vegna vorra Synda/herþelega slegin j þyna heilø gu Asionu/vppa þad/ad vier hefdim Fridinn.

Oh/þu allra Polenmodaste/og Hoogvær aste Herra Jesu Christe/ Vier þöckum þier fyrer þad/ad þu varst vor vegna spottadur hræktur/lastadur og Hwdstryktur.

Oh/þu veglege Konungur/og Drottinn Dyr dardar/Vier þöckum þier fyrer þad/ad þu fyrer oss varst færdur j eitt PurpuraKlæde med storre Hadung og Forsmaan/ so og þyr nekryndur/og þier eirn Reyrvøndur feingin j þyna

j þijna hægre Hønd/med hugrium þu leidſt/ ad þitt heilaga Høfud rære vor vegna/ ſæꝛlega/ hrøkt og ſleiged.

Oh/ þu allra liufaſte/ og æſtkiæraſte Herra Jeſu Chriſte/ Vier þøckum þier af Hiarta fyrer þad/ þu hefur vor vegna/ lided þa ſæru Hiartans Kuøl og Volæde/ ſo ad þijn Sæla var full Hørmungar/ og þiñ bleſſadur Lykame giørvallur hladeñ af Eymd z Ræmkleika/ ſo ad/ eirniñ ſa Heidne Pilatus/ aumkadeſt þar yfer/ ſeigiande/ Ecce Homo/ ſiaed hvilijkt eitt Maññeſkia hañ er/ Vorra Syndavegna/ er þier af þijnu eigen Folke wæſkud/ þeir hafa þier afneytad/ og þig ſiio til Dauda fordæmt.

Oh/ þu hiñ Riettlæte/ og audmiukaſte Pꝛ. Son Guds/ ſem ert hlydeñ Sonur þijns Himneſka Fødurs/ og ønguum hefur oꝛtett giørt þuiad einguñ Flærd er fundiñ j þijnum Muññe. Vier þøckum þier fyrer þad/ ad þu vor vegna/ hefur med mykellre Forſmæn og Fyrerlitningu/ ſialfur bored þiñ Kroſſ til þijns heilaga Dauda/ og varſt æ Høndum og Fotum þar vid negldur/ ſo ad þu ert ordeñ eitt Offur fyrer vorar Synder/ Þar med varſtu æ medal tueggia Mordingia Kroſſfeſtur/ Eirniñ medal Spillvirkia reiknadur/ og hefur vor vegna lided ſo mykla Hardung z Forſmæn æ Kroſſinum.

Oh þu hiñ bleſſade Drottins/ j hugrium bleſſadar verda allar Þiooder æ Jørdunñe/

þu

þu sem ert sa frÿdaste æ medal Mañaña so-
na/Vier þøckum þier fyrer þad/ ad þu giør-
dest Bølvan fyrer oss/so sem eirn Madkur/
og sa forsmaanarlegaste medal Mañaña So-
na/Þar med varstu eirnin ølldungis Hugg-
unarlaus/og hefur med þÿnum Blodlausa ⁊
Kraftta Allblooduga Lÿkama/ fullkomlega
bætt og betalad/ fyrer allar vorar og Heim-
sins Synder.

Oh/þu eilÿfe Høfudprestur/ og vor ein-
ka Medalgangare/Herra Jesu Christe/Vier
þøckum þier fyrer þad/ad þu hefr/ æ þÿnū
heilaga Krosse beded f oss/⁊ m̄ so sterku Ka-
lle ⁊ Tarafølllum/ offrad þig sialfañ þÿnū
Himneska Fødur/ Vier þøckum þier fyrer þ
Huggunarrÿka Ord/ sem þu sagder/J Dag
skalltu vera med mier j Paradÿs/Sømuleid-
is fyrer þÿna stærstu Neyd og Angist/ þar
þu hroopader/ Miñ Gud/ Miñ Gud/ huar-
fyrer hefur þu yfergiefed mig. Vier þøckum
þier fyrer þiñ heilaga Þorsta æ Krossinum
og þañ rama og beyska Dryck/ sem þu smack-
ader þar vor vegna. Vier þøckum þier/fyr-
er þad øfluga Huggunar Ord/Þad Er FV-
llkomnad/Þuiad Gud er forlÿktur/Syndeñ
afmaad/ og eilÿf Endurlausn ut vegud og af-
rekud. Vier þøckum þier fyrer þiñ Heilaga
Dauda/ og þad sÿdasta Ord er þu talader
æ Krossenum/ Fader J Þÿnar Hendur/Fel
Eg Miñ Anda/ Þesse Huggun er vort Lÿf
og yfergnæfanlegur Betalingur/fyrer allar

vorar

vorar Synder. Vier þøkum þier/ Hertoge Lijfsins og Kongur Manarcñar/ Herra Jesu Christe/ fyrer þañ dyrmæta Avøxt þyns heilaga Dauda/ þar ed margt Folk vnder þynum Krosse/ ymrendadest til Yfferbootar/ Lat þu eirninñ Miñing þyns heilaga Dauda/ verka med oss sañа Idran. Vier þöckum þier Herra Jesu (sem ert þad slautrada og sañа Paaskalamb) fyrer þitt Dyrmæta Blood sem af þiñe opnadre Sydu/ er vtrunñed til Betalings fyrer vorar Synder.

Oh/ þu allra Elskuryckaste og Astwdlegaste Herra Jesu Christe/ Lat oss asamt Joseph af Arimathia/ kuña riettelega ad bidia vm þiñ heilaga Lykama/ og vefia hañ j hreinum Lyndwkum vorrar Trwar/ og lyka ad smyria hañ med Myrru og Aloen/ þad er/ med Elsku/ Packlæte/ Heidran/ Lofgiörd/ Vegsemd og Bæna akalle/ suo vier mættum leggia þañ sama/ j eina hreina og nya Grøf vors Hiarta/ ad hñ alleinasta/ eñ eckert añad Syndsamlegt nie saurugt þar jñe hwyle/ og stadnæmest/ Og virdstu so sialfur Drottiñ vor Jesu/ ad jñsigla þessa þyna Grøf/ med þynum heilaga Anda/ so vier þig alldrei mistum/ burt wr vorum Hiörtum/ helldur ad vier mættum med þier lifa og deya/ sydañ vpp aftur rysa/ og til Himens vpp fara/ og þia þier Herra Jesu/ asamt øllum heiløgum og wtvøldum/ ad vera z blyfa Eilyflega/
Amen. AMEN.

Ein

od. 9 t

Ein Bæn wt aþ Piijslarsatr

um Drottins vors Jesu Christi.

O, Herra Jesu Christe/ Pijnar heilög gu Vnder og Pijslarsaar/sieu mier ein lifande Vppspretta til Huggunar/ Mær sem hellst sa hreckvijse Sathan Ognar mier med nijnum Syndum/ og setur mier fyrer Stooner/Guds Rietferdugra Re ide þeirra vegna/skielfande mig þaðan/ med sijnum ridurstyggelegu Grimdar klom/Kom þu þa Herra Jesu/ mier Naudstöddum til Hialpar / og læt mig þar ad sia med mijn um Hiartans Augum/ þijnar heilögu Hendr ur og Fætur/og þijna Blessudu Sydu/so eg meige þar inne/sem j einum skiærum Huggun ar Speigle/ skoda og þeckia þad Giæsku rij ka Elsku Hiarta/ þijns Himneska Födurs/ mier til Hugsvalunar/ og eilijfrar Forlijkun ar, Þegar Neydin yfergnæfer/ og Angi mij ns Hiarta er mykel/ Lattu mig þa Drottin Jesu/meiga sia og lita þitt særda Hiarta/ Þui þar til hefur þu læted opna þijna bleis udu Sydu/og synt mier so þitt Elsku Hiar ta/ad þu villder læta mijna Neyd/þier efter tin til Hiarta ganga/og aumka þig yfer mi er/ þar ed þu fyrer þau heilögu Mijskunar Jdur Guds vors/hefur vitiad vor/ vpprun nin aþ Hædum/ Og þess vegna er þijn opnada Syda/kær glöstu/ og Bloodþögru Madar

dyr

dyr/ sem ætyd standa reidubwnar til þriælſ rar jngaungu sierhuørre Harmþringene Sæ lu/huørra sa Olme Diøfull hafde ædur da udlega særdt/ med sijnum Eytrudu̅ og Gloo ande Mordpylum. Þitt heilaga Hiarta var j giegnum stunged/so ad mijnar Hiartans A fonnur og Daudleg Syndasaar/kuelie mig all drei ad eilyfu/ Virdstu þui ad mykia og græ da mijn Banvæn Hiartans mein ꝫ Særinde med þynu særda og giegnum lagda miedaumi kunar Hiarta. Oh/Herra Jesu Christe/lat tu minning þina H. Vnda og Þijslarsára/sm wa mynu Hiarta til þyn/ so ꝥ lannge alvar lega epter þier/þar ed þu nu j þine Dyrdlegu Vegsemd/byhelldr: samt þynu̅ skiæru ꝫ fagu rt liomande Sarramerkiu̅ ꝫ Benia ørum/ j huøriu̅ aller H. Einglar ꝫ Guds wtvalder sig gledelega skoda/mz æstwdlegu̅ Hiartans fegnude/lyst ꝫ Vnadsemd ad eilyfu/Virdstu þess vegna ad hneygia Hiarta mitt ꝫ Hugren ingar/fra þessu̅ jardnesku Hlutu̅/vpp til þyn j Hæderner/med krøptugu Astarbande þina skiæru ꝫ skynande Blodunda. Oh/Drottin̅ Jesu/þynar H. Vnder hreinse Hiarta mitt/ ꝫ wtrijme þadan allar syndsamlegr Girnder. Og med þui mannsins Hiarta er af Nattur une til saurugt/suo þadan framfliota huør kins synder/þa hefur þu af þynu H. Sydu sære wthellt þynu dyrmæta Hiarta Bloode/ sem mitt Hiarta hreinsar/so ad øll vond Gi end j mier eydest ꝫølldungis wt af deye/ꝫ ad

eg þui helldr þ́ sam̃a Endurmiñing þiña Al-
bloodugu Pijslarsæra/kyñe ad vppørvast og
hneigast/til ad elska riettelega miñ Naunga.
Þu hefur ad søñu openberlega þ́ fioonꝛ sett
og fram̃boded a Krossenū/bæde þynū Elsk-
endū ⁊ Ouinū/ þijna giegnū lagda Opnada
Sijdu/⁊ ert þ́ oss eirniñ dæmiñ/þar vier vorū
eñ þijner Ouiner/Sa virdstu nu ad æhræra
og hneigia vor Hiørtu/mz Gudrækelegre En-
durmiñingu þiña blodugu Benia/til þess/ad
vier kyñū eirniñ ad elska vora Ouine/ ⁊ sieū
reidubuyner/an allrar Hefndar girne/ ad þ́
giefa þeim af hreinu Hiarta/ þui þu Drott-
iñ Jesu hropader ı ønguañ maata Hefndar
straff yfer þijnū Ouinū/helldur myklu fra-
mar Fyrergiefning hia þijnū himnesska Føðr.
Eñ þad ad Kiærleikuriñ er so næsta miøg vt-
slokiñ ⁊ kolnadur/ kome sierdeilis þar.af/ ad
Meñ þeckia ei riettelega þijnar H. Vnder og
Beniar/ sem eru sa Blodrygde Vppsprettu
bruñur sañrar elsku ⁊ Kiærleika/ af hvørriū
meñ hafa ei tilheyrelega jñdruked þijna Hia-
rtgrona Elsku/nie þier þar þ́ nøckru siñe til-
heyrelega þackad. Oh/ Drottiñ miñ Jesu/
gief þu Hiarta mijnu Huggū ⁊ Rosemı ı þij-
nū H. Sarū/nær Saala mijn kañ ei nockurste-
dar Hugld idur Hæle ad finña/helldur eñ Du-
fañ/sem Noe sende vt af Arkeñe nordum/
hitte ønguañ þañ stad ı Syndaflodenu/ sem
hun giæte huylt sig a/ og kom þess vegna apt-
ur/so Noe vtrietter sijna Høṅd ı mote heñe/⁊
med

medtook hana jñ apkūr til ſyn j Aukēna/ſo virdſtu eirniñ ad lata myna ørmædda Saal/ ødlaſt nakuxma Huggun og ſkiool/j þynum bleſſudu Pyſlarſarū/þt hvoñ hefur ecke nock urt añad Athvarf/j þeim Hættuſømu z my klu Vatnoſtraumū/z Angiſtarflode ſiña Hør munga. Pegar Synder mynar vakna/ z vil ia ganga vpp yfer mitt Hofud/z verda mier ſem ein þung z obæreleg Byrde/ſo eingiñ Fr idur er þeſſ vegna j myñū Beinū/ z mitt Hi arta þad ſkielfur j mynu Brioſte, Lattu mier þ Sioonū verā/miñ elſkulege Herra Je ſu þyn allra heiløgiſtu Saar z Akomur/ſem þu leidſt miña vegna/ ſuo eg mætte Frid og Hæle hia þier fiña og ødlaſt ad eilyfu. Nær ſem ſa Slægdarfulle Sathan æſæker mig/ nu Eytrudū gloandc Skeytū ſkadlegra Fr eiſtinga/og eykur mier ſo margfalldañ Ofry id/þa lattu myna Naudſtadda Saal/ meiga ohulta fela ſig/ og byggia j þynum Heiløgu Vndum/lyka ſem Dwfañ leitar Hælis/ og fe ñur ørugguañ Samaſtad j Biargſkorunum/ ſier til Frelſis og Vnunar, Oh/Herra Je ſu Chriſte/Nær ſem ſu Stundeñ kiemur/ ad eg añadhuørt vegna andlegrar og jñre Hiart ans Neyder/Aſtrydu og Preutar/ edur og þar æ ofañ/ af Lykamans Soottar mein um/og þeim ytre Holldſins ymſum Piaaning um/ kann øngvar Næturlegrar Hægdar Suefns edur Rooſeme niota/ Gief þu mier þa/ ad eg meige hreppa Nadugal Hugsllo og

værd

Værd j þijnum Bleſſudum Bloodundum og Saarum/ Lyka ſem eitt Barn kañ hvørge bet ur nie værara ad ſoka/ eñ j Skaute ſiñar Moodur/ Eins og hiñ heilage Johañes laa vm Kuølldmaaltydena/ a þynu ſialfs Bleſſudu Brioosſte/ Þuiad þu hefur ſialfur ſuo ſagt/ Komed til myn aller ſem Erfided/ z Þunga eryd hladner/ eg mun Endurnæra ydur/ ſuo ſkulu þier Huijld þiña Saalum ydar. Þad virdſtu ad veita mier/ Drottiñ miñ/ og Gud

miñ/ vegna þiña heilagra Blood benia/
og Dyrmætuſtu þiñ Pijslarſaara/
Amen/ Miñ Jeſus/ Amen.
AMEN.

Ender Bookareñar.

[illegible]

Heilsan, alls kins heilla langi-dvar lucku og blessunar af dro-
ttne, með fylgiande hans velvilgiu alúdar þacklæti, fyrer
ydar brijfsa dygd, og m[illegible]ar ernrijkar velgiörder, Hann
og hans margfalldlega villkar. J Jesu christo sigur salar!

S. g. m. Eins.

Þessa bok á eg Thor
kiell Thorgrimsson
med Riptu og [illegible]
[illegible] [illegible]

dyngs Qvinnu, Ragneide
Jons dottur, mine Eruverd
ugre. Elskulegre, og Mikils
virdande velgiörda mod²
sendast Brefkord þesse med
ástsemd, audmiukloga til
til: eigen handa —

Ad Gröff A Höffdaströnd

Beth: A:L:

LXXXV. *Diphilus Sinopensis* Menandro paullo junior, novæ Comœdiæ Poeta reliquit fabulas, Ἀδελφὰς, συναποθνήσκοντας, Ἔμπορον, ναυαγίζοντας, Μνημάτιον, &c. Ejus tanta olim gloria fuit, ut *Clementi Alexandrino*, & *Eusebio Pamphilo* κωμικώτατος atque γνωμικώτατος appelletur. Illius est:

Ὁ συνιστορῶν αὑτῷ τι, κἂν ᾖ θρασύτατος,
Ἡ σύνεσις αὐτὸν δειλότατον εἶναι ποιεῖ.

Item:

Λύπης δὲ πάσης γίγνετ᾽ ἰατρὸς χρόνος.

Eandem Comœdiæ formam excoluit *Philippides Atheniensis*, Olympiade CXI. tempore Alexandri Magni, cujus plures fabulas memorant Scriptores, earum tamen celebrior, quæ Συμπλέουσαι inscribitur. Ætate jam provectior cum in certamine Poetarum præter spem vicisset, & lætissime gauderet, inter illud gaudium repente mortuus concidit, quemadmodum refert *A. Gellius* l. III. c. XV. Quod ipsum Chiloni olim, Sophocli, & Dionysio Tyranno contigisse auctor est *Plinius*. Illius est:

[illegible]

